

Strategický plán hlavního města Prahy, aktualizace 2016

Obsah

Úvodní slovo	4
Skladba dokumentu.....	5
Vize Prahy	6
Jaká je Praha v roce 2030?	7
Priority Strategického plánu	7
Prosperující město.....	10
Občanská společnost.....	12
Autentické město	15
Sociální soudržnost.....	17
Krásné město.....	20
Kontext	23
Proč má Praha strategický plán?	23
Strategický plán jako rámec pro chytré město.....	24
Ekonomická udržitelnost	27
Proces	30
Strategické řízení.....	31
Dostupné zdroje financování.....	34
Implementace Strategického plánu	38
Spolupráce na Strategickém plánu.....	43
Návaznost na analytickou část	49
Struktura plánu.....	51
Organizace listů Strategického plánu	52
Kategorie aktivit	53
Slovník pojmů	55
Strategický směr 1 - Soudržná a zdravá metropole.....	78
Praha v roce 2030.....	79
1.1 Soudržné město.....	82
1.2 Komunitní život	93
1.3 Život ve městě	100
1.4 Zdravé město	108
1.5 Udržitelná mobilita.....	114
Strategický směr 2 - Prosperující a kreativní evropská metropole	121
2.1 Významný region.....	124
2.2 Podnikání a inovace.....	128
2.3 Kulturní značka	132

2.4	Vzdělávání	144
	Strategický směr 3 – dobře spravovaná metropole	151
3.1	Aktivní role města.....	153
3.2	Důvěryhodná správa.....	161
3.3	Odolnost a bezpečnost.....	169
	Dodatky a Přílohy	177

Úvodní slovo

Praha potřebuje vizi.

Potřebuje udat směr, kterým se má vydat v příštích dekadách. Pohled do budoucna byl vždy spojován s očekáváním toho lepšího, čeho dnes nedosahujeme, ale co by mohlo přijít. Lepší budoucnost ale nepřichází sama od sebe. Musíme o ni usilovat každý den a každým činem, přestože výsledky nepřicházejí bezprostředně. Neuvidíme je ani dnes, ani za měsíc nebo za volební období. Výsledky budou patrné v době, kdy každý z nás už bude v jiné roli, než je dnes. To je poselstvím Strategického plánu.

Musíme se odpoutat od uvažování ukotveném pouze v současnosti a činit takové kroky, které svými dopady přesahují desetiletí.

Strategický plán je plánem generace dnešních školáků, která bude za 15 let hledat své první zaměstnání a zakládat vlastní rodiny, je plánem dnešních třicátníků, kteří budou v roce 2030 na vrcholu svého profesního života a jejich děti budou právě opouštět domov a zakládat své vlastní rodiny a v neposlední řadě je také plánem dnešních padesátníků, kteří si v té době budou užívat život aktivních penzistů.

Strategický plán by měl nám všem ukázat, že naše budoucnost není městu lhostejná. Strategický plán je naším společným závazkem, že chceme investovat naše prostředky a úsilí do toho, aby byla Praha pro všechny skvělým místem k životu.

Petr Hlaváček

Skladba dokumentu

Strategický plán hlavního města Prahy se v rámci celého svého procesu pořízení a implementace skládá ze tří základních celků, kterými jsou analytická část Strategického plánu, návrhová část Strategického plánu a implementační část Strategického plánu.

Přestože je návrhová část Strategického plánu koncipována jako strategický rámec, používáme v českém kontextu ustálený pojem Strategický plán.

Návrhová část Strategického plánu se skládá z pěti knih a pěti samostatných grafických příloh.

Úvodní kniha je rozdělena do pěti bloků. První blok se zaměřuje na vizi, druhý blok na pět priorit Strategického plánu, třetí blok se zabývá mezinárodním, národním a pražským kontextem, čtvrtý blok je věnován procesům strategického řízení, vzniku a implementaci a pátý blok popisuje strukturu a kompozici dokumentu. Celá první kniha je uspořádána směrem od nejobecnějšího ke konkrétnímu a přibližuje Strategický plán jako celek.

Po Úvodní knize následují tři jednotlivé knihy směrů: Soudržná a zdravá metropole, Prosperující a kreativní metropole a Dobře spravovaná metropole. Tyto tři knihy směrů jsou obsahovým jádrem návrhové části Strategického plánu a jsou hierarchicky strukturovány tak, aby splňovaly požadavky strategického řízení a mohla na ně být navázána následná implementace.

V poslední knize Dodatky jsou uvedeny vznesené připomínky z procesu projednávání dokumentu včetně způsobu jejich vypořádání.

Vize Prahy

Soustředme se na budoucnost! Praha postaví svou budoucnost na kultuře, promyšleném rozvoji prostředí, společenské stabilitě a dobré správě. To vše jí pomůže stát se preferovaným městem pro život i podnikání.

Myšlenka Strategického plánu je ve změně Prahy z města, které spoléhá na svou existující reputaci a status quo, v město, které si promyšleně buduje pozici nejvyhledávanějšího místa pro smysluplný život. Jako je architektura jejím tělem, duší Prahy je kultura. Dnes je kultura Prahy obdivovaná. V budoucnu ale pojem kultury získá v Praze zcela nový rozměr, mimořádný v globálním kontextu. Kultura, kulturnost a kultivovanost budou klíčovými zdroji rozvoje Prahy. Takový bude vztah společnosti k vlastním hodnotám, k sobě navzájem stejně jako ke svému městu a těm, kteří ho spravují. Kultura podnikání, kultivace společného prostoru i kulturnost, s jakou představitelé města přistupují k občanům, se stanou inspirací pro okolní svět. Praha sama se stane inspirací. Svět nebude jezdit do Prahy obdivovat její minulost, ale její budoucnost.

Aby Praha své vize mohla dosáhnout, musí být městem sebevědomým, připraveným na svou budoucnost. Musí být městem konkurenceschopným a flexibilním, které bude hrdou součástí moderní Evropy, a které vytváří podmínky pro kvalitní život svých obyvatel i návštěvníků.

Jaká je Praha v roce 2030?

Praha prosperuje a to zejména díky inovovanému přístupu k investorům, podnikatelům a školství. Praha disponuje efektivním středním školstvím, které připravuje dostatek kandidátů pro vysoké školy nebo pracovní trh. Spolupráce s univerzitami umožnila více se podílet na podpoře inovací a lépe strukturovat studijní obory tak, aby město bylo atraktivnější pro investory z vysoce specializovaných odvětví. Díky podpoře kultury a tvůrčího prostředí se Praha stala střeoevropským centrem kreativního průmyslu, který ve spolupráci s klasickými odvětvími dělá z Prahy preferovanou lokaci pro zakládání společností s mezinárodním a globálním významem. Praha se spolupodílí se na vytváření podmínek pro vzkvétající ekonomiku města, vznik pracovních příležitostí, služeb, podnikání a investic, rozvoje bydlení, infrastruktury a podporuje volnočasové aktivity, kulturu a sport.

Praha staví na občanské společnosti. Správě města se podařilo zapojit obyvatele do mnoha rozhodovacích procesů a zajistila si tak jejich výrazně vyšší pozornost a angažovanost. To přináší výsledky zejména v rozvoji silných komunit, které samy dokáží plánovat a realizovat lokálně důležité projekty. Novými technologiemi umožněná přímá účast na řízení města vede k rychlejšímu a jednoduššímu rozhodování ve vybraných záležitostech. Praha se stává vzorem v otevřenosti a srozumitelnosti komunikace s vlastními obyvateli.

Praha rozvíjí svou autenticitu postavenou na klasické i moderní kultuře. Praha přestala lákat turisty na jednoduché zážitky a rozvinula nabídku o špičkovou živou kulturu, která se díky promyšlenému systému cílených podpor stala v podstatě všudypřítomnou, a to nejen v centru města. Kulturu se daří vytvářet souběžně se životy lidí – každý se díky své kreativitě stává jejím spolutvůrcem. Praha se dostala do elitní skupiny měst vyhledávaných nejen pro kulturní turistiku, ale i trvalý umělecký tvůrčí život. Praha dokazuje, že vynikající kultura není doménou úzké skupiny movitých fanoušků, ale je dostupná většině, což významně podporuje image Prahy jako jednoho z nejkulturnějších měst Evropy.

Praha udržuje svou sociální soudržnost a je městem, které spojuje lidi všech generací, národností a sociálních skupin, nabízí aktivní životní styl i seniorům a zároveň svou dostupností inspiruje k trvalému žití mladé rodiče. Město podporuje rozvoj moderních sociálních služeb a umožňuje tak lidem s hendikepem a sníženou soběstačností žít ve vlastním domácím či pro ně v přirozeném prostředí. Praha nedopustila vznik sociálních a etnických ghett a daří se jí udržovat vysokou úroveň sociální prostupnosti, kterou vždy vynikala mezi srovnatelnými městy. Praha je bezpečná a stabilní metropole.

Praha je krásné město, jehož moderní architektura vychází z bohaté tradice a spolu s historickými památkami tvoří světově unikátní a obdivovaný celek. Náměstí, parky a ulice se přestaly přizpůsobovat dopravě a místo toho vybízí k obývání, odpočinku a nabízí nespočet příležitostí pro aktivní trávení volného času. Nová výstavba se koncentruje v dříve zanedbaných místech a tvoří novou vrstvu města se vším, co k městu patří: bydlením, prací, obchody, školami a školkami a to vše propojené přívětivými ulicemi, náměstími a parky. Praha si zakládá na tom, že nabízí všem zájemcům kvalitní ubytování v živých čtvrtích, které se rozrůstají s ohledem na potřeby obyvatel a svého okolí. Je městem, které má

vyřešenou problematiku staré zástavby, která již nevyhovuje moderním potřebám a standardům a městem s dobudovanou technickou a dopravní infrastrukturou.

Priority Strategického plánu

Vize je představou Prahy v roce 2030. Představou města s vysokou kvalitou života a mezinárodním renomé. Tato vize se opírá o pět hlavních kvalit, kterými bude Praha konkurovat ostatním evropským a světovým metropolím.

Tyto kvality jsou dále rozvedeny jako pět priorit Strategického plánu. Pět paradigmat, která jsou celým plánem prochnuta a na jejichž základu plán stojí. Priority nemají zcela jasné hranice. Stejně, jako jimi prostupuje vize, prostupují samy sebou, překrývají se a tím jsou na sobě navzájem závislé. Vize je jejich inspirací a hnací silou a spolu s ní tvoří koncepční východisko Strategického plánu.

Priority byly formulovány jako odpověď na poznatky analytické části Strategického plánu a proto jsou pevně spojené s pražským kontextem. Odpovídají tím na otázky, jak se má Praha v budoucnu rozvíjet, aby posilovala své hodnoty přispívající k její jedinečnosti, a na jaké se má zaměřit problémy, aby nebyl její budoucí rozvoj ohrožen.

Prosperující město

„Investice do vědění nesou nejvyšší úrok.“

Benjamin Franklin

Praha je přirozeným ekonomickým centrem celého českého státu, na nějž je navázán v různé intenzitě každý region naší země. Každý osmý občan České republiky bydlí přímo v Praze, každý šestý občan v aktivním věku pracuje v Praze a každý pátý český občan žije v Pražské metropolitní oblasti. Už na základě tohoto zjištění i bez hlubší ekonomické analýzy vyplývá, že Praha je politicko-ekonomickým motorem a stabilizátorem celého státu.

Pokud ji budeme rozvíjet, v synergii s ní porostou i další obce, města a regiony. Hlavním rozvojovým pokladem každého města jsou jeho obyvatelé, kteří ho posouvají dále, a město by jim mělo svými kroky v tomto snažení pomáhat.

Mezinárodní centrum

Jednoznačnou komparativní výhodou oproti srovnatelným metropolím je kulturní bohatství, kterým Praha oplývá. Na tomto silném základu je nutné postavit značku města. Praha musí být vnímána jako místo s unikátní atmosférou, kam přicházejí lidé z celého světa nasát chuť kultury, kulturního života a historického dědictví ve své autenticitě i vlastním životním stylu.

Praha bude rozvíjet i svou roli tradičního průsečíku kontinentálních vztahů, který svým vlivem významně překračuje hranice České republiky. Město posílí svůj politický a hospodářský význam, ve kterém má značný potenciál. Bude aktivně usilovat o umístění mezinárodních institucí a konání významných politicko-ekonomických jednání a summitů. Vzhledem ke své atmosféře se zde mohou konat velké mezinárodní konference a výstavy, město zahrne tento aspekt i do své zahraniční prezentace.

Samozřejmou součástí podpory mezinárodního významu města je vynikající dopravní dostupnost ze zahraničí, kam spadá především rozvoj letiště a železničních koridorů. Tyto projekty nemá město ve své gesci, musí však být aktivním iniciátorem rozvoje těchto zásadních projektů z pohledu rozvoje Prahy a celé České republiky. Praha musí být dostupná a prostupná, flexibilně a rychle spojující jednotlivé rezidenční, pracovní a rekreační lokality.

Centrum podnikání

Praha je hospodářským centrem státu, z tohoto postavení a zejména pro svůj další rozvoj proto musí zajistit především stabilní podmínky, aktivně podporovat své podnikatele a usilovat o nové investory. Zvláštní pozornost musí věnovat obzvláště subjektům na svém území, které působí v sektorech s vysokou přidanou hodnotou a perspektivních odvětvích, jakými jsou například obory vázané na vědu o živé přírodě, kreativní obory a nové technologie.

Praha je centrem společenského života, a k tomuto účelu vytváří podmínky pro bydlení a služby pro plánovaný počet obyvatel. Kvalita bydlení a jeho dostupnost jsou jednou z priorit rozvoje Prahy, determinující její další funkce. Praha spolupracuje s investory na svém rozvoji a na poskytování dostatečné nabídky bydlení v různých segmentech. Rozvoj residenčních prostor přitom úzce navazuje na rozvoj jednotlivých lokalit Prahy.

Velice důležitá je komunikace jednotlivých místních aktérů. Podnikatelé, město a akademický sektor musí vytvořit jednotný pražský ekosystém, ve kterém budou záměry jednotlivých aktérů v synergii, investice v území budou mezi jednotlivými aktéry plánovány a synchronizovány a vzájemně se tak budou multiplikovat a šetřit náklady na investice i správu. Město musí být v tomto dialogu zastřešujícím iniciátorem platformy zodpovědné za plánování, která se bude snažit koordinovat významné investice v území tak, aby dosáhly co největšího efektu.

Samostatnou kapitolou je pak spolupráce akademického a soukromého sektoru v oblasti aplikovaného výzkumu. Vzhledem k nastavení čerpání evropských fondů v programovém období 2007-2013, nebylo možné realizovat projekty center výzkumu na území hlavního města. Naštěstí v programovém období 2014-2020 byl tento nedostatek odstraněn a je tak již možné záměry podpořit finančními zdroji i na území Prahy. Je potřeba koordinovat záměry univerzit, které je nyní budou moci realizovat. Koordinace by měla probíhat v rámci platformy uvedených v předchozím odstavci a vytvořit tak podmínky pro rozvoj vědeckých center mezinárodního významu navázaných přímo na aplikovaný výzkum a soukromou sféru.

Flexibilní a kreativní lidé

Základem každé úspěšné ekonomiky jsou úspěšní lidé. Pohybujeme se v době, kdy prostorové vzdálenosti hrají stále menší roli a lidé z různých konců světa si reálně konkurují na trhu práce, zároveň ale čelí i narůstající automatizaci opakujících se procesů a výroby ze strany technologií. Lidé se na trhu práce střetávají s velmi dynamicky se vyvíjejícím prostředím, kdy musí obstát v konkurenci mezi mlýnskými kameny čím dál širší nabídky práce a robotizací některých pracovních pozic, které tak zanikají. Během aktivního života každého z nás budou změny ve způsobu práce, využívaných nástrojích a toho co děláme větší, než kdykoli dřív.

Aby lidé v Praze byli úspěšní, musí k tomu dostat vhodné nástroje. Tím hlavním je vzdělání, které musí strukturálně odpovídat znalostem a dovednostem požadovaných na trhu práce. Vzdělání je třeba rozvíjet od nejútlejšího věku ve školkách a školách tak, aby bylo komplexní a podporovalo vlastní kreativitu. V pozdějších ročnících školy nesmí být výukový proces odtržen od praxe a musí být propojen se soukromým sektorem především v přenášení zkušeností a znalostí. Zásadní je i to, aby byli lidé dostatečně flexibilní a byli schopni se celoživotně vzdělávat, čemuž město pomůže podporou kvalitního celoživotního vzdělávání v oborech, které jsou nejvíce poptávány. Praha svým motivačním přístupem nejen v oblasti vzdělávání, ale celkovými podmínkami pro život, vytváří atraktivní a v mezinárodním prostředí konkurence schopné prostředí pro flexibilní a kreativní ekonomicky aktivní obyvatele, kteří jsou základním stavebním kamenem prosperující společnosti.

Občanská společnost

Choroba je dosti zřejmá: naše doba postrádá jasný systém hodnot, jejichž platnost by byla dostatečně a široce uznávána a které by tudíž mohly sloužit jako základ praktických činností - například umělecké a architektonické tvorby, které poskytují hmatatelný důkaz dominantních idejí určité civilizace.

Ignasi de Solà-Morales, Diference. Topografie současné architektury, s. 109, 2013

Problém našeho města pramení ze ztráty komunitních vazeb, které byly historicky pro město zásadní. Město se skládalo ze čtvrtí s vlastními komunitami a identitami, které v lokálním měřítku tvořily soudržné celky, se kterými se jejich obyvatelé identifikovali. Dramatické změny v naší společnosti ve dvacátém století ale s touto základní jednotkou městské společnosti otráslly a na mnoha místech zcela zmizela bez náhrady.

Všudypřítomný individualismus a úzce vymezený pojem svobody v nás zanechávají dojem, že nemusíme patřit k žádné společenské skupině. Dokonce i tak tradiční nejužší sociální skupina, jakou je rodina, v poslední době ztrácí svou někdejší sílu a komplexnost.

Město ale nikdy nemůže fungovat jako skupina individuí, na to je to příliš komplikovaným systémem. Pro to, abychom město mohli spravovat a rozvíjet, musíme mít představu o tom, co od našeho města chceme, tedy co chceme sami od sebe a co chceme od ostatních, a tato představa musí být obecně sdílená. Sdílená představa ale nemůže vzniknout bez společných hodnot a postojů, které jsou vlastní právě občanské společnosti.

Ztráta společných hodnot spojuje jinak zdánlivě nesouvisející problémy.

Žijeme ve městě s tisíciletou historií, utvářeném věky lidského úsilí. Město přitom není nic jiného než fyzický otisk životů jeho obyvatel. Nepřeháníme, když řekneme, že společnost za poslední století prošla změnou, kterou do té doby nepoznala. Jsme už úplně jinou společností, než tou, která naše město celé generace obývala. Ztratili jsme víru v Boha. Dosáhli jsme cílů, za které bojovaly celé generace. Národního obrození a návratu mateřštiny, vlastního státu a nedávno opětovného nabytí demokracie. Stali jsme se integrální součástí západního světa. Za co máme bojovat nyní?

Naším posláním by mělo být naučit se znovu společně žít v našem městě, porozumět sobě navzájem a společně začít utvářet město tak, aby bylo naším městem a odráželo náš způsob života.

To obnáší chuť trávit část svého času s ostatními, podílet se na lokálních událostech a politice jakožto správě společných věcí. Tyto aktivity povedou k obnově dnes tak chybějících komunit.

Sdílený a komunitní prostor

Jádrem vzniku komunit ve městech jsou prostranství v bezprostřední blízkosti bydliště, a to prostranství veřejná, poloveřejná i polosoukromá, vnitrobloky, ulice, náměstí, parky nebo hřiště. Proto je nezbytné navrhovat kvalitní a funkční veřejná prostranství vítající k pobývání včetně rekreačních ploch a hřišť, a to nejen na frekventovaných místech, ale v celé obývané ploše města.

Veřejná prostranství je rovněž vhodné podporovat konáním akcí kulturních a vzdělávacích institucí, které by mělo město podporovat, stejně tak jako konáním tradičních komerčních aktivit, jako jsou například farmářské trhy. Město bude obecně podporovat kreativní přístup k užívání veřejných prostranství.

Stejně tak bude město podporovat tvorbu a revitalizaci poloveřejných a polosoukromých prostranství, jako jsou komunitní zahrady, zahrádkářské kolonie a revitalizace vnitrobloků. Dále bude město podporovat projekty úprav veřejných prostranství modernistického města.

Lokální centra

Stejně jako kvalitní veřejná prostranství je pro budování komunit potřebný lokální prostor pro kulturní a společenské akce, a to nejen v centru města, ale především na úrovni jednotlivých lokalit i mimo vnitřní Prahu. Tam, kde tyto prostory existují a jsou v provozu, je zájmem města podporovat jejich další činnost a případně rozšíření jejich služeb. V rámci podpory komunitních aktivit město vytvoří platformu pro komunikaci a zasítování kulturních a spolkových sdružení na území města a bude posilovat jejich spolupráci s celoměstskými institucemi.

Tam, kde chybí komunitní infrastruktura, ale jsou zde zastoupeny některé veřejné instituce, bude město podporovat rozšíření jejich služeb tak, aby plnily roli komunitních center. Město bude například podporovat pobočky Městské knihovny a ožívování jejich přilehlých prostranství. Stejně tak bude podporovat úpravy škol na komunitní centra a jejich spolupráci s kulturně komunitními aktéry.

Obdobnou komunitní roli plní i sportovní a volnočasová zařízení a proto město vytvoří systémový model podpory organizací zaměřených na sport a volnočasové aktivity. Město bude rovněž ze svých prostředků získávat areály, které historicky plnily roli sportovních a společenských center, zpět do svého vlastnictví.

Tam, kde chybí komunitní prostory, sportovní střediska, mimoškolní zařízení a základní umělecké školy, bude město podporovat jejich novou výstavbu nebo rekonstrukci stávajících objektů, aby odpovídaly současným potřebám. V místech, kde je plánován nový rozvoj, bude město v předstihu usilovat o budování komunitní infrastruktury, aby v budoucnu k těmto deficitům nedocházelo. V případě, že je v plánu umístit v některé lokalitě s deficitem komunitních prostor budovu veřejné správy nebo veřejnou instituci, mělo by její umístění i stavební program reflektovat možnost užívání i jako lokálního komunitního centra.

Participace a komunikace

Součástí vyspělé občanské společnosti je zájem podílet se na správě společného a vůči tomu musí vstřícně vystupovat i správa samotná. Proto je třeba, aby městská správa měla náležitou prostorovou i personální kapacitu pro komunikaci se svými občany včetně komunitních pracovníků zprostředkujících komunikaci mezi samosprávou, úřady a obyvateli. Součástí informování obyvatel je i provozování informačního portálu města, kde budou veškeré informace dostupné. Stejně tak je důležitá komunikace s občany v případě krizových situací, pro které musí mít město připravené efektivně fungující komunikační kanály.

Město musí aktivně usilovat o zapojování svých obyvatel do vzdělávacích programů a veřejných diskuzí týkajících se aktuálních agend města, například udržitelného urbanismu, energetické účinnosti, ochrany památek, kvality života a životního prostředí. Protože mohou být tato témata pro obyvatele těžko uchopitelná, je důležité finančně i jinak podporovat aktivní členy komunit, kteří dokáží tyto problematiky ve svých komunitách na základě své odbornosti interpretovat a vtáhnout širší veřejnost do řízené a zodpovědné společenské diskuze zaměřené na rozvoj společného prostoru pro život, respektující práva jednotlivců a nedotknutelnost soukromého vlastnictví.

Občanské diskuzi a participaci se musíme učit, proto je důležité začít už na nejnižších stupních vzdělávání, tedy na základních školách, kde je třeba vést žáky k tomu, aby byli aktivními občany a zapojovali se do společenského dění. Na vyšší úrovni vzdělávání, na vysokých školách, je třeba založit obory studia a celoživotního vzdělávání zaměřené na management rozvoje města, participaci a

posilovat prestiž veřejné správy. Aktivní participací se rozumí také podíl obyvatel na každodenní činnosti města, jeho úklidu, údržbě veřejných ploch, či aktivity v rámci komunity.

Autentické město

“Pokud i relativně svobodná, ba dokonce téměř dokonalá společnost, postrádá kulturu, stává se džunglí. Autentická tvorba je tak hlavním stavebním kamenem společnosti budoucí”

Albert Camus, 1957

Mezi hlavní charakteristiky, které Prahu odlišují od ostatních evropských metropolí, patří bezesporu kultura a to jak v úzkém, tak v širším způsobu jejího vnímání.

16 let poté, co se Praha pyšnila titulem „hlavní město kultury“, stále těží z vysoké koncentrace národních kulturních památek, kulturních institucí a unikátního historického jádra. Autenticita a integrita historického centra, jež bylo zapsáno v roce 1992 na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO, znamená pro hlavní město excelentní výchozí bod pro rozvoj své nehmotné – živé kultury.

Bohatý kulturní život nejen v historickém jádru, ale i v ostatních částech Prahy vnímáme jako hlavní zdroj duševního i materiálního bohatství Pražanů. Rolí města není řídit a určovat kulturní program na svém území, ale vytvořit taková pravidla a podmínky pro kulturní sektor, aby se mohl přirozeně rozvíjet a reflektovat soudobá témata. Město tak musí zajistit podmínky pro vznik a dlouhodobou udržitelnost kvalitní kulturní nabídky, jednotně komunikovat svou značku a následně rozvíjet turismus, tak aby si z Prahy její návštěvníci odnesli autentický zážitek a Pražané dále rozvíjeli své kulturní DNA.

Kulturní nabídka

Neschopnost měřit a vyhodnocovat socioekonomický přínos kulturních aktivit vedla od poloviny devadesátých let k postupnému zúžení pohledu na kulturu jakožto čistě výdajovou položku rozpočtu. Hlavní město tak musí začít přistupovat k dynamickému rozvoji kulturního sektoru především koncepčně, tak aby bylo schopno rozpoznat a rozvíjet ty aktivity, které mají pro Prahu největší přínos. Praha jako nezpochybnitelný gravitační bod české kultury musí být nositelem jak změn v koncepčním vytváření podmínek pro bujení kultury, tak iniciátorem spolupráce mezi jednotlivými aktéry včetně státu, jehož instituce tvoří základ pražské kulturní infrastruktury. Praha se tak bude aktivně podílet na formování Satelitního účtu kultury.

To co se jeví jako největší silná stránka, tedy koncentrace kulturních institucí a kulturních aktivit obecně, se mění v Achillovu patu ve chvíli, kdy nefunguje mezi těmito institucemi funkční propojení a jednotná vize. Praha tak posílí spolupráci stávajících lokálních center s celoměstskými institucemi, konkrétními příklady podpoří spolupráci škol a kulturních institucí a nastaví systém spolupráce městských částí a městské knihovny, včetně způsobů hodnocení společných projektů.

Za účelem rozvoje autentické kultury v částech mimo užší centrum město připraví a zrealizuje program spolupráce škol a místně komunitních aktérů. Vytvoří rovněž komunikační systém a platformu pro síťování kulturního a spolkového života v městských částech a integrovaný veřejný kalendář všech záborů veřejného prostoru ve městě.

Praha rovněž nastaví aktivní systém spolupráce s ostatními evropskými kulturními metropolemi s cílem výměny zkušeností a postupů. Aktivní propojení a účast v mezinárodních sítích Praze umožní iniciovat a realizovat mezinárodní projekty s jinými městy a zprostředkovaně tak zvyšovat kvalitu života obyvatel.

Srozumitelná komunikace

Praha je značkou ustálenou jak na domácím tak na světovém poli. Historie a krása města, které jsou dominantními nositeli hodnoty značky, však plně nevyužívají potenciál, který Praha může světu nabídnout. Prezentace města musí být snadno srozumitelná, zapamatovatelná a především odpovídat reálné fyzické a kulturní podobě města. Aby se s cílenou identitou ztotožnili obyvatelé města a ruku v ruce byla atraktivní i pro její návštěvníky a investory, musí být městský marketing výsledkem spolupráce a koordinace klíčových hráčů podílejících se na reprezentaci hlavního města. Praha tak zaštití jednotnou zahraniční prezentaci města jako stabilní lokace s vysokým ratingem, kulturní tradicí a místem příznivým pro život a investice.

Podpora kulturní identity značky nebude založena pouze na historickém odkazu, ale na vyváženosti mezi tradiční a současnou kulturou. Město bude intenzivně komunikovat titul „Praha kreativní město literatury UNESCO“ a s ním související události. Bude rovněž rozvíjet své marketingové aktivity – kulturní diplomacii, zahraniční prezentace, účasti na veletrzích – a ve spolupráci s Prague City Tourism a Czech Tourism vytvoří specifické kampaně na přilákání domácích návštěvníků.

Klíčovou složkou je podpora ambasadorů města ze soukromého sektoru, při zahraničních cestách politických reprezentantů. Tato podpora neznamená pouze sjednocení komunikačních materiálů, ale i přípravu komplexních nabídek lokalizace pro subjekty z preferovaných odvětví (vědy o živé přírodě, kreativní obory, nové technologie, věda a výzkum). Ruku v ruce s komunikační podporou půjde i reálná kultivace služeb. Hlavní město tak např. sníží bariéry užívání veřejného prostoru pro filmový průmysl.

Město rovněž nastaví zvýhodněné podmínky pro využití propagačních ploch pro kulturní akce.

Kulturní turismus

Bohatý noční život, levné pivo a krása města vytváří z Prahy přirozené centrum zábavy ve svém regionu. Genius loci přitahující turisty z celého světa však často vedl k přizpůsobování kulturní nabídky mylným představám o potřebách turistů na úkor místních obyvatel. Přitom právě autentický zážitek je tou hlavní podstatou kulturního turismu. Praha musí odlehčit historickému jádru města, konkrétně Královské cestě a vytvořit alternativní páteřní turistické trasy v centru města.

Město připraví jednotnou srozumitelnou sadu komunikačních nástrojů k nasměrování návštěvníků do spontánně se rozvíjejících zón širšího centra a mimo širší centrum. K zatraktivnění těchto částí Prahy město využije chytrých technologií ve spolupráci se soukromým sektorem.

Praha bude rovněž pokračovat v profilaci a podpoře kongresové a výstavní turistiky a prohlubování spolupráce s podniky, městskými, státními i zahraničními organizacemi s cílem koordinace aktivit a podpory domácího turismu.

Sociální soudržnost

„Musíme se především odpoutat od tendence nahlížet na města jako na jejich budovy. Je důležité mít na paměti, že skutečné město je tvořeno z masa a nikoliv z betonu.“

Edward Glaeser, Triumph of the city, 2012

Kvalita sociálního prostředí představuje jeden z klíčových faktorů, jenž ovlivňuje životní podmínky obyvatel, pocit jejich spokojenosti v každodenním životě a v neposlední řadě i schopnost jejich identifikace s městem, ve kterém žijí. Zásadním kvalitativním parametrem sociálního prostředí města je sociální soudržnost.

Priorita „Soudržné město“ sleduje nejenom to, aby byly v hlavním městě marginalizované skupiny obyvatelstva integrovány do života většinové společnosti a aby fungovaly vztahy mezi odlišnými sociálními skupinami bez výskytu vzájemných konfliktů, ale priorita soudržného města závisí v širším pojetí i na tom, jaká je důvěra v instituce a jakým způsobem jsou naplňovány principy občanské společnosti (viz blíže *Návrh priority „Občanská společnost“*).

Mezigenerační soudržnost

V důsledku demografického vývoje i probíhajících společenských změn výrazně v rámci Prahy narůstá a i v budoucnu bude vzrůstat tlak na zajištění mezigenerační soudržnosti. S tím velmi úzce souvisí i nutnost aktivnějšího zapojení seniorské populace do chodu společnosti, která je naopak povinna zajistit těmto lidem – našim rodičům a prarodičům - prožití jejich stáří co nejdůstojnějším způsobem. V zájmu posílení mezigenerační soudržnosti je třeba plně využít potenciálu starší populace pro zapojení do komunitního i pracovního života a posilovat tak intenzitu vztahů mezi různými generacemi, ať již prostřednictvím odstranění překážek v zaměstnávání seniorů či podporou finančně dostupných volnočasových a vzdělávacích aktivit. V městském prostředí často významnější aktivitě seniorů brání i překážky fyzického či mobilitního charakteru, proto je nezbytné adaptovat prostředí města na zvyšující se zastoupení osob se zhoršenou schopností pohybu. Konkrétně je potřeba přizpůsobit veřejný prostor, doplnit městský mobiliář a eliminovat veškeré fyzické bariéry mimo jiné ve veřejné hromadné dopravě, které osoby se zhoršenou schopností pohybu mohou odradit například od návštěv společenských a kulturních hodnot města. Za účelem zajištění důstojného stárnutí je důležité podporovat dostupnost zdravotně-sociálních služeb, které umožní lidem se sníženou soběstačností setrvat v jejich domácím prostředí a komunitě. Konkrétně jde o podporu terénním pečovatelským, odlehčovacím i poradenským službám, bezbariérového bydlení, speciálním dopravním službám, denním stacionářům atd. I přes preferenci neformální (domácí, resp. rodinné) formy péče nelze s ohledem na demografický vývoj nicméně zanedbat ani investice do budování kapacit v domovech pro seniory a v domech s pečovatelskou službou.

Téma mezigenerační soudržnosti nelze zúžit jen na opatření a aktivity zaměřené ve prospěch nejstarší části populace, jak by mohlo z výše uvedeného textu vyplynout. Adekvátní pozornost je třeba věnovat i podpoře rodin, jejichž výraznějšímu zakládání a rozšiřování brání v kontextu Prahy některé bariéry infrastrukturního charakteru. Proto bude zajišťovat konkurenční prostředí pro dostatečnou nabídku bytů pro všechny sociální skupiny včetně zvýšení dostupnosti nájemních startovacích bytů pro mladé rodiny, optimalizovat a posilovat kapacity předškolního a školního vzdělávání a podporovat vznik zařízení pro nejmenší děti (jesle, dětská centra), aby byly vytvořeny ze strany města co nejlepší podmínky pro sladění zaměstnání a rodičovství. V zájmu posílení mezigenerační soudržnosti se nabízí jako vhodné iniciování programů na zapojení seniorů do práce s dětmi a mládeží v místních komunitních centrech.

Solidarita se slabšími

Nedílnou součástí sociálního prostředí Prahy jsou i marginalizované a sociálně vyloučené skupiny obyvatel, které jsou od většinové společnosti izolované především z hlediska materiálního, popř. i kulturního. Tato skutečnost má za následek oslabování sociální integrity společnosti, kumulování nežádoucích společenských jevů a zvýšené riziko vzniku potenciálních konfliktů.

Lidé bez domova představují patrně nejtypičtější příklad sociálně vyloučených skupin obyvatelstva. Aby těchto osob v Praze dále nepřibývalo, je třeba nastavit systém prevence ztráty bydlení, a to prostřednictvím komplexně pojaté a aktivní terénní sociální práce zaměřené na osoby, kterým ztráta bydlení akutně hrozí. K eliminaci počtu vystěhovalých osob z bytů přispěje mimo jiné i větší provázanost sociálních služeb a zavedení systému včasné intervence, nastavení garančních mechanismů, poskytování protidluhového a sociálně právního poradenství. I přes nutnost posílení preventivních opatření je nezbytné doplňovat a rozvíjet sociální a zdravotní služby určené pro lidi, kteří již o svůj domov přišli. Konkrétně jde především o zvyšování kapacit denních center v kombinaci s hygienickým zázemím, bezprahových a nízkoprahových center, azylových domů, specializovaných zdravotnických zařízení atd. Hlavní výzvou je však učinit ze strany města kroky k tomu, aby se lidi bez domova či osoby v jiných krizových situacích podařilo integrovat do obvyklého způsobu života. K tomu je nezbytné zajistit (vedle aktivit, jako je např. podpora sociálního podnikání) adekvátní kapacity krizových, sociálních a dostupných bytů, které v současnosti kriticky chybí stejně jako právní rámec sociálního bydlení definovaný na národní úrovni. Bydlení v rámci Prahy paradoxně funguje spíše jako faktor sociální exkluze než inkluze. Vysoké ceny a nájmy na volném trhu s byty a absence programů sociálního bydlení vytváří tlak na realizaci různých forem sociálního a dostupného bydlení, přičemž tyto byty musí být koncentrovány v rámci běžné zástavby hlavního města. Pro osoby a domácnosti v bytové nouzi (mezi které patří například i někteří senioři, neúplné rodiny či domácnosti s nízkými příjmy) bude primárně nutné zajistit adekvátní nabídku sociálního bydlení, jinak lze očekávat negativní důsledky ve formě prohlubování sociální desintegrace.

Integrace specifických sociálních skupin

Cizinci zaujímají v populaci Prahy stále výraznější zastoupení a existuje předpoklad dalšího navyšování jejich počtu i do budoucna. Proto je nutné věnovat náležitou pozornost integrační politice a podporovat služby pro začleňování cizinců. Naprosto klíčová je v rámci tohoto integračního procesu (ale i v rámci zvýšení sociální prostupnosti ve společnosti jako celku) role inkluzivního a bezplatného vzdělávání, a to ve vztahu k dětem cizinců i dospělým. Jako relevantní aktivity se proto nabízí podpora přidělování asistentů pro děti cizinců a rovněž je potřeba zajistit inkluzivní a nesegregované vzdělávání dětí cizinců prostřednictvím metodické podpory zřizovatelům škol a pedagogům, a to včetně jejich odborného vzdělávání a adekvátního ohodnocení. V oblasti vzdělávání dospělých cizinců žijících na území Prahy je potřeba především navýšit kapacity kurzů českého jazyka a organizovat nejrůznější akce pro cizince, v rámci kterých získají hlubší povědomí o našem právním systému, ale i principech a kulturních hodnotách naší společnosti. Je rovněž vysoce žádoucí vytvořit široce dostupný a přehledný informační a komunikační systém pro cizince a distribuovat jeho prostřednictvím všechny potřebné praktické informace, a to i v rodném jazyce cizinců.

Za další ze specifických sociálních skupin lze považovat osoby se zdravotním handicapem. I ve prospěch této cílové skupiny je nutné podporovat opatření a aktivity s cílem jejich maximální možné integrace do majoritní společnosti. Zdravotně postižení mají, stejně jako někteří senioři, často problémy

s mobilitou v rámci městského prostředí. Je tedy potřeba adaptovat městské prostředí tak, aby byly ve veřejném prostoru i dopravě odstraněny bariéry pohybu těchto osob a aby byla zajištěna dostupnost kompletních veřejných služeb (zejména jde o zdravotnická zařízení, školy, městské instituce, cíle trávení volného času atd.). Z hlediska institucionální podpory integrace zdravotně handicapovaných osob je důležité finančně podporovat relevantní neziskové organizace či metodicky podporovat zřizovatele škol a školských zařízení k zajištění kvalitnějšího vzdělávání osob se zdravotním postižením, přidělovat asistenty pro handicapované žáky a studenty aj. Samozřejmostí by mělo být zvýšení dostupnosti bezbariérového bydlení ve spojitosti s dostupností odlehčovacích služeb, tak aby osoby se zdravotním postižením mohly žít ve svém domácím prostředí. Podpořeny rovněž budou bezbariérové sportovní a volnočasové aktivity i speciální dopravní služby, které kromě osob se zdravotním postižením bezpochyby využijí i mnozí senioři.

Územní soudržnost

Praha je doposud z hlediska územní soudržnosti relativně bezproblémovým městem. V posledních dvaceti letech bylo pro její území typičtější spíše formování několika uzavřených majetkově nebo jinak privilegovaných enkláv než utváření sociálně vyloučených lokalit. I přesto je nutné vzniku segregovaných a separovaných lokalit aktivními kroky předcházet, a to například prostřednictvím vhodných emergentních projektů či výstavbou a zajišťováním kapacit sociálního a dostupného bydlení rovnoměrně v rámci území celého města. V lokalitách města (v kontextu Prahy spíše jen v mikrolokalitách), které již vykazují některé znaky těch sociálně vyloučených, je potřeba zavést opatření vedoucí ke zlepšení jejich sociálních charakteristik. Konkrétně jde především například o investice do kultivace veřejného prostoru a obytného prostředí v těchto lokalitách, o propojování a co nejlepší integraci segregovaných lokalit s navazujícími bezproblémovými částmi města.

Ke zvýšení územní soudržnosti města by mělo přispět i naplňování konceptu města krátkých vzdáleností (ten počítá především s vyšší intenzifikací území ve vnitřních částech Prahy a s vyšším využitím transformačních ploch), a to již jen z toho prostého důvodu, že lidé budou mít k sobě fyzicky prostě blíže. To může pozitivně ovlivnit intenzitu jejich sociálních interakcí, bude však záviset ale i na tom, jaká bude sociální struktura obyvatel v rámci nové zástavby. Město by mělo usilovat o to, aby sociální skladba oblastí nové zástavby byla co nejpestřejší. Město krátkých vzdáleností zároveň spolu s kvalitní a bezbariérovou veřejnou dopravou vytváří příhodné předpoklady pro usnadnění možnosti pohybu v rámci města, což mimo jiné přispěje i k posílení sociálních interakcí seniorů, zdravotně postižených či jiných znevýhodněných sociálních skupin. V neposlední řadě tedy veřejná doprava musí plnit i svoji inkluzivní funkci, což znamená, že budou nadále zajištěny kvalitní dopravní služby napříč územím města, které budou dostupné pro všechny sociální skupiny.

Krásné město

Aristotelés věřil, že když si lidé zvyknou na rozmanité, komplexní prostředí, přestanou jednat násilně při setkání s něčím zvláštním a cizorodým. Takové prostředí naopak vytvoří vhodné předpoklady pro to, aby o odlišných názorech a soupeřících zájmech diskutovali. A právě agora měla být tím místem ve městě, kde se takové předpoklady vytvářejí. ... bolestná a nepohodlná setkání s těmi, kteří jsou odlišní, jsou jedinou cestou, jak se člověk naučí skromnosti. Z těchto důvodů jsem věřil, že lidé potřebují města a v nich nějaké agory, aby se stali plně lidskými.

Richard Sennet in Petr Kratochvíl, Architektura a veřejný prostor, 2012.

Praha je domovem více než milionu obyvatel přičemž pojmem domov nemyslíme to, že se ve městě nachází jejich byt, ale že celé město je jejich domovem, místem, kde lidé aktivně žijí a nalézají k životu vše potřebné.

Denně trávíme čas ve dvou odlišných prostředích, obvykle uvnitř, v našem soukromém, a venku, ve společném - sdíleném. Pokud chceme zvyšovat kvalitu našeho života, měli bychom se zaměřit i na společná veřejná prostranství, ve kterých se náš život odehrává. A tím jsou ulice, náměstí, parky a ostatní vnitřní a vnější krajina.

Kultivaci sdíleného veřejného prostoru kultivujeme i náš vztah k ostatním a vztahy mezi námi navzájem. Kvalita, estetika a užitnost sdílených prostranství o nás jako společnosti vypovídá mnohem více, než se může na první pohled zdát.

Kulturní dědictví

Jednou z unikátních kvalit Prahy je její architektonická a urbanistická bohatost, kterou je třeba nejen chránit, ale zejména dále rozvíjet. Proto musí být přijaty a důsledně uplatňovány metodická pravidla a předpisy, které umožní kontextuálně rozvíjet město s ohledem na kompozici veřejných prostranství, pražské panorama, pohledové a kompoziční osy, střešní krajinu a zelené svahy. Kvalita toho, co vytvořili naši předci, nechť je inspirací a měřítkem pro to, co bude vznikat nově. Kulturní dědictví se bude dále rozšiřovat a sílit.

To ovlivní i osvěta města v chápání hodnot pražských památek a jejich významu pro specifičnost města, stejně tak jako pro vědomí identity a hrdosti jeho obyvatel. To se týká jak veřejnosti, tak majitelů nemovitostí a investorů. Památky získají skutečně plnou hodnotu až v té chvíli, kdy jako celá společnost budeme jejich hodnotě rozumět a budeme si jich náležitě vážit.

Revitalizace města a nová výstavba

Po desetiletích extenzivní expanze Prahy do okolní krajiny se musí město prostorově konsolidovat a obrátit svou pozornost na zbytkové plochy a brownfieldy uvnitř hranic zastavěného města, které stály dlouhou dobu v pozadí zájmu. V oblasti plánování města je třeba vytvořit a následně důsledně uplatňovat postupy, které povedou k výstavbě kompaktní zástavby respektující okolní kontext lokality s jasně vymezeným veřejným prostranstvím. Rozsáhlejší výstavba by se měla realizovat zejména v transformačních územích, kde město nejlépe využije potenciál stávající dopravní a

technické infrastruktury. Město bude připravovat k novým investicím transformační území a poté u nich bude iniciovat a řídit rozvojové projekty a monitorovat jejich realizaci. K tomu bude užívat fond pro městské investice. Město bude podporovat umísťování nových objektů malých a středních podniků z oblasti inovační, kulturní a kreativní oblasti do transformačních území a zároveň bude podporovat, aby se tyto podniky shlukovaly do kulturně-kreativních klastrů, které bude podporovat jak finančně, tak jako moderátor vzájemné spolupráce a komunikace.

V centru bude Praha usilovat o uchování polyfunkčního charakteru, bude podporovat vysoké školy, aby setrvaly ve stávajících prostorech, a prostřednictvím bytové politiky bude usilovat o maximální využití stávajícího bytového fondu pro účely trvalého bydlení.

Stejně jako v centru, tak i ve zbytku města bude podporován polyfunkční charakter se zvyšující se koncentrací aktivit v jednotlivých lokálních sub-centrech.

Zejména ve čtvrtích modernistického města bude v územních rezervách podporována nová výstavba, která bude obsahovat veřejnou a komerční vybavenost a pracovní příležitosti. Město bude obecně podporovat takový rozvoj, který udržitelným způsobem zajistí pokrytí alespoň základní veřejnou vybaveností v celé zastavěné ploše města.

Město bude intenzivněji spolupracovat s investory při územním rozvoji, bude pořádat participační, informační a osvětové akce, které budou přibližovat aktérům v území i veřejnosti problematiku územního rozvoje a na svém informačním portále bude evidovat a aktualizovat střednědobé plány investorů.

Všechny tyto zkušenosti bude město sdílet s ostatními evropskými městy a inspirovat se jejich úspěšnými projekty.

Veřejná prostranství

Veřejná prostranství jsou odrazem společenského života města. V průběhu posledního desetiletí byla podoba řady veřejných prostranství Prahy negativně ovlivněna realizací některých nových dopravních staveb, opatření a parkovacích ploch, které byly vynuceny potřebami automobilové dopravy. Tento trend způsobil, že řada veřejných prostranství včetně ulic ztratila své původně komplexní role, včetně rolí společenských, a stala se monofunkčními plochami dopravy.

Pro obnovu městského života a veřejných prostranství, ve kterých se život města odehrává, je proto nezbytné nejprve přehodnotit naše dosavadní paradigmatu dopravy. Město se nemůže přizpůsobovat dopravě, naopak doprava se musí přizpůsobit městu.

Město bude upřednostňovat šetrnou dopravu pěší a cyklistickou a dopravu veřejnou, která je už dnes na velmi vysoké úrovni. Významné městské třídy zatížené automobilovou dopravou, jako je například magistrála, budou přestavěny s ohledem na další způsoby užívání. Úpravy veřejných prostranství jsou spojeny s omezováním automobilového provozu zejména v rezidenčních čtvrtích a s optimalizací placeného stání s preferencí šetrné dopravy. Proto je třeba vytvořit a přijmout plán udržitelné mobility pro Prahu s přesahem do Středočeského kraje, který bude preferovat šetrnou individuální dopravu, jakou je chůze a cyklistika, veřejnou hromadnou dopravu a efektivní dopravu založenou na sdílení, například bike sharing a car sharing. Zvláštní pozornosti se dostane uzlovým bodům hromadné dopravy, kde by se měly rozvíjet lokální centra služeb. Rovněž bude kladen důraz na prostupnost územím a s tím spojenou stavbu chybějících mostů a lávek přes přírodní i umělé překážky.

Nově je třeba zaměřit se zejména na kvalitu veřejných prostranství, aby byla atraktivnější pro trávení volného času i pro pohyb městem. Při tvorbě nových prostranství a úpravě stávajících bude brán zejména ohled na jejich pobytovou a estetickou kvalitu a užitnost, a to i při řešení dílčích projektů, jako jsou úpravy dopravní nebo technické infrastruktury. Město bude při rekonstrukci veřejných prostranství nad rámec běžné údržby důsledně dohlížet na dosahování nejvyšší možné kvality. V ulicích budou doplněna a obnovena stromořadí a stromy budou vysazovány v ostatních veřejných a poloveřejných prostranstvích.

Stejně tak budou revitalizovány vnitrobloky a další poloveřejná prostranství uvnitř kompaktního města, parky ve volné zástavbě v rámci modernistického města a břehy Vltavy a její přítoky. Všechna tato místa jsou atraktivní pro aktivní odpočinek i tvorbu lokálních komunit, které jsou základem městské občanské společnosti a jejich posílení je jedním ze základních poselství plánu. Proto je nezbytné, aby stávající i nová veřejná, poloveřejná i polosoukromá prostranství tvořila zázemí pro lokální komunitní život.

Kontext

Proč má Praha strategický plán?

Pro Prahu je důležité, aby ve svém dlouhodobém strategickém záměru zahrnula všechny parametry fyzického a ekonomického rozvoje, který logicky směřuje ke zvyšování kvality života všech obyvatel města bez ohledu na věk, bohatství nebo národnost. Takový záměr ale neodlišuje Prahu od jiných měst a metropolí. Je povinností města, aby tyto parametry rozvíjelo, ale musí udělat strategické rozhodnutí, jakou důležitost jednotlivým parametrům dá.

Nelze říct, že Praha dnes nevzkvétá. Praha jako přirozeně atraktivní město a jako hlavní město dynamicky se rozvíjející země bude prosperovat. Otázkou je, nakolik svůj růst aktivně podporuje a nakolik je spíše uspokojeným pasivním pozorovatelem sebe sama.

Budování pověsti města, ve kterém se vyplatí investovat, inovovat nebo začínat podnikat, je náročný dlouhodobý úkol. Všechna města, která tento úkol plní úspěšně, mají promyšlený plán. Mají srozumitelnou strategii, která směřuje k realizaci velké vize. Je logické, že města, která světu něco dokazují, jsou motivovanější a jejich vize je odvážnější než u těch, která těží ze své prosté existence. Příkladem může sloužit Brno, Manchester nebo Bilbao. Města nucená se vnitřně sjednotit a zvolit společnou cestu vykazují vysokou míru konzistence a politické stability v kontextu zvolené strategie. U měst, kde nedošlo k podobnému "urgentnímu" sjednocení, se projevuje inovační stagnace, nerozhodnost a nejasnost v definici základních směrů. Rozvojové programy, pokud existují, jsou navzájem nepropojené, nedostatečně koordinované a jsou zeslabované cykly politických změn.

Města se v investičním prostoru pohybují ve vysoce konkurenčním prostředí a musí na své pozici intenzivně pracovat. Rozhodování o městě jako cílovém místě pro podnikání nebo život je významnou měrou iracionální, pocitové a je často postaveno na jiných parametrech, než které město samo propaguje. Změnit názor lidí na takovou instituci nelze zvládnout reklamní kampaní nebo novým logem. Tento "pocit z místa" je budován po generace a také generace trvá, než se významně změní.

Praze se podařilo udělat velký posun v 90. letech, avšak v novém tisíciletí jako kdyby hledala svou identitu. Mezinárodní výzkumy a žebříčky řadí Prahu mezi favorizovaná města pro investice díky nákladové efektivnosti, dobře strukturovanému lidskému kapitálu a vysoké kvalitě žití. Výzkumníci a investiční konzultanti však ve svých publikacích většinou upozorňují své čtenáře na jiná města. Praha nikdy není prezentována jako příklad dobré praxe, jako inspirace pro ostatní, je pouze uváděna, protože její parametry jsou dobré.

Protože se Praha neprezentuje jako město s jasnou perspektivou, lidé rozhodující se o své budoucnosti nebo budoucnosti svého byznysu v ní ztrácí důvěru a raději budou volit dynamičtěji se rozvíjející místa, která se stávají magnetem pro talenty a budou disponovat mnohem perspektivnějším lidským kapitálem.

Reputace Prahy zůstala na úrovni krásného města, kde se dobře žije. Nevybudovala si žádnou významnou odlišující charakteristiku a neprezentuje světu žádnou vizi. Praha tu byla po tisíc let a ještě tisíc let tu bude. To však v době extrémně fluidního kapitálu a vysoce mobilní pracovní síly

nebude stačit. Naše děti se budou o životě a práci rozhodovat na základě jiných parametrů, než které jsme tak pracně budovali na přelomu tisíciletí. Praha má šanci tyto své budoucí obyvatele zaujmout, ale musí se pohnout z místa. Bude o ně svádět boj ne s Brnem nebo Mnichovem, ale s městy, které se dnes v žebříčcích atraktivity ještě neobjevují.

Aby Praha měla dostatek daňových rezidentů, kteří svou prací a zisky umožní naplňovat vizi města, musí sladit své možnosti a priority, aby vytvářely podmínky k životu, které budou považovány za jedny z nejlepších v Evropě. Praha musí přestat být pouze reaktivní, ale měla by se stát skutečným tvůrcem své vlastní budoucnosti. K tomu kromě strategické kompetence potřebuje vizi, odvalu a vytrvalost.

Strategický plán jako rámec pro chytré město

Více než polovina obyvatel planety Země dnes žije ve městech a do roku 2050 by města měly pojímat až dvě třetiny všech obyvatel. Na evropském kontinentě se i přes očekávaný pokles počtu obyvatel podíl lidí žijících ve městě do roku 2050 zvýší z 73 na 80 %.¹ Urbanizace, větší integrace a světová kooperace podporuje ekonomický růst, pomáhá zahraničnímu obchodu, investicím a šíření neustále se zrychlujícího technologického pokroku. V důsledku roste počet velkoměst, které jsou významnými ekonomickými, politickými i kulturními centry, ale zároveň jejich propojenost a vzájemná závislost je činí zranitelnější vůči systémovým rizikům a globálním šokům. Města jsou konfrontována s prohlubující se **sociální nerovností** a fragmentovanou společností. **Obyvatelstvo měst stárne**, do roku 2050 bude šedesátníků a starších tvořit až 20 % a vlivem imigračních vln se stává **etnicky různorodější**. Projevy **klimatických změn** a hrozby teroristických útoků významným způsobem kladou rostoucí nároky na technologickou a infrastrukturní **odolnost měst**. Dopady těchto globálních změn a trendů představují pro většinu evropských měst, a Praha není výjimkou, nové zásadní výzvy, ale také příležitosti rozvinout svůj potenciál, neboť otevírají diskusi o tom, jakou funkci město má plnit a jakým způsobem se má rozvíjet.

Nejen v agendách strategických kanceláří města a mezinárodních organizací, ale i soukromých společností se věnuje zvýšená pozornost principům maximálně efektivního hospodaření a správy zdrojů města. Odpověď nabízí integrované řešení posilující prvky udržitelného rozvoje v podobě konceptu **Chytrého města** (Smart City). Jeho stěžejní rovinnou je **ekonomická udržitelnost města**, která je přímo spjatá se zachováním a posilováním kompaktnosti městského prostoru. Aktualizace Strategického plánu tak vytváří podmínky zařazující Prahu mezi města, které svůj rozvoj a hospodaření s územím zásadním způsobem vnímají skrze optiku dlouhodobé udržitelnosti. Systematická schopnost implementovat takovýto přístup bude pro Prahu klíčová při konfrontaci výzev města v 21. století.

Smart City (chytré město) označuje koncept integrovaného městského rozvoje, který klade důraz na posilování komplexity, efektivity a udržitelnosti všech jeho aspektů a to prostřednictvím ekonomických, sociálních a zejména technologických inovací. Cílem Smart City je zmenšování **ekologické stopy, posilování konkurenceschopnosti a maximalizování životní úrovně obyvatel**. Etablování systému funkčních vazeb a partnerství mezi klíčovými aktéry města a jejich systematické začlenění do městského rozvoje je hlavní předpokladem pro naplňování principů Smart City.

Institucionální rovina (*good / smart governance*)

Rozvoj konceptu Smart City je spjatý s **dobrou správou města** (*good / smart governance*), tedy s institucionální kapacitou města řídit a harmonizovat procesy dlouhodobého strategického rozvoje, otevřeně **sdílet informace a poskytovat data**, a integrovat sítě vazeb aktérů podnikatelské, vědeckovýzkumné a institucionální sféry do jednoho funkčního celku. Takový celek umožňuje efektivní **mezioborovou spolupráci a projektový management, poskytuje** přístup k modelům financování strategických projektů nezatěžující městský rozpočet, ale zejména zásadním způsobem spoluvytváří stabilní prostředí stimulující rozvoj **inovačních procesů** a budování ekonomiky poháněnou inovacemi. Etablování takovéto spolupráce je zásadní na celoměstské úrovni, ale neméně zásadní je spolupráce a sdílení a přejímání dobré praxe i mezi dalšími městy a aktéry na národní a mezinárodní úrovni (viz 2.1, 2.2, 3.1, 3.2).

Technologické rovina (*Smart technology / Smart infrastructure*)

---

¹ (zdroj: OSN World Urbanization Prospects, UN).

Smart City operuje s moderními technologiemi zejména v podobě digitálních, informačních a komunikačních technologií (ICT) a inteligentních systémů (IoT), které efektivněji využívají fyzickou infrastrukturu. **Kontinuální sběr, zpracování a vyhodnocování** velkých dat a ukazatelů o stavu města umožňuje získávat komplexní informace o městě, optimalizovat čerpání zdrojů a dělat informovanější strategická rozhodnutí (data driven solutions). Integrované, plošné a otevřené využívání moderních technologií vytváří celistvý systémový organismus se schopností poskytovat řešení pro jednotlivé agendy městského rozvoje; péče o území, energetika, doprava, bezpečnost, odolnost, životní prostředí, vzdělávání, zdravotní a sociální péče a další (viz 1.1, 1.4, 1.5, 2.4, 3.3)

Lidská rovina (*Smart people / Smart living*)

Rozvoj technických inovací a zejména implementace vhodných ICT řešení aktivuje a propojuje občany, umožňuje jim budovat komunity, kultivovat veřejný prostor a rozvíjet ekonomiku sdílení např. sdílení vozidel (car-sharing). **Smart City** zároveň cílí na posílení **participace** obyvatelů města, jejich zapojení do kontinuálního dialogu o městském rozvoji (e-governance) (viz 1.2, 1.3, 2.3)

Praha na cestě k chytrému městu

Od roku 2010 se pojem „Smart City“ postupně stal součástí odborného i politického diskurzu a byly ustanovovány programy financování inovativních postupů městského rozvoje na národní úrovni i na úrovni Evropské unie. V roce 2011 Evropská komise založila iniciativu **Smart Cities and Communities (SSC)**² podporující spolupráci měst, výzkumu, privátního i neziskového sektoru za účelem zlepšování kvality života ve městech a zvyšování jejich efektivity a konkurenceschopnosti. Hlavními pilíři SCC jsou inovace spjaté s informačními a komunikačními technologiemi (ICT), udržitelnou mobilitou a efektivními energetickými systémy; odvozeně hlavními tématy jsou městská mobilita, otevřená data, integrované dopravní, energetické a komunikační sítě, efektivní nízkouhlíková energetika, ale i metodické a finanční nástroje.

Tématu Smart City se postupně začala věnovat i Praha. Od roku 2014 se s přestávkami zabývá rozvojem konceptu Smart Cities v Praze speciální komise Rady hl. m. Prahy. Praha dále posiluje svoji expertízu v oblasti Smart Cities prostřednictvím členství v mezinárodních sítích jako jsou EUROCITIES, ISOCARP či Morgenstadt City Insights, kterou koordinačně zastřešuje významná evropská vědecko-výzkumná organizace pro aplikovanou vědu Fraunhofer institute.³ Ve spolupráci s Fraunhofer institutem byla Praha součástí projektů agendy Smart Cities, a to projektu Morgenstadt City Lab (2015-2016) a vlajkového mezinárodního projektu programu Horizon 2020, **Triangulum (2015-2020)**. Praha je rovněž signatářem iniciativy **Zelená digitální charta (Green Digital Charter)**⁴.

---

² (<http://ec.europa.eu/eip/smartcities/>)

³ www.eurocities.eu

⁴ www.greendigitalcharter.eu

Ekonomická udržitelnost

Současným globálním trendem je přechod od extenzivního využívání zdrojů směrem k intenzifikaci, snížení spotřeby energií, materiálu a emisí, především skrze moderní technologie, automatizaci a chytrá řešení.

K tomuto trendu se přihlásila i Česká republika, například skrze strategii Evropa 2020, jejímž cílem je mimo jiné snížení emisí skleníkových plynů o 20 % oproti roku 1990, zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie na 20 % a zvýšení energetické účinnosti o 20 %. Některé z cílů ale nemusíme naplňovat pouze technickými řešeními, ale i účelným hospodařením s prostorovým potenciálem města. Území ve smyslu plochy, která může být potenciálně zastavěna, je jedním ze zdrojů města a různé způsoby nakládání s ním ovlivňují celou řadu charakteristik městského systému, které se nakonec projevují v jeho hospodaření. Směřováním nové výstavby do vhodných lokalit, zvyšováním intenzity výstavby, vhodným rozvržením poměru veřejných prostranství a stavebních bloků, postavením budov na hranici veřejných prostranství a míšením funkčního využití město dosahuje vyššího podílu šetrné dopravy, poklesu délky dojížděky a zkrácení její doby, zvětšení trhu práce, koncentrace spotřebitelského trhu, poklesu nákladů na zajištění veřejné infrastruktury a zhodnocování nemovitostí.

Tvorba kompaktního města

Cílem Prahy tedy je stavět město takové, které bude levné na údržbu a díky tomu bude městské samosprávě zbývat dostatek peněz na jiné oblasti, jako je vzdělávání, podpora podnikání nebo sociální oblasti. Zároveň bude město levnější i pro samotné obyvatele a místní firmy a v neposlední řadě i pro stavebníky, pro které bude výhodné stavět nové nemovitosti. Přitom bude město poskytovat vysokou kvalitu prostředí pro naplňování kvalitního života. Splněním těchto kritérií bude dlouhodobě udržitelné a konkurenceschopné v regionální a globální soutěži měst.

Tyto požadavky, které jsou klíčové pro budoucí rozvoj Prahy, splňují urbánní formy vycházející z pražské stavební tradice. Cílem tedy je novou výstavbu koncipovat jako kompaktní město, dle možností maximálně využívající prostorový potenciál, kde bude každé místo účelně využito, a to zejména pro výstavbu nebo jako veřejné prostranství.

Rozvoj města se v následujících desetiletích zaměří na doposud nevyužívaná území brownfieldů, proluky a další území vhodná k zástavbě, a to prioritně v centru města a pak až na jeho okraji. Město bude podporovat sanace historických ekologických zátěží, kultivaci veřejného prostoru, včetně mobiliáře a hygienických zařízení.

Zástavbou těchto atraktivních území se bude efektivně využívat stávající fixní kapitál ve formě dopravní, technické a sociální infrastruktury a díky tomuto úspornému rozvoji bude nová výstavba klást menší nároky na veřejné rozpočty a tím bude výhodnější pro samosprávu i pro samotné uživatele.

Zintenzivnění užívání veřejných prostranství a technické infrastruktury

Při rozvoji se Praha musí zaměřit zejména na kvalitu veřejných prostranství. Ukazuje se, že aby byla veřejná prostranství pro obyvatele atraktivní, musí být bezpečná, udržovaná, musí nabízet přívětivý městský mobiliář a doprovodné odpočinkové nebo sportovní služby. Plošné zvyšování kvality

veřejných prostranství by ale nebylo za stávajících rozpočtových podmínek možné a vedlo by k obrovskému zadlužení. Proto je třeba zvolit základní východiska a stanovit priority.

Jako první východisko můžeme uvést, že zvyšování kvantity, tedy plošné výměry veřejných prostranství, nemusí vést k vyšší pocítované kvalitě, ale vždy vede k vyšším nákladům na údržbu. Například modernistická sídliště nabízejí velké plochy veřejných prostranství na obyvatele, a proto nemusí kvůli jejich rozlehlosti zbývat dostatek peněz na jejich náležitou úpravu a kvalitu. Je tedy nezbytné, aby byla nově navrhovaná či upravovaná veřejná prostranství navrhována s ohledem k udržitelnosti jejich financování v dlouhodobém horizontu a nejenom podle aktuálních možností financování prvotní investice.

Zásadní tedy je, aby veřejná prostranství poskytovala co nejvyšší kvalitu s co nejvyšší prostorovou, a tedy i ekonomickou, úsporností.

Druhým východiskem je poměrování veřejných prostranství podle intenzity jejich využívání. Ne každé veřejné prostranství je totiž užíváno stejným počtem lidí. Pokud bychom se zaměřili na lokální užívání prostranství, pak prostranství s vyšší intenzitou vystavěných ploch ve svém okolí budou využívána více, než ta, která jsou obklopena menším množstvím vystavěných podlažních ploch. Opět můžeme použít příklad parku ve vnitřním městě, kde na každý jeho metr připadá daleko více obyvatel a pracujících než například na metr čtverečný parku na sídlišti nebo v zahradním městě. Tato intenzita užívání prostranství by pak měla být směrodatným indikátorem pro to, jak vysoké investiční a provozní náklady si můžeme u jednotlivých prostranství dovolit, protože budou odpovídat míře užívání daného prostranství.

Obdobná závislost intenzity využívání se týká i technické infrastruktury. Přestože je technická infrastruktura zainvestována a spravována zejména soukromým sektorem, náklady na její provoz se promítají do výsledných cen všech odběratelů. Tím pádem jsou relativně znevýhodněni odběratelé z intenzivních částí města, kde na metr zásobující infrastruktury připadá více spotřebitelů. Toto nereflaktování územních charakteristik paradoxně zvýhodňuje méně intenzivní formy města, kde je zásobování médii dražší, než je celoměstský průměr. Proto i v tomto případě je v zájmu města preferovat intenzivní formy zástavby, kde na jednoho odběratele připadá méně běžných metrů kanalizací, vodovodů, plynovodů, elektrického vedení či osvětlení.

Snížení objemu dopravy

Individuální automobilová doprava s sebou nese řadu nákladů a externalit. Vedle relativně vysokých nákladů pro samotné uživatele automobilů, kterými jsou náklady na pořízení automobilu, palivo, servis, čas cestování, parkování a vlastní ztráty v dopravních nehodách, to jsou náklady pro veřejný sektor spojené s investicemi a údržbou dopravní infrastruktury. Kromě těchto nákladů je s dopravou spojena i řada externalit, které se dotýkají širokého okruhu aktérů. Mezi tyto externality patří například kvalita ovzduší a způsobený hluk, které obě snižují hodnotu nemovitostí v bezprostřední blízkosti frekventovaných silnic a ulic a které rovněž snižují kvalitu života lokálním obyvatelům a pracujícím, kteří pak mohou preferovat odchod do vzdálenějších a méně zatížených částí města, kde ale z důvodu horší dopravní obslužnosti budou sami preferovat automobilovou dopravu. Tento efekt je sebe se podporující. Postrádá tedy vlastní rovnovážný stav, minimálně za současného nastavení tržního systému.

Přestože se diskuze ohledně dopravy tradičně věnuje až jednotlivým nástrojům řešícím problémy způsobené dopravou, například potřebě nových kapacitních silnic nebo nové lince veřejné dopravy, je důležité si uvědomit, že doprava není izolovaný fenomén. Doprava je integrálním projevem využívání území a její charakter a intenzita je mimo jiné podmíněna vystavěnou strukturou města. Proto

bychom neměli tak jako doposud léčit symptomy, ale správným uspořádáním města řešit problémy dopravy hned u jejich počátku.

Zatímco ve vnitřním městě dojíždí autem méně než čtvrtina obyvatel a na každého obyvatele připadá okolo tří kilometrů ujetých autem při denní dojíždce, tak ve vnější části města dojíždí autem třetina až polovina obyvatel a na každého obyvatele připadá více než 8 kilometrů ujetých denně autem při dojíždce. Celkově pak zhruba 450 000 obyvatel bydlících převážně na okraji Prahy ujede denně při dojíždce autem stejný počet kilometrů jako 800 000 obyvatel bydlících převážně v centrální části Prahy.

Další rozvoj tedy musí upřednostňovat vyšší intenzity využití území, které vedou i k potřebě prostorově efektivních způsobů dopravy, jako je chůze, jízda na kole nebo veřejná doprava. Intenzifikace využití infrastruktury umožňuje využití moderních technologií (např. bezhluché a vsakovací asfalty, izolované tramvajové podloží a koleje atd.), které snižují či eliminují negativní účinky dopravy a dopravní infrastruktury na životní prostředí, při zachování moderního standardu mobility. Díky vyšší intenzitě využití území bude skrze vyšší počet obyvatel a pracovních příležitostí vyšší potenciální poptávka po veřejné dopravě, která díky tomu bude jezdit s kratšími intervaly a v hustější síti a tím pádem se stane atraktivnější. Vysoká intenzita výstavby rovněž zaručí, že řada aktivit vyhledávaných obyvateli, jako jsou obchody, služby nebo školy a školky, bude dosažitelná pěšky nebo na kole, čímž se opět zredukuje potřeba jiných, méně prostorově a ekonomicky výhodných způsobů dopravy.

Koncentrace trhu práce, služeb, zboží a nemovitostí

Součástí dobrého podnikatelského prostředí je dostatečné množství pracovní síly v území vymezeném standardní dobou dojíždky. Proto i na tento požadavek je jednou z odpovědí intenzivní město, které dokáže zajistit fyzickou blízkost obyvatel k jejich místům zaměstnání. Díky tomu stráví dopravou méně času, který mohou věnovat práci nebo jiným činnostem. Je tedy patrné, že i v oblasti trhu práce hraje prostorová struktura města důležitou roli. Obdobně je vyšší městská intenzita výhodná pro trh zboží a služeb, kdy na jednotce plochy je vyšší koncentrace disponibilních peněz domácností a podniků. Díky tomu se může trh zboží a služeb více specializovat a zefektivnit a prostředí je konkurenčnější.

U trhu nemovitostí je předně důležité poznamenat, že zájem o novou výstavbu je integrální součástí ekonomického růstu a to, že tento zájem v Praze je, potvrzuje, že ekonomika města roste. Pokud by investoři o novou výstavbu v Praze přestali mít zájem, byl by to jasný impuls, že hospodářství města není v pořádku.

Nová výstavba v již urbanizovaném prostředí je výhodná nejen pro město, ale i pro stavebníky a tím pádem i pro budoucí obyvatele nových nemovitostí. Samozřejmostí je, že tato nová výstavba musí respektovat kontext města, aby nesnižovala hodnotu okolních stávajících nemovitostí. Výhodou výstavby v rámci urbanizovaných ploch města je, že využívá již existující infrastrukturu, jak bylo zmíněno výše. Rovněž ale také vnitřní prostředí města nabízí již existující trh služeb a zboží, který by se musel v okrajových částech teprve utvářet, nebo by pro nízký počet potenciálních klientů ani nevznikl. Naopak podpoření existujícího trhu novou poptávkou vyvolanou obyvateli a pracovníky z nových nemovitostí zajistí zlepšení služeb na stávajícím trhu, z čehož budou profitovat i stávající obyvatelé.

Proces

Proces strategického řízení metropole vyžaduje od zpracování koncepčních dokumentů časovou i věcnou kontinuitu a schopnost reakce na nové vnější i vnitřní aspekty. Významné změny vedly proto vedení hl. m. Prahy k tomu, že Rada hl. m. Prahy svým usnesením č. 903 ze dne 31. 5. 2013 rozhodla o aktualizaci Strategického plánu (schválený Zastupitelstvem hl. m. Prahy dne 11. 12. 2008). Nezbytná provázanost procesu strategického rozhodování městské správy se projevila v souběhu prací na aktualizaci s využitím některých cílů a záměrů existujícího Strategického plánu pro přípravu Operačního programu Praha – pól růstu ČR (OP PPR).

Hlavním cílem odstartovaného procesu bylo vytvořit takový Strategický plán, který definuje a následně naplní hlavní rozvojové cíle pro Prahu do roku 2030. Úspěšnost tohoto procesu je přímo závislá na dodržování principů **strategického řízení**, finanční **proveditelnosti**, **projektovém způsobu implementace**, to vše ve **spolupráci s klíčovými aktéry** města a **s veřejností**.

Strategické řízení

„Každodenní řízení krajské agendy je pod neustálým tlakem operativních požadavků a úkonů spojených mj. s realizací záplavy legislativních norem evropských i domácích, vládních i vlastních krajských usnesení atd. V důsledku toho často chybí čas, ale i metodologická připravenost, odborné kapacity a další předpoklady pro tvorbu dlouhodobých strategií rozvoje krajů.“⁵

Strategické vládnutí je možné chápat jako **nástroj**, který nám umožňuje realizovat konkrétní vývojovou orientaci či **vývojové orientace**. Těmi mohou být ekonomický růst, dobrá správa, sociální soudržnost, environmentální citlivost, bezpečnost, nebo jejich vzájemná kombinace.⁶ Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy ve své návrhové části obsahuje právě takovou kombinaci několika vývojových orientací, pro ilustraci: Praha musí být efektivně plánována a kompetentně řízena, musí se připravovat na demografické změny, musí držet krok s ostatními referenčními metropolemi, zejména s ohledem na parametry ekonomické výkonnosti, kvality života svých občanů a celé řady dalších.

Samotné strategické vládnutí je v odborné literatuře vymezeno jako „*dynamický proces tvorby a uplatňování veřejné politiky, politiky a správy, představovaný snahou mnoha různých sociálních a ekonomických skupin s různými zájmy a zároveň hledáním udržitelné rozvojové orientace a sociálního kontraktu/ů, schopných vyvážit tyto zájmy způsobem, který je slučitelný s dlouhodobými zájmy celé společnosti včetně jejich budoucích generací.*“⁷

Strategické vládnutí je tedy definováno jako proces, naproti tomu **strategické řízení** je obvykle vztahováno na konkrétního aktéra (či instituci, resp. fungování města jako takového). Právě strategické řízení města je natolik v aktualizaci Strategického plánu hl. m. Prahy akcentováno, že autoři a autorky dospěli k názoru, že je třeba mu vyhradit samostatný směr. (viz 3 směr)

Autoři aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy jsou dále přesvědčeni, že uplatnění principů strategického vládnutí a strategického řízení do značné míry determinuje úspěšnost implementovat dlouhodobé, komplexní a v minulosti často neúspěšně prosazované zásadní veřejné politiky. Princip strategického vládnutí aplikovaný na tvorbu konkrétní veřejné politiky je v prvotní fázi založen na důsledné analýze potřeb všech relevantních *stakeholderů* a na skutečně reálné inkluzi (nikoliv pouze deklarované) těchto *stakeholderů* do procesu tvorby politiky. (viz Spolupráce)

Legitimita veřejné politiky je pak primárně založena na třech základních podmínkách, které musí být v procesu tvorby veřejné politiky důsledně uplatněny: zajištění konsensu, transparentním procesem a profesionálním vedením.

---

⁵ Asociace krajů ČR: *Metodika strategického řízení a plánování krajů ČR [on-line]*. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z WWW: <http://www.asociacekrajů.cz/files/files/dokumenty/PROJEKTY/strategie/Metodika-strategickeho-rizeni-a-planovani-kraju-CR.pdf>

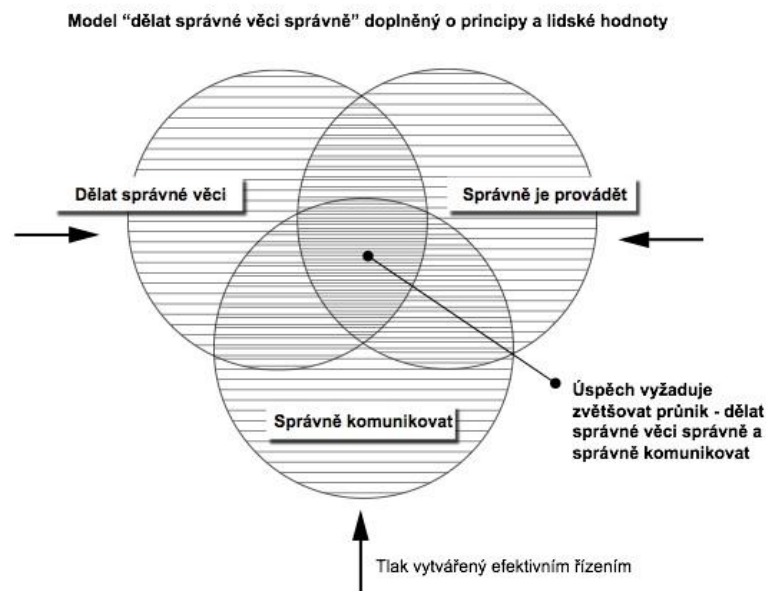
⁶ POTŮČEK, M., MUSIL, J., MAŠKOVÁ, M. (eds.) *Strategické volby pro českou společnost. Teoretická východiska*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2008. ISBN 978-80-86429-86-1.

⁷ POTŮČEK, Martin et al. *Strategické vládnutí a Česká republika*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. ISBN 978-80-247-2126-2. 360 s.

Kromě důsledných a neustále aktualizovaných analytických podkladů se v první řadě jedná o zajištění skutečného *konsensu* (často kompromisních řešení) rozličných angažovaných aktérů či podílníků (tedy všech klíčových *stakeholderů*). (viz Spolupráce) Tento atribut je v modelu znázorněném níže charakterizován množinou „dělat správné věci“. Má normativní charakter, předpokládá totiž, že když definovaná vývojová orientace je v souladu s dlouhodobými zájmy rozličných sociálních skupin, jedná se o tu správnou cestu. Další důležitou podmínkou je zajištění transparentního procesu samotné tvorby veřejné politiky, což v konkrétních projevech znamená důslednou komunikaci a informování obecně jak cílových skupin, tak široké veřejnosti. Měly by být k dispozici informace jak o dílčích výstupech analýz, prognóz a návrzích veřejných politik, ale také o jejich cílových stavech, harmonogramu plnění, rozpočtu, rizicích, zodpovědnostech realizátorů a podobně.

Konečně, třetí a neméně důležitou komponentou strategického vládnutí je důsledné a profesionální vedení procesu tvorby, ale také implementace veřejné politiky. Naplnění tohoto bodu se zakládá na kompetentních týmech úředníků, kteří uplatňují osvědčené metodiky tvorby veřejných strategií, v etapách implementace pak zejména metodiky projektového řízení. (viz Implementace)

Výše naznačený postulát vychází ze schématu od Ochrany a Půčka⁸, viz obr. č. 1. na následující straně.

Dimenze „dělat správné věci“ může zpočátku znít poněkud vágně, avšak dle autorů a autorek je tento normativní výrok založen právě na výstupech moderované diskuse všech relevantních *stakeholderů* veřejné politiky, které do diskuse vnášejí své reálné potřeby (byť jsou někdy antagonistické), na moderátorech veřejné politiky (zpravidla reprezentovanými městskými institucemi) je pak břemeno

⁸ OCHRANA, F. PŮČEK, M. *Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě. Smart Administration*. Praha: Wolters Kluwer, 2011.

obroušení hran pólových pozic jednotlivých účastníků a zasazení do reálných možností *policy* s ohledem na rozpočtové, personální, environmentální, bezpečnostní, sociální a další limity.

Dimenze „správně věci provádět“ souvisí právě s druhým zmíněným bodem, tedy s profesionálním vedením tvorby veřejné politiky. Tvorba strategií⁹, ale i dekomponovaných, navazujících veřejně politických dokumentů (akčních plánů, projektů apod.) souvisí s relativně specifickým *know-how*, které není v současných byrokratických aparátech standardní znalostí. Byrokratické aparáty působící ve veřejné správě jsou zpravidla nesouměrně zatíženy rutinou a operativním způsobem řízení.

Důsledné uplatnění jak specifického *know-how*, tak již existujících metodik tvorby strategií a v neposlední řadě také projektových metodik vhodně upravených pro kontext a potřeby veřejné správy jsou pro úspěšnou tvorbu a implementaci veřejných politik rovněž kritickou podmínkou.

Konečně třetí dimenze „správně je komunikovat“ souvisí s transparentností procesu tvorby (neméně důležitě také implementace) veřejných politik. Každá veřejná politika, resp. každá chystaná změna musí mít svou vlastní komunikační strategii zohledňující jak obsahy sdělení (sdělení musí být pravdivá), tak formu sdělení, která se u rozličných cílových skupin zpravidla diametrálně odlišuje.

Jak dokládá i zmíněné schéma, finální úspěch je založen na synergickém efektu propojení těchto tří dimenzí či množin. Každá dimenze má v procesu tvorby a implementace veřejných politik své nezastupitelné místo a v tomto kontextu pouze tato trojkombinace může pozitivně determinovat kýžený výsledek.

---

⁹ Strategiemi chápeme v souladu s citovanými autory stanovené způsoby rozhodování o tom, kam chceme směřovat, jakých dlouhodobých cílů chceme dosáhnout a jaké činnosti, podmínky a zdroje k tomu budeme potřebovat.

Dostupné zdroje financování

Úspěšná realizace cílů Strategického plánu je závislá na dostupnosti zdrojů, zejména finančních. Tato kapitola poskytuje přehled dostupných domácích a zahraničních zdrojů, které bude mít hlavní město k dispozici v příštích letech. Konkretizace finanční náročnosti realizace je ponechána na akčních plánech.

a) rozpočet vlastního hl. m. Prahy

Předpokládaný objem rozpočtu je předmětem pravidelně aktualizovaného rozpočtového výhledu. Poslední dostupný rozpočtový výhled je obsažen v příloze č. 4 usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 4/3 ze dne 17. 12. 2015. Výhled počítá od roku 2017 s rozpočtovým přebytkem, ovšem za cenu výrazné redukce kapitálových výdajů. Z toho vyplývá nutnost stanovení prioritních investic a maximalizace užítku z vydaných prostředků.

Rozpočet města je zatížen řadou mandatorních výdajů spojených s rostoucími náklady na provoz města a nutností splácet dlouhodobé závazky přesahující 33 mld. Kč, proto bude klíčové, aby zpracovatelé akčních plánů realisticky posoudili skutečně disponibilní zdroje.

Tabulka č. 1 – Rozpočtový výhled 2016-2021, v mil. Kč

Název položky	RV 2016	RV 2017	RV 2018	RV 2019	RV 2020	RV 2021
Daňové příjmy	42 393,7	42 100,0	42 100,0	42 100,0	42 100,0	42 100,0
Nedaňové příjmy	468,5	492,0	516,5	542,4	569,5	598,0
Kapitálové příjmy	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Vlastní příjmy	42 864,0	42 593,8	42 618,4	42 644,2	42 671,3	42 699,8
Přijaté transfery (po konsolidaci)	15 230,9	14 575,0	15 034,5	15 532,2	14 302,1	14 302,2
Příjmy celkem	58 094,8	57 168,8	57 652,8	58 176,4	56 973,4	57 002,0
Běžné výdaje (po konsolidaci)	46 491,5	47 304,2	48 321,3	49 354,7	49 604,8	50 471,9
Kapitálové výdaje	13 710,2	8 298,6	7 561,2	7 000,3	5 658,6	4 720,1
Výdaje celkem	60 201,7	55 602,8	55 882,5	56 355,0	55 263,4	55 192,0
Tvorba rezervy na dluhovou službu	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0
Výsledek hospodaření vč. rezervy	-2 706,9	966,0	1 170,3	1 221,4	1 110,0	1 210,0
Úhrada dlouhodobých finančních závazků	1 027,1	966,0	1 170,3	1 221,4	1 110,0	6 110,0

Zdroj: MHMP

b) rozpočty městských částí hl. m. Prahy

Městské části hospodaří s vlastními rozpočty, které v souhrnu představují přibližně třetinu rozpočtu vlastního hl. m. Prahy. Celkové příjmy 57 městských částí se pohybovaly v období 2010-2014

v rozmezí 11,7-16,5 mld. Kč a celkové výdaje v rozmezí 10,7-16,3 mld. Kč. Přestože městské části také sestavují své rozpočtové výhledy, nedochází zatím ke koordinaci přípravy rozpočtových výhledů a rozpočtů města a městských částí při plánování příjmů a výdajů, zejména kapitálových. Taková koordinace by umožnila optimalizovat nakládání s veřejnými prostředky ve prospěch celého města.

c) Evropské strukturální a investiční fondy

V období 2016-2023 je na území hl. m. Prahy dostupná podpora z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) prostřednictvím několika operačních programů. Část z této podpory je výslovně určena pro projekty realizované na území Prahy (týká se Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu), o další prostředky mohou pražští žadatelé soutěžit na celorepublikové úrovni (Fond soudržnosti). Využití podpory z ESIF vyžaduje spolufinancování z domácích zdrojů, proto je třeba počítat s tím, že zatěžuje i rozpočet města.

Tabulka č. 2 – Dostupná podpora z ESIF

	alokace z ESIF v €	orientační alokace v mil. Kč (kurz 27 Kč/€)
EFRR a ESF pro území Prahy		
OP Praha - pól růstu ČR	201 590 104	5 442,9
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	220 938 706	5 965,3
OP Zaměstnanost	100 000 000	2 700,0
Integrovaný regionální OP	24 149 612	652,0
Fond soudržnosti pro ČR		
OP Životní prostředí	2 241 768 844	60 527,8
OP Doprava	3 793 452 296	102 423,2

Zdroj: operační programy

Pozn. V případě Fondu soudržnosti jde o částky určené pro celou ČR, ale jen na vybrané prioritní osy uvedených programů, v nichž Praha může být cílovým územím.

Dále jsou k dispozici programy meziregionální spolupráce Interreg Europe, ESPON 2020 a Urbact III, jejichž zaměření je však vhodné pouze pro omezenou skupinu cílů Strategického plánu. Účast v nich je předmětem mezinárodní soutěže a celkové alokace se pohybují od 45 do 359 mil. €.

Poslední skupinou jsou programy nadnárodní spolupráce, Interreg Central Europe a Danube, zaměřené na specificky vymezené makroregiony zahrnující Českou republiku a tematicky pokrývající vybraná sociální, environmentální i hospodářská témata. Příspěvek EU činí 247 mil. € v programu Interreg Central Europe a 222 mil. € v programu Danube.

d) další domácí zdroje

Podporu rozvoje měst a obcí nabízejí také programy uskutečňované ústředními orgány státní správy, případně jimi zřízenými fondy. U těchto programů však nejsou dostupné rozpočtové výhledy a podpora je schvalována zpravidla z roku na rok.

Zvláštním případem jsou investice státu realizované na území města, jejichž uskutečnění (např. načasování) však může pražská samospráva ovlivnit jen do určité míry.

e) další zahraniční zdroje

Vedle ESIF je k dispozici řada dalších programů, které lze teoreticky k uskutečnění navrhovaných cílů využít. O tyto prostředky se však soutěží na národní nebo mezinárodní úrovni, obsahují různé podmínky, které jejich dostupnost a výhodnost mohou dále zhoršovat. Jde například o Evropský fond pro strategické investice (EFSl), program Horizont 2020, finanční mechanismus EHP a Norska.

Objem zdrojů mohou pochopitelně ovlivnit nepředvídatelné faktory, jako byla například hospodářská recese, která výrazně snížila daňové příjmy, budoucí legislativní změny upravující daňové sazby nebo způsob přerozdělování daňového výnosu. Diskuze probíhají i o způsobu přerozdělování daňových výnosů mezi městem a městskými částmi. Vývoj státního rozpočtu ovlivní například státem realizované stavby na území Prahy. Změnit se mohou i povinnosti uložené právními předpisy samosprávě.

Z těchto důvodů se finanční plánování přenechává akčním plánům, které mohou v kratším období spolehlivěji identifikovat konkrétní zdroje včetně jejich spolehlivosti. Akční plány budou také muset citlivě hledat možnost využití soukromých zdrojů, bez jejichž zapojení nebude možné řadu cílů, opatření a projektů realizovat. S tím souvisí i případné využití partnerství veřejného a soukromého sektoru, tzv. PPP financování, pro některé infrastrukturní projekty. V tabulce č. 3 jsou uvedeny základní principy, které je žádoucí v přístupu k výdajům a zdrojům rozpočtu do budoucna uplatňovat.

Je třeba zdůraznit, že mezi strategickými cíli (viz směr 3) jsou i opatření zaměřená na efektivnější nakládání se zdroji města a důraz na koncepční, profesionální a důvěryhodnou správu města. Čím dříve budou tato opatření uskutečněna, tím dříve mohou mít pozitivní dopad na dostupnost a využitelnost dodatečných zdrojů pro realizaci cílů Strategického plánu.

Tabulka č. 3 – Principy přístupu k výdajům a zdrojům rozpočtu hl. m. Prahy

výdaje	aktuální stav	cílový stav
běžné výdaje	<i>rostoucí podíl na celkových výdajích</i>	<i>setrvalý nebo klesající podíl na celkových výdajích</i>
	Nárůst je způsoben růstem provozních nákladů úřadů a organizací města a dále růstem provozních nákladů vznikajících u dokončovaných investičních akcí. K zabránění růstu provozních nákladů je třeba zohledňovat u investičních akcí jejich budoucí provozní náklady a také zvažovat vyšší podíl uživatelů na krytí provozních nákladů (parkovné/mýtné, jízdné v MHD apod.).	
kapitálové výdaje	<i>klesající podíl na celkových výdajích</i>	<i>rostoucí podíl na celkových výdajích</i>
	Změna stavu je proveditelná racionálním využíváním cizích zdrojů a realizací takových investičních akcí, které nebudou generovat neúměrně	

	vysoké provozní náklady. Veřejný zájem nemůže nadměrně vytěšňovat negativní ekonomické dopady investičních akcí na rozpočet města.	
zdroje	aktuální stav	cílový stav
daňové příjmy	<i>mírně rostoucí</i>	<i>rostoucí</i>
	Na jedné straně je Praha daňovým sídlem řady subjektů působících i mimo Prahu (podíl na daňovém inkasu z DPFO a DPPO přesahuje 40 %). Na druhou stranu pravidla přerozdělování daní způsobují, že je pouze velmi nepřímý vztah mezi tím, kde k výběru daní dochází, a kde jsou využity. V zahraničí existují některé druhy daní z příjmů (např. živnostenská daň) vybírané na regionální nebo obecní úrovni, což dává samosprávám účinný motivační nástroj na podporu ekonomické činnosti na jejich území. Jako legitimní se tak jeví snaha o změny pravidel rozpočtového určení daní.	
cizí zdroje nevratné (dotace)	<i>pokles nebo stagnace</i>	<i>stagnace nebo růst</i>
	Dostupné dotační zdroje nejsou optimálně využívány. Řada příležitostí u domácích a mezinárodních dotačních programů zůstává nevyužita. Nicméně je třeba při jejich využívání zvažovat administrativní náročnost využívání dotací, zohledňovat míru spolufinancování ze strany hl. m. Prahy a u investičních akcí také dopad na budoucí provozní náklady.	
cizí zdroje návratné (úvěry, dluhopisy)	<i>dluh: 33,5 mld. Kč</i>	<i>dluh: v případě potřeby lze navýšit</i>
	Ministerstvo financí stanoví dva ukazatele pro finanční zdraví samosprávy, které nyní Praha bez obtíží splňuje (likvidita a podíl krátkodobých aktiv vůči cizím zdrojům). Zároveň si město dlouhodobě udržuje vysoký rating (dlouhodobý rating S&P: AA-; Moody's: A1). Dluhová zátěž města by tak mohla být významně vyšší, aniž by to rozpočtu způsobovalo nezvladatelnou zátěž.	
spolupráce se soukromým sektorem	<i>nevyužívá se</i>	<i>standardní nástroj</i>
	Soukromé zdroje financování (ve formě např. public-private partnership, koncese) se pro svou administrativní náročnost a nedostatek zkušeností zatím nevyužívají. Vhodné jsou zejména pro dlouhodobé investiční akce, které by rozpočet města krátkodobě neúměrně zatížily a zároveň mohou být atraktivní pro soukromý sektor.	

Zdroj: IPR Praha, vlastní zpracování

Implementace Strategického plánu

Strategický plán představuje pro Prahu ideový základ pro strategické řízení města a městských částí. Implementační část Strategického plánu sděluje, jakým způsobem lze takto rozsáhlý záměr realizovat ve vymezeném časovém horizontu. Tato doporučení je nezbytné promítnout do každodenní praxe všech, kteří budou Strategický plán (a jeho jednotlivé části) naplňovat. Dílčí dokumentace města a městských částí (strategické dokumenty MHMP a organizací města či městských částí) musí být v souladu se záměry, cíli a ideovým východiskem (principy) celoměstského rozvoje.

Rámeček a navazující dokumenty

Strategický plán je název pro rámeček - tedy soubor všech budoucích dokumentů - včetně Strategického plánu hl. m. Prahy jako základního myšlenkového východiska a všech navazujících dokumentů, které budou vznikat do roku 2030.

Strategický plán, tak jak byl zadán a vytvořen, je východiskem pro všechny rozvojové a změnové aktivity města. Plán stanovuje vizi a základní směry, kterými se má Praha vydat, a rozpracovává strukturu strategických cílů. Jeho záměrem je, aby každá jednotlivá aktivita měla svou strategickou vazbu a ukotvení, byla vyhodnotitelná a bylo zřejmé, na co navazuje, s čím koliduje nebo co má následovat. Strategický plán nastavuje terminologii a hierarchii popisující rozpad velkých cílů v menší říditelné celky až po jednotlivé projekty a aktivity. Ze Strategického plánu budou vycházet budoucí projekty, které by město do roku 2030 mělo realizovat.

Stávající strategické dokumenty města

Strategický plán poskytuje nejen zadání a návrhy variant řešení pro budoucí projekty, ale dává také přehlednou informaci o souvisejících dokumentech zásadního významu. Mapa souvisejících strategických dokumentů ukazuje jednak vazby na nadřazené materiály - národní a evropské úrovně, a souvislosti s existujícími strategickými dokumenty města. Ty standardně řeší svá zadání a úkoly, jsou pravidelně aktualizovány a mají vlastní způsob implementace. Analýzou a konfrontací se záměry Strategického plánu se však ukazuje, že ne všechny záměry jsou zachyceny v existujících koncepcích a strategiích, že jednotlivé dokumenty se ve svých záměrech částečně překrývají anebo mezi nimi mnoho důležitých projektů "propadá", tj. nemají ukotvení v žádné řídicí strategii.

Strategické sladění

Strategický plán si dnes neklade za cíl tuto situaci vyřešit, ale poskytuje cestu, která městu umožní v průběhu několika let svoje strategické plánování a řízení optimalizovat a stanovit jasnou metodiku,

kteřou se budou v pŕištŕích obdobŕích nebo aktualizaaŕnŕch cyklech tvŕrci takovŕch dokumentŕů řŕdit. V budoucnosti by mŕely bŕt vŕechny strategickŕ dokumenty v souladu a tvoŕit funkaaŕnŕ strategickŕ raaŕec rozvoje. Mŕsto takto mŕže dosaaŕnout mnohem vŕŕŕŕ ŕrovnŕ strategickŕho sladŕnŕ, kterŕ je klŕaaŕvŕ pro jeho rozvoj. Bez udrŕitelnŕho sladŕnŕ strategiŕ (Strategic Alignment)^{[3][4][5]} nebude moŕnŕ mŕsto rozvŕjet ve smyslu stanovenŕ vize. Bude neustaaŕle podlŕhat nestrategickŕm, kraaŕkodobŕm rozhodnutŕm zaaŕvislŕch na aktuaaŕlnŕch rozpoaaŕtovŕch moŕnostech, politickŕ situaci a byznysovŕch zaaŕjmech. Metoda, jakou lze takovŕ sladŕnŕ vytvoŕit a hlavnŕ udrŕovat, nenŕ souaaŕstŕ Strategickŕho plaaŕnu ani jeho implementaaŕnŕnŕ aaŕstŕ.

Navazujŕcŕ dokumenty a procesy

Kaŕždŕ strategickŕ smŕř (Soudrŕnŕ a zdravŕ metropole; Prosperujŕcŕ a kreativnŕ metropole; Dobŕe spravovanŕ metropole) bude v naaŕsledujŕcŕch faaŕzŕch rozpracovaaŕn ve stŕednŕdobŕm (aaŕtyŕletŕm) horizontu vlastnŕm realizaaaŕnŕm programem, kterŕ zaaŕroveň popisuje nastavenŕ kompetencŕ do aaŕinnosti ŕřadŕů a institucŕ hlavnŕho mŕsta a mŕstskŕch aaŕstŕ. Naaŕslednŕ budou zpracovaaŕny i roaaŕnŕ provaaŕdŕcŕ plaaŕny, kterŕ objasŕnŕjŕ detailnŕ postup pŕŕŕpravu jednotlivŕch projektŕ. ŕaaŕaaŕem tohoto procesu je zavrŕŕit proces implementace do aaŕinnosti a chodu mŕsta a jeho mŕstskŕch aaŕstŕ.

Strategickŕ plaaŕn jako raaŕec nepracuje s "tvrdŕmi" pojmy jako strategie, realizaaaŕnŕ program nebo projekt, protože je neobsahuje. Tŕmto realizaaaŕnŕm naaŕstrojŕm poskytuje zakotvenŕn v logice definovanŕ struktury a zejména pro nŕ vytvaaŕř zadaaŕnŕ. Jednotlivŕ elementy navaŕrhovŕ aaŕstŕ Strategickŕho plaaŕnu - smŕřy, strategickŕ cŕle, opatŕenŕnŕ a pŕŕŕklady aaŕtivist - tvoŕř obsahovŕ zdroj pro zpracovaaŕtele navazujŕcŕch realizaaaŕnŕch dokumentŕů. Aaŕ pŕjde o strategie, realizaaaŕnŕ programy nebo projektovŕ zaaŕmŕřy, kaŕždŕ nositel musŕ znaaŕt jejich hlavnŕ cŕl a rozumŕt jejich smyslu.

Logickŕ raaŕec

Jednŕm z pŕŕstupŕů, jak pŕehlednŕe zmapovat zaaŕmŕřy a oaaŕkavaaŕnŕn a uvŕst je do souladu s konkrŕtnŕmi vŕstupy a aaŕinnostmi pŕi realizaci projektu, je metoda logickŕho raaŕecŕ.^{[1][2]}

Jedná se o základní nástroj projektového plánování, pomocí kterého jsou utříděny hierarchicky logické vazby v rámci projektu. Tím vzniká matice zadání, za kterými stojí hluboká analýza, inkluzivní projednávání, diskuzní workshopy a schvalovací procesy. Takový základ budoucím tvůrcům projektů, prováděcích plánů nebo jiných strategických dokumentů významně usnadní práci a zejména omezí chybovost z neznalosti souvislostí jednotlivých rozvojových aktivit města. V rámci Strategického plánu totiž nejde o strategii jako takovou, protože nestanovuje kvantifikaci zvolených indikátorů, související fázování, odpovědnosti, kapacitní a zdrojové nároky a ani hrubý harmonogram. Po doplnění těchto nutných atributů se teprve stává strategie realizovatelnou. Stejně tak navazující prováděcí plány budou obsahovat mnohem větší míru detailu, vyhodnocování variant a schvalování než bylo možné vytvořit k jednotlivým strategickým cílům v rámci návrhové části Strategického plánu. Takto je zaveden také princip flexibility plánu, který odráží současné přístupy ke strategickému plánování a odděluje jednotlivé funkční vrstvy (strategie, taktika, operace) vzhledem k předpokládanému - nikoli však nepochybně - odhadnutelnému vývoji v čase.

Metodika

Pro tvorbu navazujících dokumentů Strategického rámce bude použita *Metodika přípravy veřejných strategií*^[7] ve smyslu usnesení Vlády ČR č. 318/2013, které doporučuje hejtmanům a primátorovi hl. m. Prahy vycházet z Metodiky při přípravě strategických dokumentů. Tato metodika přistupuje k tvorbě strategií účelně a věnuje velkou pozornost odpovědnostem a rozhodovacím a změnovým procesům. Vzhledem k tomu, kolik práce na přípravě bylo již při tvorbě Strategického plánu provedeno, bude tvorba návazných dokumentů relativně jednoduchá.

Metodika přípravy veřejných strategií definuje tyto klíčové role:

- 1) Zadavatel
- 2) Gestor
- 3) Řídící výbor
- 4) Koordinátor tvorby
- 5) Tým pro tvorbu strategie
- 6) Manažer komunikace
- 7) Pracovní skupiny k jednotlivým tématům

Zpracování funkčního realizačního programu klade vysoké nároky na koordinaci všech podílníků, informací, analytické materiály a ověřování scénářů, komparativní studie a podobně. S ohledem na své poslání a získanou praxi při tvorbě rozsáhlých koncepčních materiálů je Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy ideálně vybaven na roli koordinátora tvorby strategií.

REALIZAČNÍ PROGRAM

Ze Strategického plánu bude zpracována střednědobá čtyřletá koncepční dokumentace (taktická úroveň) - Realizační program. Tato dokumentace shrnuje všechny soubory opatření ve struktuře strategických cílů. Strategické cíle konkretizují a hierarchizují priority, určují jejich nositele a stanoví způsob jejich financování a implementace. (Obdobně jako je Program rozvoje kraje, který se připravuje pro čtyřleté období, je součástí taktické a realizační fáze podpory regionálního rozvoje ČR.)

Realizační program má zpracovat následující minimum:

1. Verifikace nastavených cílů
2. Hierarchická struktura prací (WBS)
3. Řídící struktura realizace
4. Plán řízení změn
5. Plán řízení rizik
6. Systém monitorování naplňování cílů
7. Plán evaluace
8. Komunikační plán
9. Rozpočet
10. Harmonogram

PROVÁDĚCÍ PLÁN

Prováděcí plán je krátkodobý roční dokument prováděcího charakteru a v pravém slova smyslu již nejde o strategický dokument. Je však nezbytným návazným dokumentem na strategii, neboť konkretizuje vybraná opatření ve formě projektů či aktivit. Prováděcí plán si bere zadání z realizačního programu (časování, měřitelné indikátory, odpovědnosti a rozpočtový rámeček). Prováděcí plány nemají jako takové oficiální metodiku, lze nicméně vycházet ze zavedené praxe. Prováděcí plán definuje soubory jednotlivých projektů.

PROJEKTY

Projekt je jedinečné zadání. Projekt obsahuje realistický odhad finančních prostředků, je časově ohraničený a jasně definuje, kdo má za co odpovědnost a co má být splněno v určitém termínu. Může být zaměřen jak tematicky (s proměnlivým územním průmětem) nebo územně (konkrétní území).

Realizační projekty budou vyhodnocovány z pohledu náročnosti, zda jde o běžnou agendovou činnost, která má získat nějaké nové charakteristiky, anebo jde o změnový projekt v rámci organizace nebo o projekty podpory aktivit, investic nebo přímo o investiční projekty.

V tomto kontextu bude volena metodika pro jejich zpracování a realizaci. Ideálně se kloníme k metodice PRINCE2^[8], která se přípravou a řízením projektů ve veřejné správě zabývá nejvíce a je uznaná jako nástroj pro zlepšování projektového řízení v české státní správě^[9].

PRINCE2 počítá zejména s rolí Projektového manažera, který odpovídá za tvorbu specifikace projektu a nastavení řízení.

Role podle PRINCE2:

- 1) Sponzor
- 2) Projektový výbor
- 3) Projektový manažer
- 4) Hlavní dodavatel
- 5) Hlavní uživatel
- 6) Projektový dohled
- 7) Manažer týmu (pracovního balíčku)

CELKOVÁ STRUKTURA IMPLEMENTACE

Celá struktura vedoucí k udržení souvislosti mezi vizí, strategickými zadáními a jednotlivými projekty musí dokázat efektivně provázat jednotlivé vrstvy a poskytnout všem klíčovým rolím jasné vymezení odpovědností a pravomocí. Zároveň je nutné umožnit všem pracovníkům přístup k aktuálním a přesným informacím o zadání, změnách, průběhu, výjimkách, omezeních, rizicích apod., tak aby byli schopni dělat manažerská rozhodnutí na odpovídající úrovni. Všechny zmíněné metodiky s takovým stavem počítají a nelze očekávat, že se implementace strategií zvládne úspěšně bez rychlé a nekomplikované výměny informací mezi jednotlivými týmy a rozhodovacími vrstvami. Toho lze dosáhnout kombinací dvou nástrojů - jasné a funkční řídicí struktury s pravidly komunikace a podpůrného nástroje, který informace udrží v pevné struktuře přístupné daným rolím v odpovídajícím rozsahu. Úspěšný rozvoj je důsledkem aktivit aktérů (lidské zdroje) a komplexního přístupu k rozvoji (management rozvoje skrze celé spektrum nástrojů - informačních, odborných, ekonomických, správních apod.).

Spolupráce na Strategickém plánu

Jedním z hlavních cílů při přípravě Strategického plánu je jeho srozumitelnost a využitelnost v praxi. Se Strategickým plánem musí být dobře seznámeni všichni hlavní aktéři rozvoje města, protože jejich každodenní rozhodování jak o koncepčních, tak i o provozních tématech by mělo být vždy v souladu s obecně sdílenými prioritami rozvoje. Znalost celkové vize i jednotlivých opatření je považována za nezbytnou především pro politickou reprezentaci města a všechny jeho instituce. Jedná se o tzv. strategické sladění, kdy jedním ze základních cílů plánu je právě sladění jednotlivých agend prostřednictvím znalosti Strategického plánu.

Do přípravy Strategického plánu je zapojen maximální počet aktérů rozvoje města. Aktivní zapojení představitelů městské samosprávy, městských částí, odborné i široké veřejnosti do procesu přípravy pomáhá mapovat potřeby obyvatel Prahy a využít jejich znalostí a zkušeností. Široká aktivizace podnikatelské, neziskové a odborné sféry neslouží pouze k sběru informací, ale rovněž k budování povědomí o směřování města a k vzájemnému propojení těchto aktérů. Vytvoření vzájemně propojené sítě aktérů, jež přistupují k rozvoji města aktivně, je klíčovým krokem při budoucím naplňování společné vize. Požadavek vyššího zapojení občanů a dalších aktérů do veřejného rozhodování rezonuje v celé řadě dokumentů mezinárodních organizací (OECD, Rada Evropy, EU) a stejně tak je veřejně deklarován i vládou ČR. Při přípravě Strategického plánu byla zohledněna Metodika pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů, schválenou usnesením vlády ČR č. 1146/2009 a navazující Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů z roku 2010.

Řídící výbor a pracovní skupiny

Zadavatelem aktualizace Strategického plánu je Rada hl. m. Prahy, hlavním gestorem primátorka, popř. primátor hl. m. Prahy a hlavním zpracovatelem Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR Praha). V této souvislosti byl v druhé polovině roku 2013 ustanoven na IPR Praha řídicí výbor a pracovní skupiny, jakožto hlavní orgány organizačního rámce. Šest pracovních skupin (Sociální soudržnost, Kultura a kreativita, Ekonomický rozvoj, Technická a dopravní infrastruktura, Prostředí města, Správa města) bylo vedeno externími odbornými garanty strategických cílů, kteří se scházeli pravidelně v týdenním intervalu v rámci řídicího výboru společně s tříčlenným týmem koordinátora. V případě externích garantů šlo o renomované osobnosti (Jan Kasl, Radek Špicar, David Kašpar, Ivan Gabal, Petr Štěpánek, Marek Zděradička), které řídili své pracovní skupiny v průběhu vypracování analytické části a stanovení základních tezí části návrhové. Širšího řídicího výboru se pravidelně účastnilo od 15 do 20 členů, vždy 1 až 3 za každou pracovní skupinu – garant skupiny, tajemník (z řad interních zaměstnanců IPR Praha) a další aktivní členové.

Od března 2015 bylo těžiště řídicího výboru přesunuto na interní zaměstnance IPR Praha. Obsahová kontinuita byla zajištěna pravidelným systémem kontroly kvality nejen s externími garanty, ale i s širší skupinou expertů, která je zapojena na dobrovolné bázi. Tato síť expertů, kteří přispívají k jednotlivým částem Strategického plánu, se průběžně rozšiřuje a dnes ji tvoří již přes 300 odborníků z akademické sféry, profesních organizací, kulturních institucí, či ministerstev.

Spolupráce s městskou samosprávou

Od započetí prací byly o jejich stavu průběžně informovány příslušné orgány Magistrátu hl. m. Prahy (MHMP). V letech 2013 a 2014 IPR Praha uspořádal prezentace průběžných výstupů v Zastupitelském sále MHMP pro všechny pražské zastupitele a v roce 2015 proběhla prezentace pro Radu hl. m. Prahy v rámci setkání Pražské tripartity. Zapojení městské samosprávy však není pouze jednosměrné formou informování a prezentací. Zastupitelské kluby byly oslovovány od zahájení prací a jednotliví radní od června do července 2015 aktivně zanášeli podněty do analytické části.

Strategický plán byl rovněž průběžně konzultován se všemi příslušnými odbory MHMP v rámci individuálních konzultací a workshopů. Ředitelé odborů a odborníci MHMP kromě konzultací pomáhají úžeji definovat a upřesnit jednotlivé tematické oblasti. Průběžně připomínají jednotlivé části plánu a jsou informováni a konzultováni pro návrhy a upřesnění budoucích aktivit a opatření. Od dubna do června 2016 bude na tyto konzultace navázáno a materiál bude projednáván ve výborech MHMP.

V závěrečné fázi od dubna do června 2016 byla návrhová část Strategického plánu představena na Výborech ZHMP vždy formou komplexní prezentace s následnou diskusí nad vybranou částí dle charakteru jednotlivých Výborů. Z počtu 15 Výborů, na kterých proběhlo osobní představení návrhové části, celkem 9 Výborů vzalo materiál na vědomí, 2 doporučily svou specifickou část ke schválení ZHMP, 3 nebyly usnášeníschopné a 1 se neusnesl. V případě 3 Výborů (Výbor pro dopravu, Výbor pro sociální politiku a Výbor pro výchovu a vzdělávání) došlo k dvěma projednáním, kdy na prvním zasedání byly vzneseny připomínky a na druhém diskutován způsob jejich vypořádání.

Pro efektivní rozvoj města je klíčový vznik malé (organizace města) a velké (klíčoví aktéři města z oblasti byznysu i občanské společnosti) strategické platformy, která výrazně napomůže lépe sladit jednotlivé záměry města a existující či vznikající strategické či koncepční dokumenty (viz Projekty partnerství).

Spolupráce s odbornou, organizovanou a širokou veřejností

Cílem komunikace obecně je skrze diskuzi se všemi cílovými skupinami, získávat unikátní informace, předávat informace z okruhu Strategického plánu a sdílet informace mezi jednotlivými skupinami aktérů navzájem. V průběhu prací se zároveň jako základní výzva pro úspěšné schválení a implementaci plánu objevila schopnost sdílet základní přístupy k rozvoji města a získat pro ně všechny cílové skupiny. Jedná se zejména o veřejné instituce (např. muzea, galerie), neziskový sektor (sociální oblast, občanské iniciativy), soukromý sektor (významné podniky sídlící, či realizující své aktivity na území Prahy), odbornou veřejnost z řad vědeckých a akademických pracovníků a v neposlední řadě i širokou veřejnost.

V průběhu roku 2013 se uskutečnilo 10 tematických workshopů, jichž se zúčastnilo více než 250 externích zástupců odborné veřejnosti, podnikatelských subjektů, či profesních organizací, kteří měli možnost přispět svými znalostmi a zkušenostmi k analytické části Strategického plánu. Kromě workshopů se v rámci veřejných tematických seminářů navázal kontakt s dalšími více než 200 zástupci organizované a odborné veřejnosti. V rámci akce Nábřeží žije, proběhla série šesti diskuzí s širokou veřejností o Strategickém plánu, bylo uspořádáno na několik desítek urbanistických

vycházek a jedna výstava. Strategický plán byl rovněž prezentován v rámci mezinárodní konference REsite.

V roce 2014 proběhly semináře a workshopy s městskými částmi a odborné veřejnosti byl plán prezentován v rámci Metropolitní ozvučné desky. Bylo uspořádáno několik tematických seminářů pro veřejnost - např. „Perspektivy demografického vývoje Prahy a jeho význam pro kvalitu života a fungování města“. Strategický plán byl tématem akce IPR Praha v Městské knihovně, kde byl představen veřejnosti. V rámci partnerské spolupráce s Vídní proběhla také konference Praha-Vídeň, kde byla tato problematika zasazena do kontextu strategického a územního plánování ve Vídni. Ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla uspořádal IPR Praha dvě veřejné diskuze ke Strategickému plánu.

V roce 2015 proběhlo nejintenzivnější zapojení klíčových aktérů. V červnu a červenci proběhla revize analytické části společně s odbornou veřejností a po druhou polovinu roku probíhaly konzultace k pracovním verzím návrhové části Strategického plánu. Pro zapojení zástupců organizované veřejnosti, odborné veřejnosti a podnikatelského sektoru byla zvolena forma hloubkových rozhovorů a tematických workshopů, během nichž se týmu IPR Praha podařilo nashromáždit přes 800 připomínek, podnětů a návrhů. Aktualizace Strategického plánu nebyla participována pouze se subjekty aktivními výhradně na území hlavního města. Plán byl průběžně konzultován např. s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Hospodářskou komorou ČR, Akademií věd, CzechInvest, a mnoha dalšími. (Vložená poznámka: kompletní výčet aktérů je součástí přílohy Mapa klíčových a zapojených aktérů.) Celkem proběhlo více než sto hloubkových rozhovorů a bylo kontaktováno 328 osobností a odborníků z různých sfér veřejného života a k 11. 7. 2016 bylo zapracováno 1879 připomínek, z toho 462 od městských částí (viz spolupráce s městskými částmi). Během roku 2015 došlo rovněž k zásadnímu otevření celého procesu. Byla zpřístupněna nejen analytická část, ale rovněž všechny průběžné verze části návrhové na www.iprpraha.eu/strategickyplan. Tu mohla široká veřejnost interaktivně déle než měsíc připomínkovat prostřednictvím participačního portálu www.spolupraze.cz. Na podzim 2015 se konala 3 velká setkání v městských knihovnách s širokou veřejností, během nichž byla vedena s občany aktivní diskuse nad rozvojovými prioritami. Během finálního komunikačního kola v lednu a únoru 2016, kdy byl Strategický plán konzultován se zastupitelskými kluby MHMP, měli zapojení aktéři poslední možnost reagovat na způsob zohlednění jejich podnětů a diskutovat nad zvolenými formulacemi.

Spolupráce s městskými částmi

Zapojení městských částí do procesu přípravy Strategického plánu je nezbytnou součástí jeho budoucí úspěšnosti. Ta však nespočívá jen v plánu samotném, ale především v synergii aktivit a činností, které jsou tímto procesem iniciovány. Je proto klíčové, aby se městské části ztotožnily s cíli Strategického plánu, porozuměly jim a byly ochotné aktivně přispět v mezích svých kompetencí a možností k jejich naplňování. Tento proces vyžaduje nejen pochopení rolí účastníků daného procesu, ale zároveň jejich aktivní a důsledné zapojení od samého počátku jeho přípravy. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry, sdílení hodnot a hledání porozumění. Komunikace probíhá především mezi organizátory, samosprávou a místními úřady, ale neméně významné je v rámci území městských částí zapojení i dalších cílových skupin - neziskových organizací, podnikatelů a veřejnosti.

Cíle

Strategický plán má pro městské části význam v několika rovinách. Je přehledem o tom, jak se hl. m. Praha v současnosti vyvíjí a co lze z trendů vývoje dovozovat pro budoucnost (vnější vlivy, hrozby, dopady). Zároveň naznačuje záměry, formuluje celoměstskou vizi, utváří hodnotový systém města a naznačuje, jak se město chce do roku 2030 vyvíjet. Pro městské části, stejně jako pro ostatní aktéry života města, znamená účast v procesu přípravy Strategického plánu závazek uplatňování celoměstských cílů a priorit v rámci lokálních rozvojových záměrů. Celoměstské priority jsou rozvrženy v území různých městských částí a město tak prostřednictvím Strategického plánu rozhoduje o budoucím vývoji svého území jako celku. Smyslem strategického plánování je možnost dlouhodobě a komplexně ovlivňovat rozhodovací procesy odehrávající se ve městě.

Proces

Při diskuzi s městskými částmi o strategických dokumentech jsme vycházeli z nutnosti respektovat rozdílnou míru zapojení zastupitelů a orgánů městských částí v průběhu tvorby strategie, především s ohledem na časovou náročnost těchto procesů a rozdílné možnosti fungování jednotlivých městských částí (zejména z personálního hlediska - počet zaměstnanců, jejich zkušenost a kompetence). To se týká zejména městských částí, jejichž rozpočet a každodenní operativní agenda významně omezuje možnosti zpracování úkolů nad rámec zákonných povinností vlastní i přenesené působnosti.

Ze strany většiny městských částí jsme se setkali s pozitivními reakcemi a názory a oceněním metodické pomoci při plánování jejich rozvoje. Přestože pro některé z nich může intenzivní zapojení v aktualizaci Strategického plánu znamenat časovou zátěž, vnímáme jejich spolupráci jako podstatný vklad pro budoucí implementaci plánu a pro efektivní rozvoj celého města. Při zapojení městských částí jsme postupovali v souladu s postavením městských částí definovaným Zákonem o hl. m. Praze 131/2000 Sb., v platném znění a Statutem hl. m. Prahy (vyhláška č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy v aktuálním znění).

Od roku 2013, kdy začal proces přípravy aktualizace Strategického plánu, byly městské části o postupu průběžně informovány. Do procesu přípravy a tvorby dokumentů byli zástupci samosprávy zapojeni již od počátečních jednání v rámci vytvořených pracovních skupin – starostové několika městských částí se například účastnili diskuse ve skupině Struktura a správa města. Jejich úloha spočívala v aktivní účasti a komentování analytické ale i návrhové části.

Všechny městské části obdržely v únoru 2014 složku objasňující proces příprav strategického plánu do úrovně jednotlivých politik, a to v papírové i digitální podobě. V roce 2014 bylo vytvořeno sdílené úložiště (Portál městských částí) mezi IPR Praha a městskými částmi, kde jsou ukládány všechny dokumenty a materiály - viz: <https://sp.iprpraha.cz/projects/mc/SitePages/DomovskaStranka.aspx>. Na jaře 2014 bylo uspořádáno první kolo workshopů s městskými částmi, které bylo zaměřeno na seznámení městských částí s podrobnou přípravou Strategického plánu. Na celkem devíti workshopech (6. 3. 2014 – 28. 4. 2014) ve Velkém sále IPR Praha byly v rámci tříhodinového programu představeny důvody aktualizace stávajícího Strategického plánu, jeho analytická část a hlavní výstupy definované v rámci 6 pracovních skupin (viz Návaznost na analytickou část), i strategické cíle a navrhované politiky. Akce se zúčastnilo 41 městských částí. V neposlední řadě byla Sekce strategií a politik průběžně přítomná při workshopech Kanceláře Metropolitního plánu, kde poskytovala aktualizované informace týkající se Strategického plánu. V červnu 2014 byl všem městským částem rozeslán on-line dotazník pro vyhodnocení celoměstských politik připravovaného plánu, který umožňoval se k pracovní verzi vyjádřit. V rámci dotazníku tak učinilo celkem 28 městských částí, a to formou on-line ankety v období mezi 26. 6. – 1. 9. 2014.

Na jaře 2014 také vznikl pilotní projekt nazvaný Koncepční rozvaha pro městské části, který představuje přístup k plánování města zvaný „zdola – vzhůru“ (bottom-up). Jedná se o urbanistický nástroj s přesahem do strategického plánování, po vzoru přístupu k územní soudržnosti v úspěšných a konkurenceschopných evropských městech s dobrou kvalitou života. Cílem tohoto nástroje je aktualizace lokálních příležitostí k rozvoji území, sestavení priorit, tematizace rozvoje a příprava strategického řízení. Jedná se o dlouhodobou tvorbu společné vize města a jednotné celoměstské strategie. Do vytváření koncepční rozvahy se zapojilo 55 městských částí a bylo celkem identifikováno přes 5 700 jevů v území. Nejedná se pouze o webovou aplikaci, ale především o proces zapojení městských částí a společné utváření města.

Koncem září 2015 byla k připomínkování zaslána pracovní verze návrhové části Strategického plánu a na podzim téhož roku proběhla nová série prezentací a workshopů pro městské části (2.12., 6.11., 19.11.). Workshopy byly členěny podle třech strategických směrů; po prezentaci vždy následovala diskuze. Mezi nejčastěji probíraná témata patřila provázanost na budoucí realizační program a prováděcí plány, úloha městských částí v celém procesu a vazba na lokální priority, participace a politická stabilita nutná pro úspěšnou realizaci celého plánu.

Další workshop byl zaměřen na konkrétní problémy a témata důležitá pro městské části a jejich průnik s celoměstskou strategií. Na začátku prosince 2015 byl plán znovu konzultován také v rámci Svazu městských částí. Do konce prosince zaslalo 35 městských částí své připomínky k pracovní verzi aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy. Paralelně probíhala a probíhají i osobní setkání se zástupci těch městských částí, které projeví zájem o konzultaci.

Sumář akcí:

Rok 2014

jaro 2014 - Informační šanon s informacemi o Strategickém plánu a jednotlivými cíli pro městské části

léto 2014 - aplikace Portál městských částí

6. 3. – 28. 4. 2014 - workshopy s městskými částmi

12. 5. 2014 - seminář s městskými částmi

Rok 2015

29. 9. - zaslána pracovní verze aktualizace Strategického plánu (s termínem 2.12. pro odevzdání připomínek)

6. 11. - prezentace a workshop pro městské části

10.11. - prezentace v městské knihovně Praha 5 Smíchov

19.11. - prezentace v Národní knihovně Praha 6 Dejvice

26.11. - prezentace v městské knihovně Praha 10 Vršovice

2.12. - Den otevřených dveří IPR Praha – konzultace pro městské části

7.12. - konzultace v rámci zasedání Svazu městských částí

7.12-29.1. - zpracování připomínek městských částí

Jaké budou další podstatné kroky z hlediska implementace Strategického plánu?

- strategické naladění (Strategic Alignment) a nastavení principů pro zachování kontinuity plánování a rozhodování na celoměstské úrovni v dlouhodobém časovém horizontu
- soulad Strategického plánu hl. m. Prahy a navazujících dokumentů s programy rozvoje, programovými cíli a rozpočtem městských částí
- metodická podpora a management rozvoje městských částí a provázanost záměrů městských částí a rozpočtu s MHMP

Návaznost na analytickou část

Strategický plán se skládá ze tří samostatných částí – analytické části, návrhové části a části implementační (viz Implementace). Analytickou část zpracovalo šest expertních skupin, zabývajících se vytipovanými klíčovými tématy rozvoje města: 1. Sociální soudržností, 2. Kulturou a kreativitou, 3. Ekonomickým rozvojem, 4. Technickou a dopravní infrastrukturou, 5. Prostředím města a 6. Správou města. Od započetí prací byla zvolena metoda „zdola vzhůru“ (bottom-up), která spočívá v širokém sběru dat a názorů v odborné i organizované veřejnosti a analýze dat o vývoji Prahy (viz kapitola Spolupráce).

Analytická část Strategického plánu, která je v plném rozsahu dostupná na <http://www.iprpraha.cz/clanek/1463/analyticka-cast>, upozorňuje, že naše město stagnuje a nedostatečně reaguje na ekonomické, demografické a technologické výzvy 21. století. Oborovými analýzami v šesti výše zmíněných oblastech bylo identifikováno celkem 47 konsolidovaných problémů sdružených do 8 rámcových problémů, 17 konsolidovaných silných stránek sdružených do 4 rámcových silných stránek a 15 konsolidovaných potenciálů soustředěných do 3 rámcových potenciálů rozvoje.

Struktura analytické části

Silné stránky	Problémy	Potenciály
Silná značka Prahy / SS1	Snižující se ekonomická konkurenceschopnost a pozice Prahy v Evropě / PR1	Potenciál rozvoje pracovního trhu a inovačního podnikání / P1
Výhodná a atraktivní poloha / SS2	Degradace urbánního prostředí města / PR2	Potenciál využití kvalitní dopravní a technické infrastruktury / P2
Sociální bezbariérovost a prostupnost města / SS3	Nedostatečná participace obyvatel i institucí na rozvoji města / PR3	Potenciál pro aktivní občanskou společnost / P3
Hodnotná městská krajina a environmentální kvality / SS4	Nepřípravenost Prahy na probíhající demografické změny / PR4	
	Zanedbávaný kulturní kapitál města / PR5	
	Nedostatečné odstraňování prvků snižující kvalitu života / PR6	
	Klesající výkonnost vzdělávacího systému / PR7	
	Nedostatečně koordinovaný systém řízení a plánování v Praze / PR8	

Kompletní analytická část: <http://www.iprpraha.cz/clanek/1463/analyticka-cast>

Na základě hlavních analytických zjištění bylo definováno pět priorit (viz Priority), které utvářejí koncepční východisko pro 3 rozvojové směry – Soudržná a zdravá metropole, Prosperující a kreativní metropole a Dobře spravovaná metropole *tohle by bylo super formou odkazů na knihy*.

Provázanost zjištění analytické části s návrhovou částí dokumentu je dále zajištěna jak na úrovni výše uvedených směrů, tak každého z 12 definovaných strategických cílů. Úvodní část každé z 3 následujících knih obsahuje „Vazbu směru na Analytickou část aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy“, kde čtenář nalezne hlavní rámcové problémy, označené příslušným kódem, z nichž směr vychází.

V úvodní části každého strategického cíle jsou pak vyjmenovány konkrétní konsolidované silné stránky, problémy a potenciály, na které strategický cíl reaguje. Každé z vyjmenovaných analytických východisek je označeno kódem (SS – silné stránky, PR - problémy, P - potenciály), který odkazuje na obsah vybraných kapitol analytické části. Nejedná se přitom o doslovné znění konsolidované oblasti, ale o pojmenování problematiky, kterou může čtenář v příslušné kapitole analytické části dohledat. Ve výjimečných případech je doplněna i reakce na Územně analytické podklady.

Analytická část není jediným zdrojem zjištění o městě. Návrhová část Strategického plánu má vazbu na klíčové analytické a strategické dokumenty, které jsou uvedeny na Mapě souvisejících strategických dokumentů. Tyto dokumenty lze rozdělit do dvou kategorií dle oblasti, ke které se vztahují.

1. Související evropské a národní strategické dokumenty jsou v návrhové části uvedeny na úrovni 3 směrů. Na tyto dokumenty Strategický plán navazuje.
2. Související pražské dokumenty strategického charakteru jsou v rámci návrhové části uvedeny na úrovni 12 strategických cílů. Tyto dokumenty budou při nejbližších aktualizacích podřízené Strategickému plánu, pro něž bude základním východiskem.

Detailnější informace o stavu Prahy jsou uvedeny v analytické části na

<http://www.iprpraha.cz/clanek/1463/analyticka-cast>.

Struktura plánu

Od obecného ke konkrétnímu a od prolínajícího se k utříděnému

Nad celým plánem stojí vize města jako krásného města pro život i podnikání. Vize je obrazem ideální Prahy v roce 2030, ke kterému plán směřuje.

Vize se opírá o pět priorit, kterými jsou Prosperita, Občanská společnost, Autentické město, Sociální soudržnost a Město a krajina. Těchto pět témat bylo vytvořeno na základě předchozí analýzy města a jsou tedy jak reakcí na stávající problémy, tak posilováním stávajících hodnot. Vize a pět priorit tedy dohromady tvoří koncepční východisko celého Strategického plánu. Je patrné ze samotných názvů jednotlivých priorit, že tak jako ve skutečném světě nebývá každá věc zcela jasně zařaditelná, tak se jednotlivé dílčí problematiky přelévají z jedné priority do druhé, respektive některé problematiky ovlivňují více priorit najednou. Proto bylo třeba pro následnou práci a organizaci plánu rozdělit návrhovou část do přehledné struktury, kde má každý dílek celku své postavení, aby byl zastoupen, ale rovněž se neopakoval.

Samotný návrh plánu je proto rozdělen na tři směry: Soudržná a zdravá metropole zaměřující se na lidi a prostor města, Prosperující a kreativní metropole zaměřená na podnikání, inovace, vzdělání a kulturu a Dobře spravovaná metropole zabývající se správou města a bezpečností. Každý směr se dále větví na strategické cíle, oblasti a opatření. Celá struktura je ukončena příklady aktivit, které uvádějí možné naplňování jednotlivých opatření, ale nejsou kompletním výčtem a záměrně ponechávají prostor pro to, aby s postupujícím časem mohly být zařazovány aktivity nové, které budou lépe odpovídat na aktuální potřeby.

Výše uvedený způsob organizace zaručuje, že každý návrh je umístěn v rámci hierarchie plánu na místo, ke kterému se nejvíce vztahuje, ale neznamená to, že by se nevztahoval k místům jiným. To například znamená, že pokud se podíváme na Strategický plán perspektivou tématu Prosperita, nenalezneme návrhy pouze v cílech Významný region nebo Podnikání a inovace, ale stejně tak v cílech Vzdělávání, Rozvoj města, Udržitelná mobilita nebo Soudržné město. Proto je nutné chápat Strategický plán jako celek, jímž jednotlivá témata interdisciplinárně prostupují a který na současné a budoucí výzvy města jako celek odpovídá.

Hierarchie a členění plánu

Návrhová část Strategického plánu je strukturována od nejobecnějšího ke konkrétnímu, tedy od vize po jednotlivé příklady aktivit.

Organizace listů Strategického plánu

Strategický plán je rozdělen do pěti samostatných knih. Po úvodní knize následují tři samostatné knihy směrů a celek je uzavřen samostatnou knihou dodatků. Každá kniha směru je uvedena stručným vymezením daného směru a dále shrnutím, čeho by měla Praha v tomto směru do roku 2030 dosáhnout. Úvod každého směru je ještě doplněn o návaznost na agregované oblasti Analytické části Strategického plánu a dále o související evropské a národní strategické dokumenty, ze kterých autoři jednotlivých cílů vycházeli. Knihy směrů jsou dále formou kapitol děleny na jednotlivé strategické cíle. Každý strategický cíl je uveden stručným vymezením tématu, kterému se věnuje, a je doplněn o appendix. V úvodu appendixu je uveden výčet oblastí konkrétního strategického cíle.

V části odkaz na Analytickou část, případně Územně analytické podklady, jsou uvedeny jednotlivé agregované problémy, na které strategický cíl ve svém návrhu reaguje.

Navrhované indikátory jsou rozděleny na hlavní souborný indikátor pro celý strategický cíl a dále dílčí navrhované indikátory.

Související pražské dokumenty strategického charakteru jsou výčtem dokumentů v gesci hl. m. Prahy, ze kterých autoři při zpracování návrhu Strategického plánu vycházeli. Tyto dokumenty by měly být v budoucnu v případě jejich aktualizací nebo nahrazení podřízeny Strategickému plánu, který je vzájemně koordinuje. Ve výčtu jsou uvedeny jak dokumenty schválené, tak dokumenty před chválením nebo aktuálně připravované. Tyto související pražské dokumenty strategického charakteru jsou spolu s evropskými a národními strategickými dokumenty rovněž přehledně zobrazeny v příloze Mapa souvisejících strategických dokumentů.

V seznamu vybraných aktérů jsou uvedeni jednotliví aktéři, které autoři považují za klíčové ve vztahu ke konkrétnímu strategickému cíli. Zvýraznění jsou pak ti aktéři, kteří se na návrhu Strategického plánu aktivně podíleli. V průběhu tvorby Návrhové části [aktualizace](#) Strategického plánu byl dokument konzultován s řadou odborníků, jejichž ochoty zúčastnit se tohoto procesu si velice vážíme.

Tito odborníci jsou ve výčtu zastoupeni organizacemi, jichž jsou členy. Konzultace [však v některých případech](#) neprobíhaly formálním připomínkováním adresovaným celé [organizaci](#), ale formou osobních konzultací s vybranými odborníky.

Uvědomujeme si, že v některých případech nemusí názor jednotlivého odborníka [plně](#) korespondovat s názorem celé organizace, [kterou reprezentuje](#), ale pro větší sdílnost celku k tomuto zjednodušení přistupujeme. Vybraní aktéři jsou dále přehledně uvedeni v příloze Mapa vybraných aktérů.

Po tomto úvodu do každého strategického cíle jsou zařazeny jednotlivé návrhové oblasti, které jsou dále rozvedené formou opatření a příkladů možných aktivit.

Kategorie aktivit

Příklady aktivit jsou rozčleněny do tří skupin, které jsou v plánu řazeny od přípravných po realizační, jinými slovy od „nejměkčích“ po „nejtvrdší“. Pořadí tedy nepoukazuje na význam jednotlivých aktivit. Třemi skupinami jsou Příprava, Organizace a Realizace. Příklady aktivit jsou podle příslušnosti k těmto skupinám označeny v plánu grafickou značkou čárkovaného čtverce, čtverce s obrysovou čarou a plného čtverce. Každá skupina obsahuje několik typů aktivit, které jsou uvedeny níže.

Příprava

▪ Monitoring

Aktivita navrhuje sledování nebo mapování doposud nesledovaného jevu, fenoménu, jehož znalost je důležitá. Zahrnuje i zlepšení, úpravu či lepší nastavení monitorování už aktuálně sledovaného jevu.

▪ Analýza

Předmětem je vyhodnocení sledovaných jevů, jejich utřídění, nalezení vnitřních souvislostí.

▪ Studie

V rámci studie jsou na základě známých okolností prověřovány možnosti pro nastavení dalšího postupu. Studie obsahuje návrh řešení nebo případně jeho varianty.

▪ Evaluace

Posuzování hodnoty, kvality, účelnosti a efektivity realizovaných aktivit. Nastavení musí proběhnout již v úvodní části, aby se mohlo začít se sledováním zájmových jevů ještě před započítáním realizace aktivit.

Organizace

▪ Organizační změna

Organizační změnou je změna způsobu správy a její optimalizace pro zajištění přehlednějšího procesu, nebo užívání nemovitosti nebo veřejných prostranství, kdy je agenda a odpovědnost přenesena na jiného aktéra v rámci kompetencí hl. m. Prahy, městských částí a městem zřizovaných organizací, nebo kdy se okruh uživatelů rozšiřuje či zužuje.

▪ Lepší správa

Lepší správa zahrnuje širší okruh problémů týkajících se zlepšení dosavadního způsobu vykonávání správy. Může být řešeno vydáním nebo úpravou stávajících vlastních předpisů města, řešením dosavadních problematik novými přístupy vyžadujícími koncepční rozhodnutí o změně dosavadní praxe, které je často spojené se změnou paradigmatu a je podmíněné usnesením samosprávy.

▪ Legislativní změna a činnosti mimo kompetence Prahy

Aktivita vedoucí ke změně nadřazených právních předpisů. Dále agendy v kompetenci jiných aktérů než jsou samosprávné orgány hl. m. Prahy, městských částí a městem zřizovaných organizací.

Realizace

▪ Lepší praxe

Aktivita vede k důslednější dodržování existujících metodik a předpisů s ohledem k jejich věcnému poslání. Stejně tak jde o zlepšení péče o majetek města.

▪ Agenda

Vytvoření nové nebo úprava stávající oblasti, kterou se bude město nebo jeho organizace zabývat, zejména pro svou vlastní potřebu. Agenda může obsahovat i vytvoření informačních systémů pro sdílení informací s veřejností a dalšími aktéry.

- Služby

Služby pro veřejnost, soukromý sektor a jiné instituce zaměřené například na metodickou podporu, osvětovou a vzdělávací činnost a zprostředkování společné diskuze jednotlivých aktérů.

- Grantová a provozní podpora

Služba spojená s poskytováním finančních prostředků pro investice a provoz.

- Projekt

Investiční aktivita zejména spojená s územím, tedy s projevem ve fyzickém prostředí. Projekt zahrnuje celý proces od přípravy po realizaci a uvedení do užívání.

Slovník pojmů

Age-management

Personální řízení s ohledem na věk, schopnosti a potenciál zaměstnanců.

Aktér (stakeholder)

"Lidé nebo organizace, kteří jsou na budoucí podobě a fungování dané lokality zainteresováni nebo ji mohou ovlivnit. Mezi stakeholders /zájemníky řadíme tři hlavní skupiny: (1) členy komunity, (2) vlastníky nemovitostí, developery a investory a (3) instituce veřejné správy zapojující se do plánovacích procesů."

Aktivita (z latinského actio)

Jednání, činnost, opatření, akce, praktická činnost.

Aktivní politika zaměstnanosti

Jde o soubor opatření, kterými jsou podpora zřizování nových pracovních míst, rekvalifikace, investiční pobídky, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, příspěvky na zapracování, příspěvky při přechodu na nový podnikatelský program, příspěvky zaměstnavatelům při zaměstnávání uchazečů o zaměstnání i uchazečům samotným, poradenství.

B+R (bike and ride, česky "na kole a jed")

Forma kombinované přepravy s návazností cyklistické dopravy na veřejnou hromadnou dopravu - Umožňuje se zejména budováním míst a zařízení k bezpečnému odkládání jízdních kol v blízkosti nádraží, stanic metra a jiných terminálů nebo zastávek veřejné dopravy.

Benzo(a)pyren

Sloučenina, která patří mezi polyaromatické uhlovodíky. Vzniká při nedokonalém spalování fosilních paliv jak ve stacionárních zdrojích (hlavně domácí topeniště), tak v mobilních zdrojích, především v naftových motorech. Má rakovinotvorné účinky.

Bezpečnost informací

Zajištění důvěrnosti, integrity a dostupnosti informací.

Bike sharing

Systém sdílení kol - jde o síť veřejných půjčoven nebo automatických stanic s jízdními koly, které si lze vypůjčit na jednom stanovišti a na jiném je vrátit.

Blackout

Situace, při níž dochází v celé elektrizační soustavě nebo její části k přerušení napájení uživatelů a beznapětovému stavu.

Brownfield

Lokalita, která byla v minulosti využívána k zemědělským či průmyslovým účelům a která již dále neslouží k vykonávání své původní funkce.

Business hub

Prostředí, které pomáhá investorům investovat do konkrétního města a urychluje růst podnikání na tomto území.

Car sharing

Systém sdílení automobilů - jde o síť veřejných půjčoven automobilů, které si lze vypůjčit na jednom stanovišti a na jiném je vrátit, někdy bývá sdílení realizováno sdružováním lidí, kteří pak jsou spoluvlastníky automobilů.

Centrální zásobování tepelnou energií

Zásobování více objektů teplem jen z jednoho společného zdroje tepelné energie a rozvod tepla s využitím tepelné sítě, která alespoň z části prochází volným prostorem mezi objekty, zahrnující dálkovou dodávku tepla pro vytápění a přípravu teplé vody.

Centrum města

Místo soustřeďující nabídku činností a aktivit pro obsluhu spádového území a nabízející příležitosti k setkávání, kontaktům a rozvoji městského života. Většinou jádro, těžiště zastavěného území.

Cílová skupina

Osoba, skupina osob nebo instituce, jež mohou nebo by měly být (různými prostředky, nástroji a v různé intenzitě) informovány o průběhu, výstupech a výsledcích tvorby strategie.

Cizinec

Občan žijící na územní České republiky s jiným státním občanstvím než Česká republika.

CKM

Cestovní kancelář mládeže

CLIL

Content and Language Integrated Learning

Cost-benefit analýza

Analýza nákladů a přínosů je obvyklou metodou, která je používána při hodnocení veřejně prospěšných projektů, kdy potřebujeme zohlednit širší společenský prospěch projektu a musíme nefinanční benefity převést do finančního vyjádření.

Co-working

Placený sdílený pracovní prostor pro osoby bez stálého pracovního úvazku, které zde nezávisle na sobě vykonávají práci.

Crowdfunding

Způsob financování, při kterém větší počet jednotlivců přispívá menším obnosem k cílové částce. Crowdfundingem můžeme financovat konvenčními nástroji obtížně financovatelné projekty, produkty či společnosti.

Crowd-sourcing

Získání služeb, nápadů nebo obsahu od skupiny lidí, spíše než od svých zaměstnanců nebo dodavatelů.

CZT

Centrální zdroj tepla (výtopny, teplárny, elektrárny).

Časové ostrůvky

Použití světelného signalizačního zařízení u tramvajové zastávky tak, že při příjezdu tramvaje do zastávky zastaví souběžnou silniční dopravu a po dobu pobytu tramvaje v zastávce tak zajistí nerušený odchod cestujících od tramvaje i nástup přes vozovku.

ČR

Česká republika

ČSÚ

Český statistický úřad

Další vzdělávání

Vzdělávání po ukončení formálního počátečního vzdělávání, které umožňuje každému kdykoli v průběhu života doplnit, zvýšit, rozšířit vzdělání podle individuálních potřeb a získávat nové vědomosti, znalosti a dovednosti.

Decentralizované zásobování teplem

Blokové a domovní kotelny především bytových domů nevykazované v „licencovaných SZT“ (provozovatelé nedisponují licencemi ERÚ na výrobu a distribuci tepelné energie).

Delimitace kultur

Vymezení pozemků sloužících k pěstování jednotlivých zemědělských plodin. Účelem delimitace uvnitř zemědělského půdního fondu je členění na ornou půdu, zahrady, louky pastviny, vinice, sady a chmelnice.

Demografické stárnutí

Zvyšování počtu a podílu seniorů v celkové populaci.

Diferencovaná výše daně z nemovitosti

Přechodné opatření, které by umožnilo použít rozdílný koeficient daně z nemovitosti v různých zónách obce, na základě existující technické a občanské vybavenosti.

DPP

Dopravní podnik hlavního města Prahy

Duchovní klima

Duchovní klima ve smyslu pěstování kultury ve všech projevech lidské činnosti.

Ekosystém

Funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase.

Elektromobilita

Využívání elektrické energie pro pohon osobních a nákladních automobilů, prostředků veřejné dopravy a jízdních kol.

EMS/EMAS

Eco Management and Audit Scheme - nástroj ochrany životního prostředí

Etnická enkláva

Území, kde se koncentrují cizinci či příslušníci etnických skupin.

EU

Evropská unie

EU-27

Země připojené k EU k roku 1.1. 2007.

EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Finanční instrumenty

Finanční instrumenty jsou obchodovatelná aktiva různého druhu. Slouží k získání financování. Jedná se například o dluhopisy, půjčky a equity.

Formální vzdělávání

Ucelený systém vzdělávání, který vede k dosažení určitého stupně vzdělání doloženého certifikátem, např. vysvědčením, diplomem.

Fórum pro kulturu

Dlouhodobá komunikační platforma pro kulturní aktéry všech kulturních oborů a žánrů.

Future City Game

Hra Město Budoucnosti (anglicky Future City Game) představuje novou kreativní metodu pro zapojování veřejnosti do plánování rozvoje měst. Jejím cílem je týmové vytváření nápadů řešících specifické problémy evropských měst a městských částí.

Gated communities

Skupiny dvou a více bytových či rodinných domů nebo jejich kombinace, které jsou oploceny spolu se společnými obslužnými komunikacemi a parkově upravenými plochami (případně jinou vybaveností) a vytvářejí tak areály oddělené od okolní zástavby, jejichž přístupnost, často střežená pomocí soukromých bezpečnostních agentur, je zpravidla omezena na zde bydlící rezidenty (zakázán je i průchod všem, kteří v areálu nebydlí ani nemají povolení ke vstupu).

Genius loci

Genius loci je latinské slovní spojení znamenající „duch místa“.

Green economy

Ekonomika minimalizující environmentální rizika a ekologické hrozby.

HDP

Hrubý domácí produkt

Heat islands (tepelné ostrovy)

Jedná se o oblasti města, které jsou výrazně teplejší než okolí. Vznikají tím, že přirozený povrch (louka, les, pole) je nahrazen umělým (asfalt, beton, sklo), který mnohem více zadržuje teplo ze slunečního záření. Kvůli tomu se vzduch ve městě víc ohřívá.

HMP

Hlavní město Praha

Hodnota

Rozumí se specifická vlastnost sociálních a přírodních jevů pro člověka a pospolitost, projevující se svým kladným nebo záporným významem. Hodnota jako sociální jev je skutečností „subjektivní“ v tom smyslu, že se formuje – obdobně jako zájem – v procesu pospolitých dohod/rozprav. Dohodnutý a sdílený soubor hodnot, tvořící rámec rozhodování, pak vyjadřuje určitou míru dohody o vypořádání kolizí zájmů, jimiž jsou hodnoty formovány a které zpětně tyto hodnoty ovlivňují a formují.

Housing First

Tento přístup klade důraz na co nejrychlejší zajištění standardního bydlení pro osoby bez přístřeší. Lze přeložit jako "Bydlení především".

HZS

Hasičský záchranný sbor České republiky

Charakter

Charakterem se rozumí soubor podstatných vlastností/rysů přírodně krajinných, urbánních a architektonických (zejména umístění v území, intenzita a kvalita zastavění, typ zastavění a míra stability), sociálně ekonomických a kulturně civilizačních, jejich projevů a jejich vzájemných vztahů a vazeb v celkové urbánní a krajinné struktuře, které určují celkový ráz území a podmínky a požadavky na utváření, to jest uspořádání a využití území.

IAD

Individuální automobilová doprava

ICOMOS

"International Council on Monuments and Sites", "Mezinárodní rada památek a sídel" je mezinárodní nevládní organizace sídlící v Paříži. Organizace se zabývá ochranou kulturního dědictví na celosvětové úrovni.

ICT

Informační a komunikační technologie

Imisní limit

Hodnota nejvýše přípustné úrovně znečištění ovzduší.

Incomingový turismus

Dovoz a péče o zahraniční návštěvníky.

Index segregace

Udává pravděpodobnost, že se náhodně zvolený člen jedné sociální skupiny (např. cizinec) v určité geografické oblasti (např. městská část) potká se členem stejné sociální skupiny.

Informace

Údaj o reálném prostředí, o jeho stavu a procesech v něm probíhajících. Informace snižuje nebo odstraňuje neurčitost naší znalosti o prostředí.

Informační systém

Je funkční celek zabezpečující cílevědomé a systematické shromažďování, zpracovávání, uchovávání a zpřístupňování informací a dat. Zahrnuje datové a informační zdroje, nosiče, technické, programové a pracovní prostředky, technologie a postupy, související normy a pracovníky.

Infrastrukturní daň

Transformovaná daň z nemovitosti, odrážející lépe hodnotu nemovitosti vzhledem k veřejným investicím vloženým do okolní technické infrastruktury.

Inkluzivní vzdělávání

Praxe zařazování všech dětí do běžné školy (do tzv. hlavního vzdělávacího proudu), která je na to patřičně připravena. V inkluzivní škole se neoddělují děti se speciálními vzdělávacími potřebami od dětí bez nich. V jedné třídě se tak spolu vzdělávají děti zdravotně postižené, nadané, děti cizinců, děti jiného etnika i většinové společnosti.

Inkubátor (či podnikatelský inkubátor)

Zařízení poskytující prostory a zázemí začínajícím podnikům za účelem jejich postupné adaptace na tržní podmínky. Podniky v inkubátoru mohou za předem stanovených podmínek využívat zvýhodněného nájemného aj. služeb poskytovaných provozovatelem inkubátoru (např. laboratorní, výrobní či jiné prostory, cenově zvýhodněné konzultantské služby, školení, rekvalifikace apod.).

Institucionální kapacita

Institucionální kapacitu můžeme dle americké politoložky Merilee Grindleové nahlížet ze čtyř hledisek: institucionální, technickou (kvalitní a kompetentní personál), administrativní (efektivní správa), politickou (schopnost komunikace se společností). Schopnost správy vytvářet vztahové vazby a překračovat kulturní bariéry, organizační rozdělení a nedostatky ve vymezení pravomocí.

Integrovaná polyfunkční centra

Zařízení občanského vybavení využíváná víceúčelově různými skupinami obyvatel v různých denních, týdenních či ročních časech, za předpokladu, že příslušné obory umožňují střídání uživatelů a nebrání tomu ani bezpečnostní, konstrukční či jiné důvody.

Integrované územní investice

Integrovaná územní investice je novým nástrojem kohezní politiky Evropské unie pro programové období 2014-2020. Je obdobou původního názvu Integrated Territorial Investment (ITI).

Zjednodušeně si ITI lze představit jako investiční plán, který vychází z rozvojové strategie území. Pro dosažení cílů tohoto plánu ITI umožňuje sdružovat finanční prostředky napříč několika prioritními

osami jednoho operačního programu a dokonce využít k financování i více operačních programů najednou.

Integrovaný záchranný systém

Znamená koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Základním právním předpisem je zákon 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému. Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky. Hlavním koordinátorem integrovaného záchranného systému je Hasičský záchranný sbor České republiky.

Inteligentní telematické systémy

Systémy zajišťující kombinaci přenosu a zpracování dat se zobrazovacími a jinými sdělovacími systémy a prostředky - konkrétně v dopravě jsou to navigační systémy, systémy řízení dopravy, systémy poskytování aktuálních informací uživatelům veřejné dopravy i dopravcům a účastníkům provozu atd.

Intravilán města

Zastavěná a kompaktní/ucelená ohraničená část území (obce), popřípadě zastavěné plochy a plochy určené k zástavbě; zahrnuje samotné zastavěné plochy a k nim přiléhající plochy nezastavěné – zahrady, pozemní komunikace, soukromou a veřejnou zeleň, toky a vodní plochy. V takovém případě je hranice mezi intravilánem a extravilánem obvykle vedena po společném vnějším obvodu zastavěných a přiléhajících ploch. Do intravilánu se nezahrnují osamělé budovy, menší osady, osamocené průmyslové a zemědělské budovy či areály.

Investiční rating

Rating hodnotí důvěryhodnost dané organizace a její budoucí schopnost splácet své závazky. Toto hodnocení vzniká v nezávislých ratingových agenturách, nejznámějšími jsou společnosti Standard and Poor's, Moody's a Fitch. Ratingové hodnocení využívá škálu od nejnižšího spekulativního stupně až po nejvyšší investiční stupeň. Vedle hodnocení je obvykle zveřejněn i tzv. výhled (pozitivní, neutrální nebo negativní), který naznačuje budoucí změny ratingu, spolu s důvodovou zprávou. Rating organizace se odvíjí od ratingu státu a obvykle platí, že ostatní emitenti mají nižší rating než stát.

IS/ICT/informační služba celopražského významu

Informační služba, která je využívána MHMP/ÚMČ, organizacemi zřízenými HMP, Pražany, organizacemi sídlícími na území Prahy, právníky osobami sídlícími na území Prahy a návštěvníky Prahy, která je hrazena z rozpočtu HMP.

IT

Informační technologie

ITI

Integrované územní investice

IZS

Integrovaný záchranný systém

K+R (kiss and ride, česky "polib a jed")

Forma kombinované přepravy s návazností individuální automobilové dopravy na veřejnou hromadnou dopravu - umožňuje se zřizováním míst pro krátké zastavení nebo vyčkávání osobních vozidel v blízkosti nádraží, stanic metra a jiných terminálů a zastávek veřejné dopravy. Je určena pro sdílenou automobilovou dopravu (spolujízdu), kdy řidič přepravuje automobilem k místu veřejné dopravy ještě další osobu nebo osoby, tam jim umožní přestup na veřejnou dopravu a následně pokračuje vozidlem do cíle své cesty (obdobně lze tato místa použít i v opačném směru).

Klaster

Klastery jsou místní koncentrace vzájemně propojených firem a institucí v konkrétním oboru.

Kohezní politika EU

Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Obecným cílem kohezní politiky je podle článku 174 Lisabonské smlouvy (konsolidovaného textu Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy) snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje Evropské unie.

Kompaktní město

Město s převahou souvisle zastavěného území s ucelenou urbanistickou strukturou, s relativně vysokou hustotou obyvatel s dostupností vybavenosti, rekreace a práce na základě efektivní veřejné dopravy, stimuluje sociální kontakty a udržitelné fungování infrastruktury.

Komplexní pozemkové úpravy

Komplexní řešení zpravidla celého katastrálního území (mimo zastavěné území) včetně zpřístupnění pozemků, protierozní ochrany, vodohospodářských opatření a ekologické stability území.

Komunikace

Informování o průběhu, výstupech a výsledcích tvorby strategie.

Komunikační systém

Systém, který zajišťuje přenos informací mezi koncovými účastníky. Zahrnuje koncové komunikační zařízení, přenosové prostředí, správu systému, personální obsluhu a provozní podmínky a postupy.

Komunitní hub

Inspirativní prostor pro setkávání komunity, pro spolupráci, akce, rozvoj a inovace komunity.

Komunitní metoda

Metoda, která umožňuje zpracovávat rozvojové materiály pro různé oblasti veřejného života na úrovni obce i kraje a která výrazně posiluje principy zastupitelské demokracie. Charakteristickým znakem metody je důraz kladený na zapojování všech, kterých se zpracovávaná oblast týká, na dialog a vyjednávání, na dosažení výsledku, který je přijat a podporován většinou účastníků.

Komunitní monitoring

Zmapování neformální komunitně aktivní skupiny obyvatel působící na určitém území a interpretace jejich spolkové aktivity.

Komunitní život (z latinského cum – spolu, mezi sebou a munere – darovat)

Komunita je společenství živých bytostí, které sdílejí určitou oblast (omezenou prostorově, jejich společnými zájmy apod). Komunitu charakterizuje zejména sdílená vzájemná interakce, vycházející například ze společných potřeb nebo zájmů. Komunity se obvykle vytvářejí na jednom konkrétním místě zde specificky míněno obyvatelstvo obce.

Koncentrovaný rozvoj

Soustředěný rozvoj se zpevněným centrem města, proměňující se směrem k okraji v souladu s charakterem krajiny.

Koncepce (latinské con-ceptio, početí)

Způsob výkladu a pojetí určitého tématu. Koncepce říká, co se má dělat, ale nikoli jak. Je opatřením obecné povahy a vztahuje se k obecnému okruhu adresátů, nikoli k jednotlivci.

Koncepční marketing

V marketingové koncepci jsou spotřebitelé bráni jako partneři, kteří mají své potřeby, své názory a své postoje a hodnoty. Základem této koncepce je poznávat a naplňovat požadavky a potřeby zákazníků (například pomocí průzkumu trhu) a jim přizpůsobovat výrobní program podniku.

Kongesce

Dopravní zácpa

Kongresová turistika

Kongresová turistika je specializovaná forma cestovního ruchu, která zahrnuje soubor činností - zaměřených na výměnu vědeckých a odborných poznatků a zkušeností - spojených s cestováním a pobytem lidí v kongresovém místě. Zároveň jde i o nabídku doprovodných programů v rámci kongresu nebo v rámci využití volného času v kongresovém místě.

Kreativní průmysl

Kreativní průmysly jsou odvětvím, které využívá kulturu jako vstupu a mají kulturní rozměr i když jsou jejich výstupy především funkční. Do kreativních průmyslů patří odvětví architektury, designu a reklamního průmyslu.

Kritická infrastruktura

Prostředky, systémy a jejich části nacházející se v členském státě, které jsou zásadní pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí, zdraví, bezpečnosti, zabezpečení nebo dobrých hospodářských či sociálních podmínek obyvatel a jejichž narušení nebo zničení by mělo závažný dopad v důsledku selhání těchto funkcí.

Kultivar

Jednotka kulturních rostlin nižší než druh. Označuje uměle vypěstovaný nebo nalezený užitný organismus, který má vlastnosti, jenž ho odlišují od ostatních podobných a tyto vlastnosti si podržuje i po rozmnožení.

Kulturně - kreativní klastry

Prostorová a oborová koncentrace kreativních průmyslů a odvětví (móda, design, architektura, reklama, nová média), nedosahuje velkého stupně soustředění jako kulturní klastry, typů čtvrtí, významnější je zaměření a spolupráce.

Kulturně komunitní infrastruktura

Zařízení pro zajištění kulturně společenských potřeb komunity.

Kulturní animace

Vytváření podmínek, které vybízejí jednotlivce nebo skupiny k aktivní účasti a přispívání do kulturního a společenského dění, kde tak mohou realizovat své kulturní představy a potřeby.

Kulturní dědictví

Trvalé kolektivní vlastnictví a všeobecně sdílený výsledek materiální a duchovní činnosti členů určitého společenství lidí, předávaný následujícím pokolením jako specifický typ dědictví. "Souhrn hmotných a nehmotných hodnot, děl a kulturních vztahů, které vznikly v minulosti, ale svým vznikem a významem přispívají k vytváření soudobých kulturních a společenských hodnot".

Kulturní dědictví UNESCO

Kulturní dědictví (na úrovni světové významnosti) - v materiální rovině jde o architektonická díla, stavby a skupiny staveb všeobecné hodnoty, umělecká díla, prvky archeologické povahy, místa a prostranství hodnotná z historického, estetického, etnologického a antropologického pohledu. Do k. d. zařazuje též dědictví nemateriální, tj. soubor kulturních hodnot (jazyk a literaturu, filosofii, náboženský systém, tradice a zvyky, znalosti a dovednosti, tradiční kuchyni, hudbu a tanec), ale i kulturní diversitu a životní styl. Do pojmu k.d. UNESCO se navíc řadí nejen výtvoř antropogenní, ale i společná díla přírody a člověka (viz i Úmluva), tj. → dědictví krajinné, např. typický → ráz krajinný.

Kulturní klastr

Klasy jsou místní koncentrace vzájemně propojených firem a institucí v oboru kultury.

Kulturní průmysl

Film a video, televize a rozhlas, videohry, hudba, knihy a tisk.

Kulturní turismus

Forma cestovního ruchu, jejíž účastníci jsou motivováni především možností poznávání kulturního dědictví a kultury dané země a jejích rezidentů.

Kvalita života

Kvalita života se odvíjí od fyzických podmínek, předpokladů a možností života, po subjektivní vnímání a hodnocení svých životních příležitostí a výsledků. Kvalita života zahrnuje i vazbu člověk – prostředí. Sídlo plní potřebné funkce, poskytuje potřebnou úroveň prostředí a zpětně formuje způsob života, zvyky, schopnosti a postoje člověka. Kvalita života je různými způsoby měřitelná (Index lidského rozvoje HDI, Index kvality života IQOL, Index společenského rozvoje SPI apod.) Index společenského rozvoje je vyvinutý pro měření společenského rozvoje doplňující HDP a ekonomické ukazatele. SPI poskytuje přehled o tom zda mají obyvatelé přístup k široké škále oblastí, podle nichž se hodnotí sociální rozvoj - zajišťující základní lidské potřeby, podmínky pro životní pohodu a dostatek příležitostí (jedná se o 52 ukazatelů). V r. 2015 byla ČR na 22 místě ze 161 hodnocených zemí."

Kybernetická bezpečnost

Souhrn právních, organizačních, technických a vzdělávacích prostředků směřujících k zajištění ochrany kybernetického prostoru.

Kybernetický prostor

Digitální prostředí umožňující vznik, zpracování a výměnu informací, tvořené informačními systémy, a službami a sítěmi elektronických komunikací.

Lokality

Systém členění města, vymezující části města se stejnou, nebo obdobnou charakteristikou. Lokalita je průnikem stávajícího charakteru zastavění a krajinné topografie s přihlédnutím k převažujícím činnostem a vazbám v území a částečně k potenciálu budoucího vývoje.

Lokální centra aktivit

Jedná se o místa, kde je podporován rozvoj orientovaný směrem k pěší, cyklistické a veřejné dopravě a tedy i městu krátkých vzdáleností, rozvoj veřejné vybavenosti s ohledem na atraktivitu parteru apod.

Malé a střední firmy

Podniky, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 miliony EUR.

Marginalizované osoby

Osoby ve znevýhodněné pozici vůči většinové společnosti.

MČ

Městská část

MD ČR

Ministerstvo dopravy České republiky

Mercer - Quality of Life

Jedná se o celosvětově uznávaný (okolo 460 měst) žebříček měření kvality života, který se skládá z několika desítek indikátorů.

Město krátkých vzdáleností

Koncept města zabývající se dostupností různých prvků osídlení, které jsou pro život člověka ve městě a pro život města samotného potřebné. Rozvoj udržitelného města zajištěním udržitelné prostorové vzdálenosti mezi bydlením, prací, službami, volnočasových a vzdělávacích aktivit, který snižuje dopravní nároky. Základem je koncentrovaná urbanistická struktura s lokálními centry, poskytující příležitosti k vybudování sociálních vazeb i pocitu bezpečí. Koncept vznikl jako reakce na rozšiřování měst do krajiny (suburbanizaci).

Městská čtvrť

Městskou čtvrtí se rozumí části intravilánu města, utvářené historicky (popřípadě též krajinně) jako urbánně samostatná část osídlení, zpravidla v minulosti pod samostatnou správou, která vývojem zanikla, se společnými znaky urbánní struktury, zejména s vlastním centrem, s docházkovou vzdáleností do 20 minut chůze. Městské čtvrti se z hlediska podmínek a požadavků na utváření (uspořádání a využívání) území dále člení podle převažujícího charakteru území na lokality.

Metoda "CLIL"

Obsahově a jazykově integrované vyučování - výuka nejazykového předmětu s využitím cizího jazyka jako prostředku komunikace a pro sdílení vzdělávacího obsahu.

Metodika

Metodikou se zde rozumí stanovení postupu (procesů), předepsání struktury (formy) vlastního zadání a způsob získání obsahu (otázek) potřebného pro věcnou stránku zpracování obsahu.

Metropolitní priority

Jedná se o investiční akce nezbytné pro řádné fungování města v pořadí, které definuje strategický dokument (SP), avšak s možnou korekcí v režimu monitoringu naplňování SP a ve volebních cyklech ZHMP, protože nelze politickým subjektům upřít možnost ovlivňování investičního vývoje z pohledu jejich politických programů.

MHMP

Magistrát hlavního města Prahy

MKČR

Ministerstvo kultury České republiky

Modernistické město

Město založené na funkcionalistickém pojetí fungování města, přinášející segregaci funkcí do zón, preferující jednoduché hmoty vysokých objektů umístěných v parku (park ve volné zástavbě), koncepce sídlištní panelové zástavby druhé poloviny 20. století.

MŠ

mateřské školy

New climate economy

Hospodářský růst ekonomiky při respektování opatření proti klimatické změně.

Nezastavitelná plocha

Rozvojová nebo transformační plocha krajinná v zastavěném území vymezená a určená v územně plánovací dokumentaci jako nezastavitelná.

NIPOS

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Obec s rozšířenou působností

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vedle přenesené působnosti základního rozsahu (podle § 61 odst. 1 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb.) a vedle přenesené působnosti pověřených obecních úřadů (podle § 64 zákona č. 128/2000 Sb.) vykonává další ve svěřeném rozsahu přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. Věcně je rozšířená působnost vymezena jak v zákoně o obcích, tak v mnoha speciálních zákonech. Jedná se např. o vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, živnostenského oprávnění, vodoprávní řízení apod.

Objektový smog

Neúměrné množství umísťovaných infrastrukturních objektů ve veřejných prostranstvích.

Obnovitelné zdroje energie

Využitelné přírodní nefosilní zdroje energie, ze kterých je možné procesem přeměn získávat elektřinu nebo teplo, přičemž se jejich energetický potenciál trvale a samovolně obnovuje díky přírodním procesům.

Obory STEM

Označení vzdělávání v oborech přírodní vědy (Science), technika (Technology), technologie (Engineering) a matematika (Mathematic).

OECD

Organisation for Economic Co-operation and Development

Off-grid (ostrovní systémy)

Systémy, které nejsou propojeny s rozvodnou elektrickou sítí. Nabízejí se pro zásobování elektrickou energií zejména tam, kde je zásobování elektrickým proudem z veřejné napájecí sítě nemožné, vhodné či kde je lepší použít tento systém.

Ochranné pásmo kulturních staveb

Specifikovaná klidová zóna okolo budov kulturních institucí.

Opatření

Úprava určitého stavu věcí, bývá zpravidla určeno širšímu spektru aktérů, kterých se za předem stanovených určitých okolností může týkat

ORP

Obec s rozšířenou působností

OZE

obnovitelné zdroje energie

P+R (park and ride, česky „zaparkuj a jed“)

Forma kombinované přepravy s návazností individuální automobilové dopravy na veřejnou hromadnou dopravu - umožňuje se budováním parkovišť v blízkosti nádraží, stanic metra a jiných terminálů veřejné dopravy.

Parter

Parterem se rozumí první nadzemní podlaží (přízemní) staveb městského urbánního prostředí, zpravidla strukturálně zvýrazněné a určené k přístupu (poskytování služeb) veřejnosti v nebytových prostorech.

Participace

Participací na plánování rozumíme přímé, strukturované a transparentní zapojení stakeholderů / zájemníků do procesu vzniku plánu nebo projektu. Participace umožní stakeholderům / zájemníkům ovlivnit výslednou podobu plánu či projektu a zároveň zachovává profesní odpovědnost projektanta i delegovanou odpovědnost veřejné správy. Participace je takto integrována do rámce zastupitelské

demokracie a nenarušuje rovnováhu pravomocí a zodpovědností. Nejedná se tedy o projektování bez projektantů ani o anarchii či snahu o nahrazení politického systému zastupitelské demokracie jiným.

PČR

Policie ČR

PISA

Programme for International Student Achievement

Plánovací smlouvy

Nový právní institut zavedený zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o nástroj k zajištění spoluúčasti na financování a vybudování veřejné infrastruktury. Může být nástrojem spolupráce investora a města.

PMO

Pražská metropolitní oblast

Polarizace

Zvyšování rozdílů mezi bohatými a chudými.

Polosoukromá prostranství

Prostranství vyhrazená pro společné aktivity místních obyvatel, od veřejných ploch často i fyzicky oddělná, většinou ve vlastnictví nebo v nájmu jasně definované skupiny obyvatel; nejtypičtějším představitelem je dvůr (vnitroblok).

Poloveřejná prostranství

Prostranství užívaná převážně místními obyvateli, s možným přístupem „cizích“. Z hlediska vlastnického většinou patří obci (městské části), ta je i udržuje. Do této kategorie náleží zpravidla koncové/neprůjezdné ulice nebo veřejně přístupný vnitroblok

Polyfunkční zástavba

Zástavba, nabízející více typů využití, vzájemně slučitelných svým provozem a prostorovými nároky

POPs

Perzistentní organické látky jsou látky dlouhodobě setrvávající v prostředí, jako jsou např. různé dioxiny, aldrin, DDT či polychlorované bifenyly (PCB).

PPP

Public private partnership

PPR

Pražská památková rezervace

PR

Public relations

Pražská metropolitní oblast

V rámci Integrované strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti (zpracovanou pro Magistrát hlavního města Prahy). Vymezení Pražské metropolitní oblasti bylo zpracováno odborníky z oblasti sociální geografie a regionálního rozvoje z Urbánní a regionální laboratoře (dále URRIlab), která působí na Univerzitě Karlově v Praze. Integrovaná strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti je zpracovávána pro celé území hlavního města Prahy, jehož celková rozloha činí 496 km² a dále pro část území Středočeského kraje v rozloze 4486,8 km² (území zahrnující 13 ORP – Benešov, Beroun, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Dobříš, Kladno, Kralupy nad Vltavou, Lysá nad Labem, Mělník, Neratovice, Slaný, Černošice, Český Brod, Říčany).

PRE

Pražská energetika, a.s.

Primární energie

Energie, která neprošla žádným procesem přeměny. Jedná se o energii ve formě, v jaké se vyskytuje v přírodě (např. uhlí, ropa, zemní plyn, dřevo, vítr, vodní energie, přírodní uran, sluneční záření).

Projekt (z latinského pro-jicio, pro-iectum, návrh, rozvrh)

Projekt je jedinečné zadání. Projekt obsahuje realistický odhad finančních prostředků, je časově ohraničený a jasně definuje, kdo má za co odpovědnost a co má být splněno v určitém termínu. Může být zaměřen jak tematicky (s proměnlivým územním průmětem) nebo územně (konkrétní území).

Přenosová soustava

Systém zařízení, která zajišťují přenos elektrické energie od výrobců k odběratelům, čímž se míní přenos ve velkých měřících, od velkých zdrojů (elektráren) k velkým rozvodnám.

PS

Pražské služby, a.s.

PT

Pražská teplárenská, a.s.

PZI

Přímé zahraniční investice

Quadruple helix

V rámci konceptu quadruple helix, spočívá výkonná ekonomická struktura města na čtyřech pilířích, kterými jsou R&D - výzkum a vysoké školy, firmy, vláda a občanská společnost.

R&D

Výzkum a vývoj

Regionální školství

Souhrnně mateřské školy, základní školy, střední školy (včetně učňovského školství), konzervatoře, vyšší odborné školy.

Regulační plán

Nástroj územního plánování, kterým se v řešené ploše stanoví podrobné podmínky pro vymezení a využití pozemků a pro prostorové uspořádání staveb na těchto pozemcích, pro vymezení veřejně prospěšných staveb a veřejně prospěšných opatření. V souladu s cíli územního plánování stanoví rovněž podmínky pro ochranu a rozvoj hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí. Regulační plán vymezuje stavební pozemky. / § 61 odst. 1, § 18, § 2 odst. 1 písm. b) stavebního zákona.

Resilient city

Vlastnost udržitelného rozvoje měst, stejně jako samotnou hnací silou rozvoje. Odolnost na úrovni města vnímá městskou oblast jako dynamický a komplexní systém, který se musí neustále přizpůsobovat různým výzvám vzájemně provázaným a holistickým způsobem. Pojem odolnost zastřešuje rámec pro řešení rizik a realizaci příležitostí spojených s rostoucí četností a náklady městských katastrof, současnými a předpokládanými dopady klimatických změn a ochranou kritických ekosystémových služeb a přírodních zdrojů.

Retenční nádrž

Slouží pro zadržení určitého množství dešťové vody na určitou dobu, před vypuštěním do kanalizace nebo vodního toku. Chrání kanalizační systém nebo vodní tok před zahlcením srážkovou vodou z přívalových dešťů.

RIA

Regulatory Impact Assessment = hodnocení dopadů regulace

Rozvojová území

Rozvojové plochy jsou plochy, které zabírají nezastavěné území (jsou zastavitelné), ale může to také znamenat, byť je to nezvyklé, že části zastavěného území budou rozvojovou plochou krajiny. Území s předpokladem zásadní změny charakteru založením nové urbánní nebo krajinné struktury.

Rozvojové území

Území v současné době převážně volné, bez stavební struktury, s předpokladem zásadní změny charakteru, novým založením urbánní nebo krajinné struktury.

RZS

rychlá záchranná služba

Sakrální stavby

Sakrální stavba (z latinského Sacer – „svatý“) (svatostánek) je stavba sloužící pro náboženské nebo rituální úkony. Existuje mnoho různých druhů náboženských staveb, zde míněno jako kaple, boží muka nebo kříž u cesty.

SCIO škola

Škola s inovativními způsoby výuky a individuálním přístupem ke každému žákovi.

Segregovaná lokalita

Území, kde se koncentrují sociálně slabí (chudí) lidé.

Seniorbus/seniortaxi

Dopravní služba pro seniory i zdravotně postižené za zvýhodněnou cenu, případně spojená s dalšími službami např. doprovodem. Komfort přepravovaných je zajištěn i typem vozidel, mnohá mají i prvky pro přepravu zcela imobilních osob – nástupní rampu, schůdky, nižší sedačky či pohyblivé sedačky.

Separovaná lokalita

Území, kde se koncentrují sociálně silní (bohatí) lidé.

Sídelní struktura

Zastoupení různých velikostních kategorií sídel či obcí v rámci daného území. Vyvážená sídelní struktura by měla obsahovat sídla různé velikosti, která se funkčně doplňují a zajišťují nejracionálnější toky surovin, energií, pracovních sil, dopravní a technickou obsluhu, občanskou vybavenost i péči o krajinu.

Skleníkové plyny

Plyny, vyskytující se v atmosféře Země, které mají schopnost propouštět krátkovlnné záření přicházející od Slunce, ale zadržují dlouhovlnné infračervené záření zemského povrchu, díky čemuž dochází k ohřívání spodní vrstvy atmosféry a zemského povrchu. Skleníkovými plyny v atmosféře přirozeného původu jsou vodní pára, oxid uhličitý a metan, skleníkovými plyny antropogenního původu jsou oxid uhličitý, metan, oxid dusný, fluorované uhlovodíky, tvrdé (CFC) a měkké freony (HCFC) aj.

Smart city

Jedná se o komplexní koncept, který je zaměřen na strategii vytvoření udržitelného města. Smart je takové město, jehož komunita se umí učit, adaptovat a inovovat. Zásadní výzvou při implementaci chytrých řešení (a chytrého města obecně) je komplexní přístup a schopnost veřejné správy tyto projekty či aktivity řídit či koordinovat.

Smart Governance

Chytrá správa nebo chytré vládnutí - je takový způsob vládnutí, který se opírá o důsledné uplatňování existujících zákonů, efektivní výkon působností veřejné správy a účinnou komunikaci všech aktérů veřejné správy.

Smart Grids

Elektrické a komunikační sítě, které umožňují měřit a řídit výrobu a spotřebu elektrické energie v reálném čase, a to jak v lokálním, tak v globálním měřítku.

Smart life

Oblast v rámci konceptu smart city, která je zaměřena na kvalitu života jedince a nahlíží komplexně všechny jeho aktivity, hodnoty, informace a zdroje, které mu umožňují dobrý život v udržitelném městě.

Smlouva o spolupráci

Tato smlouva se uzavírá na základě dobrovolné a vzájemné dohody smluvních stran a upravuje předmět, účel, cíl a formy spolupráce ve vymezených oblastech společného zájmu. Může být nástrojem spolupráce investora a městské části.

Sociálně vyloučená lokalita

Prostor (dům, ulice, čtvrť) kde se koncentrují lidé, u nichž lze identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením (lidé s omezeným přístupem na pracovní trh a k veřejným službám).

Sociální diverzita

Kulturní a sociální různorodost společnosti.

Sociální inkluze

Začleňování znevýhodněných osob do společnosti a jejich institucí.

Sociální klima

Ustálené postupy vnímání, prožívání, hodnocení a reagování všech aktérů v rámci školy (žáci, učitelé, rodiče, nepedagogický personál) na to, co se ve škole právě odehrává nebo se má v budoucnu odehrát. Důležité je subjektivní prožívání všech aktérů, zahrnutí všech osob, které se školou přicházejí do styku a procesualnost zahrnovaných jevů.

Sociální koheze

Viz sociální soudržnost."

Sociální prostupnost

Možnost fyzické i sociální mobility.

Sociální soudržnost

Mezilidská vzájemná podpora, důvěra, svornost, pocit sounáležitosti a ochota k pomoci.

Sociální vyloučení

Životní situace, kterou charakterizuje ztížený přístup k institucím a službám (tedy k institucionální pomoci), vyloučení ze společenských sítí a nedostatek vertikálních kontaktů mimo danou sociální lokalitu. Základní charakteristikou propadu na sociální dno je nahromadění důvodů, které vedou k životní krizi (ztráta zaměstnání, platební neschopnost, problémy s bydlením, problémy dětí ve škole, nemoc atd.). Sociálně vyloučení lidé obvykle nestojí před jedním problémem, ale před jejich komplexem, přičemž mnohý z nich by i jednotlivě ohrožoval normální fungování člověka ve společnosti. S postupným propadem na dno přestává být zřejmé, co je původním důvodem propadu a co jeho následkem.

SP

Strategický plán

Specifické strategie

Rozpracovávají strategické cíle. Jsou zaměřeny tematicky a podrobněji se věnují problematice dané oblasti.

Spolupráce

Aktivní účast nebo možnost aktivní účasti na tvorbě strategie nebo na dílčích výstupech tvorby strategie.

SŠ

Střední školy

Stakeholder

Viz aktér

Start-up

Nově vznikající projekt, nebo firma obecně v jakémkoli oboru (např- internetové a technologické firmy).

STEM

Science, Technology, Engineeringa Mathematic

Subsidiarita

Subsidiarita je princip rozvíjený v kontextu Evropské unie, kde je chápán jako snaha, „aby všechna opatření byla přijímána co nejlépe občanům, tedy na nejnižším stupni správy, který umožňuje jejich realizaci nebo výkon. Jinými slovy, Unie nepřijme opatření (s výjimkou oblastí spadajících do její výlučné pravomoci), pokud je efektivnější učinit toto opatření na národní, regionální nebo lokální úrovni.“

Suspendovaná částice PM10, PM2,5

Jedná se o polévatý prach neboli pevné částice menší než 10 μm (resp. 2,5 μm) schopné volného pohybu a rozptýlení v atmosféře. Při krátkodobém působení na lidský organismus dochází k podráždění dýchacích cest a častějším infekcím, při dlouhodobém pak k rozvoji vážných onemocnění dýchacích cest jako je například chronická obstrukční choroba plic, nebo rakovina.

Suspendované částice

Jedná se o polévatý prach neboli pevné částice menší než 10 μm (resp. 2,5 μm) schopné volného pohybu a rozptýlení v atmosféře. Při krátkodobém působení na lidský organismus dochází k podráždění dýchacích cest a častějším infekcím, při dlouhodobém pak k rozvoji vážných onemocnění dýchacích cest jako je například chronická obstrukční choroba plic, nebo rakovina.

Systém péče o investory

Benchmarková města a aglomerace mají vlastní systém komunikace a podpory podnikatelů a investorů. Základem tohoto systému je komunikace, poskytování relevantních informací pro podnikatele z jednoho kontaktního místa a synchronizace velkých investic v území.

Systém zeleně

Soustava ploch (městské parky, historické zahrady, příměstské lesy, zeleň vnitrobloků, atd.) a linií (uliční stromořadí, doprovodná zeleň vodních toků, zeleň podél komunikací atd.), případně významných bodů (solitérní stromy, zeleň na fasádách staveb atd.), prostupující strukturou sídel.

Škola waldorského typu

Škola aplikující základy waldorské pedagogiky. Waldorfská škola se sama charakterizuje jako škola, která chce člověka připravovat na život nejen znalostně, nýbrž též rozvojem tvůrčích schopností a sociálních dovedností. Waldorfský učitel by měl pohlížet na dítě jako na duchovní bytost, která přichází na svět nadána možností všestranného vývoje. Jeho úkolem je pěstovat toto nadání a vést dítě k tomu, aby bylo schopno jednou převzít výchovu sebe sama.

Technická infrastruktura

Vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení (např. vodovody, vodojemy, kanalizace, čistírny odpadních vod, stavby a zařízení pro nakládání s odpady, trafostanice, energetické vedení, komunikační vedení, produktovody).

Transformační území

Území v současné době převážně se stavební strukturou, s předpokladem rozsáhlejšího doplnění, popřípadě změny dosavadního charakteru. Nevyužívaná a opuštěná území, objekty a plochy, často se starou ekologickou zátěží, která ztratila svůj původní účel a využití, mohou to být i plochy nevhodně, nebo provizorně využívané, jejichž provoz a stavební stav neodpovídá významu místa a potenciálu pozemků (např. opuštěné železniční plochy a vojenská území, zaniklé průmyslové a skladové plochy, zemědělské objekty a skleníky, vybydlené lokality apod.).

Trend leader

Vůdčí jedinci nebo uskupení, kteří tvoří a určují nové směry uměleckého vývoje.

TSK

Technická správa komunikací

Tuhé znečišťující látky

Jsou pevné částice od 0,1 µm po 0,5 mm charakteristické různorodým složením. Mohou vznikat jak přírodní tak lidskou činností.

TZL

Tuhé znečišťující látky

UAP

územně analytické podklady

Udržitelná mobilita

Zajištění pohybu osob a zboží, které je dlouhodobě přijatelné z hlediska sociálního, ekonomického a dopadů na životního prostředí.

Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj je rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů. (17/1992 Sb.)

Úhrnná plodnost

Statistický ukazatel který sleduje průměrný počet dětí na ženu.

UNESCO

"United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization", "Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu" zabývá se prosazováním udržení míru a spolupráce v oblasti výchovy, vědy a kultury a prosazování úcty k lidským právům a právnímu řádu.

Univerzita třetího věku

Soubor programů celoživotního vzdělávání zaměřených na vzdělávání osob v postproduktivním věku.

Urban Ideas Bakery

Tato metoda The British Council zapojuje inovativní členy místní komunity a mezinárodní odborníky, aby "upekli městské nápady" a proměnili je do praktických, řešení ke zlepšení kvality života ve městech.

URRIlab

URRIlab (Urbánní a regionální laboratoř) je pracovní skupina vědeckých pracovníků a pedagogů katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

ÚSES

Územní systém ekologické stability je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability.

UTCI

Universal Thermal Climate Index

Územně samosprávný celek

Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. Zákon stanoví, kdy jsou správními obvody. Zákon č. 1/1993 Sb.

Územní rozvoj

Soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. Spočívá ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.

Územní řízení

Správní řízení dle zákona 183/2006 Sb., v platném znění, sloužící k umístění nové stavby nebo změně existující, rozhodnutí o dělení či spojení pozemků a o změně využití území.

Územní studie

Územně plánovacím podkladem, pořizovaným podle zákona č. 50/1976 Sb. dle potřeby a uvážení orgánů územního plánování. Je podkladem pro pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace a jejích změn a pro rozhodování v území. I když územní studie, na rozdíl od regulačního plánu, není závazným podkladem pro územní rozhodování, je (pokud je vložena do evidence územně plánovací činnosti) podkladem neopominutelným a odchýlné rozhodnutí je třeba v územním rozhodnutí zdůvodnit a v odůvodnění prokázat, že bylo nalezeno z hlediska veřejných zájmů vhodnější nebo alespoň rovnocenné řešení.

Vědecko-výzkumné instituce

Právnícké osoby, jejichž hlavním předmětem činnosti je výzkum, včetně zajišťování infrastruktury výzkumu, vymezený zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků.

Veduta

Pohled, nebo výtvarné vyjádření pohledu na město. Topograficky přesný pohled na město, nebo krajinu, oproti panoramatu v sobě zahrnuje významové hodnocení jednotlivých částí (významová perspektiva), které by často byly nepatrné, nejčastěji převyšováním. Veduta je charakteristická svou prostorovou hloubkou (oproti siluetě, která je dvourozměrná).

Veřejná doprava

V dokumentu je pro zjednodušení použitý tento pojem, i když je pro účel Strategického plánu hl. m. Prahy logicky věcně zaměřený na stěžejní městskou a příměstskou veřejnou hromadnou dopravu (a to včetně případů, kdy jde o veřejnou službu zajišťovanou soukromými dopravci objednanou veřejným sektorem - především Hl. m. Prahou) a nikoliv na taxislužbu a dálkovou a mezinárodní osobní dopravu (železniční, autobusovou a leteckou).

Veřejná správa

Správa veřejných záležitostí, realizovaná v rozhodující míře jako projev výkonné moci ve státě. Veřejnou správu vykonává především stát prostřednictvím vlastních orgánů jako tzv. státní správu; dále ji vykonávají další tzv. veřejnoprávní subjekty jako představitelé a nositelé veřejné moci.

Veřejná vybavenost

Veřejnou vybaveností se rozumí krajinná, dopravní a technická infrastruktura a infrastruktura občanská a produkční; podle okolností zahrnuje a) plošně charakterizované části území, zpravidla bloky a pozemky nebo jejich soubory, určené pro umístění rozsáhlejších částí veřejné vybavenosti, které se v rámci lokality značí obvodovou hranicí, b) liniové části území tvořené soubory pozemků a určené k umístění jednotlivých infrastrukturních sítí, které se značí v rámci lokalit(y) jako linie, popřípadě hranicemi koridoru/pásu (nikoliv však veřejné prostranství), c) jednotlivé stavby anebo zařízení, určené pro umístění a provoz zařízení na sítích, popřípadě zařízení samostatných, které se značí v rámci lokality jednotlivou lokalizovanou značkou/symbolem.

Veřejné prostranství

Veřejným prostranstvím se rozumí bez ohledu na vlastnictví k pozemkům všechny ulice, náměstí, parky a ostatní části intravilánu, popřípadě extravilánu (cesty), přístupné každému bez omezení, sloužící obecnému užívání, z jejichž užívání nelze nikoho vyloučit, jsou-li jako právo k věci zapsány do veřejného seznamu (katastru nemovitostí). Veřejným prostranstvím přístupným bez omezení se rozumí i takové veřejné prostranství, pro něž je stanoven časový režim užívání (veřejný park pod nočním uzamčením). Veřejným prostranstvím se však nerozumí části extravilánové krajiny splňující požadavky na prostupnost, například lesy, louky a podobně, nejsou-li jako právo k věci takto výslovně zapsány do veřejného seznamu (katastru nemovitostí).

Veřejný prostor

Veřejný prostor je celkovým rámcem pro aktivity společnosti a jeho charakter je hmotný i nehmotný. Jeho součástí jsou veřejná prostranství, virtuální prostor, mediální prostor.

Vídeňské zastávky

Tramvajové zastávky, u kterých je vozovka zvýšena na výšku nástupiště - provoz silničních vozidel je veden po této zvýšené vozovce, zvýšení slouží jako zpomalovací práh a zároveň usnadní cestujícím výstup a nástup.

VPI

Veřejnoprávní instituce v kultuře

VVV

výzkum, vývoj a vzdělávání

Zainteresovaná strana

Jakákoliv osoba, skupina osob nebo instituce, která má zájem na tvorbě nebo implementaci vytvářené strategie, protože: a) by mohla být tvorbou nebo implementací strategie potenciálně ovlivněna (dotčena, zasažena) nebo b) může tvorbu, schválení nebo implementaci strategie ovlivnit

Zastavěné území

Urbánní území vymezené územně plánovací dokumentací jako území již zastavěné.

Zastavitelná plocha

Rozvojová nebo transformační plocha vymezená a určená k zastavění v územním plánu.

Zastávkové mysy

Tramvajové zastávky, v jejichž prostoru je přerušena jízdní nebo parkovací pruh a chodník je rozšířen až ke koleji, přičemž rozšířená část tvoří nástupiště - provoz silničních vozidel je sveden na tramvajovou kolej.

Zelená ekonomika

Ekonomika kombinující vysokou efektivnost využití zdrojů s environmentální odolností, která posiluje prosperitu a rovnost ve společnosti.

Zelená infrastruktura

Hlavním cílem zelené infrastruktury je vytvořit komplexní systém slučující přírodní, polopřírodní, užitkové či urbanistické krajinné struktury v provázaný celek, který přispívá k zachování biologické rozmanitosti a dalších environmentálních faktorů, přičemž společnost poskytuje cenově příznivé a udržitelné služby. Je považována za vhodný nástroj pro propojení zastavěných území s volnou krajinou a za jeden z účinných nástrojů pro přizpůsobení se klimatickým změnám.

Značka města

Značka města je celkový image (představa) a sada asociací, která je usazena (přetrvává) v myšlenkách lidí.

Zóna 30

Zóna s omezením nejvyšší dovolené rychlosti na 30 km/h v kombinaci s úpravami v rámci celé šířky ulice, které napomáhají k dodržování této rychlosti a k potlačení dopravní funkce ulice ve prospěch příjemnějšího a bezpečnějšího pobytu lidí.

Zpětná hypotéka

Klient (senior) přenechá svojí nemovitost bance (v našem případě městu) za část tržní ceny, přičemž mu zůstává právo doživotního užívání. Klientovi je částka vyplacena jednorázově nebo pravidelně formou měsíční renty.

ZŠ

Základní školy

Strategický směr 1 - Soudržná a zdravá metropole

Klíčová slova: SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST – KULTURNÍ PROSTŘEDÍ - ZDRAVÉ MĚSTO

První strategický směr „Soudržná a zdravá metropole“ integruje témata, jejichž řešení významně přispěje ke zkvalitnění života obyvatel Prahy, a to v komplexní rovině. Klade důraz nejenom na zlepšení sociálních aspektů kvality života, ale i na rozvíjení fyzického prostředí města při respektování jeho jedinečných kulturních a historických hodnot. Vedle posilování sociální soudržnosti, otevřenosti a solidarity je tedy ambicí Prahy i zlepšování všech složek tvořících kvalitu prostředí – zeleného i urbánního, navrácení pestrého života do celoměstského centra i plnohodnotné rozvíjení jader a ohnisek aktivit v rámci lokálních center.

Východiskem pro formulování podrobnějšího obsahu strategického směru „*Soudržná a zdravá metropole*“ je hledání odpovědí především na otázky: „V jakém městě chceme žít? Jaké chceme mít naše město?“

Praha v roce 2030

Praha se stala otevřeným a sociálně soudržným městem, které dokáže prostřednictvím rozvinuté sociálně-integrační i bytové politiky zajistit podmínky kvalitního a důstojného života pro všechny obyvatele bez ohledu na jejich věk, zdravotní stav, národnost a etnickou příslušnost či sociální status. Adaptovala se na demografické a společensko-ekonomické změny a ve spolupráci se státem zlepšila podmínky pro podporu rodičovství a mateřství, aktivní stárnutí a integraci cizinců. Podporou výstavby nájemních bytů vytvořila adekvátní nabídku dostupného a udržitelného bydlení. Promyšlenými intervencemi nejenom do sídlištních celků a podporou ohrožených skupin obyvatel zabránila vzniku sociálně nebo etnicky vyloučených lokalit potenciálně zhoršujících bezpečnostní situaci metropole.

Praha je kulturně rozmanitým městem s výrazně rozvinutým kreativním potenciálem obyvatel a bohatým komunitním životem. Obyvatelé se identifikují s lokalitami, ve kterých žijí, a v duchu principů občanské společnosti jsou spolu s občanskými a kulturními iniciativami integrovanou součástí samosprávných a plánovacích procesů.

Praha významně posiluje městotvorný charakter prostřednictvím nových staveb a zásahů ve veřejném prostoru při respektu ke kulturnímu a historickému dědictví a principům udržitelného rozvoje. Nejenom funkčně kvalitní a esteticky hodnotné urbánní prostředí s kultivovaným veřejným prostorem je jedním z hlavních aspektů rezidenční spokojenosti obyvatel Prahy, magnetem pro její návštěvníky a jedním z faktorů její konkurenceschopnosti, ale nemenší význam má v této souvislosti i zdravé, čisté a kvalitní přírodní prostředí. Toho Praha docílí mimo jiné uplatňováním principů udržitelné mobility a orientací na ekologicky šetrnější způsoby dopravy. Praha významně omezila negativní dopady individuální automobilové dopravy, včetně dopadů na užívání veřejného prostoru a dosažením lepšího rozložení jednotlivých druhů dopravy a zvýšením její bezpečnosti a energetické účinnosti.

Vazba směru 1 na Analytickou část aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy

Strategický směr „*Soudržná a zdravá metropole*“ reaguje primárně na identifikovanou hrozbu nepřipravenosti města na demografické změny a hrozící zhoršení kvality života a fungování města.

Uvedenou hrozbu lze podložit především těmito závěry (problémy) z Analytické části:

PR2 Degradace urbánního prostředí města

PR4 Nepřipravenost Prahy na probíhající demografické změny

PR6 Nedostatečné odstraňování prvků snižujících kvalitu života

Pokud by nebyly výše uvedené agregované problémy předmětem včasného a účinného řešení, došlo by v relativně krátkém časovém horizontu k jejich prohloubení, a to se všemi negativními důsledky. Při nečinnosti by zároveň Praha přišla o své dosavadní silné stránky (SS3 Sociální bezbariérovost a prostupnost města, SS4 Hodnotná městská krajina a environmentální kvality) a potenciály (P2 Potenciál využití kvalitní dopravní a technické infrastruktury, P3 Potenciál pro aktivní občanskou společnost), jež byly rovněž identifikovány v analytické části.

Související evropské a národní strategické dokumenty

Evropa 2020

Obnovená Strategie EU pro udržitelný rozvoj

Akční plán pro městskou mobilitu

Evropská úmluva o krajině

Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu

Dopravní politika ČR pro období 2014– 2020 s výhledem do roku 2050

Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025

Koncepce státní podpory sportu v České republice

Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013–2017

Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění

Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí

Politika architektury a stavební kultury ČR (2015)

Politika územního rozvoje ČR

Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020

Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období let 2012–2020

Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví v kontextu politiky soudržnosti 2014+

Strategie reformy psychiatrické péče

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020

Strategie sociálního začleňování 2014–2020

Strategie sociálních služeb 2014–2020,

Strategie vzdělávací politiky ČR republiky do roku 2020

1.1 Soudržné město

Praha je otevřeným a sociálně soudržným městem připraveným na probíhající sociodemografické změny

Hl. m. Praha a její městské části budou schopné prostřednictvím své sociálně-integrační a bytové politiky flexibilně reagovat na probíhající demografické a společensko-ekonomické změny, jako je prodlužování délky života a růst počtu a podílu osob nad 80 let, zvyšování sociálních nerovností a s tím spojený nárůst počtu osob (potenciálně) ohrožených chudobou a bezdomovectvím či růst počtu cizinců. S ohledem na perspektivy demografického vývoje se odstraní přetrvávající bariéry rodičovství a mateřství, jakými jsou například dlouhodobě pasivní a nekoncepční bytová politika města a městských částí, lokální nedostupnost školských zařízení či omezená účast žen na pracovní síle a nedostatek alternativních forem pracovních úvazků a podmínek. Z hlediska dlouhodobé stability a konkurenceschopnosti musí být Praha otevřeným, sociálně dostupným, soudržným a bezpečným městem bez uzavřených areálů majetných (gated communities) a sociálně vyloučených lokalit či etnických enkláv, které by se mohly stát ohnisky prohlubování sociálních nerovností, polarizace a potenciálně i vzniku nepřátelských nálad a postojů vůči okolní společnosti, kultuře a institucím. Budou vytvářeny podmínky pro začlenění znevýhodněných skupin obyvatel, jakými jsou například některé skupiny seniorů, osoby se zdravotním postižením, sociálně slabší, lidé bez domova nebo cizinci.

Praha bude otevřeným a sociálně soudržným městem, kde dochází ke zvyšování kvality života všech obyvatel. Nejen kvůli ekonomickému hledisku bude město cíleně podporovat podmínky k tomu, aby staří lidé, zdravotně či sociálně znevýhodnění zůstali co nejdéle aktivní v pracovním i životním smyslu, čímž budou snižovány finanční nároky na sociální a zdravotní systém, ale zejména tím bude posílena i inkluze těchto osob a sociální soudržnost města. Integrovaní zahraniční migranti zase přispějí ke zpomalení demografického stárnutí, zvýší kulturní rozmanitost a budou přínosem ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti města.

Klíčová slova

Sociální soudržnost, nerovnosti, sociální inkluze, preventivní sociální politika, aktivní a důstojné stárnutí, senioři, bariéry porodnosti, podpora rodin, dostupné a sociální bydlení, zdravotní péče, lidé bez domova, cizinci, rezidenční segregace

Oblasti strategického cíle

- 1.1 A Aktivní a důstojné stárnutí
- 1.1 B Podpora rodiny
- 1.1 C Dostupné bydlení
- 1.1 D Péče o zdraví
- 1.1 E Integrace osob se zdravotním postižením
- 1.1 F Sociální začleňování
- 1.1 G Integrace cizinců
- 1.1 H Územní soudržnost

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS3.2 Příhodná struktura cizinců s potenciálem integrace a kulturní různorodosti
- SS3 Relativně nízké hodnoty sociálních nerovností a rezidenční segregace

Problémy:

- PR4 Nepřipravenost Prahy na probíhající demografické změny (stárnutí populace)
- PR4 Přetrvávající bariéry rodičovství přispívající k relativně nízké plodnosti
- PR8.8 Z dlouhodobého hlediska nekoncepční a pasivní bytová politika města a městských částí

PR4.1 Rostoucí sociální tlak na některé skupiny obyvatel

Hlavní indikátor

1.1.0 Snížení podílu lidí ohrožených chudobou a sociálním vyloučením

Příklady indikátorů

1.1.1 Zvýšení počtu lůžek v domovech seniorů a domovech se zvláštním režimem na 1 000 obyvatel starších 80 let

1.1.2 Zvýšení úhrnné plodnosti

1.1.3 Zvýšení počtu dokončených obecních nebo obcí podpořených bytů

1.1.4 Zvýšení počtu lůžek v léčebnách dlouhodobě nemocných na 10 000 obyvatel starších 80 let

1.1.5 Zvýšení naděje dožití

1.1.6 Snížení počtu uchazečů o zaměstnání - osob se zdravotním postižením

1.1.7 Snížení odhadovaného počtu lidí bez domova a Pražanů ohrožených bezdomovectvím

1.1.8 Snížení nezaměstnanosti cizinců

1.1.9 Snížení počtu sociálně vyloučených lokalit a etnických enkláv

Podřízené dokumenty strategického charakteru

Akční plán Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců na rok 2016

Koncepce bytové politiky hl. m. Prahy pro rok 2004 a navazující období

Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců 2014-2017

Koncepce návrhů řešení problematiky bezdomovectví v Praze v letech 2013-2020

Koncepce rodinné politiky hl. m. Prahy 2009-2010

Operační program Praha – pól růstu ČR

SMART Prague 2014-2020

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území hl. m. Prahy na období 2016-2018

Koncepce prevence kriminality (2013-2016)

Protidrogová politika hl. města Prahy (2014-2020)

Koncepce odstraňování bariér ve veřejné hromadné dopravě v hl. městě Praze

Vybraní aktéři

Centrum sociálních služeb Praha

Česká gerontologická a geriatrická společnost

Institut důstojného stárnutí – Diakonie Českobratrské církve evangelické

Integrační centrum Praha

MHMP, odbor zdravotnictví, sociální péče a prevence

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Oddělení sociálního bydlení a sociálního začleňování

Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky

Národní rada osob se zdravotním postižením

Platforma pro sociální bydlení

Rada seniorů České republiky

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů

Univerzita Karlova, PŘF, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Univerzita Karlova, FHS, Centrum pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče

Agentura pro sociální začleňování

Akademie věd ČR, Sociologický ústav
Arcidiecézní charita Praha
Centrum pro integraci cizinců
Člověk v tísni
Hospodářská komora
MHMP, odbor evidence, správy a využití majetku
MHMP, odbor správních činností ve zdravotnictví a sociální péči
Ministerstvo práce a sociálních věcí, odbor rodinné politiky a politiky stárnutí
Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor politiky bydlení
Organizace pro pomoc uprchlíkům
Univerzita Karlova, PřF, Katedra demografie a geodemografie
Život 90, o.s.

1.1-A Aktivní a důstojné stárnutí

Reagovat na zvyšující se počet seniorů koncepční a ucelenou politikou

1.1-A1 Adaptovat městské prostředí na růst počtu seniorů

Realizovat investice do veřejného prostoru a dostupnosti služeb v souvislosti se zvyšujícím se počtem seniorů.

Realizace

podpora dostupnosti společenských a kulturních hodnot města (dostupnost prostřednictvím MHD, bezbariérovost aj.)

realizace investic do veřejného prostoru a MHD (viz 1.5-A4) s ohledem na očekávaný nárůst počtu starších osob se sníženou soběstačností a zhoršenou schopností pohybu a orientace, zejména odstraňování bariér pohybu a orientace (doplnění laviček ve veřejném prostoru, realizace mezigeneračních parků, podpora autobusové veřejné dopravy pro doplnění sítě MHD aj.)

odstranění bariér dostupnosti veřejných služeb, zejména bezbariérových úprav vstupů do objektů, především zdravotnických zařízení a veřejných institucí (vč. mapování a vizualizace bezbariérových vstupů)

1.1-A2 Podporovat dostupnost služeb umožňujících seniorům kvalitní a bezpečný život

Umožnit seniorům důstojný, kvalitní a bezpečný život v jejich vlastním prostředí – upřednostnit rodinnou péči před péčí ústavní, při respektování demografického vývoje (růst počtu seniorů) ovšem také navyšovat kapacity pobytových sociálních služeb.

Realizace

podpora terénního poradenství a osvětová činnost v seniorské populaci pro rozšíření informovanosti o sociálních službách a právech seniorů (např. vytvoření uživatelsky přívětivé informační databáze)

podpora speciálním dopravním službám (např. seniorbus/seniortaxi) pro dostupnost služeb a zajištění mobility seniorů

prioritní podpora zdravotních a sociálních služeb umožňující život osob se sníženou soběstačností v domácím prostředí a komunitě

dostupnost kvalitního bezbariérového bydlení (viz 1.1-C1) a elektronického systému tísňového volání pro zvýšení bezpečnosti seniorů

finanční podpora a rozvoj odlehčovacích služeb pro osoby poskytující seniorům neformální péči

optimalizace (navýšení) kapacit a kvality terénních pečovatelských služeb a služeb osobní asistence, center denních služeb, denních stacionářů, komunitních center pro seniory aj.

optimalizace kapacit a kvality pobytových sociálních služeb, zejména domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem (domů s pečovatelskou službou), včetně dotační podpory výstavby a provozu domovů pro seniory, a domovů se zvláštním režimem a bydlení seniorů v majetku městských částí

1.1-A3 Využít potenciál starší populace pro aktivní zapojení do komunitního i pracovního života

Podporovat aktivní životní styl seniorů, kteří mají stále velký potenciál pro obohacení celé společnosti.

Organizace

zvýšení otevřenosti a flexibility pracovního trhu vůči seniorské populaci a podpora využití age-managementu, kdy městské organizace půjdou příkladem v zaměstnávání seniorů

Realizace

iniciování a dotační podpora programů zapojení seniorů do práce s dětmi a mládeží (forma mezigeneračního předávání zkušeností), rozvoj vícegeneračních volnočasových komunitních obecních institucí (např. podpora projektu Senioři čtou dětem)

podpora rozvoje univerzit třetího věku, center a programů celoživotního vzdělávání a vzdělávacích aktivit městských knihoven pro seniorskou populaci (viz 2.4-D1) (např. podpora projektu Akademie pro seniory)

prevence nežádoucích jevů podporou kampaní zaměřených na pozitivní vnímání starší populace

podpora seniorských slev v MHD, kultuře, ZOO a v rekreačním sportu

vypisování dotačních programů na podporu projektů a organizací pro rozvoj volnočasových aktivit seniorů, rozvoj klubové činnosti

iniciování a podpora seniorských sportovních her

1.1-B Podpora rodiny

Odstraňovat stávající bariéry zakládání rodin, rodičovství a přirozené reprodukce

1.1-B1 Podporovat zakládání rodin

Vytvářet ve městě příznivé prostředí a podmínky pro život rodin s dětmi, zejména podporovat dostupnost bydlení a péče o předškolní děti.

Organizace

dostupnost nájemních startovacích bytů pro mladé rodiny v bytech s nesníženou kvalitou bydlení (viz 1.1-C1)

Realizace

rozšíření nabídky služeb pro rodiče s malými dětmi na základě konkrétních potřeb obyvatel, podle zjištění jaké služby jim chybí a jakým bariérám čelí v různých částech města (lze využít i dotací z evropských fondů)

podpora vzniku předškolních zařízení pro děti mladšího předškolního věku, které nedosahují věku pro nástup do mateřských škol (jesle, dětská centra aj.)

podpora zařízení sloužících k péči a vzdělávání pro děti předškolního věku

realizace investic do městského prostředí s ohledem na specifické potřeby rodin s dětmi

podpora bezbariérové dostupnosti veřejných služeb, zejména bezbariérových úprav vstupů do objektů, především veřejné správy a zdravotnických zařízení

optimalizace (navýšení) kapacit předškolního a školního vzdělávání v rámci území hl. m. Prahy (viz 2.4-A1)

1.1-B2 Sladit zaměstnání a rodičovství

Motivovat mladé páry k zakládání rodin vytvořením podmínek pro sladění profesního a rodinného života.

Organizace

poskytování alternativních pracovních podmínek a snížených úvazků v rámci městských organizací jako podpora sladění péče o děti a zaměstnání a rychlejší návrat do zaměstnání

Realizace

zavedení dotačního programu pro zaměstnavatele na podporu služeb a péče o děti zaměstnanců (např. firemní školky)

oceňování a poukazování na zaměstnavatele působící ve městě, kteří aktivně podporují sladění rodinné péče a pracovní aktivity

1.1-C Dostupné bydlení

Vytvořit podmínky pro dostupné bydlení všem skupinám obyvatel a pomáhat sociálně či generačně ohroženým skupinám obyvatelstva získat dostupné a udržitelné bydlení**1.1-C1 Realizovat diferencované formy sociálního a dostupného bydlení v rámci běžné zástavby**

Vytvořit nové systémové nástroje bytové politiky za účelem zajištění dostatečné nabídky krizových, sociálních a dostupných bytů, které budou poskytovány různým cílovým skupinám z řad obyvatel Prahy. (viz 3.1-B2)

Příprava

Zpracování analýzy potenciálně vhodných pozemků pro novou obecní bytovou výstavbu a na jejím základě realizace případného odkupu vytipovaných pozemků

Organizace

prověření možností rozšíření spolupráce s neziskovým sektorem a jejího navázání i se soukromými pronajímateli bytů při zajišťování bytových kapacit pro osoby v bytové nouzi (např. zprostředkování informací o volných bytových kapacitách a osoby v bytové nouzi)

Realizace

rozvíjení stávajících programů finančně zvýhodněného nájemního bydlení pro vybrané zaměstnance z veřejného sektoru, kteří mají pro chod města strategický význam (poskytování služebních bytů maximálně po dobu výkonu profese)

zprostředkování výměny obecních nájemních bytů (typicky větších za menší) napříč všemi městskými částmi (rozhodnutí o výměně bytů bude podléhat schválení jednotlivými městskými částmi)

vyčlenění části obecního bytového fondu pro účely dostupného startovacího bydlení poskytovaného po určité období mladým rodinám, které vyhoví příjmovým i jiným kritériím

rozvíjení a implementace nástrojů ústupového seniorského bydlení včetně prověření legislativních možností eventuálního zavedení nástroje tzv. zpětných hypoték, přičemž byty seniorů by po jejich smrti nenabývaly privátní subjekty, ale přímo město (viz 1.1-A2)

zvýšení dostupnosti bezbariérového bydlení a podpora služeb zaměřených na poradenství a asistenci při odstraňování bariér v bytech seniorů a osob se zdravotním postižením

dotační podpora zacílená na výstavbu nových obecních bytů v domech s pečovatelskou službou, které by byly provozovány v režii jednotlivých městských částí

zavedení programů sociální práce zaměřených mj. na zvyšování kompetencí samostatného bydlení v běžném bytě, které budou pro uživatele krizových a sociálních bytů obligatorní

vytvoření podmínek pro vznik systému sociálního a dostupného bydlení pro osoby v bytové nouzi převážně prostřednictvím městských investic do výstavby, rekonstrukcí, oprav a úprav bytů s cílem zajistit dostatečné kapacity krizových, sociálních a dostupných bytů

1.1-C2 Vést koncepční a aktivní městskou bytovou politiku

Uplatňovat nové koncepční přístupy a realizovat koordinovanou bytovou politiku hl. m. Prahy a jednotlivých městských částí, která bude adekvátním způsobem zohledňovat sociální aspekty bydlení.

Organizace

vytvoření nového koncepčního rámce bytové politiky města s důrazem na sociální aspekty bydlení
sladění základních principů bytové politiky na úrovni hl. m. Prahy a jednotlivých městských částí (snaha o jednotnou bytovou politiku města a městských částí)

aktivní podílení se na přípravě zákona o sociálním bydlení (formou připomínek, vlastních
pozměňovacích návrhů atd.) s cílem eliminovat rizika spojená s potenciální nevhodností právní úpravy
ve vztahu ke specifickým podmínkám hlavního města

1.1-C3 Spravovat obecní a bytový fond odpovědně a efektivně

*Změnit přístup ke správě a privatizaci obecního bytového fondu, tak aby nebyly primárně sledovány
krátkodobé zájmy, ale aby bylo s nemovitým majetkem města nakládáno maximálně efektivně a
transparentně. (viz 3.1-A)*

Příprava

provedení auditu bytového fondu spravovaného hl. m. Prahou i jednotlivými městskými částmi za
účelem identifikace disponibilních bytů

Organizace

založení jediné městské firmy spravující obecní bytový fond za účelem vyšší efektivity jeho provozování
(netýká se majetku svěřeného městským částem na základě OZV č. 55/2000 Sb. HMP)

Realizace

zastavení privatizace volných menších či bezbariérových obecních bytů eventuálně využitelných pro
sociální účely a snížení míry neobsazenosti obecního bytového fondu

využívání prostředků z fondu Rozvoje sociálního bydlení výhradně pro účely rekonstrukcí či výstavby
sociálního a dostupného bydlení

zvýšení transparentnosti při správě bytového fondu a informovanosti o nabídce disponibilních bytů
(např. zřízení realitního inzertního portálu nabízejícího byty ve vlastnictví města)

1.1-D Péče o zdraví

**Podporovat dostupný, kvalitní a efektivní systém zdravotních služeb, přispívat k ochraně zdraví a
podporovat zdravý životní styl jako součást prevence nemocí a podpory zdraví, s cílem podílet se na
zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva**

1.1-D1 Posílit roli Prahy v oblasti péče o zdraví

*Koncepčním přístupem a vytvořením systémových nástrojů podporovat dostupnost zdravotní péče
všem obyvatelům Prahy, zejména dbát na specifické potřeby seniorů a osob se zdravotním postižením.*

Příprava

příprava ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví ČR možnosti spravovat Městskou (metropolitní)
nemocnici

Realizace

posílení vlivu města v oblasti poskytování zdravotních služeb na území hl. m. Prahy - veřejné služby, za
něž město nese odpovědnost, aktivní rolí ve zdravotní politice Prahy

hledání nástrojů spolupráce se zdravotními pojišťovnami pro zajištění rovnoměrné sítě ambulantní a
terénní zdravotní a zdravotně-sociální péče s ohledem na růst počtu starších obyvatel a osob se
zdravotním postižením

1.1-D2 Pečovat o občany ve chvíli nemoci a osoby se sníženou soběstačností

*Garantovat funkční síť lékařských pohotovostí a zdravotnické záchranné služby, podílet se na řešení
deficitu kapacit dlouhodobé, následné a ošetrovatelské péče, podporovat integraci zdravotních a
sociálních služeb.*

Realizace

podpora lokální dostupnosti primární zdravotní péče, domácí zdravotní péče a integrovaných zdravotně-sociálních služeb, včetně služeb pro osoby se zdravotním postižením a specifických služeb pro osoby s demencí (viz 1.1-A2, 1.1-E3, 1.1-F3)

podpora služeb dlouhodobé, následné a ošetrovatelské péče

podpora paliativní péče (lůžkové i domácí hospicové péče)

podpora center duševního zdraví vznikajících v rámci reformy psychiatrické péče a rozšíření programů na podporu duševního zdraví s ohledem na nebezpečnou vazbu mezi duševními problémy a sociální marginalizací, nezaměstnaností, bezdomovectvím a různými formami závislostí

zachování a postupné rozšiřování sítě lékařských pohotovostí a efektivní Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy (efektivní informační propojení záchranné služby s urgentními příjmy nemocnic na území hl. m. Prahy)

1.1-D3 Podporovat zdravý životní styl a prevenci rizikového chování

Vykonávat osvětu, iniciovat a podporovat projekty v oblasti zdravého životního stylu a prevence rizikového chování a kriminality, podporovat provoz zařízení poskytujících sportovní aktivity pro širokou veřejnost.

Realizace

posilování aktivního postoje lidí k vlastnímu zdraví a vytváření zdravého životního prostředí (využití nástrojů místní Agendy 21, aktivity Národní sítě zdravých měst aj.), vč. dostatečné pozornosti sociálně-ekonomickým faktorům ovlivňujícím zdraví (chudoba, sociální vyloučení, nezaměstnanost, nevyhovující bydlení aj.)

podpora výuky o rodičovství a zdravém životním stylu, včetně výuky v oblasti těhotenství, porodu a péče o dítě na všech stupních škol, osvěta v oblasti zdravého těhotenství včetně prekoncepční přípravy párů

podpora pravidelného vzdělávání v oblasti prevence rizikového chování pro ředitele škol, pedagogy, strážníky městské policie, podpora činnosti školních metodiků prevence a psychologů

podpora prevence nemocí a zdravého životního stylu, vnímání zdraví jako základní společenské i ekonomické hodnoty, zvyšování zdravotní gramotnosti (kampaně a osvětové činnosti, regulace reklamy na tabákové výrobky či alkohol ve veřejném prostoru, podpora pravidelné sportovní a pohybové aktivity jako součást programu prevence vzniku civilizačních chorob a udržení fyzické zdatnosti v rámci zdravého stárnutí, školní programy na podporu zdraví zdravotní gramotnosti, vzdělávání mezi vrstevníky aj.)

podpora zaměstnaneckých benefitů v oblasti zdravotní prevence (masáže, cvičení aj.)

iniciace a podpora programů prevence rizikového chování a kriminality, zejména protidrogové prevence a prevence gamblerství s cílem předcházet narušení fyzického, psychického i sociálního zdraví (slouží také jako nástroj pro zvýšení bezpečnosti obyvatel a odstranění nežádoucích jevů z veřejného prostoru - viz 1.3-D, 3.3) (např. výstavba veřejných sportovišť)

dotační cílená podpora provozu kvalitních sportovních zařízení s finančně náročným, ale úsporným provozem (sportovní haly, bazény) v majetku městských částí s cílem podporovat zdravý přirozený pohyb jako součást zdravotní prevence (zdravý růst a prevence obezity dětí a mládeže, rehabilitace, boj s civilizačními chorobami, prodloužení života ve zdraví)

formování městského prostředí, které přispívá ke zdraví obyvatel a podporuje zdravý životní styl (viz 1.4-B, 1.4-D, 1.3-A, 1.3-E)

1.1-E Integrace osob se zdravotním postižením

Koncepční a ucelenou politikou podporovat integraci osob se zdravotním postižením

1.1-E1 Adaptovat městské prostředí pro osoby se zdravotním postižením

Realizovat investice do veřejného prostoru a dostupnosti služeb s přihlédnutím ke specifickým potřebám osob se zdravotním postižením.

Realizace

zohledňování zhoršené schopnosti pohybu a orientace osob se zdravotním postižením při navrhování veřejného prostoru a vybavenosti města důsledným dodržováním vyhlášky č. 369/2001 Ministerstva pro místní rozvoj, o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace

realizace investic do odstraňování bariér pohybu a orientace osob se zdravotním postižením ve veřejném prostoru a dopravě

odstraňování bariér dostupnosti veřejných služeb, zejména zdravotnických zařízení, škol, městských institucí, dostupnost společenských a kulturních hodnot města (dostupnost MHD, bezbariérovost aj.)

1.1-E2 Institucionálně podporovat integraci osob se zdravotním postižením

Koncepční a ucelenou politikou integrovat osoby se zdravotním postižením do běžného způsobu života.

Realizace

zvýšení otevřenosti a flexibility pracovního trhu vůči osobám se zdravotním postižením příkladným zaměstnáváním těchto osob v městských organizacích a iniciací a podporou programů jejich uplatnění na trhu práce

metodická podpora zřizovatelům škol a školských zařízení k zajištění kvalitnějšího vzdělávání osob se zdravotním postižením

finanční podpora neziskových organizací zaměřených na integraci osob se zdravotním postižením do běžného života

osvětové práce mezi osobami se zdravotním postižením pro zvýšení jejich informovanosti

vzdělávání úředníků v komunikaci s osobami se zdravotním postižením (např. zrakovým, sluchovým nebo mentálním postižením)

1.1-E3 Podporovat dostupnost služeb a aktivit umožňujících osobám se zdravotním postižením běžný život

Umožnit lidem se zdravotním postižením důstojný, kvalitní a bezpečný život, především v jejich vlastním prostředí.

Realizace

podpora speciálním dopravním službám (včetně taxislužby) pro dostupnost služeb a zajištění mobility osob se zdravotním postižením

podpora v dotačních programech pro služby umožňující život osobám se zdravotním postižením v domácím prostředí a komunitě

podpora a rozvoj odlehčovacích služeb

podpora osobám poskytujícím neformální péči osobám se zdravotním postižením

dostupnost bezbariérového bydlení (viz 1.1-C1)

podpora a realizace bezbariérových sportovních a volnočasových aktivit pro všechny věkové kategorie osob se zdravotním postižením

1.1-F Sociální začleňování

Komplexně a účinně řešit problematiku bezdomovectví, sociálního vyloučení a integraci marginalizovaných skupin

1.1-F1 Podporovat prevenci ztráty bydlení

Realizovat soubor různých a vzájemně provázaných preventivních opatření s cílem významného snížení počtu Pražanů, jež musí nedobrovolně opustit své domovy.

Realizace

realizace komplexně pojaté aktivní terénní sociální práce zaměřené na osoby, kterým hrozí ztráta bydlení a propad do bezdomovectví

eliminace počtu vystěhovalých osob z (obecních) bytů prostřednictvím garančních mechanismů, provázaných sociálních služeb a systému včasné intervence, dluhového poradenství a šířením informací o možnostech splácení nájemného, nárocích na sociální dávky hmotné nouze atd.

posílení kapacit terénních pracovníků městských částí a zajištění jejich kvalitního vzdělávání

podpora sociálně právního a dluhového poradenství v režii městských částí

1.1-F2 Doplnit a rozvíjet sociální a zdravotní služby pro lidi bez domova a další marginalizované osoby

Prostřednictvím poskytování sociálních a zdravotních služeb zajistit co nejdůstojnější životní podmínky Pražanům nacházejícím se z nejrůznějších důvodů v extrémně složitých životních situacích.

Realizace

vytvoření jednotného evidenčního systému lidí bez domova na základě informací z dílčích evidencí jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb (podmínkou zavedení systému je nastavení mechanismů zaručujících diskrétnost a nezneužitelnost osobních údajů)

dotační podpora zdravotní a ošetrovatelské péče o lidi bez domova (v terénu za účasti zdravotní sestry, zřízení specializovaných stacionárních ambulancí i lůžkových zařízení)

pokračovat ve zvyšování kapacit a zkvalitňování služeb a zařízení pro lidi bez domova či osoby nacházející se v krizi (např. drogově závislí), především denních center v kombinaci s hygienickým zázemím (sprchy, prádelny, kadeřnictví), bezprahových a nízkoprahových center, azylových domů (včetně azylových domů pro osoby se zdravotním postižením)

optimalizace územního rozložení sociálních i zdravotních služeb a zařízení pro lidi bez domova za aktivní účasti jednotlivých městských částí s preferencí vytváření husté sítě denních center a dalších krizových zařízení s nižší kapacitou, tak, aby v konkrétních územích nedocházelo k přílišné kumulaci lidí bez domova

1.1-F3 Integrovat lidi bez domova a marginalizované osoby do obvyklého způsobu života

Vytvořit základní podmínky, jakými jsou především adekvátní bydlení a zaměstnání, které umožní motivovaným lidem bez domova či jiným marginalizovaným osobám (např. drogově závislým) návrat do obvyklého způsobu života.

Organizace

podpora sociálnímu podnikání v rámci projektů městských částí a neziskových organizací zaměřených na pomoc ekonomicky ohroženým a marginalizovaným skupinám obyvatel

vytvoření vhodných pracovních míst pro lidi bez domova či marginalizované osoby hl. m. Prahou za účelem získání či obnovení jejich pracovních návyků (odměňování formou denních výplat)

Realizace

realizace pilotního projektu, v rámci kterého hl. m. Praha poskytne několik obecních bytů sociálně potřebným (např. matky samoživitelky či rodiny s dětmi žijící v azylových domech, mládež z dětských domovů, lidé bez domova) a následně bude po určitou dobu robustně testovat a porovnávat vývoj životní situace lidí, kterým byl byt poskytnut a kterým nikoliv (zároveň vypracuje cost-benefit analýzu pro obě skupiny)

vedení osvěty, resp. kampaně za účelem změny vnímání lidí bez domova a přistupování k nim ze strany majoritní společnosti

podpora nízkoprahových a bezprahových prostor pro marginalizované skupiny obyvatel a jejich setkávání

vyčlenění prostředků a bytových kapacit za účelem pokračování a rozvíjení projektu „Z ulice do bytu“, který realizuje Centrum sociálních služeb Praha

zajištění adekvátních kapacit krizových, sociálních a dostupných bytů - realizace sociálního bydlení včetně určitého podílu ve smyslu konceptu "Housing First"

1.1-G Integrace cizinců

Realizovat integrační politiku a podporovat služby pro začleňování cizinců

1.1-G1 Integrovat děti cizinců prostřednictvím vzdělávání

Vytvořit podmínky inkluzivního a nesegregovaného vzdělávání s cílem integrace dětí cizinců do majoritní společnosti.

Organizace

podpora zavedení nultého ročníku pro děti cizinců, kde by se děti učily český jazyk (s podporou státu)

Realizace

podpora inkluzivního, nesegregovaného vzdělávání dětí cizinců metodickou podporou zřizovatelům škol a pedagogům, jejich odborné vzdělávání a vedení a ohodnocování učitelů, kteří dobře pracují s dětmi cizinců

pravidelný přenos informací o možnostech volnočasových aktivit, které jsou určeny pro děti cizinců a jejich české vrstevníky, mezi všemi pedagogickými subjekty, neziskovým sektorem a rodiči

podpora přidělování asistentů pro děti cizinců (také prostřednictvím různých zdrojů financování, např. přes neziskový sektor)

1.1-G2 Integrovat dospělé cizince prostřednictvím vzdělávání

Začleňovat cizince do české společnosti skrze jejich vzdělávání s důrazem na výuku českého jazyka a zvyšování povědomí o českém kulturním a právním prostředí.

Realizace

podpora vzdělávacím a kulturním akcím na osvětu cizinců o našem právním systému, principech a hodnotách společnosti (také o významu vzdělávání) a rozdílech kultur pro usnadnění jejich integrace

podpora programů vzdělávání pro cizince žijící na území hl. m. Prahy

podpora poskytování a navýšení kapacity kurzů českého jazyka

1.1-G3 Institucionálně podporovat služby pro cizince

Podporovat služby a instituce, které budou usnadňovat začleňování cizinců do české společnosti.

Realizace

vytvoření dostupného a přehledného informačního a komunikačního systému pro cizince

distribuce informačních letáků v jazyce cizinců

podpora jazykového a odborného vzdělávání úředníků a sociálních pracovníků a nabídka překladatelů pro odstranění bariér v jednání cizinců a institucí (např. cizinecká policie, veřejná správa, finanční úřady aj.)

posílení role Integračního centra Praha o. p. s. při integraci cizinců

finanční podpora neziskových a obecně prospěšných organizací zaměřených na integraci cizinců

1.1-G4 Zapojit majoritu do integračního procesu

Zvýšit informovanost a zapojení většinové společnosti v oblasti problematiky cizinců a jejich začleňování.

Realizace

podpora informačním a kulturním kampaním zaměřených na majoritu v problematice cizinců

podpora a rozvoj dobrovolnických a sousedských aktivit propojujících majoritní společnost a cizince

1.1-H Územní soudržnost

Zachovat sociální otevřenost a prostupnost (různorodost) a územní soudržnost města

1.1-H1 Zabránit vzniku segregovaných a separovaných lokalit

Nastavit mechanismy, které budou zamezovat vzniku sociálně vyloučených lokalit, etnických enkláv či gated communities.

Realizace

zabraňování dostupnými prostředky (např. tlakem na developery, uzemním řízením) vzniku tzv. uzavřených rezidenčních areálů (gated communities) vytvářejících bariéry mezi sociálně silnými a zbytkem společnosti

podpora programů (např. emergentní projekty) zaměřených na prevenci vzniku sociálně vyloučených lokalit a etnických enkláv podle dlouhodobých pozitivních i negativních zkušeností států západní Evropy

realizace systému sociálního a dostupného nájemního bydlení prostřednictvím výstavby či zajištění kvalitních bytových kapacit v rámci území celého města z důvodu vyloučení zvyšující se koncentrace sociálně citlivých skupin obyvatel v území

1.1-H2 Odstranit vzniklé sociálně vyloučené lokality a etnické enklávy

Podpořit nástroje, které povedou k odstraňování již vzniklých sociálně vyloučených lokalit, etnických enkláv či gated communities.

Realizace

podpora propojování a integrace segregovaných lokalit se zbytkem města (např. zlepšení dopravní infrastruktury, vnesení nových funkcí do území atd.)

podpora odchodu obyvatel segregovaných lokalit do jiných částí města (např. informovanost o bytovém trhu, nárocích na příspěvek na bydlení atd.)

integrace obyvatel segregovaných lokalit do majoritní společnosti (viz 1.1-F, 1.1-G)

nastavení a rozvoj informovanosti a kooperace místních institucí a mezi relevantními aktéry v segregované lokalitě

investice do kultivace veřejného prostoru a obytného prostředí v segregovaných lokalitách

1.2 Komunitní život

Pražské lokality žijí bohatým komunitním životem občanské společnosti

Posilováním místních vazeb a zapojováním obyvatel do tvorby lokalit Praha kontinuálně podpoří kreativní klima metropole. Zajištěním podmínek pro rozvoj místní kultury, rekreačního sportu a naplnění volného času, stabilních mezigeneračních vztahů a spolupráce město významně podpoří rezidenční spokojenost a identifikaci obyvatel s místem, kde žijí. Zároveň dojde k posílení prevence patologických jevů, sociální soudržnosti a životní úrovně nejen v daných lokalitách, ale i ve městě jako celku. Praha bude podporovat dovybavení kulturně-společenskou infrastrukturou, která vytvoří zázemí pro bohatý komunitní život a zviditelní jedinečnost a atraktivitu lokalit. Posílení místních komunit také významně přispěje k udržení sociální koheze při očekávaném stárnutí populace i zvyšování počtu cizinců.

Invence fungujících kulturních a občanských iniciativ budou integrovanou součástí plánovacích procesů pro zlepšování městského života v Praze. Vysoký potenciál kreativity Pražanů díky zvýšení vzájemné důvěry mezi občany a politickou reprezentací města či městských částí vytvoří prostor pro tematizaci a řešení konkrétních problémů a participaci co nejširšího spektra účastníků (včetně cizinců a menšin) do rozhodovacích procesů, např. o podobách veřejných prostranství, územního rozvoje a budoucnosti města a lokalit.

Klíčová slova

Komunita, občanská společnost, participace, kulturní, sportovní a volnočasová nabídka v lokalitách, kvalita života, kulturně komunitní infrastruktura

Oblasti strategického cíle

- 1.2 A Podpora místních komunit
- 1.2 B Zázemí pro kulturní a sportovní komunitní aktivity
- 1.2 C Důvěra ke správě

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Problémy:

- PR2.9** Lokální centra jsou nedostatečně vybavena kulturně komunitním zázemím, aktivitami a službami
- PR2.8** Nedostatek kvalitních veřejných prostor pro volnočasové aktivity obyvatel: rekreační sport, kulturu, relaxaci a hry
- PR3.2** Interakce mezi obyvateli a správou města v lokalitách není dostatečná, systémová a transparentní

Potenciály:

- P3.4** Z celorepublikového pohledu má Praha významný potenciál vysoce angažovaného občanského a kulturního sektoru, zejména v některých částech města s pozitivním dopadem na rozvoj města a lokalit.
- P3.3** Existuje hustá síť základních škol v určitých lokalitách, dále Základních uměleckých škol a Domů dětí a mládeže a poboček Městské knihovny v Praze i dalších místních knihoven s potenciálem poskytnutí zázemí pro kulturně komunitní funkce, rekreační sportování a volný čas.

Hlavní indikátor

- 1.2.0 Zvýšení volební účasti při komunálních volbách

Příklady indikátorů

- 1.2.1 Snížení deficitu vybavenosti kulturními zařízeními v lokalitách
- 1.2.2 Snížení počtu zjištěných trestných činů na 1000 obyvatel
- 1.2.3 Zvýšení počtu občansky a kulturně angažovaných obyvatel
- 1.2.4 Zvýšení míry pocitu možnosti ovlivnit věci veřejné
- 1.2.5 Zvýšení počtu komunitních zahrad
- 1.2.6 Zvýšení objemu grantových prostředků poskytovaných městskými částmi pro kulturně komunitní rozvoj v lokalitách Prahy
- 1.2.7 Zvýšení míry dobrovolnictví

Podřízené dokumenty strategického charakteru

Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy (2010-2015)
Operační program Praha – pól růstu ČR
SMART Prague 2014-2020

Vybraní aktéři

Centre for Central European Architecture

Dům dětí a mládeže hl. m. Prahy

Integrační centrum Praha

Komise Rady HMP Prahy pro udělování grantů v oblasti životního prostředí

Komise Rady HMP pro koordinaci neinvestičních aktivit na veřejných prostranstvích na území

Pražské památkové rezervace

Městská knihovna v Praze

MHMP, odbor kultury, zahraničních vztahů a cestovního ruchu

Nadace pro současné umění

Nadace VIA

Osmička jinak

Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze

Zaostřeno na desítku, Fórum Praha

4+4 dny, Start Vršovice

Akademie věd ČR

Arnika

Česká komora architektů

DOX

Družina

ICOMOS

Institut pro udržitelný rozvoj sídel o.s.

Jatka 78

Jeden svět

Klub K2

Komise Rady HMP pro udělování grantů v oblasti volného času dětí a mládeže

Komise Rady HMP pro udělování grantů vlastníkům památkově významných objektů a příspěvků na financování oprav církevních objektů, Výbor pro národnostní menšiny ZHMP,

Letná sobě!

MHMP, odbor sportu a volného času

MHMP, odbor školství a mládeže

Nadace Proměny

Národní technická knihovna

Open Society Fund

Sdružení obyvatel a přátel Malé Strany

Sociologický ústav AV lokální a regionální studia- výzkumné oddělení

Univerzita Karlova, PF, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Útulné Strašnice
Vetřelci a volavky
Výbor pro kulturu, památkovou péči, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP
Za starý Hostavice
Zažít město jinak

1.2-A Podpora místních komunit

Podporovat rozvoj místních komunit a komunitních center jako zázemí pro setkávání, posilování mezigeneračních vztahů a spolupráci

1.2-A1 Podporovat a animovat vznik lokálních sítí (networků)

Uplatňovat principy živých sociálních sítí s posláním společně vytvářet kulturně komunitní život v lokalitách s důrazem na mezigenerační vztahy a spolupráci, ve spolupráci se širokým spektrem aktérů (sousedská výpomoc, prostředí přátelské k rodinám s dětmi, utváření pozitivního postoje k problematice stáří, aktivní role seniorů v občanské společnosti, podpora méně soběstačných seniorů a prevence jejich sociálního vyloučení).

Příprava

mapování kulturně komunitního života v lokalitách a moderace komunikace a spolupráce zainteresovaných účastníků

Organizace

zajištění kapacit a kompetencí veřejné správy pro koordinaci a rozvoj komunitní činnosti, budování nových a využívání stávajících nástrojů, zajištění součinnosti městských částí a hl. m. Prahy (komunitní koordinátoři, kapacity MA21)

Realizace

programové zavázání lokálních kulturních institucí (školy, kulturní domy, knihovny a další) k posilování sociálních vazeb místních obyvatel

posilování spolupráce škol a kulturních institucí na konkrétních programech (rozvoj vztahu dětí ke kultuře a umění, využití kultury a umění k rozvíjení kreativity a schopností kritické reflexe, posilování identifikace s místem, kde žijí)

posílení spolupráce stávajících lokálních center s celoměstskými institucemi

podpora nabídky aktivit v kultuře a umění i mimo centrum Prahy

vybudování komunikačních systémů a platformy pro síťování kulturního a spolkového života v městských částech

vytvoření a průběžná aktualizace otevřené centrální pražské databáze aktérů kulturně komunitního života v městských částech pro síťování a výměnu zkušeností

vytvoření metodiky pro grantová řízení (včetně hodnocení projektů) v oblasti kultury, umění a komunitního života pro městské části ve spolupráci s městskými částmi

1.2-A2 Pravidelně analyzovat a vyhodnocovat komunitní život v městských částech

Průběžně sledovat a vyhodnocovat data (mapování, analýzy, studie) v oblasti kulturně komunitního života v městských částech, adekvátně k velikosti městské části (včetně centra města).

Příprava

zmapování a analyzování potenciálu komunitního a spolkového života v městských částech (včetně centra města)

vypracování případových studií s příklady z ČR i ze zahraničí na téma význam místních kulturních aktivit pro rozvoj města, městských čtvrtí a lokalit a specifikace pojmu lokální kultura, stanovení indikátorů atp.

zpracování a vyhodnocení přínosů aktivit na modelových příkladech spolupráce mezi městskými částmi a aktivními občanskými spolky nebo iniciativami

zajištění průběžného vyhodnocování dopadů veřejných finančních prostředků investovaných prostřednictvím grantů na kulturně komunitní rozvoj lokalit

Organizace

vytvoření metodiky sběru a vyhodnocování dat o lokálních kulturně-sociálních aktivitách podle městských částí/lokalit s cílem aktivně tyto aktivity koordinovat a usměrňovat ve prospěch městského rozvoje

zpracování manuálu rozvoje lokalit a komunitního života pomocí dočasných intervencí v prostoru města, které prověřují potenciál rozvoje konkrétních míst pomocí uměleckých a kreativních prostředků

1.2-A3 Vytvořit transparentní mechanismy a nástroje pro oživení kulturně komunitního života

Nastavit a dodržovat principy ožívování a kulturní animace (finanční, koncepční, propagační atd.) v lokalitách zejména ve spolupráci městských částí a hl. m. Prahy.

Organizace

zjednodušení systému krátkodobého poskytování městského majetku (hl. m. Prahy + městských částí) pro kulturně komunitní a veřejně prospěšné aktivity v lokalitách, zejména nevyužité či chátrající prostory
posílení kapacit na straně městské správy pro komunikaci s občany ve věci možností využití veřejného prostoru a majetku a pro vytvoření manuálu realizace aktivit ve veřejném prostoru a využití majetku pro tyto aktivity

Realizace

snížení administrativních i finančních bariér v přístupu a zjednodušení podmínek pro aktivní účast obyvatel a občanských organizací na zvelebování a spoluvytváření veřejného prostoru, zejména nevyužívaného či zanedbaného (včetně vnitrobloků), a pořádání nekomerčních aktivit

podpora nabídky aktivit v kultuře a umění i mimo centrum Prahy

otevření diskuse nad rolí hl. m. Prahy a městských částí v kulturně komunitním rozvoji v lokalitách Prahy v souvislosti se společenskými trendy a novými nároky na kvalitu života spojenými s konkrétním územím

rozvíjení kapacit a know-how městských částí v oblasti kulturního plánování, kulturní politiky a kulturně komunitního rozvoje v lokalitách Prahy

informování a propagace turistických cílů mimo historické centrum Prahy mezi domácími i zahraničními návštěvníky

nastavení transparentní víceleté a stabilní grantové podpory města pro rozvoj kulturně komunitních aktivit v městských částech (využití grantových online nástrojů ke sběru a komparaci dat) na základě mapování místního občanského, spolkového a komunitního života

vypracování nového programu snadno dostupných mikrogramtů města s nízkou byrokratickou zátěží pro podporu aktivních občanů a leaderů komunit v městských částech

nastavení procentuální části z rozpočtu investičních akcí jako podpory realizace uměleckých aktivit ve veřejném prostoru

1.2-A4 Nastavit specifické mechanismy pro integraci cizinců do lokálních společenství

Uplatňovat modely kulturně komunitních a participativních aktivit s respektem k vývoji počtu cizinců v Praze a v úzké souvislosti s konkrétními územími.

Organizace

vytvoření specifických nástrojů a formátů, které zohledňují potřeby a možnosti cizinců a umožňují jejich zapojení do plánování v lokalitách a posilují tak jejich integraci v místě, kde žijí

Realizace

podpora spolupráce městských kulturních institucí se školami, Integračním centrem Praha a občanskými organizacemi v konkrétních územích v oblasti integrace cizinců

nastavení celoměstského programu / parametrů pro podporu kulturně komunitních a společenských aktivit cizinců v lokalitách Prahy, včetně revize grantového schématu ve spolupráci s městskými částmi a Integračním centrem Praha a nevládními organizacemi

zajištění alokace finančních prostředků pro kulturní instituce k tvorbě programů zacílených na integraci cizinců, integrace cizinců skrze programy kulturních institucí

1.2-B Zázemí pro kulturní aktivity

Zajistit dostupné prostorové a materiální zázemí ve veřejném prostoru pro kulturní, sportovní, umělecké a komunitní aktivity v lokalitách ve spolupráci s širokým spektrem aktérů, organizací a institucí (stakeholderů)

1.2-B1 Podporovat dostupnost prostorového zázemí pro kulturně komunitní aktivity na celé ploše města

Zajistit prostory pro kulturně komunitní život mimo centrum města (včetně satelitní zástavby) jako protíváha k přesycenosti Prahy monofunkčními nákupními centry, ve spolupráci se širokým spektrem organizací a institucí působících v lokalitách Prahy (kulturních, vzdělávacích, volnočasových, komunitních a církevních), podporovat mix funkcí.

Příprava

analýza potenciálu místních kulturních, vzdělávacích, volnočasových, komunitních a církevních institucí v deficitních lokalitách pro dobudování kulturně komunitní infrastruktury

Organizace

definování standardů vybavenosti kulturně komunitní infrastrukturou pro rozvoj komunit a občanské společnosti na místní úrovni v lokalitách Prahy pro 21. století v návaznosti na charakter lokality

Realizace

zajištění nástrojů a mechanismů územního plánování, které zajistí při rozvoji nových obytných čtvrtí garanci vybudování kulturně komunitního zázemí v rámci občanské vybavenosti (bez ohledu na povahu investora, pravidla platná pro veřejný i soukromý sektor)

využívání dynamicky se rozvíjejících nástrojů městského plánování, které umožňují rozvoj území v mezioborovém dialogu - management komunit nebo management sousedství (community management, neighborhood management)

zajištění koncepční provázanosti plánování kulturně komunitní infrastruktury s další zamýšlenou nebo stávající veřejnou či komerční infrastrukturou (radnice, nákupní centra, nové developerské projekty aj.)

zajištění kulturně komunitní infrastruktury na celém území města, která bude nabízet mix funkcí dle potřeb uživatelů (cílových skupin) v lokalitě a svou uživatelskou i architektonickou kvalitou bude odpovídat standardům kvality života a udržitelnosti pro 21. století

1.2-B2 Konceptně spolupracovat s Městskou knihovnou Praha a knihovnami zřizovanými městskými částmi

Uplatňovat principy spolupráce na doplnění deficitů kulturně komunitního zázemí v lokalitách. V návaznosti na titul UNESCO Praha město literatury, učinit z knihovny vlajkovou loď modernizace a progresivity kulturní infrastruktury v Praze.

Příprava

analýza potenciálu stávajícího a potenciálně nového prostorového i institucionálního zázemí Městské knihovny Praha pro dobudování kulturně komunitního zázemí, prioritně v místech, kde byly identifikovány deficity vybavenosti

Organizace

nastavení systému spolupráce Městských částí a Městské knihovny Praha, včetně způsobů hodnocení společných projektů

Realizace

realizace architektonických soutěží (včetně interiér designu) s mezinárodní účastí při realizaci nových i revitalizace stávajících poboček ve spolupráci knihovny, hl. m. Prahy a městských částí

podpora a posilování potenciálu poboček městské knihovny a místních knihoven jako živých míst spolupráce a participace na občanském a kulturním životě komunity – komunitních hubů (community hub) - i jako zázemí pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví v lokalitách Prahy

příprava grantového programu na podporu oživení veřejného prostoru spojeného s provozem poboček místních knihoven

1.2-B3 Podporovat využívání prostor základních škol veřejností mimo učební hodiny

Nastavit a dodržovat jasné podmínky k užívání prostor základních škol ke sportovní a kulturně komunitním aktivitám v souladu s bezpečím dětí.

Realizace

příprava a realizace programu spolupráce škol a místních kulturně komunitních aktérů (inspirace fenoménem komunitních škol)

nastavení systému sdílení a maximální otevřenosti prostorů a vybavenosti škol mimo učební hodiny a dny

realizace modelových příkladů dobudování, či přestavby fyzické infrastruktury škol pro využití komunitou (zejména v sídlištních oblastech) ve spolupráci s městskými částmi, soukromého sektoru, relevantními institucemi zřizovanými hl. m. Prahou v místě a s místními aktéry z řad občanského sektoru (kulturní organizace a organizace formálního i neformálního vzdělávání)

1.2-B4 Zakládat, podporovat a rozvíjet komunitní centra zaměřená na sportovní aktivity

Uplatňovat principy dostupnosti volnočasové infrastruktury, která je přístupná pro všechny věkové skupiny obyvatel hl. m. Prahy.

Organizace

dojednání transparentní strategie spolupráce hl. m. Prahy s ostatními subjekty v hl. m. Praze působící v oblasti sportu a rekreace na udržování a realizaci sportovní vybavenosti pro rekreační sport na území hl. m. Prahy

vyjednání strategie podpory rozvoje a revitalizace existujících sportovních areálů na území města i mimo jeho majetek (Sokol atd.)

stanovení koncepce ochrany a vzniku nových poloveřejných prostor (např. vnitrobloků) pro rozvoj sousedských komunitních vazeb

Realizace

vyčlenění prostředků na získávání objektů areálů, které tradičně plnily roli odpočinkových a komunitních areálů i pro veřejnost, nejen pro soukromé vlastníky a nyní jsou v dražebních řízeních např. jako majetek po CKM

podpora vzniku veřejně přístupných ploch pro neorganizovaný sport a koupání jakožto inkubátoru nových komunitních vazeb, včetně inovativních dětských hřišť s posílenou infrastrukturou i ze strany hl. m. Prahy

zakládání sportovních středisek sloužící všem věkovým kategoriím, a to zvláště v sídlištních lokalitách (běžecký ovál, cvičící prvky, posilovna, bazén), které budou dostupné všem sociálním skupinám

1.2-C Důvěra ke správě

Posilovat důvěru (trust-building) ve vztahu k místní správě (lokalitám) a celoměstské správě. Stimulovat interakci správy města a obyvatel Prahy v městských částech (crowd-sourcing, lay expertise)(viz. Strategický cíl 3.2 Praha zavádí dobrou a důvěryhodnou správu)

1.2-C1 Rozvíjet kreativní a kulturní formáty zapojení obyvatel do plánování a utváření života lokalit města

Rozšiřovat prostředky a způsob komunikace mezi občanem a správou, a využívat moderní technologie ke komunikaci, participaci na využívání a budování zdrojů a zjišťování názorů obyvatel Prahy.

Příprava

využívání analýz a datových a znalostních podkladů pro transparentní správu a řízení města a při tvorbě a hodnocení politik (knowledge a evidence based)

evaluace efektivnosti nástrojů podpory a koncepční vytváření nových nástrojů, založených na sdílení zdrojů (v souladu s připravovaným koncepčními dokumenty na úrovni hl. m. Prahy – např. Manuál participace)

Realizace

zavádění kreativních metod participace a formy dobré správy úspěšně odzkoušené v zahraničních metropolích (jako jsou Future City Game, Urban Ideas Bakery apod.)

nastavení funkčního systému komunikace potřeb obyvatel a městské správy v oblasti komunitního a kulturního života v lokalitách, zejména v oblastech tvorby veřejných prostranství, formulace místní identity a kulturních hodnot, hodnocení kulturní nabídky

1.3 Život ve městě

Praha rozvíjí město a krajinu – Krásné město pro život

Péče o architektonickou tvář města a jeho urbánní prostředí včetně historicky utvářených struktur, zvýší hodnotu města i jeho jednotlivých lokalit a bude inspirovat k vyšší funkční i estetické kvalitě nové výstavby i celkově k vyšší kultuře prostředí. Vysoká kvalita veřejných prostranství a jejich přívětivost přinese rozšíření vnímaných hodnot města, i zvyšování kvality života ve spojení se zvýšením obyvatelnosti centra a lepším využíváním veřejného prostoru obyvateli a návštěvníky. Centrum města se rozšíří novou kompaktní strukturou na transformačních plochách a podél hlavních rozvojových os, zformují se nové atraktivní cíle pro obyvatele i návštěvníky města, prohloubí se vědomí jedinečnosti a zvýší se sounáležitost a sebevědomí obyvatel města. Vyrovnají se kvalitativní podmínky a zvýší se kultura života v centru i na okraji města. Bohatá nabídka služeb a aktivit, kvalita veřejných prostranství a nové rekreační příležitosti a jejich dobrá dostupnost povedou k preferenci života v kompaktním městě. Stejně hodnotnou alternativou s vysokým podílem veřejných rekreačních ploch se stane revitalizované a dovybavené (včetně nabídky pracovních příležitostí) prostředí modernistických sídlišť. Postupně se naplní koncepce města krátkých vzdáleností a rozvine se městská i příměstská krajina při respektování koncepce zelené infrastruktury. Role města při koordinaci jeho rozvoje bude výrazně posílena vytvořením odpovídajících plánovacích nástrojů a jejich používáním.

Kultura politiky urbanistického rozvoje města zásadně ovlivní i značku města a především kvalitu života jeho obyvatel. Tvář města je projevem hodnotového systému jeho obyvatel i schopností samosprávy město plánovat a řídit.

Klíčová slova

Veřejné prostranství, veřejný prostor, centrum, památková péče, urbánní prostředí, kulturní dědictví, historické dědictví, městotvorné, kvalita života, pohledové svahy, vyhlídky, horizonty

Oblasti strategického cíle

- 1.3 A Město krátkých vzdáleností
- 1.3 B Kulturní dědictví
- 1.3 C Veřejná prostranství města
- 1.3 D Kvalita života ve městě
- 1.3 E Městská a příměstská krajina

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS-1 Silná značka města vycházející z historických a kulturních hodnot. Pražská památková rezervace - symbol města a státu, nositel identity celého města, vitální součást celku, obývané město s vlastním životním stylem a uchovanou autentičností.
Genius loci, rozmanitost a velikost Prahy. Památková rezervace v hlavním městě Praze, společně s Průhonickým parkem na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Vyhlášené památkové rezervace a zóny, řada ploch se statutem zvláště chráněných území přírody.
- SS -4 Geomorfologicky pestrá krajina jako základ přírodní rozmanitosti města. Kontinuita vývoje jádra města. Heterogenita a vrstevnatost architektury, pluralita urbanistických schémat.

Problémy:

- PR-2 Degradace urbánního prostředí města
- PR-2.1 Chybějící nebo špatně fungující vazby pro pohyb ve městě
- PR-2.2 Negativní vliv dopravy na veřejný prostor
- PR-2.3 Neucelená parkovací politika
- PR-2.4 Dominantní pozice dopravních staveb v plánování prostorového rozvoje
- PR-2.5 Nesystematický rozvoj lokálních center/jader aktivit
- PR-2.6 Nekoncepční přístup k veřejným prostorům města, chybí systematická péče o kvalitu
- PR-2.7 Kompozice krajiny ve městě a za městem
- PR-2.8 Bariéry ve využívání veřejného prostoru pro spontánní jednání a aktivity oživující město
- PR-2.9 Nedostatečná vybavenost lokálních center kulturně komunitním centrem, aktivitami a službami
- PR-2.10 Degradace funkce a významu centra města

Hlavní indikátor

- 1.3.0 Zvýšení plošného podílu využitých transformačních území

Příklady indikátorů

- 1.3.1 Snížení počtu nevyužívaných objektů v Pražské památkové rezervaci
- 1.3.2 Zvýšení plošného podílu území s územně plánovacím podkladem ÚPP a dokumentací UPD (registrovaných v celostátní evidenci)
- 1.3.3 Zvýšení počtu urbanisticko-architektonických soutěží
- 1.3.4 Zvýšení plošného podílu revitalizovaných a kvalitně nově založených veřejných prostranství (ulice, náměstí, parky, parky ve volné zástavbě)
- 1.3.5 Zvýšení objemu trvale obydleného bytového fondu v centru města
- 1.3.6 Snížení počtu celků s deficitem vybavenosti (vymezených pro potřeby analýzy deficitů vybavenosti)
- 1.3.7 Zvýšení podílu obyvatel s pěší dostupností do městských i příměstských parků do 15 minut
- 1.3.8 Zvýšení počtu nových nebo rekonstruovaných bytových jednotek ve stabilizovaných a transformačních územích města oproti územím rozvojovým

Podřízené dokumenty strategického charakteru

Koncepce památkové péče
 Koncepce péče o zeleň v hl. m. Praze
 Koncepce účinnější péče o památkový fond v hl. m. Praze
 Management plán
 Operační program Praha – pól růstu ČR
 Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze
 SMART Prague 2014–2020
 Strategie veřejných prostranství hl. m. Prahy

Vybraní aktéři

Česká komora architektů
ČVUT, Fakulta architektury
ICOMOS
Klub za starou Prahu
MHMP, odbor ochrany prostředí
MHMP, odbor památkové péče
Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor územního plánování
Národní památkový ústav
Česká zemědělská univerzita v Praze FAPPZ, Katedra krajinné a zahradní architektury
 ČVUT, Fakulta dopravní

ČVUT, Fakulta stavební
MHMP, odbor stavebního řádu
MHMP, odbor územního rozvoje
MHMP, oddělení informací o území
Ministerstvo pro místní rozvoj
Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor politiky bydlení
Ministerstvo pro místní rozvoj, Oddělení urbánní politiky
Ministerstvo vnitra, Odbor správy majetku
Muzeum hlavního města Prahy
Společnost Petra Parléře
Spolek 13 - Spolek občanských sdružení jihozápadního města
TIMUR
Univerzita Karlova, PF, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Urbánní a regionální laboratoř
Úřad vlády
Zelená budoucnost pro Prahu

1.3-A Město krátkých vzdáleností

Rozvíjet prostředí s dobrou kvalitou života – město krátkých vzdáleností

1.3-A1 Rozvíjet kompaktní město v souladu s principy města krátkých vzdáleností

Uplatňovat principy osídlení, které jsou pro život člověka ve městě a pro život města samotného potřebné, s cílem zkvalitnit život ve městě a omezit suburbanizaci.

Příprava

- identifikace, definování a následné podporování rozvojových aktivit u celoměstsky významných ploch a objektů ve spolupráci s dalšími aktéry
- identifikace a využívání vnitřních rezerv kompaktního města zejména pro rozvoj rekreačních ploch, parků a veřejných prostranství
- vymezení a hierarchizace soustavy center *Organizace*
- propojování center a podpora jejich rozvoje s ohledem na potřeby místa a zdůraznění jejich specifik
- podpora rozšiřování koncentrované, polyfunkční zástavby s relativně vyšší hustotou obyvatel dle současných požadavků na kvalitu, vybavení a veřejná prostranství; při efektivním využití místa, se zřetelem na charakter a podmínky stabilizovaných území
- vytvoření standardů rozvoje orientovaného směrem k pěší, cyklistické a veřejné dopravě
- uplatňování celostní kvality (spojení vnímání lidí a fyzikální kvality) a integrovaného přístupu při tvorbě urbánní struktury a posuzování veřejných prostranství

Realizace

- umístování aktivit a vybavení v místech s dobrou dostupností kolejovou veřejnou dopravou, ve vazbě na významná veřejná prostranství, v souladu s charakterem lokality (včetně posílení míst, která jsou významnými přestupními uzly veřejné dopravy)
- osvětové a vzdělávací programy pro státní správu, samosprávu i veřejnost přibližující přijaté koncepce řešení a zvyšující obecnou gramotnost při vnímání kultury prostředí viz též 3.1-C3
- metodické řízení a podpora veřejných architektonických a urbanistických soutěží a zadávacích řízení s kritérii kvality viz též 3.1-C2

1.3-A2 Upřednostňovat rozvoj na transformačních plochách

Upřednostňovat intenzivní rozvoj města v transformačních územích na místo extenzivního rozvoje a další expanze do nezastavěných území

Příprava

- analýza potenciálu transformačních území a efektivity jejich využití, stanovení prioritních transformačních území viz též 3.1-B3
- identifikace vnitřního potenciálu zastavěného území - proluky, nevyužívané plochy a objekty, prověření dlouhodobě nezastavovaných rozvojových ploch

Organizace

- definování a následné uplatňování nástrojů pro využití transformačních ploch s respektem k památkové ochraně a nežádoucí intenzifikaci ve stabilizovaném území, či úbytku zelených ploch

Realizace

- udržitelné a efektivní koncipování nových polyfunkčních městských čtvrtí a lokalit s odpovídajícím podílem veřejné zeleně v transformačních a rozvojových územích

1.3-B Kulturní dědictví

Rozvíjet kulturní dědictví a pečovat o něj

1.3-B1 Aktivně chránit a rozvíjet architektonické dědictví

Uplatňovat principy památkové péče jako stimul vývoje a potenciál rozvoje místa a jeho identity, nikoliv jako omezení rozvoje, při respektu k ochraně historického dědictví a hmotné kultury Prahy

Příprava

- respektování památkové rezervace hl. m. Prahy jako součást světového kulturního dědictví, včetně z toho vyplývajících závazků
- naplňování pravidel vyplývajících z mezinárodních úmluv a závazků, zákona o státní památkové péči a příslušných vyhlášek platných na území hl. m. Prahy viz též 2.3-G1

Organizace

- zakotvení pravidel přístupu k ochraně kulturního dědictví v koncepčních a metodických dokumentech (kontextuální vnímání architektonického dědictví, vědomí různorodosti území a nutné diferenciaci hodnot a jejich ochrany, jeho obecně kulturní význam, neoddělitelnost od aktivit, podporovaných v jejich tradiční podobě, tak i takových, které odráží současný život města, které však vyžaduje koordinaci všech se zřetelem na charakter, potenciál a obyvatelnost místa) viz též 3.1-C1 a 2.3-G2
- zvyšování požadavků na zachování historických či esteticky kvalitních a významných budov, které jsou nositelem kulturního a duchovního dědictví
- zvyšování požadavků na funkční a estetickou kvalitu u staveb nahrazujících starší budovy a uplatňování odpovídajících požadavků na architektonickou kvalitu u staveb nových
- vytvoření nástrojů pro využití historicky významných budov pro obyvatele i návštěvníky

Realizace

- hledání souladu nového využití památkového fondu s jeho historickým odkazem a dispozičním potenciálem při zachování původních hodnot
- důraz na ochranu historického podzemí a technických památek
- nabídka nových turistických cílů a rozvojových příležitostí i mimo užší centrum Prahy a jejich podpora v rámci Prague Tourism a orientace na kvalitu turismu viz též 2.3-E1
- důsledné udržení památkově cenných objektů ve vlastnictví města s cílem zachování přímého vlivu na jejich stav a funkční využití a umožnění přístupu pro obyvatele a návštěvníky viz též 3.1-A1
- osvětové programy zvyšující povědomí občanů o ochraně památek, i jako součásti veřejného zájmu

1.3-B2 Aktivně chránit vizuální ráz města

Uplatňovat principy ochrany specifických vizuálních charakteristik Prahy (mnohvrstevnatosti pražského panoramatu, zachovalých pohledových vztahů, zelených svahů a horizontů, kompozičních os utvářených především řekou a dalšími přírodními prvky, průhledů do krajiny apod.)

Příprava

- vytvoření podmínek pro systematické sledování změn vizuálního rázu a panoramat města
- péče o přírodní a architektonicky hodnotné dominantní prvky i mimo chráněná území a historické jádro města a jejich vztah k panoramatu

Organizace

- při umístění staveb a souborů uplatňování vytvořených pravidel (v rámci legislativně ukotvených dokumentů) pro posouzení vlivu na panorama města, i vlivu na své okolí (důraz na plnohodnotnou ochranu střešní krajiny v historickém městě, na ochranu dalších hodnotných urbanistických celků apod.)
- v rámci koncepčních dokumentů stanovit pravidla pro výškové uspořádání urbánní struktury města

Realizace

- ochrana, nové zpřístupnění a péče o pražské vyhlídky i méně známá stanoviště a přístupy k nim

1.3-B3 Aktivně chránit a rozvíjet krajinu jako nositele kulturního dědictví

Uplatňovat Evropskou úmluvu o krajině

Příprava

- vymezení typů krajiny na celém území města
- analýza charakteristik vymezených typů krajiny, sil a tlaků, které je mění a zaznamenání jejich změn

Organizace

- definování cílových charakteristik pro vymezené typy krajiny

Realizace

- výměna informací a spolupráce s evropskými institucemi se zřetelem na zvýšení účinnosti přijatých opatření
- podpora multioborových vzdělávacích programů v oblasti krajinné politiky, ochrany, správy a plánování krajiny

1.3-C Veřejná prostranství města

Rozvíjet veřejná prostranství města a pečovat o ně

1.3-C1 Posilovat a zkvalitňovat veřejná prostranství města

Posilovat vzájemné vazby při plánování architektury, infrastruktury i urbanismu s důrazem na vytváření funkčního a kvalitně projektovaného městského prostoru

Příprava

- zpracování hierarchizace veřejných prostranství a hledání jejich podoby, využití a uspořádání na základě lokálních potřeb obyvatel (s využitím metod zapojování veřejnosti do plánování města)

Organizace

- v projektech a při realizaci zvyšování estetické a pobytové hodnoty veřejného prostoru, vytváření „přátelských veřejných prostorů“
- navrhování kvalitních a funkčních veřejných prostranství, příjemných k pobývání, včetně rekreačních ploch a hřišť v celé obývané ploše města, nejen na frekventovaných místech
- stanovení kritérií pro hodnocení kvalit veřejných prostranství a jejich využití při tvorbě i posuzování návrhu veřejných prostranství
- sledování a potřebné uspořádání objemu prací a financí pro zkvalitnění každodenní údržby a čistoty veřejných prostranství, komunikací a zvýšení bezpečnosti na nich viz též. 3.1

Realizace

- důraznější sledování pobytové kvality veřejných prostranství při řešení dopravní a technické infrastruktury, podpora koncepčního řešení dopravy v klidu v lokalitách a jejich spádovém území ovlivňující řešení veřejných prostranství viz též 1.5-C
- zlepšování vybavenosti zejména v místech rekreačních ploch a dětských hřišť
- zvýšení dohledu investičního subjektu města nad přípravou investičních záměrů, přesahujících běžnou údržbu, ve smyslu současného zvýšení celkové kvality prostoru (efektivní vynakládání prostředků), viz též 3.1-C2
- nalezení vhodné formy pro posílení role a ukotvení postavení odborníka – architekta v koncepční a projekční přípravě zásahů do veřejných prostranství

1.3-C2 Zvyšovat fyzickou prostupnost a bezbariérovost

Posilovat vnitřní vazby a uzlová místa v síti veřejných prostranství a odstraňovat bariéry

Příprava

- identifikace problémů v průchodnosti a existujících bariér

Organizace

- zpracování koncepce prostupnosti města s návrhem opatření viz též 1.4-A4
- nastavení mechanismů pro omezení vzniku uzavřených obytných areálů neprostupných pro veřejnost a omezení vzniku neprostupných areálů, zejména v obytných čtvrtích

Realizace

- využití nástrojů ke zlepšování přístupnosti a komfortu užívání pro všechny skupiny obyvatel a usnadňování pěšího spojení frekventovaných lokalit
- vytvoření koncepce venkovního a nočního osvětlení významných veřejných prostranství
- vývoj a inovace prvků pražského městského mobiliáře a informačního systému

1.3-D Kvalita života ve městě

Vyrovňovat a posilovat kvalitu života ve městě

1.3-D1 Kultivovat a oživovat centrální část města

Zvyšovat atraktivnost centra pro jeho obyvatele, snižovat koncentraci a dominanci nežádoucích jevů (sociálně patologické jevy, kriminalita, problémový turismus, šedá ekonomika apod.)

Organizace

- vytvoření bytové politiky posilující udržitelnost bydlení v centru města (viz. též 1.1)
- opatření k zamezení vzniku monofunkčních zón čistě turistické, nebo administrativní povahy, i vzniku jiných objemných staveb s návaznou dostřednou dopravou, u stávajících zón usilování o jejich revitalizaci a polyfunkčnost
- nalezení způsobu regulace nežádoucího sortimentu obchodu, služeb a aktivit, nežádoucí reklamy a objektového smogu v centru s ohledem na kulturní a společenskou vyspělost a prezentovanou značku města

Realizace

- podpora výstavby městského bydlení a obnovy bytového fondu (podpora transformace původně bytových domů znovu na bydlení a omezení transformace bytových domů v Pražské památkové rezervaci na hotelové a ubytovací funkce)
- udržení tradičního sídla vysokých škol v centru města a nalezení možností jejich uplatňování i v dosahu centra s ohledem na jejich význam pro kvalitu a pestrost života, i účasti v rámci dalších oblastí fungování města viz též 2.4-E
- posilování klidových míst v centru, ochrana volných prostranství i ploch volné krajiny v docházkové vzdálenosti centra

1.3-D2 Zvyšovat a vyrovňovat kvalitu života v centru a na okraji města

Posilovat identifikaci obyvatel s místem, podporovat specifika historických částí města, respektovat hodnotné urbanistické celky 20. století, zamezit průniku cizorodých prvků do původní zástavby někdejších venkovských sídel

Příprava

- zhodnocení potřeb a možností okrajových městských částí a jejich center a posilování jejich specifické atraktivity
- identifikování lokalit ohrožených degradací a také těch s největším potenciálem ke zlepšení a zpracování studií na jejich zkvalitnění
- sledování a péče o zachované kulturního dědictví i v zájmovém území historického jádra a mimo něj

Organizace

- zachování a posílení charakterů zástavby jednotlivých lokalit, vytipování iniciačních jader a jejich specifik, propagace různorodosti lokalit jako jedné z kvalit Prahy
- zpracování programů pro revitalizaci městského majetku a jeho naplnění městotvornými aktivitami viz též 3.1-A1

Realizace

- rozmístění budov veřejné správy a institucí se zřetelem na pozitivní vliv na okolí (komunitní příležitosti, veřejné služby, přístup k informacím, posilování aktivit, kultivace prostředí apod.)
- naplňování potřeb rozvoje a údržby technické infrastruktury a veřejných prostranství ve všech lokalitách města, dobudování základní infrastruktury viz též 3.3-C4
- směřování investic pro zlepšení infrastruktury, vybavenosti a dostupnosti veřejných služeb v souladu s rozvojem bydlení a potřebami obyvatel
- nalezení a realizace účinných opatření pro řešení lokalit zatížených některými negativními jevy (živelné parkování, skládkování, znečišťování odpadem apod.)

1.3-D3 Zvyšovat atraktivnost modernistického města

Posilovat vědomí specifického významu a hodnoty lokalit a jejich veřejných prostranství pro obyvatele a posilovat identitu dané lokality

Příprava

- identifikování hodnot architektury i urbanismu založených modernistických celků a využívání tohoto materiálu při stanovení koncepce i umístování staveb
- analýza center a míst soustředěných aktivit, jejich organizační a kvalitativní úpravy a časový rozvrh regenerace

Organizace

- nalezení vhodných aktivit a projektů zvyšující polyfunkčnost území a rozšiřující nabídku atraktivních cílů, umístování občanské vybavenosti a pracovních příležitostí posilující městský charakter
- vytvoření metodiky revitalizace veřejných prostranství modernistických sídlišť a jejich zeleně

Realizace

- tvorba pilotních projektů a experimentálních studií úprav veřejných prostranství modernistického města, včetně vyhodnocení různých přístupů
- systematická obnova a dovybavení veřejných prostorů, vedoucích k větší rozmanitosti, zdůraznění specifik a vazeb, včetně jejich hierarchického rozlišení

1.3-E Městská a příměstská krajina

Rozvíjet městskou a příměstskou krajinu

1.3-E1 Uplatňovat krajinářské hledisko při tvorbě města

Uplatňovat celostní řešení záměrů s dopadem na krajinu, a to i s využitím prvků zelené infrastruktury včetně sídelní zeleně a jejich vzájemného propojování

Příprava

- sledování a koordinování dopadů nového rozvoje na přírodní a topografické souvislosti místa

Organizace

- respektování různorodosti, odlišnosti a lokální specifičnosti jednotlivých zelených ploch (hierarchizace a specifikace vymezených ploch ve spolupráci s veřejností)
- vymezení systému městských, příměstských parků a lesů, zahrnující plochy nezastavěné krajiny ve městě (při respektování přírodních parků)
- vymezení systému zelených svahů s ohledem na vizuální charakteristiku města

Realizace

- řešení systému parků a ploch nezastavěné krajiny ve vazbě na systém veřejných prostranství a pěších a cyklistických cest, propojování cestní sítě města a krajiny viz též 1.4-A4
- zajištění odpovídajícího systému správy o nezastavěnou krajinu (např. správa příměstských parků)

- osvětovou činností zvyšování povědomí o krajině a jejím přírodním a kulturním charakteru
- uplatňování krajinářského přístupu u všech vodohospodářských úprav

1.3-E2 Zakládat a revitalizovat městskou (sídelní) zeleň

Příprava

- při zpracování koncepčních materiálů hledat možnosti uplatnění zeleně, vyhledávání příležitostí pro zakládání nebo obnovu uličních stromořadí, vnitroblokové zeleně a zeleně na veřejných prostranstvích

Organizace

- nalezení dohody o možných výjimkách výsadby dřevin v ochranných pásmech sítí, důraz na důslednou koordinaci technických sítí a preference jejich sdružování mimo jiné i za účelem ozelenění ulic
- hierarchizace a koordinace postupu při revitalizaci a systematickému zpřístupnění prostoru řeky a jejích přítoků, včetně pramenů a studánek, vytvoření pravidel pro regulaci míry a způsobu využití
- při obnově historických zahrad, parků a stromořadí stanovení principů regenerace s respektem k odborným památkářským a krajinářským postupům

Realizace

- zakládání nových a revitalizace stávajících parků a ostatních vegetačních ploch v místech s jejich největším deficitem při zohlednění žádoucí velikosti ploch zeleně na obyvatele v lokalitě
- podpora tvorby a revitalizace poloveřejných a polosoukromých prostranství (komunitní zahrady, zahrádkářské kolonie, vnitrobloky, veřejná prostranství modernistického města)
- podporování vzniku nezastavěných přírodních ploch mezi zástavbou a zvláště chráněnými územími přírody

1.4 Zdravé město

Praha je zdravé město ohleduplné k přírodě

Praha dosáhne zdravého přírodního a urbánního prostředí, zkvalitnění podmínek pro život obyvatel a zlepšení stavu přírody a krajiny. Sníží současnou ekologickou zátěž, především znečištění ovzduší v některých lokalitách, a dosáhne rovnováhy mezi sídelními strukturami a krajinou tak, že se stane městem čistým, zdravým a harmonickým.

Opatření k naplňování tohoto strategického cíle povedou ke snížení úrovně znečištění ovzduší, hlukové zátěže, stabilizaci vodního režimu v městské i volné (příměstské) krajině, zlepšení čistoty povrchových vod a mikroklimatických podmínek s pozitivním dopadem na zdraví obyvatel a stav ekosystémů.

Posílí se systém zeleně, ekologická stabilita volné (příměstské) krajiny, vzniknou nové plochy pro krátkodobou rekreaci obyvatel, sníží se zatížení chráněných území.

Opatřeními cílenými na zpomalení povrchového odtoku vody z krajiny se sníží pravděpodobnost zaplavení urbanizovaných území i riziko povodní především na drobných vodních tocích.

Zlepšení kvality životního prostředí v Praze zvýší konkurenceschopnost a odolnost města, na úrovni lokalit pak i hodnotu konkrétních nemovitostí a kvalitu života obyvatel, bude mít pozitivní vliv na rozvoj některých oborů podnikání i turistický ruch.

Vytvoření podmínek pro pohybovou aktivitu obyvatel ve venkovním prostředí přispěje k omezení zdravotních rizik současného městského životního stylu.

Klíčová slova

Hluk, krajina, půda, lesy, srážkové vody, vodní toky, zelená infrastruktura, zeleň, znečištění ovzduší

Oblasti strategického cíle

- 1.4 A Zelená infrastruktura
- 1.4 B Ovzduší a hluk
- 1.4 C Městské zemědělství
- 1.4 D Venkovní aktivity

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Sílné stránky:

- SS4.3** Zlepšování kvality vody ve Vltavě a revitalizace břehů vodních toků mající pozitivní dopady na kvalitu života ve městě

Problémy:

- PR6.1** V některých částech města překračování imisních limitů pro prachové částice (PM₁₀, PM_{2,5}), oxid dusičitý, benzo(a)pyren a přízemní ozon, jehož příčinou je především značné dopravní zatížení města
- PR6.2** Zasažení významné části obyvatel nadlimitním hlukem, jehož hlavním zdrojem je automobilová doprava
- PR2.7** Relativně vysoký podíl zelených ploch (cca 25 % z celkové rozlohy), které ale nejsou rovnoměrně rozmístěny v rámci území města
- PR2.7** Nedostatek, špatná struktura a kvalita městotvorné zeleně tam, kde zvyšuje urbánní charakter lokality
- PR6.5** Negativní ovlivnění drobných vodních toků intenzivní suburbanizací a nedostatečná kapacita lokálních čistíren odpadních vod pro rozvojová území v okrajových částech města
- PR6.5** Ubývání vody v krajině a zhoršování mikroklimatických podmínek kvůli rozsáhlým zpevněným plochám s omezeným vsakem srážek

Reakce na Územně analytické podklady:

UAP₂₀₁₄ Vysoký stupeň zornění zemědělské půdy a stále malý podíl lesů, luk a dalších typů přírodních ploch v některých částech města a s tím související absence prvků územního systému ekologické stability v těchto lokalitách

Hlavní indikátor

1.4.0 Zvýšení podílu obyvatel s pěší dostupností do zeleně do 5 minut

Příklady indikátorů

1.4.1 Snížení rozlohy území s překročením imisních limitů znečištění ovzduší

1.4.2 Snížení celkových emisí oxidů dusíku, prachových částic PM₁₀, PM_{2,5} z mobilních zdrojů

1.4.3 Snížení rozlohy území kde noční hluk přesahuje úroveň 50 dB

1.4.4 Zvýšení rozlohy parkových ploch

1.4.5 Zvýšení rozlohy lesů

1.4.6 Zvýšení celkové délky revitalizovaných úseků vodních toků

1.4.7 Zvýšení podílu vodních ploch v Praze, které lze z hlediska kvality vody celosezónně využívat ke koupání

1.4.8 Zvýšený počet komunitních zahrad

Podřízené dokumenty strategického charakteru

Akční plán snižování hluku pro aglomeraci Praha 2008

Koncepce péče o zeleň v hl. m. Praze

Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území hl. m. Prahy

Operační program Praha – pól růstu ČR

Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze

Program zlepšování kvality ovzduší aglomerace CZ01 — Praha (do 2020)

SMART Prague 2014–2020

Územní energetická koncepce hl. m. Prahy (2013-2033)

Zásady a principy tvorby Zeleného pásu hl. m. Prahy

Vybraní aktéři

Česká zemědělská univerzita v Praze, FAPPZ, Katedra krajinné a zahradní architektury

Český svaz ochránců přírody, kancelář ÚVR Praha

Lesy hl. m. Prahy

MHMP, odbor ochrany prostředí

Ministerstvo životního prostředí, odbor obecné ochrany přírody a krajiny

Ministerstvo životního prostředí, odbor ochrany ovzduší

Ministerstvo životního prostředí, odbor ochrany vod

Národní pamákový ústav

Povodí Vltavy, závod Dolní Vltava

Pražská vodohospodářská společnost

Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Akademi věd ČR, Botanický ústav

Akademie věd ČR, Geologický ústav
Akustika Praha, s.r.o.
Arnika
Ateliér ekologických modelů, s. r. o.
Český hydrometeorologický ústav
KOKOZA
Komise Rady HMP pro změny územního plánu hl.m. Prahy
Komise Rady HMP Prahy pro udělování grantů v oblasti životního prostředí
Ministerstvo zdravotnictví, Odbor ochrany veřejného zdraví
Sdružení pro ochranu půdy
Státní zdravotní ústav
Ústav pro ekopolitiku
Výbor pro životní prostředí, infrastrukturu a technickou vybavenost ZHMP
Zelený kruh

1.4-A Zelená infrastruktura

Vytvořit víceúčelový systém zelené infrastruktury města a metropolitního regionu

1.4-A1 Vytvořit funkční systém zelené infrastruktury a sídelní zeleně

Vytvořit komplexní systém slučující přírodní, polopřírodní, užitkové či urbanistické krajinné struktury v provázaný celek, který přispívá k zachování biologické rozmanitosti, přičemž společnost poskytuje cenově příznivé a udržitelné služby. Vhodný nástroj pro propojení zastavěných území s volnou krajinou a jeden z účinných prostředků pro zlepšování mikroklimatických podmínek a přizpůsobení se klimatickým změnám. K postupnému vytvoření systému zelené infrastruktury a jejich prvků budou klíčová opatření strategického cíle Život ve městě [viz Život ve městě; str. ???]

Organizace

- vypracování a přijetí koncepce zelené infrastruktury
- vytvoření metodiky rozvoje systému sídelní zeleně

Realizace

- pokračování ve výkupu pozemků do vlastnictví města s cílem propojit stávající plochy zeleně a zakládat nové
- postupné propojování prvků zelené infrastruktury volné (příměstské) a městské krajiny

1.4-A2 Zajistit jednotný management péče o zeleň a přírodní území

Zavedením integrovaného managementu péče o zeleň zajistit jednotné hodnocení, třídění, péči a údržbu městské zeleně vč. posuzování investic a nákladů na její pořízení a údržbu.

Organizace

- sjednocení zásad péče o zeleň na celém území města
- aktualizace „Koncepce péče o zeleň v hl. m. Praze“

Realizace

- revize sortimentu stromů a keřů pro použití v současných městských podmínkách, zvláště pak v ulicích a zpevněných plochách, testování nových druhů, resp. kultivarů stromů pro takovéto podmínky

1.4-A3 Posilovat ekologickou stabilitu a regenerační schopnosti krajiny

Zastavit další degradaci a fragmentaci krajiny a omezit její nevhodné zastavování s využitím přírodních a polopřírodních prvků zapojených do integrovaného systému.

Realizace

- pokračování v realizaci Zeleného pásu kolem Prahy dle schválených zásad a principů jeho tvorby a za spolupráce se Středočeským krajem
- likvidace nepůvodních invazních rostlin na přírodních stanovištích a regulace jejich výsadby do krajiny

- postupné založení chybějících prvků územního systému ekologické stability (ÚSES) a zajištění funkčnosti celého tohoto systému v územním rozsahu daném platnými územně plánovacími dokumenty
- výsadba mimoprodukčních lesů, zakládání trvalých travních porostů, sadů atd.
- vytváření a obnova krajinných prvků

1.4-A4 Zlepšit prostupnost krajiny a její využitelnost pro rekreaci

Zlepšit prostupnost krajiny pro rozšiřování a migraci živočišných druhů, umožnit pěším i cyklistům volný průchod krajinou a její větší využitelnost pro volnočasové venkovní aktivity.

Realizace

- iniciování a podpora komplexních pozemkových úprav v katastrálních územích příměstských částí a následné realizace společných zařízení navržených v rámci těchto úprav tzn. cestních sítí, zeleně, ÚSES, protierozních a vodohospodářských opatření atd.
- obnova historické cestní sítě s nezpevněným povrchem a její doprovodnou vegetací umožňující pěší průchod krajinou a obecně zlepšení podmínek pro pěší a cyklisty
- rozšíření vybavenosti příměstských lesů a lesoparků o rekreační prvky a mobiliář

1.4-A5 Zlepšit hospodaření se srážkovými vodami

Zajistit odvodnění urbanizovaných území města způsobem, který napodobuje přirozený koloběh vody, a to zejména prostřednictvím decentrálních objektů, které srážkové vody zadržují, vsakují, vypařují nebo čistí v blízkosti jejich dopadu na zemský povrch (namísto jejich urychleného odvádění kanalizací do vodních toků) | viz Odolnost systémů města; str. ??? |

Organizace

- přijetí a naplňování koncepce hospodaření se srážkovými vodami
- zpracování standardů vodohospodářských, pozemních a dopravních staveb na území města, v nichž budou stanoveny takové zásady, které umožní aplikovat správně a koordinovaně principy hospodaření se srážkovými vodami
- provádění osvěty o principech hospodaření se srážkovými vodami pro občany, veřejné i soukromé subjekty

1.4-A6 Realizovat opatření cílené na zpomalení povrchového odtoku vody z krajiny a protierozní ochranu

Opatřeními cílenými na zpomalení povrchového odtoku vody z krajiny snížit pravděpodobnost zaplavení urbanizovaných území při vydatných dešťových srážkách, omezit rychlý odtok srážkových vod do vodních toků a tím i riziko povodní především na drobných vodních tocích, zvýšit dotaci podzemních vod, redukovat ztráty půdy její erozí.

Realizace

- obnova přirozeného vodního režimu a zlepšování přirozené retenční schopnosti krajiny
- přírodě blízká řešení v krajině (zatravněné rýhy a průlehy, zasakovací pásy, remízky, mokřady, doprovodná vegetace polních komunikací, cyklostezek aj.)
- v koordinaci se systémem odvodnění případně i stavebně technická řešení (retenční nádrže, vsakovací zařízení aj.)
- organizační opatření hospodaření na zemědělských pozemcích (střídání plodin, vhodná volba plodin s ohledem na sklonitost pozemků, orba a výsev po vrstevnici atd.)

1.4-A7 Pokračovat v integrované revitalizaci údolních niv, vodních toků a ploch

Snížit riziko povodní na drobných vodních tocích, zajistit bezpečnost vodních děl jak za běžného provozu, tak i při povodňových stavech, posílit vodohospodářskou, biologickou, krajinářskou i rekreační funkci vodních toků a ploch.

Příprava

- vytipování vhodných území pro komplexní revitalizace vodních ekosystémů | viz Městská a příměstská krajina; str. ??? |

Realizace

- opravy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží, doplnění chybějících břehových porostů, úpravy jejich okolí v souladu s jejich víceúčelovou rolí, zajištění jejich dlouhodobého managementu atd.
- obnova přirozených koryt a údolních niv, funkcí vodních toků (potoků) v přírodních lokalitách i městské krajině, obnova a údržba břehových porostů, zvýšení prostupnosti a přístupnosti břehů s využitím zpracované Koncepce pražských břehů, obnova studánek atd.

1.4-B Ovzduší a hluk

Zlepšovat kvalitu ovzduší a snižovat hlukovou zátěž

K postupnému snižování úrovně znečištění ovzduší a hlukové zátěže jsou klíčová opatření strategického cíle Udržitelná mobilita | viz Udržitelná mobilita; str. ??? |

1.4-B1 Realizovat technická a organizační opatření ke snížení hluku na nejvíce exponovaných místech

Přijetím účinných opatření ke snížení nadlimitní hlukové zátěže, jejíž zdrojem ve městě je především pozemní doprava, omezit negativní vliv hluku na pocit pohody, ale i na psychické i fyzické zdraví obyvatel.

Organizace- snižování rychlosti u automobilového provozu, omezování vjezdu do rezidenčních území, individuální protihluková opatření (úpravy na fasádách a výměny oken aj.)

- využívání „tichého“ asfaltu při rekonstrukcích komunikací

Realizace

- omezení hluku z provozu tramvajové dopravy (např. používání méně hlučných souprav, rekonstrukce tratí na tratě s nižší hlukovou emisí v rámci komplexních úprav ulic jako veřejného prostranství | viz Veřejná prostranství města; str. ??? |)
- instalace protihlukových stěn v souladu s Manuálem tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy, tzn. pouze podél dálnic, silnic pro motorová vozidla a železničních koridorů, a to v měřítku a charakteru odpovídajícímu prostředí, do kterého budou umístovány
- využití multifunkčních prvků zelené infrastruktury pro zmírnění hlukové zátěže (např. terénní valy osázené protiprašnou zelení v blízkosti zdrojů hluku apod.)
- dodržovat podmínky a přijmout opatření ke snížení vlivu hluku na veřejné zdraví stanovené v národní Koncepci letecké dopravy pro období 2015 – 2020

1.4-B2 Dosáhnout plnění imisních limitů pro ochranu zdraví lidí a ekosystémů

Plněním zákonných imisních limitů na celém území hl. m. Prahy snížit jeho zatížení znečišťujícími látkami, které mohou mít negativními účinky na zdraví obyvatel a stav ekosystémů.

Realizace

- plnění Programu zlepšování kvality ovzduší, aglomerace CZ01 Praha
- u staveb, které budou znamenat zvýšenou hlukovou a imisní zátěž pro jimi dotčená území, zajištění účinných kompenzačních opatření pro snížení negativních vlivů na zdraví obyvatel a ekosystémy
- pokračování v pražském dotačním programu „Čistá energie Praha“
- podpora zavádění alternativních nízkoemisních a bezemisních zdrojů elektřiny a tepla v souladu s Územní energetickou koncepcí hl. m. Prahy (2013-2033)
- podpora přechodu od neekologických spalovacích zařízení (především kotle na tuhá paliva) k využívání nízkoemisních tepelných zdrojů

1.4-B3 Snižovat prašnost v městském prostředí

Snižováním prašnosti redukovat znečištění ovzduší mikroskopickými prachovými částicemi (tzv. suspendovanými částicemi), na jejichž povrch jsou často vázány látky s negativními účinky na lidské zdraví.

Realizace

- pravidelné čištění veřejných prostranství a pozemních komunikací s využitím čisticích vozů s účinnými prachovými filtry
- snižování emisí prachových částic ze stavební činnosti a provozu stavebních a dalších mechanismů

- využití multifunkčních prvků zelené infrastruktury ke snižování prašnosti (stromořadí, pnoucí zeleň, terénní valy v blízkosti zdrojů prašnosti, zelené střechy aj.)
- výsadba izolační zeleně s protiprašnou funkcí v místech přiblížení kapacitních komunikací k obytné zástavbě

1.4-C Městské zemědělství

Podporovat příměstské a městské zemědělství

1.4-C.1 Podporovat aktivity zvyšující povědomí o hodnotě zemědělské půdy a půdních ekosystémů

Podporou aktivit zvyšujících povědomí o hodnotě zemědělské půdy přispět k opětovnému získání vztahu obyvatel i organizací k půdě jako jednomu z nejcennějších, a v podstatě neobnovitelných přírodních zdrojů, omezit zbytečné zábory a nezodpovědné zásahy do zemědělské půdy.

Organizace

- zařazení osvětových akcí zvyšující povědomí o hodnotě zemědělské půdy, půdních ekosystémů atd. do akčních plánů koncepce Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Realizace

- navazování spolupráce s oborovými organizacemi na rozvoji a podpoře zemědělství
- podpora farmářských trhů zaměřených na distribuci místních potravin

1.4-C.2 Vytvářet podmínky pro rozvoj příměstského a městského zemědělství

Podporou rozvoje příměstského a městského zemědělství jako alternativy k převažujícímu intenzivnímu zemědělství na velkých půdních celcích vytvářet podmínky pro menší, ekologické způsoby pěstování plodin či chovu hospodářských zvířat určených pro samozásobení či lokální zásobování zdravými potravinami.

Organizace

- začlenění rozvoje městského a příměstského zemědělství do nově vymezených metropolitních a příměstských parků |viz Život ve městě; str. ???|

Realizace

- podpora zakládání komunitních zahrad
- zachování tradic zahrádkových osad, stanovení návrhu zásad, cílů a principů jejich dalšího vývoje (aktualizace a přijetí návrhu Generelu zahrádkových osad v Praze, začlenění zahrádkových osad do systému ploch koncepce zelené infrastruktury, zahrnutí problematiky zahrádkových osad do ekologických výukových programů v rámci EVVO atd.) |viz Život ve městě; str. ???|

1.4-D Venkovní aktivity

Podporovat venkovní volnočasové aktivity obyvatel

1.4-D1 Vytvářet vhodné podmínky pro fyzické aktivity obyvatel ve venkovním prostředí

Vytvářením podmínek pro pohybovou aktivitu obyvatel ve venkovním prostředí přispívat k omezení zdravotních rizik současného městského životního stylu. Naplňování této strategie bude probíhat z velké míry prostřednictvím opatření strategického cíle Život ve městě |viz Život ve městě; str. ???|

Realizace

- zpřístupnění rekreačních tras s prvky rozvíjející fyzické dovednosti
- založení areálu zaměřeného na přírodně poznávací a pohybově vzdělávací aktivity
- rozšíření nabídky sportovně-rekreačních areálů v přírodním prostředí

1.5 Udržitelná mobilita

Praha ve spolupráci s okolním regionem uplatňuje principy udržitelné mobility

Praha bude směřovat k udržitelné mobilitě - k zajištění pohybu osob a zboží, které je dlouhodobě přijatelné z hlediska sociálního, ekonomického a dopadů na životního prostředí. Na území města a také v okolním regionu se postupně dosáhne lepšího souladu dopravy s kvalitou životního prostředí a veřejných prostranství. Dopravní dostupnost zdrojů a cílů bude výrazně orientována na ekologicky šetrnější způsoby dopravy a pohybu (mobility) - na veřejnou dopravu (především kolejovou) a také na chůzi a užívání jízdních kol, které jsou zároveň i zdravou fyzickou aktivitou. Cílem je zvýšit podíl veřejné, pěší a cyklistické dopravy nad 70 %. Zlepší se atraktivita využívání těchto způsobů mobility, které budou výhodnou a oblíbenou alternativou individuální automobilové dopravy (IAD) a dojde ke snížení negativních vlivů z dopravy, zvýšení bezpečnosti a energetické účinnosti. V silniční dopravě se uplatní kombinace regulačních a investičních opatření směřující ke snižování negativních dopadů automobilové dopravy na hustě obydlená území města.

Naplňování tohoto cíle podpoří hodnoty města a místa tak, že pro obyvatele města bude přitažlivé žít se svým městem a užívat jeho veřejných prostranství. Vyvážené uplatnění jednotlivých druhů dopravy a pohybu v souladu s principy udržitelné mobility přinese spolehlivější, rychlejší a příjemnější cestování lidí a lepší prostředí, což bude příznivé především pro obyvatele a návštěvníky města s pozitivním vlivem na atraktivitu města obecně. Vyšší energetická účinnost v dopravě bude mít pozitivní ekonomický dopad a uplatňování elektromobility a jiných efektivních alternativních pohonů přispěje ke snižování závislosti na ropě a zemním plynu.

Klíčová slova

Veřejná doprava, příměstská železnice, automobilová doprava, chůze a užívání jízdních kol, parkování, city logistika, bike/car sharing, elektromobilita

Oblasti strategického cíle

- 1.5 A Preferování veřejné dopravy
- 1.5 B Rozvoj kolejové dopravy
- 1.5 C Kvalita veřejných prostranství
- 1.5 D Nová propojení
- 1.5 E Elektromobilita

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Problémy:

- PR2.4 Doprava a dopravní stavby zásadně ovlivňují podobu a atraktivitu veřejných prostranství, kvalitu životního prostředí a rozpočet města (cca 35 % všech výdajů a 1/2 kapitálových výdajů)
- PR6.1,2 Negativní dopady na životní prostředí a veřejná prostranství způsobuje zejména automobilová doprava (zejména hluk, suspendované částice, oxidy dusíku, aromatické uhlovodíky a zábor území)
- PR8.3 V pražské aglomeraci existují dva částečně se překrývající integrované dopravní systémy PID a SID, což vede k neefektivitě vynakládaných prostředků na veřejnou službu a nevyužití synergického potenciálu
- PR2.3 Překážkou pro vyšší využívání veřejné dopravy (zejména při cestách z regionu) je také nedostatečné tempo realizace systému P+R
- PR2.3 Chybí pokročilejší organizace zásobování města

Potenciály:

- P2.1 V Praze a jejím okolí funguje kvalitní systém veřejné dopravy – v Praze je 43 % cest vykonáno veřejnou dopravou, 33 % automobilovou dopravou, 23 % pěšky a 1 % na kole

Hlavní indikátor

1.5.0 *Zvýšení podílu veřejné, pěší a cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce*

Příklady indikátorů

- 1.5.1 *Zvýšení počtu přepravených cestujících integrovanou veřejnou dopravou (na území Prahy)*
- 1.5.2 *Zvýšení podílu kapitálových výdajů v rámci kapitoly Doprava rozpočtu hl. m. Prahy určených pro rozvojové akce veřejné, pěší a cyklistické dopravy (vůči ostatním druhům dopravy)*
- 1.5.3 *Zvýšení kapacity systému P+R v Praze a v okolním regionu*
- 1.5.4 *Zvýšení podílu kolejové veřejné dopravy (metro, tramvaje, železnice) na počtu přepravených cestujících integrovanou veřejnou dopravou na území Prahy*
- 1.5.5 *Zvýšení průměrné cestovní rychlosti tramvají a autobusů na území Prahy*
- 1.5.6 *Zvýšení počtu přepravených cestujících integrovanou železniční dopravou na území Prahy*
- 1.5.7 *Snížení počtu vozidel na vnitřním kordonu*
- 1.5.8 *Počet elektrobuses v provozu veřejné dopravy - případně také počet registrovaných elektromobilů a počet elektrokol systému bike sharing (poznámka: typy sledovaných vozidel budou upřesňovány na základě výsledků prověřování možností uplatnění elektromobility (viz 1.5-E1), v budoucnu i jiných efektivních alternativních pohonů)*

Související pražské dokumenty strategického charakteru

Akční plán snižování hluku pro aglomeraci Praha 2008
Integrovaná strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti
Koncepce odstraňování bariér ve veřejné hromadné dopravě v hl. m. Praze
Koncepce rozvoje cyklistické dopravy a rekreační cyklistiky v hl. m. Praze do roku 2020
Koncepce rozvoje zón placeného stání v podmínkách hl. m. Prahy
Novelizace koncepce přestavby železničního uzlu Praha
Operační program Praha – pól růstu ČR
Plán udržitelné mobility Prahy a okolí
Program zlepšování kvality ovzduší aglomerace CZ01 — Praha (do 2020)
SMART Prague 2014–2020
Zásady dopravní politiky hl. m. Prahy
Zásady rozvoje pěší dopravy na území hl. m. Prahy

Zapojení klíčoví aktéři

Atelier ALEJ
Atelier DUA
AURS
Auto Mat
Centrum dopravního výzkumu
ČVUT, Fakulta dopravní
Dopravní podnik hl. m. Prahy, a. s.
Chodci sobě
MHMP, odbor ochrany prostředí
MHMP, odbor rozpočtu
MHMP, odbor rozvoje a financování dopravy
Ministerstvo životního prostředí, odbor ochrany ovzduší
Nadace Partnerství

Národní památkový ústav
NDCON
Regionální organizátor Pražské integrované dopravy
Technická správa komunikací hl. m. Prahy, Ústav dopravního inženýrství

Další klíčoví aktéři

MHMP, odbor dopravněsprávních činností

1.5-A Preferování veřejné dopravy

Zatraktivňovat veřejnou dopravu a uplatňovat regulaci a řízení provozu automobilové dopravy

1.5-A1 Konceptně podporovat udržitelnou mobilitu

Vypracovat potřebné podklady a dokumenty zajišťující konceptní rámec pro uplatňování principů udržitelné mobility, propagovat a vytvářet aplikace podporující užívání veřejné a nemotorové dopravy.

Příprava

přehodnocení rozsahu a parametrů komunikačního systému uvnitř Pražského okruhu (resp. Silničního okruhu kolem Prahy - SOKP) s ohledem na udržitelný rozvoj a rozpočet města při respektování prioritní důležitosti dostavby Pražského okruhu a potřeby dokončení Městského okruhu (pozn.: realizace Pražského okruhu je předmětem strategického cíle 2.1, viz opatření 2.1-C1)

zpracování studie proveditelnosti systému city logistiky v Praze (tj. systému lepší organizace zásobování města sledujícího snížení negativních dopadů nákladní dopravy na město) obsahující i prověření možnosti optimálního zapojení železniční nákladní dopravy do systému (případně i lodní nákladní dopravy)

vytvoření městské koncepce využívání a rozvoje vodní dopravy na Vltavě jako podkladu města pro proces rozhodování o strategických stavbách (např. plavební komory) nebo o způsobech využití toku

vypracování a přijetí plánu udržitelné mobility pro Prahu s přesahem do okolního regionu

Realizace

vytvoření podmínek pro vznik multimodální aplikace k plánování cesty různými způsoby dopravy (veřejnou dopravou, autem, na kole, pěšky), včetně možnosti odbavení a placení za služby
systémová propagace užívání veřejné a nemotorové dopravy

1.5-A2 Vytvořit jednotný metropolitní integrovaný systém a optimalizovat jeho provoz

Odstranit částečný překryv dvou současných integrovaných dopravních systémů PID a SID, čímž dojde ke zvýšení efektivity přepravy, zpřehlednit a zatraktivnit systém pro uživatele i z důvodu zvýšení zájmu o jeho užívání.

Organizace

vytvoření společného organizátora integrovaného dopravního systému Prahy a Středočeského kraje
atraktivní jízdné veřejné dopravy

sjednocení a zjednodušení tarifů

atraktivní intervaly veřejné dopravy (odpovídající míře využití spojů a standardům kvality)

Realizace

zatraktivnění informačních a odbavovacích systémů a propojení jízdních řádů a zefektivnění provozu

1.5-A3 Realizovat opatření pro preferenci tramvají a autobusů

Zvyšovat rychlost, spolehlivost a plynulost povrchové veřejné dopravy tak, aby byl i nadále podporován zájem o užívání veřejné dopravy.

Organizace

iniciace opatření pro preferenci veřejné dopravy v legislativě (např. přednost v jízdě, zvýhodnění kolejové dopravy při hlukovém posouzení)

Realizace

úpravy světelných signalizačních zařízení pro preferenci tramvají nebo pro preferenci autobusů (s využitím systému aktivní detekce)

realizace podélných zábran pro oddělení tramvajové dopravy od automobilového provozu

realizace vyhrazených jízdních pruhů pro autobusy

úpravy křižovatek za účelem preference tramvají a autobusů

úpravy v prostoru zastávek tramvají a autobusů k rychlejšímu a bezpečnějšímu nástupu a výstupu (zastávkové mysy, vídeňské zastávky, časové ostrůvky, zvýšení nástupních hran atd.)

1.5-A4 Zvyšovat komfort užívání veřejné dopravy

Zvyšovat komfort užívání veřejné dopravy, čímž bude i nadále podporován zájem o toto užívání.

Realizace

omezení sociálněpatologických jevů ve veřejné dopravě (kriminalita, vandalství, neplatiči, bezdomovci, nepořádek, zápach apod.)

zlepšení přístupnosti veřejné dopravy, např. realizací bezbariérových přístupů do stanic a k zastávkám a zvyšováním podílu nízkopodlažních vozidel

kvalitnější přestupní vazby (technická řešení zlepšující přestup, minimalizace časových ztrát při přestupech)

lepší informovanost cestujících (např. aktuální informace o provozu a jeho změnách)

rozšiřování možností odbavovacího systému (např. využití bezkontaktních plateb)

postupné zvyšování podílu vozů s klimatizací

zlepšení dostupnosti WIFI a telefonního signálu v prostředcích veřejné dopravy

1.5-A5 Urychlit rozvoj systémů P+R, K+R a B+R, procesně podporovat realizaci i v okolním regionu

Rozvíjet systémy podporující kombinaci veřejné dopravy s IAD (systémy P+R, K+R) nebo s jízdním kolem (systém B+R), čímž bude i nadále podporován zájem o užívání veřejné dopravy a jízdních kol.

Příprava

nalezení modelu výstavby parkovišť P+R s kombinací veřejného a soukromého kapitálu

Realizace

urychlení přípravy a výstavby nových záchytných parkovišť systému P+R (s doplňkovou službou úschovy jízdních kol systému B+R) - zejména u stanic metra, případně i u vhodných stanic a zastávek železniční dopravy „Eska“

vyhledání a realizace dalších vhodných míst pro systémy B+R (včetně umístění na železničních stanicích) a K+R

spolupráce se Středočeským krajem na přípravě rozvoje systémů P+R, K+R, B+R v okolním regionu

1.5-A6 Regulovat a řídit provoz automobilové dopravy

Dosáhnout nižší míry zatížení území automobilovou dopravou, která je v současnosti klíčovým poškozovatelem prostředí města.

Příprava

prověření možností zavedení mýtného systému ve vztahu k dalším uplatňovaným regulačním opatřením

prověření možností zavedení nízkoemisní zóny za účelem snížení emisí exhalací z dopravy v centrální oblasti města

Organizace

Iniciace legislativní změny, aby bylo možné v České republice zavádět plošné mýto

iniciace zrušení zpoplatnění Pražského okruhu a počátečních úseků dálnic pro odvedení automobilové dopravy z místní komunikační sítě

Realizace

nezvyšování parkovací kapacity formou veřejných hromadných garáží na území Pražské památkové rezervace (podle podmínek v konkrétní lokalitě přesouvat stávající kapacity z ulic do garáží) a v případě privátních investic usilování o minimalizaci nových parkovacích kapacit

usilování o vyšší využití nákladní lodní dopravy pro stavby (přeprava materiálu jako alternativa vůči automobilové dopravě)

vytvoření podmínek pro zavedení systémů sdílených dopravních prostředků (bike sharing, car sharing)

podpora výstavby kvalitních parkovacích objektů na sídlištích jako součásti komplexní revitalizace s cílem zmírnit deficity parkovacích stání a částečně uvolnit veřejná prostranství

větší uplatnění inteligentních telematických systémů (ITS) v řízení provozu

úpravy komunikací, křižovatek a zlepšení organizace dopravy směřující ke zvýšení plynulosti provozu a zlepšení ovzduší v lokalitách, kde dochází k nárůstu znečištění ovzduší vlivem častých kongescí, přičemž úpravami nesmí dojít k neúměrnému zvýšení atraktivity pro průjezd nebo ke konfliktu s preferencí ekologicky příznivějších druhů dopravy

rozšíření a optimalizace zón placeného stání s využitím ITS a s cílem snížit počet vozidel vjíždějících do regulované oblasti včetně dynamického navádění vozidel na volné parkovací kapacity

postupné zklidňování dopravy v rezidenčních oblastech zejména prostřednictvím zřízení zón 30

1.5-B Rozvoj kolejové dopravy

Rozvíjet a optimalizovat páteřní síť kolejové dopravy (metro, železnice, tramvaje)

1.5-B1 Rozvíjet síť metra

Rozvíjet v současnosti nejrychlejší, nejspolehlivější a ekologicky vhodný druh veřejné dopravy do území, pro která je takto kapacitní veřejná doprava žádoucí, pro zvyšování zájmu o užívání veřejné dopravy.

Příprava

prověřování možností dalšího rozvoje linky metra D

prověřování možností výstavby druhých vestibulů stanic metra (např. stanice Staroměstská)

Realizace

příprava a následná realizace prvního úseku linky metra D do jižního sektoru města

1.5-B2 Rozvíjet síť tramvajových tratí

Rozvíjet tradičně oblíbený druh kolejové veřejné dopravy pro zvyšování zájmu o užívání veřejné dopravy.

Příprava

prověřování možností rozvoje tramvajových tratí do regionu

Realizace

příprava a následná realizace tramvajových tratí, zejména v úsecích s intenzivní autobusovou dopravou a pro vytvoření tangenciálních spojení ve městě

- 1.5-B3 Spolupracovat na zlepšování spolehlivosti a kvality obslužnosti města železniční dopravou („Eskem“)**
Spolupracovat s MD ČR a vlastníkem železniční infrastruktury (nyní SŽDC) na zlepšování spolehlivosti a kvality obslužnosti města železniční dopravou („Eskem“) pro zvyšování zájmu o užívání veřejné dopravy.

Realizace

spolupráce na přípravě a následné realizaci řešení kapacitně problémových úseků železničního uzlu Praha s dlouhodobým cílem oddělení dálkové a příměstské železniční dopravy

spolupráce na přípravě a následné realizaci nových železničních zastávek na území Prahy

řešení nedostatečné kapacity železničního uzlu Praha - optimalizace směrem k průjezdnému modelu železnice skrze centrum města ve výhledu

- 1.5-C Kvalita veřejných prostranství**

Sledovat vyšší kvalitu veřejných prostranství při návrhu dopravních řešení

- 1.5-C1 Zařadit vyšší kvalitu veřejných prostranství mezi důležitá kritéria při posuzování návrhů dopravních řešení**

Významněji uplatňovat kritéria vyšší kvality veřejných prostranství při posuzování návrhů dopravních řešení, čímž lze dospět k řešením ohleduplnějším k prostředí města a příjemnějším pro pobyt lidí.

Realizace

respektování koncepčních dokumentů pro tvorbu veřejných prostranství (nyní Manuál tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy) při návrhu a posuzování dopravních řešení

- 1.5-C2 Revitalizovat významné městské třídy s cílem zkvalitnit veřejná prostranství**

Revitalizovat významné městské třídy, čímž lze v těchto důležitých městských veřejných prostranstvích a v přilehlé zástavbě dosáhnout lepších podmínek pro pobyt lidí.

Příprava

zpracování návrhu a realizace humanizace severojižní magistrály

zpracování koncepčních studií při záměrech na rekonstrukci významných městských tříd

- 1.5-D Nová propojení**

Zvýšit prostupnost a propojenost území, zejména pro chůzi a pro používání jízdních kol

- 1.5-D1 Vytvořit nové bezbariérové a bezpečné trasy a prostory pro chůzi a pro používání jízdních kol**

Vytvořit novou nabídku tras a prostorů pro chůzi a používání jízdních kol, čímž bude i nadále podporován zájem o uvedené způsoby pohybu (mobility).

Realizace

zavedení atraktivního informačního systému pro pohyb chodců po městě i s ohledem na turistických ruch

příprava a realizace nových cyklistických tras (na cyklostezkách i mimo ně) s důrazem na jejich bezpečnost a atraktivitu, s vazbou na síť ve Středočeském kraji

optimalizace podoby a stavu dálkových cyklistických tras

umísťování cyklostanů na veřejných prostranstvích a ve veřejných budovách (úřady, školy atd.) a propagace vytváření podmínek pro bezpečné odstavování kol v soukromých objektech

bezbariérová řešení (v širším slova smyslu jako řešení směřující k dobré prostupnosti) vybraných problémových míst a úseků pěších i cyklistických tras

řešení rizikových míst pro chodce a cyklisty z hlediska bezpečnosti silničního provozu

1.5-D2 Připravit a realizovat chybějící propojení

Doplnit chybějící důležitá propojení, čímž bude sledováno vytvoření nabídky vhodnějších tras pro pohyb po městě.

Realizace

příprava a realizace chybějících mostů a lávek přes přírodní i umělé bariéry

příprava a realizace chybějících komunikačních propojení a obchvatů, včetně chybějící části Městského okruhu (v kontextu výsledku přehodnocení rozsahu a parametrů komunikačního systému dle opatření 1.5 A1)

1.5-E Elektromobilita

Rozvíjet v optimální míře elektromobilitu, případně i jiné efektivní alternativní pohony

1.5-E1 Podporovat vznik dobíjecích míst pro elektromobily a širší uplatnění elektromobility

Podporovat vznik dobíjecích míst pro elektromobily a širší uplatnění elektromobility (v budoucnu případně i jiných efektivních alternativních pohonů), čímž bude sledováno snižování závislosti na ropě a zemním plynu, zvyšování energetické účinnosti a snižování znečištění ovzduší ve městě.

Příprava

prověřování možností uplatnění elektromobility ve veřejné dopravě i mimo rámec kolejové dopravy (viz 1.5-B) - např. elektrobusy (případně i s dobíjením během provozu)

prověřování možností uplatnění elektromobility při pravidelných cestách po městě realizovaných nebo objednávaných Hl. m. Prahou a jejími organizacemi (sociální služby, svoz odpadu, služební cesty apod.)

prověřování možností uplatnění elektromobility v souvislosti s případným zavedením systémů sdílených dopravních prostředků (bike sharing, car sharing - viz 1.5-A6)

Realizace

zřizování parkovacích míst s možností dobíjení elektromobilů v rámci záchytných parkovišť systému P+R

vybavení zařízení B+R dobíjecími stanicemi pro elektrokola

Strategický směr 2 - Prosperující a kreativní evropská metropole

Klíčová slova: KREATIVITA - PROSPERITA - EVROPSKÁ METROPOLE

Druhý strategický směr „Prosperující a kreativní evropská metropole“ cílí na prosperitu a konkurenceschopnost města v nejširším slova smyslu, na posílení role a pozice Prahy v Evropě i ve světě. Silná značka města sice pomáhá Praze v globální soutěži, sama o sobě ale úspěch nezajistí. Je potřeba implementovat nové myšlenky, soustředit se na posilování kulturních a kreativních odvětví, rozvíjet pracovní trh, budovat vstřícné podnikatelského prostředí a vytvářet podmínky k lepší spolupráci mezi vzdělávacími a vědeckovýzkumnými kapacitami a podnikatelským sektorem.

Východiskem pro formulování podrobnějšího obsahu strategického směru „Prosperující a kreativní evropská metropole“ je hledání odpovědí především na otázky: „Jak se prosadíme ve světě? Čím se budeme živit? Co bude zdrojem prosperity města za dvacet let?“

Praha v roce 2030

Praha si vybuodovala pozici silné a úspěšné metropole, která je významnou součástí jedné z nejvyspělejších a nejsilnějších ekonomik světa - Evropské Unie. Je přirozeným motorem ekonomického rozvoje ve střední Evropě.

Praha podporuje kreativní a inovativní ekonomické aktivity a je zdrojem vzdělanosti, znalostního kapitálu a inspirací pro střední Evropu. V metropoli sídlí řada prosperujících firem, včetně globálně významných podniků, které zaměstnávají tisíce lidí v perspektivních oborech s vysokou přidanou hodnotou. Růst počtu obyvatel, stovky nově zakládaných firem a podniků, zvyšující se intenzita ekonomických aktivit a čilý turistický ruch, který není postaven jen na jednorázové návštěvě památek, ale také na kvalitní živé kulturní nabídce a „chytrém“ turismu, to vše podporuje bohatý společenský život v hlavním městě a prosperitu jeho obyvatel. Na území Prahy se propojuje podnikavost, kapitál, znalosti a kreativita a spoluvytvářejí tak řadu nových a perspektivních oborů, které rozšiřují pracovní a

podnikatelské příležitosti. Praha je zdrojem nových trendů, místem, kde se setkávají globální ekonomičtí hráči a myslitelé, umělci a vědci, je jedním z nejrozvinutějších regionů v Evropě.

Historické kořeny Prahy byly a jsou v periodách vyživovány přílivem tvůrčích lidí ze všech koutů Evropy i světa. I proto je jejím největším bohatstvím obrovské a rozmanité kulturní dědictví, které je živým zdrojem i inspirací pro současné i příští generace. Praha je výjimečnou kulturní metropolí. Skvělým místem pro plnohodnotný život. Praha je prostředím s ojedinělou atmosférou, kulturními a duchovními hodnotami, plná tvůrčích osobností, které se vzájemně inspirují.

Praha je konkurenceschopná mezi evropskými metropolemi. Poskytuje podporu, produkty a služby, kterými pozitivně ovlivňuje podnikatelskou atraktivitu měst a demografickou skladbu obyvatel. Praha je místem, které své bohatství staví na podnikavosti, znalostech, kreativitě a schopnosti inovovat a přinášet na globální trhy konkurenceschopné výrobky a služby.

Podnikání a obchod jsou hlavním protagonistou procesu urbánní regenerace, dynamiky a rozvoje vitality a životaschopnosti městských částí. Praha je silně atraktivní pro talentované lidi z celé Evropy. Vytváří podmínky, které podporují kreativní využívání městského prostoru kombinované s nabídkou obchodníků a kultivovaným trávením volného času.

Praha aktivně spoluvytváří výkonný a otevřený vzdělávací systém podporující rozvoj talentu, prosperitu a tím i kvalitu života svých obyvatel. Praha věnuje soustředěnou pozornost přípravě znalostí a kompetencí obyvatel pro uplatnění se v rostoucích a perspektivních ekonomických odvětvích na globálních trzích.

Vazba směru 2 na Analytickou část aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy

Strategický směr „*Prosperující a kreativní evropská metropole*“ reaguje primárně na hrozbu prohlubující se provincionality, poklesu konkurenceschopnosti a ztráty mezinárodní pozice.

Uvedenou hrozbu lze podložit především těmito závěry (problémy) z Analytické části:

PR1 Snižující se konkurenceschopnost a pozice Prahy v Evropě

PR5 Zanedbávaný kulturní kapitál města

PR7 Klesající výkonnost vzdělávacího systému

PR8 Nedostatečně koordinovaný systém řízení a plánování rozvoje

Pokud by Praha rezignovala na posilování svého významu v Evropě a neadaptovala se na současné a budoucí trendy, hrozí jí zaostávání za dynamičtějšími evropskými metropolemi a ztráta atraktivity pro globální investory. Praha by při své nečinnosti přišla o své dosavadní silné stránky (SS1 Silná značka města) a potenciály (P1 Rozvoj pracovního trhu a inovačního podnikání), identifikované v analytické části.

Související evropské a národní strategické dokumenty

Akční plán pro městskou mobilitu

European Research Area Roadmap 2015 – 2020

Evropa 2020

Evropa jako přední světová destinace cestovního ruchu – nový politický rámec pro evropský cestovní ruch

Inovace pro udržitelný růst: Biohospodářství pro Evropu 2012–2020

Obnovená Strategie EU pro udržitelný rozvoj

Plán jednotného Evropského dopravního prostoru

Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu

Tematická strategie pro městské životní prostředí

Územní agenda Evropské unie 2020 k inteligentní a udržitelné Evropě rozmanitých regionů

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015–2020

Dopravní politika ČR pro období 2014– 2020 s výhledem do roku 2050

Exportní strategie ČR pro období 2012–2020

Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014–2020

Koncepce státní podpory sportu v České republice

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020

Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013–2017

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2016 – 2020

Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR

Politika architektury a stavební kultury ČR (2015)

Politika územního rozvoje ČR

Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020

Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Strategie digitální gramotnosti ČR 2015-2020

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020

Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období let 2012–2020

Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví v kontextu politiky soudržnosti 2014+

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020

Strategie sociálního začleňování 2014–2020

Strategie sociálních služeb 2014–2020

Strategie vzdělávací politiky ČR republiky do roku 2020

2.1 Významný region

Praha je významným regionálním centrem Evropy

Praha spatřuje svou roli jako tradiční důležitý průsečík kontinentálních vztahů, který přispívá ke globální pozici společného evropského prostoru. Město bude aktivně usilovat o umístění významných mezinárodních institucí na jeho území a rozvíjet roli Prahy jako centra mezinárodních aktivit. Stabilizací podmínek a zkvalitněním systému péče o investory, poskytováním komplexního a organizačně zajištěného přehledu všech podstatných informací na jednom místě (one stop shop) a zabezpečením dopravní dostupnosti Prahy jako dobře dosažitelné destinace na kontinentálních a světových dopravních trasách, bude Praha místem přívětivějším pro realizaci investic. Město si bude v synergii s těmito kroky budovat značku kulturního místa příznivého pro život i podnikání.

Zkvalitněním a stabilizací podmínek pro subjekty působící na území města, kvalitními službami poskytovanými městem a jednotnou prezentací Prahy jako kulturní a stabilní metropole s vysokou kvalitou života, bude rozvinuta role Prahy jako jednoho z klíčových center střední Evropy, jehož vliv významně přesahuje hranice České republiky. Praha bude mít jasnou a stabilní vizi, kam chce ve svém rozvoji dále postupovat a bude ji svými kroky koncepčně naplňovat ve spolupráci se státem a klíčovými aktéry Pražské aglomerace.

Vnitřní strukturou pražské ekonomiky a rozvojovými záměry se zabývá cíl 2.2.

Klíčová slova

Integrace do Evropy, ekonomické centrum, příliv zahraničního kapitálu, lidský kapitál, znalostní ekonomika, kreativita, přidaná hodnota, podpora podnikání, vysoká kvalita života, kreativní město, nízkouhlíková ekonomika, green economy, new climate economy, Letiště Václava Havla Praha, Pražský okruh, vysokorychlostní železnice, dostupnost města

Oblasti strategického cíle

- 2.1 A Mezinárodní centrum
- 2.1 B Centrum investic
- 2.1 C Zahraniční dostupnost

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS1.1 Nadprůměrný investiční rating města, dobrá pozice mezi ekonomicky nejvýkonnějšími regiony EU
- SS1.1 Stále známá značka Prahy v zahraničí
- SS2.1 Na území Prahy žije 12 % obyvatel ČR a je zde vytvářena čtvrtina HDP ČR

Problémy:

- PR1.2 Nižší dynamika růstu HDP Prahy, než mají největší konkurenti v regionu střední Evropy
- PR1.2 Nedostatečně rozvinutá a málo koncepční spolupráce aktérů komplexní propagace Prahy v zahraničí
- PR1.2 Nižší úroveň péče a pobídek pro investory než u konkurenčních měst
- PR1.2 Nedostupnost některých služeb pro podnikatele ve světových jazycích
- PR1.7 Nedokončená či poddimenzovaná strategická železniční a silniční infrastruktura nadnárodního významu pro napojení Prahy na evropské síť

Hlavní indikátor

- 2.1.0 Vývoj růstu HDP Prahy vůči průměru EU

Příklady indikátorů

- 2.1.1 Zvýšení podílu osob zaměstnaných v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou (informační a komunikační činnosti; profesní, vědecké a technické činnosti; peněžnictví a pojišťovnictví)
- 2.1.2 Zvýšení přílivu přímých zahraničních investic na obyvatele
- 2.1.3 Zvýšení podílu realizované části Pražského okruhu v procentech
- 2.1.4 Zvýšení obratu cestujících, jejichž počáteční nebo cílovou destinací je letiště Václava Havla
- 2.1.5 Zvýšení počtu participantů na mezinárodních kongresových akcích v Praze

Podřízené dokumenty strategického charakteru

Operační program Praha – pól růstu ČR

Regionální inovační strategie hl. m. Prahy (2014-2020)

SMART Prague 2014-2020

Vybraní aktéři

Aspen Institute

MHMP, odbor evidence, správy a využití majetku

MHMP, oddělení strategie a podpory podnikání

Ministerstvo pro místní rozvoj, Oddělení urbánní politiky

Techsquare

Vysoká škola ekonomická, NF, Katedra regionálních studií

Vysoká škola regionálního rozvoje

CzechInvest

Hospodářská komora hlavního města Prahy

Impact Hub Praha

MHMP, odbor evropských fondů

MHMP, odbor kultury, zahraničních vztahů a cestovního ruchu

MHMP, odbor rozpočtu

Ministerstvo pro místní rozvoj

Socialbakers

Startup Yard

The Czech Private Equity and Venture Capital Association (CVCA)

Univerzita Karlova, Institut ekonomických studií

2.1-A Mezinárodní centrum

Rozvíjet mezinárodní význam města

2.1-A1 Rozvíjet zahraniční propagaci Prahy

Sjednotit a využít prezentaci Prahy v zahraničí.

Realizace

jednotná zahraniční prezentace Prahy jako stabilní lokace s vysokým ratingem, vhodnou geopolitickou polohou, kulturní tradicí a místem příznivým pro investice (využití zastoupení Prahy v Bruselu, zahraničních cest zástupců hl. m. Prahy aj.)

prezentace potenciálu Prahy v oblasti výzkumu a inovací v zahraničí

prezentace města v oblasti současné kultury

2.1-A2 Rozvíjet Prahu jako centrum mezinárodních aktivit

Rozvíjet geografický a historický potenciál města jako centra politických a ekonomických aktivit.

Organizace

příprava komplexní nabídky lokalizace subjektů nadnárodního významu

podpora významných mezinárodních kongresů a veletrhů, rekultivace stávajících výstavních ploch

spolupráce se státem na přípravě konání významných politicko-ekonomických jednání a summitů

Realizace

aktivní zastoupení Prahy v nadnárodních organizacích

propagace Prahy jako významného světového kongresového a veletržního centra

2.1-B Centrum investic

Rozvíjet potenciál města k zajištění jeho konkurenceschopnosti a prosperity

2.1-B1 Zkvalitňovat a stabilizovat systém péče o investory

Zvýšit kapacitu, kvalitu a průběžně kultivovat kvalitní a stabilní systém péče o investory.

Organizace

spolupráce Prahy se státem na vytváření legislativních a ekonomických podmínek pro působení zahraničních investorů/podnikatelů

stabilizace a posílení pracoviště/informačních subjektů poskytující(ch) investorům a podnikatelům jasný, ucelený a koordinovaný přístup k informacím (např. podklady o dostupných podporách, rozvojových plochách, volných nemovitostech v majetku hl. m. Prahy a významných organizací s aktivitami na území hl. m. Prahy)

vytvoření stabilního informačně-prezentačního systému územního rozvoje města zajišťujícího investorské jistoty (vztah s územním plánem atd.)

Realizace

zvýšení dostupnosti služeb veřejného sektoru pro podnikatele v cizích jazycích

2.1-B2 Uplatnit a dále rozvíjet konkurenčně příznivé podmínky

Podporovat koncentraci investic do perspektivních odvětví a oborů „znalostní ekonomiky“, naplňujících úlohu Prahy jako inovačního a iniciačního centra ČR.

Organizace

příprava komplexních nabídek lokalizace významných subjektů z vybraných odvětví (zejm. oborů vázaných na vědy o živé přírodě, kreativních oborů, nových technologií)

nastavení systematické podpory investorů v preferovaných odvětvích (zejm. oborech vázaných na vědy o živé přírodě, kreativních oborech, nových technologiích), například nabídkou volných nemovitostí a rozvojových území v majetku hl. m. Prahy nebo případné finanční spoluúčasti ve vazbě na zdroje EU (mj. finanční nástroje, katalog rozvojových ploch)

služby pro usnadnění příchodu kvalifikovaných zahraničních pracovníků

2.1-C Zahraniční dostupnost
Zlepšovat dostupnost Prahy ze zahraničí

2.1-C1 Podporovat státní organizace při realizaci dopravních staveb týkajících se Prahy

Procesně podporovat státní organizace při přípravě a realizaci dopravních staveb nadregionálního a mezinárodního významu týkajících se Prahy.

Organizace

přijetí jednotného stanoviska na úrovni správy města k rozhodujícím dopravním akcím zajišťujícím napojení Prahy na nadregionální dopravní síť

zajištění aktivní spolupráce města se státem na přípravě a realizaci železničních koridorů a železničního spojení Letiště Václava Havla Praha s centrem města

zajištění aktivní spolupráce města se státem na územní ochraně, přípravě a realizaci rychlých železničních spojení (vysokorychlostních tratí)

vytvoření komplexu podmínek pro součinnost správy města s věcně příslušnými subjekty na přípravě a urychleném dokončení Pražského okruhu s prioritou jihovýchodního úseku

2.1-C2 Podporovat rozvoj Letiště Václava Havla Praha

Procesně podporovat a spolupracovat s partnery na rozvoji Letiště Václava Havla Praha.

Příprava

vypracování, spolu s odpovědnými partnery veřejného a soukromého sektoru, koncepce rozvoje Letiště Václava Havla Praha (vč. jeho okolí) s dostatečným časovým horizontem a stanovení podmínek pro její reálné naplňování včetně řešení dopadů na životní prostředí

2.2 Podnikání a inovace

Praha podporuje podnikání, výzkum a inovace

Podporou podnikání, výzkumu, inovačních a tvůrčích kapacit města jako znalostního centra České republiky bude Praha rozvíjet hospodářský potenciál celé země. Cílem je aktivní role samosprávy ve zlepšování podnikatelského prostředí, propojování výzkumné sféry s praxí a využívání inovací ve službách poskytovaných samosprávou.

Aktivní role samosprávy povede k vytvoření uceleného souboru regionálních opatření a služeb doplňujících činnost orgánů státní správy v oblasti výzkumné a inovační politiky a rozvoje podnikatelského prostředí. Praha bude podporovat začínající i zavedené podnikatele a investory, bude schopná využívat kapacity výzkumných organizací, flexibilně reagovat na potřeby podnikatelských subjektů a identifikovat klíčové konkurenceschopné obory pražské ekonomiky, v níž dominuje sektor služeb. Podnikatelský sektor a inovační systém představují velmi dynamické součásti života ve městě, které budou výrazně ovlivňovat směr jeho dalšího rozvoje. Budou se promítat například do struktury ekonomických činností, kvalifikační struktury pracujících, kvality služeb, a tím i do kvality života.

Město proto podpoří kreativitu a podnikavost a bude posilovat rozvoj pestrého a diverzifikovaného podnikatelského prostředí, které má pozitivní vliv na oživení městského prostoru a lokálních center. Malé firmy podporují komunitní rozvoj a spoluvytvářejí identitu města, která je atraktivní a stimuluje nově příchozí obyvatele.

Na rozdíl od cíle 2.1 zaměřeného mimo region se cíl 2.2 zabývá vnitřním prostředím Prahy.

Klíčová slova

Podnikání, výzkum, inovace, investice, podnikatelské prostředí, mezisektorová spolupráce, kreativita, hospodářská specializace

Oblasti strategického cíle

- 2.2 A Inovace pro rozvoj
- 2.2 B Podnikatelské prostředí

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS2.1 Relativně velká kupní síla v aglomeraci a nevyužitý růstový potenciál ve většině ekonomických odvětví

Problémy:

- PR1.1 Podnikatelské prostředí v Praze nenabízí kontinuální dialog mezi různými aktéry soukromé i veřejné sféry
- PR1.2 Město nemá dostatečně proaktivní a koncepční přístup k investicím a investorům na svém území
- PR7.1 Praha nedostatečně využívá potenciál, plynoucí z vysoké koncentrace institucí výzkumu, vývoje a inovací na jejím území, a nedostatečně rozvíjí inovační podnikání
- PR2.8 Městský majetek není systémově dostupný pro realizaci aktivit oživujících město

Potenciály:

- P1.2 Na území Prahy je soustředěno cca 60 % výzkumných kapacit České republiky

Hlavní indikátor

- 2.2.0 Zvýšení počtu firem ve znalostně intenzivních odvětvích zpracovatelského průmyslu a služeb

Příklady indikátorů

- 2.2.1 Zvýšení výdajů na výzkum a vývoj v podnikatelském sektoru
- 2.2.2 Zvýšení objemu licenčních poplatků z poskytnutých licencí na patenty poskytovatelů z Prahy

- 2.2.3 Zvýšení finančního objemu mezisektorové spolupráce ve výzkumu a vývoji
- 2.2.4 Zvýšení počtu malých a středních firem v kreativních odvětvích

Podřízené dokumenty strategického charakteru

Regionální inovační strategie hl. m. Prahy (2014-2020)

SMART Prague 2014-2020

Operační program Praha – pól růstu ČR

Vybraní aktéři

Akademie věd ČR

Technologické centrum AV ČR

CzechInvest

Hospodářská komora hlavního města Prahy

MHMP, oddělení strategie a podpory podnikání

Unie malých a středních podniků

Univerzita Karlova

Asociace malých a středních podniků a živnostníků

Aspen Institute

Česká zemědělská univerzita

ČVUT, Fakulta elektrotechnická

MHMP, odbor evidence, správy a využití majetku

MHMP, odbor evropských fondů

Ministerstvo průmyslu a obchodu, Oddělení politiky MSP, finančních nástrojů a maloobchodu

Start it up!

Technologická agentura ČR

The Czech Private Equity and Venture Capital Association (CVCA)

Univerzita Karlova, PF, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Úřad vlády, Sekce pro vědu, výzkum a inovace

Vysoká škola chemicko-technologická

2.2-A Inovace pro rozvoj

Využívat inovační politiku města formulovanou Regionální inovační strategií jako nástroj ekonomického rozvoje

2.2-A1 Podporovat spolupráci veřejného, podnikatelského a výzkumného sektoru

Usnadňovat a podporovat mezisektorovou spolupráci ze strany samosprávy povede k posílení konkurenceschopnosti ekonomiky, ke zhodnocení předchozích veřejných investic do výzkumné infrastruktury a k využití výsledků výzkumu a inovací ve veřejných službách poskytovaných samosprávou.

Organizace

rozvoj platformy pro rozvoj pražské ekonomiky složené ze zástupců města, podniků a výzkumné sféry zajišťující spolupráci a koordinaci (Pražská inovační rada)

Realizace

využívání nových nástrojů podporujících inovace typu veřejné zakázky na inovační řešení

vytvoření jednotného systému témat města, městských částí a jimi založených a zřízených organizací, do jejichž řešení by se zapojily výzkumné organizace

zapojení firem do hledání inovačních řešení pro veřejnou správu

spolupráce města, podniků a výzkumných organizací na přípravě a realizaci projektů rozvoje inovačního prostředí

cílená komunikace s podnikatelskými subjekty ve vybraných oborech (zejm. oborech vázaných na vědu o živé přírodě, kreativních oborech, nových technologiích) o jejich perspektivách a záměrech

vytvoření jednotného prostředí pro komunikaci vědeckovýzkumných kapacit a komerčního sektoru skrze stabilní nefinanční nástroje založené na kontinuálních aktivitách hl. m. Prahy, např. asistence kontaktu a zlepšení přehledu o možnostech technologického transferu

vytvoření informačního zdroje zprostředkujícího informace usnadňující spolupráci

2.2-A2 Podporovat vznik a rozvoj inovačních podniků

Usnadňovat a podporovat vznik a rozvoj podniků ze strany samosprávy s důrazem na hledání nefinančních nástrojů má za cíl zvýšit míru podnikání ve městě a jeho úspěšnost.

Realizace

vytvoření informačního zdroje pro podniky zpřehledňujícího nabídku služeb

připravit vhodné podpůrné nefinanční a nedotační nástroje pro začínající inovační podniky, např. asistenci, podporu se zázemím a internacionalizací

koordinované zkvalitňování zařízení inovační infrastruktury (podnikatelské inkubátory, vědeckotechnické parky aj.), včetně podpory centra pro rozvoj podnikání Prague StartUp Centre, v oblasti mentoringu, propojování a koučinku pro začínající firmy

2.2-B Podnikatelské prostředí

Zlepšovat podnikatelské prostředí a podporovat podnikání jako součást integrovaného rozvoje městského prostředí

2.2-B1 Předkládat a podporovat legislativní změny ve prospěch podnikatelského prostředí

Využívat možnost zákonodárné iniciativy Prahy jako kraje a zkvalitňovat Prahou vydávané legislativní předpisy je příležitostí pro zlepšování podmínek podnikání.

Organizace

snížování administrativní náročnosti podnikání v případech, kdy podmínky a parametry určuje město předkládání a podpora legislativních návrhů zlepšujících podmínky podnikání v ČR včetně zpracování hodnocení dopadů regulace (tzv. RIA)

2.2-B2 Konceptně využívat území a nemovitý majetek města pro podporu podnikání (viz také 3.1-A)

Optimalizovat nakládání s majetkem a využívat jej ve vhodných případech k podpoře podnikání je jedním z nástrojů zlepšování podnikatelského prostředí. A naopak podnikatelské aktivity mohou pomoci oživit nevyužívaný nebo nevhodně využívaný majetek či lokality města.

Realizace

prioritizace oblastí / zón v rámci Prahy s potenciálem pro investice do rozvoje kreativního a inovativního podnikání s využitím integrovaného přístupu

využívání podpory malého a středního podnikání pro integrující témata spojená s budoucím rozvojem a potenciálem města např. v oblasti kreativních odvětví, zelené ekonomiky nebo udržitelné mobility

vytipování vhodných nemovitostí v majetku města k využití jako prostory pro začínající podnikatele (co-working, inkubátory, technologický park apod.), včetně vhodné formy správy prostor městem nebo jinými subjekty

snaha o vyvolání zájmu státu o Prahu jako hlavní město (spoluúčast na investičních akcích nadregionálního významu, vhodné pobídky z úrovně státu)

2.3 Kulturní značka

Praha má silnou kulturní značku posilovanou soudobým uměním

Silná marketingová značka hl. m. Prahy, která dosud čerpá zejména ze zápisu historického jádra města na prestižní Seznam světového dědictví UNESCO, nyní dostane další souvislosti. Značka Prahy dostane ve sféře kultury nový obsah, reflektující nejen kulturní historii, ale i současné aktivity pražské umělecké scény v mezinárodním měřítku. Praha bude rozvíjet dva nejsilnější aspekty své kulturnosti – kulturu jako produkt a kulturu jako duchovní klima města. Kulturní animace a koncepční marketing zviditelní potenciál vysoké koncentrace profesionálních kulturních institucí a jejich programové nabídky v centru Prahy. Současné umění a kultura jedinečným způsobem harmonicky podpoří zachování obrazu města a jeho unikátní integritu a autenticitu.

Praha se zařadí mezi evropské kulturní leadery, kteří podporují rozvoj inovativních forem živého umění a výrazné umělecké počiny mezinárodního významu. Prostřednictvím dialogu současného živého umění s kulturně historickým dědictvím se posílí nejen společenské povědomí o hodnotách a významu světového kulturního dědictví v Praze, ale vznikne také jedinečné kreativní městské prostředí s nenapodobitelnou atmosférou. Pražská scéna živého umění se zviditelní v mezinárodním měřítku. Vznikne nová dobře čitelná a komunikující kulturní tvář města, díky které se budou turisté do Prahy opakovaně vracet.

Nové nástroje prezentace, animace, propagace a moderace kulturní nabídky budou přínosem nejen pro návštěvníky kulturních akcí, ale i pro kulturní instituce i jednotlivé aktéry. Ustavení tematických kulturních klastrů odstraní příčiny jednostrannosti turistické nabídky v centru města (při respektování racionálních alokací turistických aktivit i v dalších částech města) a zefektivní management a prezentaci kulturní identity metropole. Praha bude obohacena o ekonomické benefity plynoucí z propojení kulturního turismu a kulturních a kreativních průmyslů. Optimalizace v oblasti kulturního turismu bude zlepšovat vnější a vnitřní vnímání města jako atraktivního a dynamicky se rozvíjejícího místa.

Klíčová slova

Značka města, kulturní evropská metropole, dialog kulturně historického dědictví se současným uměním, genius loci, živé centrum města

Oblasti strategického cíle

- 2.3 A Kreativní metropole
- 2.3 B Kulturní inovace a instituce
- 2.3 C Správa kultury
- 2.3 D Kultura ve veřejném prostoru
- 2.3 E Kulturní turismus
- 2.3 F Financování kultury
- 2.3 G Péče o památky

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS1.3 Praha má marné příležitosti k propojení tradice a současného živého kulturního kapitálu

Problémy:

- PR5.4 Chybí kreativní spolupráce a moderátor vazeb mezi veřejným a soukromým sektorem v oblasti kulturních odvětví ve vnitřním městě
- PR5.1 Není k dispozici dostatečně komplexní, stabilní a politicky podpořený marketing kultury Prahy
- PR1.8 Praha je v očích návštěvníků muzeum pod širým nebem, kam stačí zajet jednou za život, protože je k vidění stále stejná neměnná historická kulisa
- PR1.5 Doba pobytu turistů se zkracuje na 1-2 dny
- PR1.8 Návštěvníci města se koncentrují zejména kolem Královské cesty, navzdory tomu, že Praha nabízí daleko více možností vyžití, ale nedostatečně je propaguje
- PR5.1 Praha se příliš orientuje na čistý turismus a nedostatečně rozvíjí potenciál business hubu, který není sezónně omezen

Potenciály:

- P3.5 Nevyužitý potenciál bohaté kulturní nabídky ve městě k vytvoření tematických kulturních klastrů a k posílení kulturní identity metropole

Hlavní indikátor

- 2.3.0 Zvýšení podílu turistů, kteří se plánují vrátit do Prahy

Příklady indikátorů

- 2.3.1 Udržení počtu nebo růst malých a středních firem v kreativních odvětvích
- 2.3.2 Zvýšení počtu domácích návštěvníků Prahy
- 2.3.3 Zvýšení podílu kulturních, kreativních odvětví na čisté přidané hodnotě
- 2.3.4 Zvýšení počtu samostatných výstav, koncertů a vystoupení v památkových objektech s kulturně výchovným využitím podle krajů
- 2.3.5 Zvýšení počtu zveřejněných datových sad v oblasti kultury
- 2.3.6 Zvýšení počtu hodin týdně věnovaných sportu, kultuře, setkáním s přáteli a komunitním aktivitám
- 2.3.7 Zvýšení míry spokojenosti s kvalitou veřejného prostoru
- 2.3.8 Zvýšení návštěvnosti vybraných kulturních zařízení (památky, knihovny, muzea, divadla)
- 2.3.9 Zvýšení podílu výdajů z rozpočtu hl. m. Prahy na kulturu

Podřízené dokumenty strategického charakteru

Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy (2010-2015)
Management plán
Operační program Praha – pól růstu ČR
SMART Prague 2014-2020
Marketingová koncepce cestovního ruchu 2013 – 2020 Czech Tourism
Marketingová strategie cestovního ruchu 2013-2020 Czech Tourism
Strategie rozvoje cestovního ruchu v Praze pro roky 2014–2018

Vybraní aktéři

AMU
Centre for Central European Architecture
CZECHDESIGN
Institut pro digitální ekonomiku, o.p.s.
Institut umění, Divadelní ústav
Jatka 78

Městská knihovna v Praze
MHMP, odbor kultury, zahraničních vztahů a cestovního ruchu
MHMP, odbor památkové péče
Muzeum hlavního města Prahy
Nadace pro současné umění
Národní památkový ústav
Prague City Tourism
Signal festival
Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze
Vysoká škola ekonomická, FMV, Katedra cestovního ruchu
Aeroškola
Akademie věd ČR, Technologické centrum, Oddělení rozvoje podnikání
Akademie výtvarných umění
Artmap
Asociace cestovních kanceláří České republiky
Asociace hudebních festivalů České republiky
Asociace inovačního podnikání ČR
Asociace producentů v audiovizí
Aspen Institute
Brána muzeí otevřená
Corrupt Tour
Czech Fashion Council, Prague Fashion Week
Czech Film Commission
Česká centra
Česká centrála cestovního ruchu - Institut turismu
Česká filharmonie
Česká komora architektů
České hry, o.s.
ČT Art
Dejvické divadlo
Designblok
Divadlo Archa
DOX Centrum současného umění
Galerie hlavního města Prahy
Hvězdárna a planetárium Praha
Institut umění, Divadelní ústav
Klub za starou Prahu
Knihovna Václava Havla
Ministerstvo kultury
Národní divadlo
Národní filmový archiv
Národní galerie
Národní technické museum
Pražské jaro
Pražské Quadrenniale
Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK
Tanec Praha
Úřad průmyslového vlastnictví

2.3-A Kreativní metropole

Zatraktivňovat image města jako kreativní evropské metropole

2.3-A1 Zařadit Prahu mezi evropské kulturní metropole

Zviditelnit živý potenciál bohaté kulturní nabídky ve městě a posílit mezinárodní spolupráci s evropskými městy, které jsou leadery v oblasti současného živého umění.

Realizace

zapojení a spolupráce Prahy s ostatními evropskými kulturními metropolemi (Vídeň, Berlín, Amsterdam) na výměně zkušeností s rozvojem měst prostřednictvím kultury

podpora rozvoje inovativních forem živého umění a výrazných kulturních a uměleckých počinů mezinárodního významu a dosahu, které jsou originálním produktem pražské scény živého umění

podpora reprezentativní mezinárodní spolupráce a výměny špičkových zahraničních kulturních uměleckých projektů

aktivní účast na mezinárodních tematických diskusích, konferencích a platformách – rozvíjení znalostního networkingu

aktivní propojení kultury a školského a vzdělávacího systému s cílem podporovat povědomí o umění od nejmladšího věku

zajištění cílené kulturní nabídky pro studenty zahraničních vysokých a středních škol

zajištění cílené kulturní nabídky pro studenty českých mimopražských škol

podpora a spolupráce vývozu unikátních pražských projektů mimo město (zahraničí i ČR)

podpora soutěží a soutěžních přehlídek s tématem umění a kultury

podpora mezinárodních architektonických soutěží na městské investice

2.3-A2 Posílit nový obsah mezinárodní značky Prahy spojený se současnou kulturou

Zapojovat současnou živou kulturu do standartních komunikačních nástrojů a mezinárodní prezentace města na místo jednosměrné komunikace o fenoménu světového historického dědictví.

Příprava

zmapování marketingového potenciálu nejvýznamnějších kulturních institucí v Praze a identifikování tematických oblastí pro nový aktuální obsah značky města, reflektující aktivity a vývoj pražské kulturní scény v mezinárodním měřítku

Realizace

spolupráce na tvorbě nového obsahu značky města s kulturními subjekty, které mají potenciál programové nabídky pro kulturní turismus

nastavení priorit marketingu kulturní značky města, akcentace evoluce města

zajištění disperse turistů, pomocí marketingu a kulturní animace, na méně vytížená, ale ekvivalentně zajímavá místa za hranice samotného historického centra

tematizace přetíženosti Prahy turistickým ruchem a iniciace alternativní kulturní nabídky mimo centrum města, vytvoření kampaně ve smyslu „Save Prague as World Heritage for the Future“ podobně jako v jiných turisticky přetížených evropských destinacích, a to v rámci vyhledávání nových cílových skupin náročnějších turistů, vnímajících globální společenskou zodpovědnost

vytvoření strategie udržitelného rozvoje cestovního ruchu v hlavním městě Praze

vytvoření podmínek pro dlouhodobější plánování a marketing významných kulturních akcí a zkvalitnění programu a hostování mezinárodně respektovaných umělců

vytvoření specifické kampaně spojené se současným uměním zaměřené na přilákání domácích návštěvníků do hlavního města (ve spolupráci Prague City Tourism a Czech Tourism)

vytvoření specifické kampaně pro domácí návštěvníky, tematizace nabídky dle specifických cílových skupin např. pro seniory, rodiny s dětmi, školy

vytvoření řady specifických PR kampaní, která zviditelní mezinárodní úspěchy současné pražské kulturní scény (zapojení významných pražských umělců a kulturních počínů mezinárodního významu do kampaně)

dlouhodobé zviditelnění a komunikace titulu Praha kreativní město literatury UNESCO

vytvoření programových balíčků pro školy - dlouhodobá koncepce seznámení se s hlavním městem a jeho kulturní nabídkou v průběhu školní výuky od mateřské přes základní až po vysoké školství

podpora projektů a kulturních událostí rozvíjejících obsah titulu Praha kreativní město literatury UNESCO

2.3-B Kulturní inovace a instituce

Rozvíjet a reagovat na požadavky činnosti kulturních institucí a velké nabídky aktivit v kultuře a umění

2.3-B1 Podporovat kvalitu činnosti etablovaných pražských kulturních organizací a víceletých projektů

Plánovat a systémově podporovat konkurenceschopnost pražských kulturních aktérů při respektu k nově vznikajícím organizacím a trendům v oblasti živého umění.

Příprava

průběžné mapování nových kulturních a uměleckých subjektů a počínů

analýza a naplňování potřeb konkrétních kulturních subjektů a zařízení (včetně modernizace vybavení a stavební revitalizace)

zajištění auditu konkurenceschopnosti pražských kulturních institucí a statků (architektonická, výtvarná díla, instituce) ve srovnání s benchmarkovými městy

komplexní analýza kulturní infrastruktury Prahy, identifikace deficitů a tvorba podkladů pro investiční rozhodování

zajištění pravidelného nezávislého odborného hodnocení realizace projektů i výsledků činnosti kulturních subjektů, kontinuálně podporovaných Prahou (včetně příspěvkových organizací)

Organizace

modernizace způsobu fungování veřejných kulturních institucí s cílem zatraktivnit jejich prostory pro současné potřeby společenského života

vytvoření systému podpory nových kulturních aktivit a uměleckých projektů s potenciálem podpořit kulturní značku města

posílení prestiže pracovníků a odborných kapacit v institucích, podpora účasti v mezinárodních sítích a konferencích, zlepšení pracovních podmínek a vyšší ohodnocení umělecké i odborné práce

vytvoření podmínek k dlouhodobému plánování kulturních aktivit a marketingu významných kulturních akcí, zajištění garance víceletého financování

Realizace

vytvoření hodnotového rámce pro srovnání přínosů činnosti kulturních organizací se zahraničím

zajištění konkurenceschopnosti a aktuálnosti obsahu programové nabídky institucí prostřednictvím spolupráce institucí s nezávislými trend leadery / malé galerie, nezávislé, taneční a divadelní skupiny apod.

vytvoření dlouhodobé vize revitalizace vnitřních i venkovních veřejných prostor budov a fungování kulturních institucí, aby mohly lépe sloužit jako nízkoprahová místa setkávání a tvůrčí centra (huby)

poskytnutí účelových finančních příspěvků na podporu zpřístupnění kulturní nabídky institucí i nezávislých subjektů zahraničnímu publiku

aktualizace kulturní infrastruktury a investice do kulturních zařízení na základě současných společenských potřeb (koncertní síň, rozšíření sítě galerií)

2.3-B2 Konceptně podporovat vznik tematicky zaměřených kulturních klastrů na území města

Uplatňovat principy rozvoje městských částí s využitím potenciálu kulturních a kreativních průmyslů, se specifickým zaměřením na rozvoj tematických kulturních klastrů, které posilují kulturní identitu metropole.

Příprava

analýza kulturního potenciálu v centru města a vytipování témat a organizací pro spolupráci na tvorbě nových klastrů

Realizace

aktivizace potenciálních účastníků a hlavních nositelů vytipovaných kulturních klastrů

propojování napříč sektory – zapojování neziskových organizací, podnikatelských subjektů, akademického sektoru a klíčových kulturních institucí do klastru

nastavení systému sdílení a vyhodnocování zkušeností z modelových příkladů dobré praxe fungování kulturních klastrů

moderování efektivní komunikace a marketingu klastrů

podpora modelových příkladů spolupráce z oblasti kreativních průmyslů

stimulace vzniku klastrů pomocí finančních pobídek

vytvoření nového dotačního systému podpory pro subjekty z oblasti kreativních průmyslů zapojených do klastrů na území města

podpora kulturních klastrů a kulturních projektů podporujících sociální kohezi (např. mezigenerační dialog)

2.3-C Správa kultury

Využít a zúročit potenciál kultury ke strategickému rozvoji Prahy

2.3-C1 Posílit kapacity městské správy ke kompetentnímu rozhodování v oblasti kultury a umění

Naplnovat principy efektivní správy kulturního sektoru založené na hloubkové znalosti prostředí a srovnání v kontextu evropských měst.

Příprava

vytvoření standardů fungování a mechanismů evaluace kulturních institucí a jejich specifických parametrů pro zřizované kulturní instituce, nezávislé veřejné i soukromé subjekty

Organizace

vytvoření pracoviště na Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy pro sběr a analýzu dat o kultuře, zajišťující systematický a koncepční přístup k oblasti, a které bude moderovat mezioborovou diskusi s transparentním zapojením všech aktérů (vznik diskusní platformy Fórum pro kulturu)

nastavení mechanismů evaluace a formulace dlouhodobé vize v oblasti kultury (průběžně aktualizovaná kulturní strategie města)

nastavení spolupráce ve sdílení dat v oblasti kultury a sportu s orgány státní správy (ČSÚ, NIPOS) a s městskými částmi – podílení se aktivně na debatě o formování satelitního účtu kultury

Realizace

zapojení nejvýznamnějších kulturních subjektů jako klíčových partnerů pro zlepšování kvality života ve městě a pro rozvoj kulturního turistického ruchu

nastavení dlouhodobé spolupráce s městskými částmi v oblasti rozvoje kultury

2.3-C2 Posílit postavení Prahy jako leadera v oblasti kultury, klíčového faktoru rozvoje měst 21. století

Vést a spravovat agendu kultury v Praze na světové úrovni a na základě současných aktuálních poznatků fenoménu rozvoje měst prostřednictvím kultury v evropském regionu.

Organizace

vznik dílčích strategií pro kulturu, sport a volný čas s cílem zajistit dostupnost těchto složek všem obyvatelům města

zpracování Strategie rozvoje kultury a umění s akcentem na potřeby rozvoje svobodné aktivní občanské společnosti, rozvoje konkurenceschopnosti a zvyšování kvality života ve městě

vznik Strategie rozvoje sportu s důrazem na neprofesionální sport a tzv. sport pro všechny (pro zdraví občanů), aktivizace a dostupnost pro nízkopříjmové skupiny, důraz na spontánní trávení volného času mládeže

Realizace

prosazování znalostí a inovací ve správě a podpoře kultury v Česku i v zahraničí

spolupráce a výměna zkušeností hl. m. Prahy, státu a ostatních regionů ČR v oblasti kultury a umění

zapojení se do mezinárodních sítí a iniciování mezinárodních projektů s jinými městy, které Praze umožní zvyšovat svoje kompetence pro rozvoj města prostřednictvím kultury a umění

spolupráce a výměna zkušeností s ostatními krajskými městy v ČR

2.3-D Kultura ve veřejném prostoru

Sledovat vyšší kvalitu veřejných prostranství pro realizaci kulturních aktivit a uměleckých produkcí

2.3-D1 Zajistit koncepční užívání veřejného prostoru pro kulturní aktivity a umění

Uplatňovat principy transparentní správy k užívání veřejného prostoru v Praze ke kulturním aktivitám na místo snahy omezovat a budovat bariéry k užívání veřejného prostoru kulturními aktéry.

Příprava

zadání uživatelské analýzy veřejného prostoru v Praze s výstupem manuálu pro uživatele veřejného prostoru k živým kulturním aktivitám

vypracování generelu veřejného majetku pro kulturní využití

zajištění sběru veřejného mínění o kulturních aktivitách ve veřejném prostoru a jeho reflexe (výzkumy veřejného mínění, dotazníková šetření, diskuse)

Organizace

vytvoření subjektu, jehož náplní činnosti bude péče o koncepční a kulturní animaci veřejného prostoru města

vznik pozice koordinátora veřejného prostoru s kompetencí částečného povolování akcí s respektováním rovnocenného práva městské části při rozhodování o povolení akcí ve veřejném prostoru na svém území.

vytvoření Koncepce péče o umění ve veřejném prostoru na území města v režimu návrhů řešení a doporučení pro jednotlivé městské části

výběr prioritních veřejných prostor a klíčových kulturních projektů podporujících kulturní image města (pod expertní supervizi)

Realizace

snižování bariér užívání veřejného prostoru pro filmový průmysl

2.3-D2 Zjednodušit v Praze podmínky a pravidla pro aktivní kulturní a společenské užívání veřejného prostoru.

Nastavit a dodržovat jasné podmínky k užívání veřejného prostoru v Praze ke kulturním aktivitám na místo snahy budovat bariéry k užívání veřejného prostoru ke společenským aktivitám.

Organizace

vytvoření transparentních pravidel pro využívání veřejného prostoru, která rozlišují veřejný a komerční zájem

vznik koncepce umístování velkých společenských akcí ve veřejném prostoru, omezování umístění těchto akcí v parkových plochách z důvodu destruktivních dopadů vysoké návštěvnosti těchto akcí na travnaté porosty

Realizace

příprava a realizace transparentních jednání a spolupráce jednotlivých složek správy veřejného prostoru na nových pravidlech užívání veřejného prostoru

vznik integrovaného a veřejně dostupného kalendáře všech záborů veřejného prostoru ve městě

zajištění finanční podpory a uživatelské vstřícnosti pro kreativní přístupy k veřejnému prostoru

vytvoření dotačního programu finančních pobídek pro ožívování veřejného prostoru pro kulturní a vzdělávací instituce v městských částech (včetně centra města)

2.3-D3 Nastavit pravidla a kompetence k využívání veřejného prostoru okolo budov kulturních institucí

Upřednostňovat principy transparentní správy k užívání veřejného prostoru v blízkosti kulturních institucí s respektem a nastavením priorit podporujícími image a renomé klíčových kulturních aktérů.

Příprava

analýza lokace klíčových kulturních institucí - definování „ochranného pásma kulturních staveb“.

Organizace

v rámci investiční a majetkové politiky respektování koncepčních dokumentů pro tvorbu veřejných prostranství (nyní Manuál tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy) při návrhu řešení přílehlého veřejného prostoru kulturních a vzdělávacích institucí

zadávat projekty na novostavby i rekonstrukce městských kulturních a vzdělávacích institucí architektonickými soutěžemi včetně řešení přilehlých veřejných ploch

Realizace

vznik systému ochranného pásma ve veřejném prostoru okolo budov klíčových kulturních institucí – prevence rušivých vlivů

nastavení odpovědností a pravomocí ve vymezeném ochranném pásmu

formulování odpovědnosti a pravomoci zúčastněných aktérů v péči o přilehlý veřejný prostor kulturních institucí ve spolupráci s městskými částmi, s organizacemi státu a dalšími institucemi

2.3-E Kulturní turismus

Zvýšením podpory živé a různorodé kulturní nabídky evropského formátu podpořit vnější a vnitřní vnímání města jako atraktivního místa pro kulturní turismus

2.3-E1 Optimalizovat (maximalizovat) doby pobytu turistů v Praze prostřednictvím živé kulturní nabídky

Zviditelnit a posílit marketing živé kulturní nabídky v různých částech města na místo okamžité jednorázové návštěvy historického centra a vytvořit nové specifické animační programy v lokalitách statku světového kulturního dědictví UNESCO.

Příprava

zmapování potenciálu dalších lokalit pro incomingový turismus (Vyšehrad, Holešovice, Letná, Troja, Žižkov, Vršovice a další) včetně již existujících, ale málo propagovaných destinací (historická čistírna odpadních vod, stoková síť, románské podzemí, rezidence primátora apod.). Využití spontánně se rozvíjejících zón mimo centrum k nasměrování části návštěvníků a jejich kulturnímu vyžití

analyzování zážitkového cestovního ruchu v Praze s cílem posílit propagaci nabídky kulturních produktů pro domácí i zahraniční účastníky kulturního turismu

Realizace

standardizace přístupnosti živé kulturní nabídky zahraničním turistům – podpora minimalizace jazykových bariér (titulkovací zařízení u činoherních divadel jako standardní služba)

oživení genia loci pražské památkové rezervace a statku světového kulturního dědictví UNESCO jedinečnými kulturními počiny evropského formátu

vytvoření vzdělávacích a kulturních programů o pražské památkové rezervaci pro kulturní turismus – památky Prahy jako součást prezentace vysoké kultury nové formy komunikace a propagace aktuální kulturní nabídky v centru směrem k návštěvníkům města

odlehčení Královské cesty a historického jádra Prahy - vytvoření alternativní páteřní turistické trasy v centru města, zejména v lokalitách statku světového kulturního dědictví UNESCO

podpora pěšího propojení centra s krajinou v okolí Prahy

podpora turistiky s návazností na MHD pro zahraniční návštěvníky

zaměření se při tvorbě kulturní nabídky na potřeby turistů všech národností a generací se specifickou pozorností na návštěvníky, kteří přijíždějí jak za obchodem, tak za poznáním

podpora kongresové a výstavní turistiky

podpora tvorby konkrétních forem programových produktů z různých oblastí kultury pro kulturní turismus podpora využití chytrých technologií pro interpretaci kulturního i místního dědictví a to jak na úrovni institucí, tak na úrovni nabídky produktů pro cestovní ruch

podpora projektů jazykově bezbariérové kulturní nabídky: klasická hudba, současný tanec, folklórní umění, loutkové divadlo a animace s efektivním využitím historických budov

specifická podpora nabídky atraktivních kulturních akcí mimo hlavní turistickou sezónu

2.3-E2 Rozvíjet stabilní spolupráci všech aktérů zabývajících se kulturním turismem v Praze

Uplatňovat principy participace, tvůrčí spolupráce a společných projektů při rozvoji kulturního turismu ve městě se zapojením veřejných i soukromých podniků, místních i zahraničních agentur, městských a státních organizací a škol.

Organizace

vytvoření komplexní strategie rozvoje cestovního ruchu v Praze s akcentem na posilování významu kulturní značky města

Realizace

zlepšení vzájemné komunikace, informovanosti a koordinace aktivit

společná propagace nového obsahu kulturní značky města

prezentace Prahy jako business hubu, jmenování ambasadorů města ze soukromého sektoru, kteří budou spolu s politickou reprezentací komunikovat při cestách do zahraničí výhody podnikání v Praze

podpora domácího kulturního turismu a zvyšování jeho objemu na srovnatelnou úroveň s kulturními evropskými metropolemi

2.3-F Financování kultury

Zajistit dostatečné zdroje financování pro udržitelný rozvoj špičkové kultury v Praze

2.3-F1 Nabídnout nové nástroje pro podporu kultury ve městě srovnatelné s evropskými kulturními metropolemi.

Stimulovat rozvoj kulturního sektoru v Praze dostupnými analytickými, koncepčními, legislativními a finančními nástroji s respektem k nefinančním formám podpory a jejich uplatňování.

Příprava

realizace srovnávací analýzy grantového systému hl. m. Prahy a MKČR – komparace objemu financí z grantového systému MKČR a identifikace špičkových institucí a projektů

analýza potřeb kulturních organizací a jejich kvalit včetně porovnání s mezinárodní kulturní scénou

Organizace

podpora prosazení legislativy k novému právnímu subjektu – veřejnoprávní instituce v kultuře (VPI)

Realizace

podpora kulturní značky v rámci marketingových aktivit města – kulturní diplomacie, zahraniční prezentace města, účast na veletrzích doma i v zahraničí

nastavení průběžné komunikace s kulturním sektorem a systém integrace jeho námětů do systému podpory pražské kultury

spolupráce s MKČR, Institutem umění-Divadelním ústavem a dalšími národními institucemi (jako jsou Národní divadlo a Národní galerie) pro posílení synergického efektu a dalších forem podpory živého umění v Praze

podpora a rozvoj donátorství a filantropie, síťování podnikatelského a veřejného sektoru

nastavení zvýhodněných podmínek pro využití propagačních ploch zřizovaných a spravovaných veřejnou správou pro propagaci kulturních akcí

podpora formou poskytování prostoru zdarma v propagačních a komunikačních nástrojích města
bonifikování mezinárodního rozměru kulturních projektů i institucí v grantovém systému
ve spolupráci s MKČR a městskými částmi vytvoření transparentního systému vícezdrojového financování pro kulturu a iniciace spolupráce při prosazení této systémové změny i pro ostatní regiony v rámci ČR
podpora multifunkčních kulturních center na okraji Prahy
v rámci grantového schématu otevření nového programu podpory animace kulturně historického dědictví se speciálním zaměřením na umělce a projekty současného umění
rozpracování možnosti synergie veřejných finančních prostředků pro podporu inovativních kulturních projektů s crowdfundingem – připravení systému spolupráce s existujícími platformami
podpora rozvoje residenčních prostor, zkušeben a ateliérů pro umělce (domácí i zahraniční)
podpora klasické hudby jako fenoménu podporujícího kulturní značku metropole v rámci vícezdrojového financování

2.3-G Péče o památky

Pečovat o pražské památky a pracovat na jejich prezentaci v dialogu se současnou kulturou

2.3-G1 Pečovat o pražské památky a historické centrum města - světové kulturní dědictví UNESCO

Uplatňovat principy památkové péče s respektem k celosvětovému významu statku světového kulturního dědictví v centru města a dodržovat strategie, pravidla a kontrolu jeho ochrany.

Organizace

uplatňování obecně platných principů a regulativ v památkové péči na území města
sledování strategie a uplatňování pravidel kontroly stanovené v Management plánu ochrany statku světového kulturního dědictví UNESCO

Realizace

zachování přímého vlivu města na stav a využití památek v jeho vlastnictví
věnování pozornosti adekvátnímu využití památek ležících mimo památkovou rezervaci hl. m. Prahy (kostely, drobné sakrální stavby, průmyslová architektura atd.)
rozvinutí osvětové a kulturní činnosti s cílem zvýšit povědomí a vzdělání občanů o univerzálních hodnotách pražských památek
poskytování poradenského servisu a vzdělávání o systémech podpor v památkové péči pro vlastníky památkových objektů
organizační i finanční podpora soukromým vlastníkům při péči o památky
propagace příkladů dobré praxe

2.3-G2 Propojit pražské památky se současnou živou kulturou

Nastavit a dodržovat principy ožívování a kulturní animace pražských památek a statku světového kulturního dědictví UNESCO na místo snahy omezovat možnosti k propojení tradice a současného bohatého kulturního kapitálu v Praze.

Organizace

nastavení pravidel využívání památkového fondu živou kulturou tak, aby se při tvorbě nové identity neztratily hodnoty, které činí Prahu jedním z výjimečných měst

Realizace

využívání památkového fondu přiměřeným způsobem a v souladu s jeho historickým odkazem a při zachování jeho původních hodnot

prostřednictvím podpory živého umění vytvoření prostoru pro tvorbu nových příběhů, které podpoří vnímání univerzálních hodnot, integrity a autenticity světového kulturního dědictví

vedení dialogu kulturního dědictví se současnou kulturou - podpora animace kulturního dědictví se speciálním zaměřením na umělce a projekty současného umění

vytvoření dotačního programu se zaměřením na dialog kulturního dědictví a současného umění

2.4 Vzdělávání

Praha aktivně spoluvytváří výkonný a otevřený vzdělávací systém

Kvalitní školství na všech stupních je základním předpokladem konkurenceschopnosti obyvatel města a firem na vzdělanostním, pracovním a inovačním trhu Evropy i světa a přitažlivosti města i země pro motivované talenty ze zahraničí i významné zahraniční investice v městem preferovaných oborech.

Praha posílí váhu vzdělávání jako klíčového nástroje rozvoje města a stane se lídrem v přístupu k všestranné podpoře vzdělávání. Vysokoškolské a vzdělávací instituce v centru města rozšíří nabídku kulturně vzdělávacích příležitostí a přivedou i specificky zaměřené návštěvníky. Přítomnost studentů a jejich inspirativní aktivity ožíví a zkultivují centrum města. Inovativní a kreativní způsoby výuky, rovnost v přístupu ke vzdělávání, pozitivní vztah k výuce a škole, zvýšení motivace ke vzdělávání celé společnosti - to vše přispěje nejen ke zvýšení kvality, výkonnosti a otevřenosti systému vzdělávání, ale i ke zvýšení hodnotového žebříčku společnosti jako takové. To vše se neobejde bez navýšení investic a zejména lidských zdrojů do všech stupňů vzdělávání, počínaje předškolním.

Klíčová slova

Otevřený vzdělávací systém, mateřské školy, základní školy, střední školy, vysoké školy, mimoškolní aktivity, celoživotní vzdělávání, environmentální vzdělávání, vzdělávání pro kreativitu

Oblasti strategického cíle

- 2.4 A Dostatečná infrastruktura
- 2.4 B Kvalita vzdělávání
- 2.4 C Prevence a inkluze
- 2.4 D Celoživotní vzdělávání
- 2.4 E Potenciál vysokých škol

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Problémy:

- PR7.1 Vysoké školy nemají dostatek prostředků k rozvoji svého stavebního fondu a to zejména v centru města, v soutěži o lukrativní pozemky jsou vytlačovány komerčními společnostmi
- PR7.2 Podíl ČR do veřejných výdajů na vzdělání zaostává za průměrem zemí OECD i EU; činí 5 % HDP, čímž se ČR umístila na 30. místě ze zemí OECD
- PR4.1 Kapacity základních a mateřských škol jsou na území města rozloženy nerovnoměrně, v některých částech města jsou obtížněji dostupné nebo chybí, v jiných částech je převis kapacit
- PR7.2 Roste přítomnost cizinců ve všech stupních vzdělávacího systému, jejich podíl v populaci Prahy se v minulé dekádě zdvojnásobil

Potenciály:

- P1.1,2 Praha je univerzitním městem s velkou koncentrací vysokých škol, vědecko-výzkumných institucí a vysokoškolsky vzdělaných lidí
- P1.3 Vysoká koncentrace kulturních institucí s potenciálem vzdělávání pro kreativitu
- P3.1 Funguje rozsáhlý systém podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Indikátory

Hlavní indikátor

2.4.0 Zvýšení podílu výdajů z rozpočtu hl. m. Prahy na regionální vzdělávání

Příklady indikátorů

- 2.4.1 Snížení podílu mladých lidí nezaměstnaných a mimo vzdělávání ve věku 15-24/25-29
- 2.4.2 Zvýšení podílu dětí ve věku 3-5 let, které se účastní předškolního vzdělávání
- 2.4.3 Snížení počtu odmítnutých žádostí o přijetí do mateřské školy
- 2.4.4 Zvýšení nabídky alternativních forem vzdělávání včetně předškolního
- 2.4.5 Zvýšení podílu obyvatel s pěší dostupností ZŠ do 15 min
- 2.4.6 Zvýšení počtu studentů odborného vzdělání SŠ
- 2.4.7 Zvýšení podílu škol jako center celoživotního učení

Související pražské dokumenty strategického charakteru Akční plán Koncepce speciálního školství (2015-2018)

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2016–2020

Koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na území hl. m. Prahy (2014–2020)

Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců 2014-2017

Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území hl. m. Prahy

Krajský akční plán rozvoje vzdělávání

Operační program Praha – pól růstu ČR

SMART Prague 2014–2020

Vybraní aktéři

Akademie věd ČR

ČVUT Praha

CZESHA - Unie školských asociací ČR

Eduin

Fond dalšího vzdělávání

Hvězdárna a planetárium ČR

Městská knihovna

MHMP, odbor školství a mládeže

Národní technické muzeum

Národní ústav odborného vzdělávání

Národní ústav pro vzdělávání

Univerzita Karlova

Univerzita Karlova, FHS, Centrum pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče

VŠE Praha

Akademie výtvarných umění

Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR, o.s.

Aspen Institute

Česká rada dětí a mládeže

Dům dětí a mládeže hl. m. Prahy

MHMP, odbor rozpočtu

Ministerstvo mládeže, školství a tělovýchovy

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Sekce politiky zaměstnanosti a trhu práce

Národní agentura pro evropské vzdělávací programy

2.4-A Dostatečná infrastruktura

Zajistit dostatečně kapacitní a moderní infrastrukturu regionálního školství

2.4-A1 Přizpůsobit kapacity mateřských a základních škol demografickému vývoji

Přizpůsobit kapacity mateřských a základních škol demografickému vývoji a místní aktuální potřebě, tak aby postupným rozvojem obytné výstavby a vývojem demografického složení obyvatelstva nedocházelo k disproporcím, kdy v některých územích školy zásadně nedostačují a v jiných je naopak jejich kapacita nezaplňována, a kdy nucené denní přejíždění žáků je nejen nepohodlné pro obyvatele, ale rovněž zatěžující pro město.

Příprava

analýza kapacit zařízení předškolního a základního vzdělávání podle aktuální a místní potřeby

Realizace

navýšení kapacit zařízení předškolního a základního vzdělávání v místě potřeby, včetně odpovídajícího vybavení

podpora vzniku a rozvoje mateřských center, firemních školek apod. (viz též SC 1.1-B2)

2.4-A2 Přizpůsobit stavební fond požadavkům na flexibilitu a víceúčelovost

Přizpůsobit stávající i budoucí stavební fond vzdělávacích zařízení požadavkům na flexibilitu a víceúčelovost, tak aby kromě základního poslání pro vzdělávání vytvářela i zázemí pro kulturní, sportovní a další aktivity komunitního života a tím nejen pomáhala zvyšovat kvalitu života, ale i šetřit finanční prostředky města.

Realizace

podpora inspirující architektury vzdělávacích prostor, modernizace vybavení

přizpůsobení dočasně nevyužívaných zařízení činnostem ve veřejném zájmu, zejména pro komunitní

život - modernizace škol postupnou transformací v integrovaná polyfunkční centra (viz též SC 1.2-B3)

2.4-B Kvalita vzdělávání

Přispět ke zvyšování kvality a výkonnosti vzdělávání

2.4-B1 Podpořit zkvalitňování, otevřenost a modernizaci výuky

Podporovat zavádění moderních výukových metod a tvorbu vzdělávacích materiálů, které by byly otevřeným zdrojem dostupným každému. Opatření přispěje ke snížení bariér ve vzdělávání.

Realizace

podpora spolupráce při zkvalitňování tvorby výukových materiálů

podpora využívání moderních výukových metod (např. e-learningu)

zavedení otevřené platformy pro vzájemnou výměnu informací a šíření zkušeností mezi školami, pedagogy a rodiči

2.4-B2 Podpořit zkvalitňování výuky cizích jazyků ve všech stupních vzdělávání

Podpořit výuku cizích jazyků, která je již od útlého věku nezbytnou podmínkou pro rozvoj jazykových dovedností a kompetencí každého občana a je jednou z priorit národní strategie ve vzdělávání. Podpořit

jazykovou výuku na všech stupních středních škol i následně v terciálním vzdělávání je jednou z priorit hl. m. Prahy.

Realizace

podpora dvojjazyčného vzdělávání (např. výuka některých předmětů v cizím jazyce, metoda „CLIL“) včetně zajištění jazykové výuky pedagogů
podpora jazykové výuky formou spolupráce se zahraničními školami, např. prostřednictvím výměnných programů dětí a pedagogů v zahraničních školách
udržení metropolitního programu podpory středoškolské jazykové výuky
podpora dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti zvyšování jazykových kompetencí

2.4-B3 Podpořit technické a odborné vzdělávání

Technicky a odborně vzdělávat mladé lidi, kteří jsou klíčoví pro inovační výkonnost a konkurenceschopnost společnosti. Zaměřit se na kvalifikaci ve vědních, technologických a inženýrských oborech, které mají vyšší pravděpodobnost uplatnění na pracovním trhu. Technické a odborné znalosti a dovednosti jsou nezbytné pro všechna povolání.

Příprava

monitoring potřeb trhu práce

Realizace

podpora polytechnické výuky a manuální zručnosti od nejútlejšího věku
podpora odborného vzdělávání a oborů STEM, motivace žáků ke studiu těchto oborů
podpora spolupráce základních a středních technických škol
podpora spolupráce odborně zaměřených škol s vysokými školami, s výzkumnými organizacemi, profesními svazy a organizacemi
podpora spolupráce s podnikatelským sektorem při získávání praxe zejména u žáků/studentů v posledních ročnících středních škol
podpora obnovy přístrojového a strojního vybavení středních technických a odborných škol na základě znalosti potřeb trhu práce vytváření základu pro dlouhodobou uplatnitelnost absolventů i podmínek k snazšímu přechodu na trh práce z těch částí soustavy, které své žáky a studenty pro bezprostřední uplatnění připravují

2.4-B4 Klást důraz na digitální/IT gramotnost

Reagovat na všudypřítomný rozvoj digitálních technologií a jejich využívání v nejrůznějších oblastech lidských činností, kde požadavky na znalosti a dovednosti v segmentu informačních technologií stále rostou. Podpořit vzdělávání, které využívá digitální technologie na podporu výuky a učení a stejně tak vzdělávání, které rozvíjí digitální gramotnost žáků a připravuje je na uplatnění ve společnosti a na trhu práce.

Realizace

zavedení svobodného softwaru na školách
podpora inovace vzdělávacích programů v oblasti informační a komunikační technologie
podpora dalšího celoživotního vzdělávání dospělých v oblasti digitální gramotnosti, propojení formálního a neformálního vzdělávání
podpora modernizace stávajících informačních technologií určených zejména pro výuku, zkrácení cyklu obnovy IT vybavení
podpora dalšího vzdělávání pedagogů v oblastech IT technologií a oborových didaktik

2.4-B5 Podpořit alternativní vzdělávání

Vychovávat talentované žáky, správně je motivovat a pečovat o jejich rozvoj je nezbytností pro budování konkurenceschopné znalostní ekonomiky a podpory výzkumu, vývoje a inovací. Jádrem péče o talentované žáky spočívá v denní práci vyškoleného pedagoga v základní škole a ve využití

speciálních programů. Specifické možnosti pak mají školy s alternativním programem a přístupem, jako jsou školy waldorfského typu, Montessori, komunitní a církevní školy, SCIO škola apod.

Realizace

podpora zkvalitnění nabídky vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů
podpora rozvoje škol s alternativním programem a přístupem, ve všech stupních vzdělávání

2.4-B6 Zlepšit podmínky pedagogické práce

Pro zlepšování učení a každodenních výukových a řídicích praktik ve škole je potřeba nejen modernizovat počáteční přípravu učitelů v rámci jejich studia, ale zároveň přispět k soustavnému zlepšování jejich pedagogických dovedností a k dalšímu profesnímu rozvoji v průběhu kariéry. Současně je nezbytné zvýšit společenskou prestiž i postavení učitele ve společnosti.

Organizace

iniciace změn v systému finančního ohodnocení pedagogických pracovníků

Realizace

posilování prestiže pedagogických pracovníků
podpora vzdělávání a zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků ve všech oblastech a ve všech stupních vzdělávání
finanční podpora pedagogických pracovníků, resp. využívání dalších motivačních nástrojů materiálního charakteru, např. zvýhodněných podmínek pro bydlení

2.4-C Prevence a inkluze

Předcházet výskytu rizikových a patologických jevů a zlepšovat sociální klima ve vzdělávání

2.4-C1 Snižovat nerovnosti ve vzdělávání

Zkvalitněním preventivní pedagogické péče a psychologického poradenství podporovat eliminaci nerovných příležitostí a umožnění rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělávání.

Realizace

eliminování odkladů školní docházky
podpora rozvoje inkluzivního vzdělávání ve všech stupních vzdělávání (viz též SC 1.1-E2)
podpora integrace dětí s odlišným mateřským jazykem do vzdělávacího systému (viz SC 1.1-G1)
omezování předčasných odchodů ze vzdělávání a rizik plynoucích ze školního neúspěchu prostřednictvím poradenské sítě

2.4-C2 Zlepšit sociální klima vzdělávání

Vytvářet důvěryhodné a bezpečné prostředí s péčí o kvalitní mezilidské vztahy a komunikaci, vychovávat jedince k sebevědomí a současně k vzájemnému respektu. Vytvářet prostředí přirozeně imunní šikaně a jiných rizikových a patologických jevů.

Realizace

podpora rozvoje sociálních a občanských dovedností, mezigeneračních vztahů a tolerance
podpora neformální komunikace škol, rodičů, pedagogů, samosprávy i podnikatelského sektoru

2.4-C3 Podpořit vzdělávací programy a projekty v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále EVVO)

Příspěvek k přijetí zodpovědnosti za stav životního prostředí, týčit cestu pro zapojení do ochrany životního prostředí, počínaje dětským věkem. Spoluutvářet morálku, působit na rozumovou, citovou i volně aktivní složku osobnosti člověka, rozvíjet dovednosti i sociální komunikativnost.

Realizace

kladení důrazu na výchovu k zdravému životnímu stylu, zdravotní gramotnosti a dalších občanských a sociálních kompetencí (viz též SC 1.1-D)

poskytování výukových programů pro školy a vzdělávání pedagogů a školních koordinátorů EVVO
podpora činnosti středisek ekologické výchovy v Praze

2.4-C4 Podpořit oblast zájmového vzdělávání

Zájmovým vzděláváním, které tvoří důležitou součást neformálního vzdělávání, přispívá k osobnostnímu rozvoji dětí i rozvoji sociálních kompetencí. Podporovat aktivity vedoucí ke smysluplnému vyplnění volného času je nejlepším preventivním opatřením proti výskytu rizikového chování a sociálně patologických jevů.

Realizace

podpora posílení orientace vzdělávání na kreativitu, týmovost, motivaci, rozvoj nových témat
podpora činnosti mimoškolních zařízení (kulturních, volnočasových, sportovních) a základních uměleckých škol (viz též SC 1.2-B)

podpora rozvoje mimoškolních zařízení a základních uměleckých škol v dynamicky se rozvíjejících oblastech hl. m. Prahy, zejména zřízení odloučených pracovišť (viz též SC 1.2-B)

2.4-D Celoživotní vzdělávání

Podporovat celoživotní komplexní a otevřené vzdělávání obyvatel

2.4-D1 Podpořit a rozvíjet další vzdělávání

Podpořit a rozvíjet další vzdělávání, tak aby si každý v průběhu života po ukončení formálního počátečního vzdělávání mohl doplnit, zvýšit, rozšířit vzdělání podle individuálních potřeb a zájmů a získávat nové vědomosti, znalosti a dovednosti. Opatření se týká všech skupin uživatelů.

Realizace

spolupráce na vzdělávání s profesními organizacemi a vysokými školami
usměrňování rozvoje nabídky dalšího vzdělávání úzce provázaného s potřebami trhu práce a umožňování jejího propojování s nástroji aktivní politiky zaměstnanosti (např. rekvalifikační kurzy prostřednictvím Národní soustavy kvalifikací)

podpora celoživotního vzdělávání specifických cílových skupin; např. seniorů, znevýhodněných obyvatel či obyvatel ohrožených na trhu práce (viz též SC 1.1-A)

podpora podnikového vzdělávání při spolupráci s podnikatelským sektorem

podpora dalšího vzdělávání pracovníků samosprávy a městských a městem zřizovaných institucí

podpora a rozvoj poradenských služeb a konzultačních center v oblasti kariérového poradenství

2.4-D2 Zajistit synergie vzdělávání s oblastmi kultury, sportu a volného času

Umožnit a podporovat propojení oblasti vzdělávání s oblastmi kultury, sportu a volného času propůjčováním či sdílením prostorových, materiálních a intelektuálních kapacit.

Realizace

využívání institucionálních kapacit i prostorů vzdělávacích, kulturních a vědeckých institucí, včetně městských knihoven, jako center celoživotního vzdělávání (viz též SC 1.2)

vytvoření cílené poptávky a podpůrných mechanismů systematické spolupráce škol a výzkumných organizací, kulturních institucí i sportovních spolků

2.4-E Potenciál vysokých škol

Využít a zúročit potenciál vysokých škol a vědeckých a výzkumných organizací

2.4-E1 Vytvářet podmínky pro setrvání a rozvoj vysokoškolských a vědeckých a výzkumných institucí ve městě

Vytvářet podmínky pro setrvání vysokoškolských a vědeckých a výzkumných institucí ve městě a umožnit příznivé podmínky pro rozvoj těchto institucí. Nedopustit případné vystěhovávání institucí z města, které by vedlo k nenahraditelné ztrátě studentského živilu a zředilo koncentraci vzdělaných lidí.

Organizace

hledání nástrojů účinné pomoci vysokoškolským, vědeckým a výzkumným institucím při správě a rozvoji jejich nemovitostí a pozemků

Realizace

poskytování nabídek výhodného pronájmu budov města vysokoškolským, vědeckým a výzkumným institucím

podpora institucí při získání nových objektů či areálů zejména v centrální oblasti města

podpora vysokoškolským, vědeckým a výzkumným institucím při vstupu do transformačních a rozvojových území při formulaci priorit a podmínek územně plánovacích dokumentací

2.4-E2 Aktivně spolupracovat s akademickou obcí, zejména v oblasti vzdělávání a podpory vědy, výzkumu a inovací

Využívat intelektuálního a tvůrčího potenciálu středoškolských, vysokoškolských a vědeckých a výzkumných institucí, zapojovat volné tvůrčí, myšlenkové a dělné kapacity studentů a vědecko-výzkumných pracovníků do procesu řešení problémů města a hledání nových řešení a inovačních postupů.

Organizace

zřízení platformy pro pravidelnou komunikaci vysokých škol a výzkumných organizací s městem

Realizace

spolupráce akademické obce a správy města

zapojení vysokoškolských a středoškolských studentů do pilotních rozvojových projektů města

spolupráce při uplatnitelnosti vysokoškolských a středoškolských studentů na trhu práce pro konkrétní projekty, studie i zakázky věcného charakteru

systémová podpora aktivní spolupráce vysokých a středních škol, zejména v oblasti technických a přírodovědných předmětů

podpora systémového využívání stáží SŠ a VŠ studentů ve firmách

Strategický směr 3 – dobře spravovaná metropole

Klíčová slova: PLÁNOVANÉ MĚSTO – CHYTRÁ SPRÁVA – ODOLNÉ SYSTÉMY

Třetí strategický směr „Dobře spravovaná metropole“ obsahuje 3 strategické cíle, které řeší systém a správu města a ovlivňují všechny aktéry rozvoje uvnitř i vně. Týkají se koncepčního plánování v regionálních souvislostech, strategického řízení, důvěryhodné správy města a šetrného nakládání se zdroji a územím, i zvyšování odolnosti a bezpečnosti fungování systémů města nejen v krizových situacích.

Východiskem je hledání odpovědí především na otázky: „Jak se mezi sebou dohodneme? V jakém městě chceme žít? A jak tyto změny realizujeme? V čem spočívá aktivní role města? Jak reagovat na nečekané změny?“

Praha v roce 2030

Praha zavedla strategické řízení na úrovni města i městských částí, naplňuje koncepty inteligentního, udržitelného a odolného města (Smart, Sustainable, Resilient City). Ve správě a řízení města se prosadily vícevrstevnaté a síťové modely řízení, díky kterým je zefektivněna veřejná správa. Do diskuze o podobě města je zapojena řada místních aktérů, včetně neziskových a nevládních organizací a veřejnosti. Praha má aktivní roli při koordinaci rozvoje a zapojuje soukromý sektor při realizaci strategických metropolitních priorit. Projednává a vyhodnocuje varianty řešení těchto priorit a rozhoduje a realizuje rozvoj zodpovědně a v přiměřeném čase, což přináší viditelné výsledky, které Prahu přibližují na úroveň významných evropských metropolí.

Město realizuje transparentně připravené plány a projekty prostřednictvím aktivní pozemkové politiky a soustředění veřejných investic do intenzivního rozvoje transformačních území (recyklace nevyužitých území, brownfieldů atd.) a hlavních rozvojových os v souladu s principy rozvoje orientovaného na posilování center dobře napojených na veřejnou dopravu (TOD Development). Plánovací dokumenty řeší koordinaci v celé Pražské metropolitní oblasti (PMO), především dopravní, technické a zelené infrastruktury, i veřejného vybavení s cílem harmonického rozvoje území a minimalizace negativních dopadů rozrůstající se aglomerace. Město podporuje udržení nerušící výroby ve vybraných lokalitách zastavěného území.

Pro udržení kvalitního fungování města v kritických a nouzových situacích a dlouhodobě udržitelného rozvoje i šetrného nakládání se zdroji, je rozvíjen koncept odolnosti města jako celku i jeho jednotlivých systémů. Jsou podporovány ostrovní (off grid) systémy, využití obnovitelných zdrojů energie, stejně jako aplikace pasivního standardu u novostaveb veřejných budov. Město má zpracovanou klimatickou politiku, která řeší dopady klimatických změn na kvalitu života obyvatel i provozní náklady města. Praha prosazuje politiku Smart life a podporuje obyvatele programy směřujícími k šetření zdrojů, zdravému a aktivnímu životnímu stylu a zlepšování kvality života ve městě.

Vazba směru 3 na Analytickou část aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy

Strategický směr „Dobře spravovaná metropole“ reaguje primárně na nízkou míru důvěry obyvatel ve správu města, jeho nízkou institucionální kapacitu, nefunkční komunikaci, malý vliv obyvatel na správu města a nedostatečný respekt ke koncepčnímu plánování.

Uvedenou hrozbu lze podložit především těmito závěry (problémy) z Analytické části:

PR2 Degradace urbánního prostředí města
PR3 Nedostatečná participace obyvatel
PR8 Nedostatečně koordinovaný systém řízení a plánování rozvoje

Pokud nedojde ke zvýšení institucionální kapacity a lepšímu řízení města, uvedené hrozby povedou k rychlým a negativním důsledkům. Při své nečinnosti by Praha přišla o potenciál aktivní občanské společnosti (P3), která se iniciativně a podílí na rozvoji města (P1 Rozvoj pracovního trhu a inovačního podnikání) a zároveň by se stala městem, jehož rozvoj nelze adekvátně řídit.

Související evropské a národní strategické dokumenty

Evropská charta místní samosprávy
Evropská úmluva o krajině
Lipská charta o udržitelných evropských městech
Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu
Tematická strategie pro městské životní prostředí
Územní agenda Evropské unie 2020 k inteligentní a udržitelné Evropě rozmanitých regionů

Aktualizovaný národní implementační plán Stockholmské úmluvy o perzistentních organických polutantech na léta 2012-2017
Koncepte ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020
Koncepte ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
Koncepte podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020
Koncepte řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodně blízkých opatření (2010)
Národní program ochrany kritické infrastruktury
Národní program snižování emisí ČR (2015)
Národní strategie finančního vzdělávání (2010)
Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024
Plány pro zvládání povodňových rizik ČR (2015)
Politika architektury a stavební kultury ČR (2015)
Politika územního rozvoje ČR
Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020
Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014–2020
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR
Strategie digitálního vzdělávání ČR do roku 2020
Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek ČR 2011–2015
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období let 2012–2020
Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015)
Strategie realizace Smart Administration 2007–2015
Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020
Strategie rozvoje ICT služeb veřejné správy ČR (2015)
Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v ČR do roku 2020 (2014)
Strategie sociálního začleňování 2014–2020
Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008–2015
Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR (2015)

3.1 Aktivní role města

Praha plánuje svůj rozvoj v regionálních souvislostech

Komplexní rozvoj Prahy bude založený na dlouhodobě stabilním naplňování metropolitních priorit, respektovaném střídajícími se politickými reprezentacemi, čímž přinese i větší zapojení a důvěru obyvatel a odborné veřejnosti. K realizaci záměrů města přispěje zavedení strategického řízení na úrovni města i městských částí. Využití celého spektra nástrojů plánování (finančních, ekonomických, správních, informačních, odborných) umožní flexibilně reagovat na měnící se vnější podmínky i potřeby obyvatel.

Pražská metropolitní oblast (PMO) bude rozvíjena ve shodě se Středočeským krajem. Konceptně zpracované plány rozvoje budou realizovány prostřednictvím koncentrace investic do prioritních směrů rozvoje; soustředit se na metropolitní priority a do těch aktivit, které přinesou nejvyšší efekt pro obyvatele. Nově definovaná role města již nebude spočívat pouze ve stanovování pravidel rozvoje, ale také v aktivní účasti při jeho naplňování. Kritériem úspěšnosti strategického cíle se stane zvyšování kvality života a dlouhodobá udržitelnost rozvoje Prahy a PMO.

Předvídatelný způsob rozhodování veřejné správy přinese větší zapojení soukromých investic do celkového rozvoje a aktivní majetková politika umožní využívat městský majetek pro ty aktivity (např. sociální a vzdělávací aktivity), které musí garantovat veřejný sektor.

Transparentní proces vzniku plánovacích dokumentů a zapojení občanů do jejich tvorby podpoří kontinuitu a důslednost při jejich naplňování. Zjednodušení, dostatečná komunikace a maximální srozumitelnost rozhodovacích procesů přispěje ke zvýšení důvěry všech zúčastněných aktérů (stakeholderů) a umožní společné naplňování priorit města.

Klíčová slova

Investice do rozvoje center aktivit, kontinuita rozhodování, koncentrace investic, prioritní směry rozvoje, koordinace rozvoje Prahy a regionu, intenzifikace využití území, respekt k plánovacím dokumentům, recyklace nevyužitých území, spoluúčast obyvatel na plánování lokalit, aktivní majetková politika města

Oblasti strategického cíle

- 3.1 A Majetková politika
- 3.1 B Koncentrace investic
- 3.1 C Kontinuita rozhodování

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS1.2 Genius loci, rozmanitost a velikost Prahy.
- SS2.1 Aglomerační ekonomika globálního města s diverzifikovanou ekonomickou základnou
- SS2.2 Geografická poloha města
- SS4.8 Heterogenita a vrstevnatost architektury, pluralita urbanistických schémat

Problémy:

- PR2.5 Nesystematický rozvoj lokálních center/jader aktivit
- PR2.6 Nekoncepční přístup k veřejným prostorům města
- PR3.1 Narušení místních komunit a nefunkční interakce mezi obyvateli a správou města

- PR5.3 Služby a fungování kulturních institucí na úrovni neodpovídající evropské metropoli
- PR8.4 Absence celoměstského systému managementu rozvoje města
- PR8.5 Neefektivní a nesystémové správní a územní rozdělení města
- PR8.6 Nedostatečná spolupráce a nekoordinovanost aktivit hl. m. Prahy a Středočeského kraje
- PR8.7 Pasivní majetková politika města

Hlavní indikátor

- 3.1.0 Zvýšení počtu vydaných stavebních povolení

Příklady indikátorů

- 3.1.1 Snižování doby získání stavebního povolení při spojeném územním a stavebním řízení
- 3.1.2 Zvýšení počtu realizovaných smluv o spolupráci mezi městskou částí a soukromým investorem
- 3.1.3 Zvýšení počtu realizovaných plánovacích smluv mezi městem a soukromým investorem
- 3.1.4 Zvýšení počtu městských částí s pravidelnou evaluací a vyhodnocováním plnění cílů strategických plánů městských částí a jejich programů rozvoje či cílů programového prohlášení ve vazbě na rozpočet městské části
- 3.1.5 Zvýšení podílu investičních (kapitálových) výdajů z celkových výdajů městských částí
- 3.1.6 Zvýšení podílu investičních (kapitálových) výdajů z celkových výdajů města
- 3.1.7 Zvýšení investic v prioritních směrech rozvoje vyznačujících se úzkou spoluprací s investory a občanskou společností

Související pražské dokumenty strategického charakteru

Integrovaná strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti
Operační program Praha – pól růstu ČR
SMART Prague 2014-2020
Strategie řízení a rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy do roku 2020

Vybraní aktéři

Asociace pro urbanismus a územní plánování

Česká komora architektů

MHMP, odbor bezpečnosti

MHMP, odbor informatiky

MHMP, odbor územního rozvoje

MHMP, odbor technické vybavenosti

Centre for Central European Architecture

Centrum aplikované ekonomie

ICOMOS

MHMP, odbor evidence, správy a využití majetku

MHMP, odbor evropských fondů

MHMP, odbor Kancelář ředitele Magistrátu

MHMP, odbor Kanceláře primátora

MHMP, odbor komunikace a marketingu

MHMP, odbor legislativní a právní

MHMP, odbor rozpočtu

MHMP, odbor stavebního řádu

MHMP, odbor strategických investic

Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor dohody o partnerství, evaluací a strategií

Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor územního plánování

Ministerstvo pro místní rozvoj, Oddělení urbánní politiky

Posázaví o.p.s.

MHMP, oddělení informací o území
Centrum pro sociální a ekonomické strategie
ČVUT, Fakulta architektury
Fond Otakara Motejla
Ministerstvo pro místní rozvoj
Naši politici
Oživení, o.s.
Rekonstrukce státu
Středočeský kraj, odbor regionálního rozvoje, oddělení strategického řízení
Svaz měst a obcí České republiky
Univerzita Karlova, PřF, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
MHMP, odbor památkové péče

3.1-A Majetková politika

Aktivně rozvíjet majetkovou politiku města

3.1-A.1 Aktivně spravovat majetek města

Efektivně rozšiřovat a užívat majetkové portfolio města.

Příprava

koncepční posouzení možností získávání pozemků do vlastnictví města, které budou určeny pro koordinovaný rozvoj celoměstsky významných funkcí

Organizace

zefektivnění systému evidence, správy a využívání majetku

zajištění fungování otevřené a uživatelsky vstřícné centralizované databáze relevantních dat o městském majetku – základní evidence městského majetku, ke které se vztahují všechny další informace

Realizace

uplatňování směn a výkupů pozemků pro investice do veřejných prostranství a vybavenosti v souladu se schválenou strategií města

soustředění strategicky významných ploch a majetků do vlastnictví města a jejich efektivní využívání

zajištění neprodleného převádění majetku po dokončení investičních akcí mezi hl. m. Prahou a městskými organizacemi a realizace opatření na zlepšení spolupráce hlavního města a státu

3.1-A.2 Odpovědně a kompetentně rozhodovat

Rozdělit odpovědnost a kompetence města a městských částí ve Statutu hl. m. Prahy.

Příprava

provedení analýzy kompetencí městských částí s přihlédnutím k jejich velikosti a definování základních kompetencí městských částí

zpracování metodiky zavedení participativního rozpočtování pro všechny městské části a hl. m. Prahu

Organizace

stanovení pravidel pro svěřování majetku do správy městských částí tak, aby si město ponechalo rozhodování u celoměstsky významných aktivit (jejichž realizace přináší synergický efekt pro celé město) a městské části naopak nebyly blokovány v lokálním rozvoji

zřetelné rozlišení kompetencí města a městských částí a kompetencí správců (TSK, DPP, městské části, Lesy hl. m. Prahy a další)

Realizace

- logické rozdělení kompetencí hl. m. Prahy a městských částí, kterému odpovídá podíl na výnosu sdílených daní
- aplikace participativního rozpočtování na úrovni hl. m. Prahy a doporučení realizovat v rozpočtech městských částí

3.1-A.3 Projektově řídit veřejné investice

Zavést řízení projektů zhodnocujících majetek města ve spolupráci s dalšími aktéry.

Příprava

prověření institucionální schopnosti města projektově řídit vlastní rozvoj

Organizace

poskytování metodické podpory městským částem při správě a využívání majetku a zpětné vazby pro tvorbu celoměstských priorit

zjednodušení procesů při tvorbě a správě veřejných prostranství a efektivní správa prostorově souvisejících celků

Realizace

vytvoření institucionální kapacity pro iniciaci a řízení rozvojových projektů a efektivní a pravidelné monitorování jejich přípravy a realizace

zavedení systému projektového řízení v návaznosti na rozpočet hl. m. Prahy i městských částí

zřízení pozice městského koordinátora zodpovědného za soulad veřejných investic

3.1-B Koncentrace investic

Vybrat metropolitní investiční priority a provázat je s rozpočtem hl. m. Prahy a městských částí.

3.1-B.1 Navázat metropolitní priority na rozpočet

Propojit metropolitních priority strategického a územního plánu se střednědobými finančními plány a rozpočtem hl. m. Prahy.

Příprava

výběr investic a jejich pořadí pro zařazení do metropolitních priorit ve střednědobém investičním výhledu

provázání oborových koncepcí s prioritami územně plánovacích dokumentací (strategický a územní plán hl. m. Prahy) a s rozpočtem

stanovení a realizace metodiky posuzování dlouhodobé ekonomické udržitelnosti investičních záměrů na změnu v území s ohledem na veřejné výdaje

Organizace

zřízení informačního portálu zaznamenávajícího střednědobé plány městských investorů

iniciace legislativní změny měnící daň z nemovitosti na „infrastrukturní“ daň

zavedení finančního nástroje - diferenciované výše koeficientu daně z nemovitých věcí dle polohy

důsledné využívání architektonických soutěží o návrh při přípravě a realizaci staveb financovaných z veřejných rozpočtů

Realizace

plánování investic do sociální infrastruktury s využitím „pákování“ - navýšení veřejných prostředků o soukromé, např. při výstavbě sociálních bytů a bydlení pro seniory, obnově škol zřizovaných hl. m. Prahy a městskými částmi, apod.

plánování investic do bezpečnostního systému a funkční technické infrastruktury (např. investice v oblasti IZS a zajištění bezpečných dodávek vody a energií včetně komplexního řešení navazujících aktivit na ÚČOV)

plánování investic do dopravní infrastruktury v souladu s metropolitními územními prioritami - dokončení Městského okruhu pro ochranu kompaktního města, Radlická radiála (omezení V-Z tranzitu Prahou 5, 2 a 3), metro D (omezení IAD v JV sektoru Prahy), systémy Park and Ride

podpora vybraných investičních priorit městských částí (podpora sociálních, školských, komunitních a volnočasových projektů)

3.1-B.2 Spolupracovat se soukromým sektorem

Připravovat transformační (i rozvojová) území pro koordinovanou výstavbu.

Příprava

tvorba jednotné metodiky pro stanovení „ceny rozvoje“ pro soukromé investory ve prospěch veřejného sektoru s přihlédnutím na intenzifikaci města a rozvoj veřejné dopravy

příprava managementu rozvoje klíčových transformačních (i rozvojových) území

pořizování regulačních plánů, územních studií či dalších socioekonomických či správních nástrojů pro klíčová transformační a rozvojová území

transparentní stanovování parametrů budoucí zástavby před zahájením projektové přípravy soukromým sektorem – sledování hodnot nemovitostí v čase a vyhodnocování dat pro účely plánování územního rozvoje včetně použití výstupů při uzavírání plánovacích a dalších smluv

Organizace

metodická podpora a důsledné využívání institutu plánovacích smluv (a smluv o spolupráci v případě městských částí) a využívání dohod o parcelaci pro území se složitou majetkovou držbou

analýza právních a systémových bariér komplikujících vztahy s ostatními klíčovými aktéry rozvojových procesů a realizace kroků k jejich odstranění (např. zpracování manuálů, které tyto procesy v rámci zákonných norem zjednoduší)

spolupráce města a soukromých investorů při vypisování architektonických a urbanistických soutěží na území/budovy s celoměstským významem

podpora bytové výstavby v souladu s rozvojovými plány města, tak, aby poptávka po kvalitním bydlení odpovídala potřebám města s ohledem na růst a změnu struktury populace a její požadavky.

Realizace

posílení aktivní role města v rozvoji území – město jako investor připravující transformační a rozvojová území pro koordinovanou výstavbu různých stavebníků

zřízení speciálního fondu pro příspěvky investorů na veřejné investice (kompenzace nákladů veřejného sektoru)

zapojení nástrojů typu „městský projekt“ či jiných pro iniciaci rozvoje (Městský projekt je nástrojem pro řešení komplexních urbanistických problémů a přípravy významných investičních akcí. Užívá se zejména jako operační nástroj územního plánu pro rozvoj těch území, která nejsou stabilizovaná a do nichž směřují globální investoři, jejichž zájmy je nezbytné propojit se zájmy města.)

3.1-B.3 Koncentrovat investice v zastavěném území

Zlepšit fungování a podpořit rozmanitost funkcí a aktivit lokálních center, omezit vznik monofunkčních ploch a nákupních zón.

Příprava

vytipování vhodných ploch a objektů pro investice ve veřejném zájmu (zejména v transformačních územích - „pákování“ - použití malého objemu vlastního kapitálu doplněného podstatně větším objemem cizího kapitálu na financování investice)

vytvoření strategie a nástrojů pro koncepční přípravu a koordinaci investičních záměrů na veřejných prostranstvích a pro veřejné budovy s ohledem na charakter stávající okolní zástavby

vytipování a ochrana vhodných objektů a ploch pro vznik kulturně-kreativních klastrů a startupů

vytipování a ochrana vhodných objektů a ploch v majetku města jako rezervy pro budoucí nerušící produkci a lehký průmysl

Organizace

vytváření legislativních a organizačních podmínek pro startupy, začínající firmy a kreativní obory

koncepční a efektivní koordinace veřejných investic při revitalizacích veřejných prostranství

podpora veřejných zadavatelů na území města k zadávání architektonických a projektových prací na veřejné budovy prostřednictvím architektonických soutěží

Realizace

důsledná urbánní i architektonická integrace obchodu a služeb do struktury města adekvátní charakteru místa a urbánní struktury

harmonizace potřeb udržitelné výstavby s hlediskem ochrany kulturního dědictví a podpora jedinečnosti a charakteristických znaků fyzického a duchovního prostředí Prahy

podpora výstavby udržitelného městského bydlení dle současných požadavků na kvalitu při efektivním využití místa, vybavení

podpora obnovy bytového fondu a revitalizace souvisejících veřejných prostranství s využitím „pákování“ soukromých prostředků developerů

3.1-C Kontinuita rozhodování

Podporovat kontinuitu rozhodování a tvorbu transparentních podmínek pro investory

3.1-C.1 Iniciovat legislativní změny

Iniciovat legislativní změny předpisů vedoucí k lepšímu fungování veřejné správy.

Příprava

vytvoření přehledu a iniciování úprav legislativního prostředí (vyhlášek, předpisů a norem), které mají vliv na podobu města a veřejných prostranství (včetně zjednodušení podmínek pro pořádání akcí ve VP)

Organizace

prověření a zavedení plánovacích metod a nástrojů zohledňujících dynamiku rozvoje (na základě Analýzy zahraničních metod a nástrojů pro dynamické řízení rozvoje 3.1-C2); včetně prověření funkčnosti stávajících

prosazení legislativní změny pro aplikaci nepřímých finančních nástrojů (např. zavedení diferencované výše koeficientu daně z nemovitostí v souvislosti s rozvojem daného území viz 3.1-B2)

využívání zmocnění daného stavebním zákonem městu a vydávání samostatných požadavků na využívání území v hl. m. Praze a jejich pravidelné vyhodnocování

Realizace

zvýšení veřejné kontrolovatelnosti a předvídatelnosti chování města jako účastníka územních řízení

rozhodování o rozvoji území v souladu se statutem UNESCO

3.1-C.2 Respektovat dlouhodobé záměry

Posílit schopnost města realizovat dlouhodobé záměry (v souladu s plánovacími dokumenty).

Příprava

prověření realizovatelnosti platných koncepčních materiálů

analýza zahraničních metod a nástrojů pro dynamické řízení rozvoje a jejich aplikace v českém právním prostředí

Organizace

zavedení principů strategického řízení v návaznosti na rozpočet města a městských částí

Realizace

zpracování návazných koncepčních materiálů v návaznosti na cíle definované ve Strategickém plánu hl. m. Prahy a pravidelné a systémové monitorování jejich plnění

metodická podpora městským částem při zpracování strategických plánů či plánů a programů rozvoje, vzájemné sdílení dat všech aktérů v rámci metropolitní oblasti

zpracování územních plánů částí hl. m. Prahy a regulačních plánů vybraných celoměstsky významných transformačních a rozvojových území a památkově chráněných území (prioritně PPR) (viz 3.1-B1)

aplikování a vytváření koncepčních materiálů a předpisů a vytváření vzorových příkladů řešení (např. k roku 2015 Manuál tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy, Strategii rozvoje veřejných prostranství hl. m. Prahy a vzorových příkladů řešení veřejných prostranství, Management plán kulturního dědictví historického centra Prahy apod.)

3.1-C.3 Koordinovat rozvoj města a Pražské metropolitní oblasti

Společně plánovat a realizovat záměry se Středočeským krajem v rámci Pražské metropolitní oblasti (PMO).

Příprava

monitorování naplňování záměrů Prahy a Středočeského kraje (v pravidelném cyklu v návaznosti na územně plánovací podklady a dokumentaci obou krajů)

definice platformy pro koordinaci a společné plánování záměrů se Středočeským krajem v rámci PMO

společné pořizování dat zejména v oblasti územního plánování, dopravy a životního prostředí Prahy a Středočeského kraje

Organizace

zpracování a registrace územních studií (zabývajících se zejména koordinací rozvoje nadmístní veřejné infrastruktury)

koordinace a společné plánování záměrů se Středočeským krajem v rámci PMO

smluvně, případně legislativně upravené fungování platformy (Rady rozvoje PMO)

vypracování socioekonomické strategie PMO

Realizace

zavedení strategického řízení rozvoje v městských částech a navázání programů rozvoje na rozpočet městských částí a investiční priority města

efektivní zapojení městských částí do tvorby strategií a investic na jejich území a do rozhodovacích procesů o těchto investicích (zejména při projektech lokálního významu)

sdílení zkušeností, zásobník dobré praxe a tematické propojování města a městských částí, jejich úřadů a institucí (na vertikální i horizontální úrovni) prostřednictvím projektů a programů s aktivní koordinací města

koordinace plánování investic a sledování společných cílů v PMO prostřednictvím společné platformy (Rady rozvoje PMO)

3.2 Důvěryhodná správa

Praha zavádí dobrou a důvěryhodnou správu

Realizací změn v této oblasti života Prahy se posílí institucionální kapacita veřejné správy – nikoli nárůst úřadů, ale jejich efektivnější výkon - a posune se od rozhodování o městě ke správě města (From Government to Governance). Součástí dobré správy se stane i obnovená důvěra v politickou a řídicí strukturu, stejně jako schopnost veřejné správy spolupracovat se soukromým sektorem při koordinaci rozvoje.

Výkonná ekonomická struktura města bude založena na čtyřech pilířích, kterými jsou výzkum a vysoké školy, podnikatelská sféra, veřejná správa a občanská společnost. Klastrování a koncentrace talentovaných a produktivních obyvatel bude generovat ekonomický růst. Díky součinnosti klíčových hráčů bude Praha opět prosperovat, přičemž město a soukromý sektor poskytnou finanční podporu a rámec pro implementaci projektů, výzkum a vysoké školy dodají inovativní projekty.

Stabilita politického rozhodování zvýší i stabilitu veřejné správy a důvěru v řídicí struktury. Veřejná správa na obou úrovních – hlavního města i městských částí bude lépe dostupná, odpovědná, předvídatelná a transparentní. Logické členění města a rozdělení kompetencí zajistí efektivní fungování obou těchto úrovní správy.

Využití chytrých technologií a efektivních metod chytré správy města (Smart Governance) a její elektronizace (e-Governance) umožní snížení byrokratické zátěže, vyšší výkonnost správy, zrychlení a zkvalitnění komunikace s obyvateli i návštěvníky města. Také přinese zajištění přesnějších podkladů pro rozhodování a schopnost je aplikovat cíleněji, efektivněji a transparentněji.

Klíčová slova

Od vládnutí ke správě a řízení (From Government to Governance), chytrá správa (Smart Governance), Radnice on-line, Participace, E-Governance, Důvěryhodná a Transparentní správa (Good Governance)

Oblasti strategického cíle

- 3.2 A Dohoda o městě
- 3.2 B Institucionální kapacita
- 3.2 C Projekty partnerství
- 3.2 D Transparentní správa

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Sílné stránky:

- SS3.1 Vysoká kvalita života
- SS3.3 Diverzifikovaný a flexibilní pracovní trh
- SS4.6 Prostorová rezerva města pro kvalitní život
- SS4.7 Kontinuita vývoje jádra města

Problémy:

- PR1.2 Celková nedostatečná péče o investory
- PR2.8 Bariéry ve využívání veřejného prostoru pro spontánní jednání a aktivity oživující město
- PR3.1 Narušení místních komunit a nefunkční interakce mezi obyvateli a správou města
- PR3.3 Nedostatečná účast obyvatel na spolurozhodování o městě a jeho prostředí

- PR4.1 Nerovnovážený sociální vývoj a narůstající sociální tlak
- PR7.4 Nesystematická a neefektivní motivace obyvatel k udržitelnému městskému životnímu stylu
- PR8.4 Absence celoměstského systému managementu rozvoje města
- PR8.5 Neefektivní a nesystémové správní a územní rozdělení města

Hlavní indikátor

- 3.2.0 Zvyšující se počet datových sad (opendat) poskytovaných městskými organizacemi

Příklady indikátorů

- 3.2.1 Zvýšení počtu úřadů se zavedenými systémy kvality v rámci hl. m. Prahy a městských částí
- 3.2.2 Zvýšení počtu městských částí aplikující principy Agendy 21
- 3.2.3 Zvýšení počtu realizovaných projektů s participací místních komunit
- 3.2.4 Zvýšení počtu úřadů městských částí s aplikovaným jednotným systémem elektronizace veřejné správy (e-governance)
- 3.2.5 Zvýšení míry spokojenosti obyvatel se správou města
- 3.2.6 Zvyšující se počet organizací poskytujících datové sady

Související pražské dokumenty strategického charakteru

Celoměstská koncepce rozvoje informačních systémů pro potřeby hl. m. Prahy a městských částí na období 2013-2016

Informační koncepce ISVS, MHMP, 2013-2018

IS/ICT strategie hl. m. Prahy na období 2012-2016

Operační program Praha - pól růstu ČR

SMART Prague 2014-2020

Strategie řízení a rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy do roku 2020

Vybraní aktéři

Agora

Asociace pro urbanismus a územní plánování

Centre for Central European Architecture

Centrum aplikované ekonomie

Česká komora architektů

ICOMOS

Městská knihovna v Praze

MHMP, odbor bezpečnosti

MHMP, odbor evidence, správy a využití majetku

MHMP, odbor evropských fondů

MHMP, odbor informatiky

MHMP, odbor Kancelář ředitele Magistrátu

MHMP, odbor Kanceláře primátora

MHMP, odbor komunikace a marketingu

MHMP, odbor legislativní a právní

MHMP, odbor rozpočtu

MHMP, odbor stavebního řádu
MHMP, odbor strategických investic
MHMP, odbor technické vybavenosti
MHMP, odbor územního rozvoje
Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor dohody o partnerství, evaluací a strategií
Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj, Oddělení urbánní politiky
Nadace Partnerství
Národní pamákový ústav
Posázaví o.p.s.
Centrum pro sociální a ekonomické strategie
ČVUT, Fakulta architektury
EuroVelo
Evropská asociace Greenways
Fond dalšího vzdělávání
Fond Otakara Motejla
MHMP, oddělení informací o území
Ministerstvo pro místní rozvoj
Naši politici
Otevřená společnost
Oživení, o.s.
Rekonstrukce státu
Středočeský kraj, odbor regionálního rozvoje, oddělení strategického řízení
Svaz měst a obcí České republiky
Univerzita Karlova, PŘF, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

3.2-A Dohoda o městě

Dosáhnout shody na záměrech města prostřednictvím informování, komunikace a zapojování aktérů a obyvatel města

3.2-A.1 Vzdělávat se a lépe spolupracovat

Posílit sociální kapitál obyvatel a v jeho důsledku zvýšit kvalitu veřejné správy a zjednodušit regulační prostředí.

Příprava

zpracování studie jak dosáhnout konsensu v kritických tematických oblastech, kde nedostatečná či špatně zvolená komunikace blokuje rozvoj města

vytipování efektivních metod a hledání prostředků zkvalitnění výuky na základních a středních školách v oblasti správy a rozvoje města

Organizace

posilování kapacit města a městských částí v informační a vzdělávací činnosti pro občany, spolky a zájmové organizace

on-line zveřejňování všech koncepčních dokumentů města na jednom portálu, včetně průběžného monitoringu jejich plnění

včasné informování o záměrech města pro předcházení mylným či cíleným dezinformacím

Realizace

rozvíjení komunikace veřejné správy s obyvateli v rámci Agendy 21 na úrovni všech městských částí

finanční a materiální podpora škol při zkvalitnění výuky v oblasti správy a rozvoje města – výchova k občanství

vzdělávání aktivních občanů k diskusi a dialogu o rozvoji města s cílem zapojit je do procesu participace v lokalitách

spolupráce s vysokými školami při vzdělávání studentů v oblasti rozvoje měst – rozšiřující a doplňující vzdělávání jiných oborů

3.2-A.2 Zapojit se aktivně do plánování

Posilovat důvěru a odpovědnost mezi občany, městskými částmi a vedením města; efektivně a adekvátně zapojit spolky a aktivní komunity a skupiny obyvatel do procesu plánování využití území.

Příprava

rozvíjení informačních nástrojů pro širší obeznámení veřejnosti s připravovanými záměry rozvoje města

Organizace

zveřejňování plánu investičních akcí s možností zpětné vazby z řad veřejnosti na portálu hl. m. Prahy

budování pocitu zodpovědnosti lokálních aktivistů za postoj k celoměstským prioritám rozvoje

zefektivnění plánování celoměstského rozvoje zapojením obyvatel na lokální úrovni

Realizace

vytvoření pozic komunitních a participačních koordinátorů vyškolených jak v plánování, tak i v komunikaci s veřejností v jednotlivých lokalitách – a to pro obousměrný přenos informací

rozvíjení efektivní participační politiky s cílem zapojovat do plánování a rozvoje klíčové hráče rozvoje

organizování kulatých stolů k významnějším záměrům v území za účasti komunálních politiků, úředníků a přizvaných nezávislých expertů

3.2-B Institucionální kapacita

Zefektivnit institucionální kapacitu a kvalitu poskytování veřejných služeb, zjednodušit rozhodovací procesy, posílit schopnost prosazovat a efektivně uplatňovat veřejný zájem

3.2-B.1 Prosazovat veřejný zájem

Rozvíjet celoživotní vzdělávání, odbornou přípravu a osobní rozvoj úředníků a politiků hl. m. Prahy a městských částí.

Příprava

zpracování metodiky sledování zpětné vazby při komunikaci s uživateli služeb veřejné správy, jejich dostupnosti a kvality

Organizace

koncentrování finančních a lidských zdrojů na zpracování a monitoring plánovacích dokumentů

sledování a průběžné vyhodnocování výkonnosti a kapacity úřadů veřejné správy v úrovni města, jeho organizací a městských částí, prohloubení finanční motivace na pozitivním výsledku

Realizace

posilování celoměstského metodického řízení a odborné kvality odborů a koncepčních pracovišť města a městských částí

zvyšování kvalifikace zastupitelů hl. m. Prahy a městských částí včetně odborné předvolební přípravy kandidátů v oblasti veřejné správy se zaměřením na strategické řízení a územní plánování

podpora zavedení pomaturitních kvalifikačních programů pro budoucí úředníky veřejné správy

podpora vytvoření doktorských oborů či celoživotního vzdělávání zaměřeného na management rozvoje s ohledem na ekonomické aspekty rozvoje a participaci

zvyšování kvality vysokoškolského vzdělávání odborníků v oboru veřejné správy s cílem posilovat kompetentnost a prestiž úředníků veřejné správy

3.2-B.2 Zlepšovat kvalitu řízení

Podporovat zavádění metod zvyšování kvality veřejné správy v městských částech a hl. m. Prahy.

Příprava

vytipování příkladů dobré praxe v řízení města a sdílení zkušeností z jiných měst i v zahraničí

analýza možností zjednodušení struktury správy města - velikost a počet jednotek (správní obvody – městské části) vs. míra decentralizace (kde jsou které kompetence nejvýhodněji vykonávané)

zpracování komplexní strategie Kritické infrastruktury veřejné správy na území hl. m. Prahy a PMO

Organizace

optimalizace správního členění hl. m. Prahy na základě analýzy a politické dohody

racionalizace administrativních agend s cílem větší efektivity a transparentnosti při minimalizování byrokratických prvků veřejné správy

zlepšení vertikální i horizontální komunikace ve veřejné správě, zajištění synergického působení různých úrovní veřejné správy

Realizace

zavedení systému strategického plánování a řízení ve veřejné sféře a zajištění jeho provázanosti s finančním řízením

zavedení systému řízení kvality a sledování výkonnosti na úřadech veřejné správy a zvyšování kvality poskytovaných služeb; zajištění jejich dostupnosti a posilování etických standardů

zrychlení rozhodování o realizaci celoměstských projektů lepším zapojením všech aktérů rozvoje a kvalitnější přípravou procesu projednávání

snížení nákladů na provozní výdaje města ve prospěch investic v důsledku vyšší efektivity správy a její elektronizace

3.2-C Projekty partnerství

Rozvíjet spolupráci veřejného a soukromého sektoru

3.2-C.1 Rozvíjet společné projekty

Iniciovat a podporovat projekty zaměřené na propojování vysokých škol a výzkumné sféry, podnikatelské sféry, veřejné správy a aktivních občanů.

Příprava

vytvoření platformy pro hodnocení a přípravu především celoměstských projektů zaměřených na propojování vysokých škol a výzkumné sféry, podnikatelské sféry, veřejné správy a aktivních občanů

nalezení platformy pro obousměrnou komunikaci veřejné správy, aktivních obyvatel a organizací se zástupci malých a středních firem, živnostníků apod. v úrovni městských částí a lokalit

Organizace

mapování potřeb malého a středního podnikání (SME) ze strany veřejné správy při místním rozvoji

aktivní komunikace veřejné správy se zástupci malých a středních podnikatelů, živnostníky, provozovateli služeb apod. o rozvoji konkrétního území (lokality)

Realizace

podpora komunitně orientovaných projektů zlepšujících kvalitu života ve městě

koordinace projektů a programů s profesními organizacemi a vědecko-výzkumnými kapacitami z akademické i podnikatelské sféry s cílem je zapojit do plánování rozvojových záměrů města

finanční podpora místních projektů a programů prostřednictvím tematicky zacílených grantových výzev

3.2-C.2 Inovativně spravovat město

Zavádět inovace a optimalizovat procesy v rámci projektů městské správy, zavádět chytrá řešení, podporovat využívání informačních a komunikačních technologií (ICT) a sdílet data ve veřejné správě (open data).

Příprava

příprava na kohezní politiku EU po 2020

analýza oblastí pro neefektivnější aplikaci chytrých řešení

tvorba a sledování indikátorů pro dobrou správu na úrovni města

Organizace

zpracování plánu implementace Strategického plánu hl. m. Prahy 2030

Realizace

vytváření partnerství s vysokými školami, komerčním sektorem a dalšími partnery pro podporu zavádění inovací a efektivních procesů v rámci projektů městské správy

koordinace aktérů (hl. m. Prahy a PMO, městských částí a městských organizací) při zavádění projektů (zejména v oblasti udržitelné energetiky, dopravy, správy, bezpečnosti a dalších oblastech - smart city)

3.2-D Otevřená správa

Zvyšovat a monitorovat transparentnost a otevřenost institucí

3.2-D.1 Transparentně komunikovat

Posilovat transparentnost a otevřenost úřadů, zavádět principy dobré správy (Good Governance) do praxe, zvyšovat efektivitu vnitřního fungování a poskytování rychlých, dostupných a kvalitních informačních služeb.

Příprava

zpracování modelového chování veřejné správy na obou úrovních hl. m. Prahy i městských částí s využitím všech příkladů dobré praxe domácí i zahraniční s cílem definování standardů

analýza podmínek pro zveřejňování informací a dat od organizací a společností založených hl. m. Prahou

Organizace

pravidelné monitorování a vyhodnocování vstřícnosti, rychlosti a kvality služeb všech úřadů veřejné správy v kompetenci hl. m. Prahy a městských částí

zavedení principů transparentního fungování veřejné správy i na organizace a společnosti založené hl. m. Prahou a městskými částmi

posilování bezpečnosti, otevřenosti a důvěryhodnosti elektronických služeb

sdílení dat o území hl. m. Prahy a Středočeského kraje – zveřejňování všech dostupných dat, které má město k dispozici, formou otevřených dat (open data)

Realizace

zavedení jednotného standardu otevřeného a vstřícného fungování úřadů ve všech městských částech a úřadech města a jeho organizacích

vytvoření a užívání sdílené datové základny a sdílené centrální infrastruktury ICT MHMP pro rozvoj chytrých/smart aplikací

zvyšování zapojení skupin obyvatel (ohrožených vyloučením) do správy města prostřednictvím komunitních koordinátorů a aktivistů

3.2-D.2 Elektronizovat veřejnou správu

Standardizovat správní agendy na celém území hl. m. Prahy a dosáhnout její maximální elektronizace (e-Governance), zajistit dostupnost dat všem zájemcům (open data) a rozvinout komunikaci s úřady online, podporovat pokrytí města vysokorychlostním internetem, rozvinout hot spoty a plné pokrytí free wifi v prostředcích MHD a na veřejných prostranstvích ve spolupráci s komerčními poskytovateli, podporovat mobilní aplikace.

Příprava

analýza agend s cílem je zjednodušit, unifikace a standardizace pro následné zavedení jednotného celoměstského systému

aktualizace stavu pokrytí města vysokorychlostním připojením a možnostmi budování sítě hot spotů pro free wifi připojení v MHD, ve veřejných prostranstvích a veřejných budovách

Organizace

posilování internetové gramotnosti úředníků veřejné správy, motivace finančním ohodnocením

podpora přístupu k internetové komunikaci s úřady pro všechny skupiny obyvatel, s důrazem na seniory a sociálně potřebné (i jako součást inkluze)

posilování bezpečnosti, otevřenosti a důvěryhodnosti elektronických služeb

publikace dat o území hl. m. Prahy a Středočeského kraje, včetně dat organizací a společností zřizovaných městem a městskými částmi, pro účely využití návrháři datových aplikací

Realizace

podpora rozšiřování stávající infrastruktury pro vysokorychlostní přístup k internetu

zapojení podnikatelského sektoru - provozovatelů datových služeb do pokrytí města free wifi připojením včetně veřejných budov, prostředků MHD včetně tunelů metra

rozvíjení informačních služeb a chytrých technologií (online zpřístupňování přijatých dokumentů města a městských částí, rozvoj mobilních aplikací pro komunikaci s úřady)

trvalé poskytování dat pro tvůrce aplikací nabízejících služby obyvatelům a návštěvníkům města a PMO (např. mobilní aplikace pro taxi, MHD, stavu dopravy, parkování, car a bike sharing, informace o památkových a významných objektech, atd.)

3.3 Odolnost a bezpečnost

Praha šetří zdroje a posiluje odolnost a bezpečnost města

Díky systematické přípravě, zavedeným opatřením a fungujícímu krizovému řízení s včasnou informovaností obyvatel se Praha stane odolným městem, schopným zajistit efektivní fungování základních městských systémů v krizových situacích. Správa města zajistí chod města i ochranu obyvatel před haváriemi, systémovými poruchami, živelnými pohromami (způsobenými extrémními výkyvy počasí), pandemicky rozšířenými nemocemi i teroristickými útoky, a zvládne i neřízenou migraci v souvislosti s konflikty ve světě. Zároveň bude městem odolným vůči sociálním, sociodemografickým, ekonomickým a jiným krizím s také trvale posilovanou kybernetickou bezpečností.

Praha zvýší energetickou efektivitu v provozu města i při nové výstavbě a rekonstrukcích veřejných budov. Bude městem usilujícím o energetickou soběstačnost a splnění podílu 20% energie z obnovitelných zdrojů. Dokáže minimalizovat uhlíkovou stopu o 40% ve srovnání s rokem 1990, omezí množství produkovaných odpadů při maximalizaci jejich dalšího využití. Efektivně využije potenciál krajiny a omezí nově zastavěná území, trvale bude reagovat na probíhající klimatické změny.

Podpoří vznik ostrovních systémů (off grid) v oblasti zásobování elektrickou energií i teplem, ale nezruší založený systém centrálního zásobování města teplem (CZT). Stejnou podporu bude mít i rozvoj obnovitelných zdrojů energie (OZE) při dodávkách energie a tepla, obnova a ochrana lokálních zdrojů vody i prevence rizik v provozu průmyslových podniků.

Bude motivovat občany v oblasti zdravého životního stylu (Smartlife) propagací politiky sdílení (sharing) v každodenním životě, a to od dopravních prostředků po bydlení a produkci, stejně jako při výchově k šetrnosti při nakládání se zdroji, vodou a potravinami.

Klíčová slova

Odolnost (Resilience), kybernetická bezpečnost, Index tepelného komfortu (UTCI), posouzení životního cyklu (LCA), šetrné nakládání se zdroji a územím, udržitelnost rozvoje (Sustainability), chytré město (Smart City), ostrovní systémy (off-grid), adaptace na klimatické změny, dobrý život ve městě (Smartlife)

Oblasti strategického cíle

- 3.3 A Odolnost systémů města
- 3.3 B Udržitelný rozvoj a šetrnost

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS4.1 Geomorfologicky pestrá krajina jako základ přírodní rozmanitosti města
- SS4.2 Funkční systém separovaného sběru odpadu
- SS4.4 Dostupné přírodně zajímavé okolí s přírodními krajinnými hodnotami
- SS4.5 Rozvinutý systém ochrany před povodněmi

Problémy:

- PR1.6 Deficit energetické efektivity pražské výstavby
- PR6.1 Znečištění ovzduší v Praze
- PR6.4 Potřeba zvýšení atraktivity veřejné dopravy
- PR6.5 Nedosažení moderních standardů fungování technické infrastruktury
- PR7.4 Nesystematická a neefektivní motivace obyvatel k udržitelnému životnímu stylu
- PR8.1 Nedostatečná odolnost města vůči pohromám

Hlavní indikátor

3.3.0 Snížení ekologické stopy

Příklady indikátorů

- 3.3.1 Zvýšení počtu vytvořených ostrovních systémů (off grid)
- 3.3.2 Zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů ve veřejných budovách
- 3.3.3 Zvýšení podílu tříděného odpadu z komunálního odpadu
- 3.3.4 Snížení plochy oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k imisním limitům pro ochranu zdraví
- 3.3.5 Snížení celkových emisí skleníkových plynů na území hl. m. Prahy
- 3.3.6 Snížení roční výměry záboru půdy na území hl. m. Prahy
- 3.3.8 Snížení indexu kriminality
- 3.3.9 Snížení počtu osob zemřelých na nemoci oběhové soustavy

Podřízené dokumenty strategického charakteru

Integrovaná strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti
Plán odpadového hospodářství hl. m. Prahy pro období 2016-2025
Plán odpadového hospodářství původce odpadů – hl. m. Prahy
Územní energetická koncepce hl. m. Prahy (2013-2033)
Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
Analýza hrozeb pro Českou republiku

Vybraní aktéři

Asociace pro urbanismus a územní plánování

Česká komora architektů

ENVIROS

MHMP, odbor Kancelář ředitele Magistrátu

MHMP, odbor bezpečnosti

MHMP, odbor informatiky

MHMP, odbor ochrany prostředí

MHMP, odbor technické vybavenosti

MHMP, odbor územního rozvoje

Pražská vodohospodářská společnost, a. s.

Šance pro budovy

Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT

VPÚ-DECO Praha

Berman Group, s.r.o.

Česká zemědělská univerzita

Český národní výbor pro omezování následků katastrof

Český svaz ochránců přírody, kancelář ÚVR Praha

Dům dětí a mládeže hl. m. Prahy

IBM

MHMP, oddělení informací o území

MHMP, oddělení krizového managementu

MHMP, oddělení ochrany infrastruktury Magistrátu v BEZ

MHMP, oddělení systémové architektury a rozvoje IS/ICT

MHMP, oddělení udržitelné energetiky

SEVEn Energy s.r.o.

3.3-A Odolnost systémů města

Posilovat zvládnutí mimořádných událostí a krizových situací (živelních pohrom, epidemií, teroristických útoků apod.) a rozvoj odolnosti funkčních systémů města

3.3-A.1 Posilovat odolnost technické infrastruktury

Zajistit spolehlivé a hospodárné zásobování města kvalitní pitnou vodou na celém území a účinné čištění odpadních vod odváděných z území města; rozšířit ostrovní systémy (off-grid), podpořit realizaci lokálních obnovitelných zdrojů energie (OZE) a zajistit fungování technické infrastruktury, složek integrovaného záchranného systému a dalších organizací důležitých pro zachování základních životních potřeb obyvatelstva při narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu.

Příprava

zpracování analýzy efektivity rozšiřování stokové sítě a budování lokálních ČOV resp. dostavby kmenových stok a svedení do ÚČOV

zpracování harmonogramu dokončení systému bezpečného a šetrného zásobování vodou pro všechny obyvatele města

zpracování analýzy efektivity budování ostrovních systémů (off grid) a jejich přínos při krizových situacích

pokračování v přípravě energetické odolnosti města v případě výpadku některého ze zdrojů dodávky elektrické energie s cílem dobudovat záložní zdroje

Organizace

zpracování návrhu řešení energetické odolnosti města při výpadku některého ze zdrojů (black-out)

dovybavit technickou infrastrukturu, tam, kde je to možné, záložními zdroji elektrické energie (např. dieselařegáty)

iniciovat změnu legislativy v oblasti vybavenosti technické infrastruktury náhradními zdroji elektrické energie

Realizace

dokončení komplexní modernizace Ústřední čistírny odpadních vod včetně kalového hospodářství a návazného sekundárního využití vyčištěné vody (minimálně v Trojské kotlině) a energetického využití kalů

dobudování a modernizace kanalizační sítě v zastavěném území, dostavění páteřních kanalizačních sběračů do lokalit s plánovanou soustředěnou zástavbou s případnou možností zrušení nevyhovujících pobočných čistíren odpadních vod

modernizace resp. zvýšení kapacit některých pobočných čistíren odpadních vod v okrajových částech města, které umožní stávající i rychle rostoucí nové zástavbě napojení na kanalizační systém

dobudování vodovodní sítě ve stávající zástavbě včetně páteřních vodovodních řadů do lokalit s plánovanou soustředěnou zástavbou, při zachování konceptu tří disponibilních zdrojů pitné vody (úpravny vody Želivka, Podolí a Káraný) a nezbytných technologických inovací v rámci zdrojů Želivka a Káraný

podpora lokálních obnovitelných zdrojů energie (OZE) v privátních projektech ostrovních systémů (*off-grid*)

podpora a rozvíjení energetické odolnosti a schopnosti dálkových sítí zvládat vícenásobné výpadky kritických prvků infrastruktury

analýza a posléze vybudování celoměstského Krizového ostrovního provozu využívajícího záložní zdroj/zdroje elektrické energie (KOP) města pro případ black-out

3.3-A.2 Rozvíjet bezpečnost a ochranu

Posilovat bezpečnost obyvatel a majetku, rozvinout ochranu města v případě krizových situací, posilovat kybernetickou bezpečnost a ochranu dat, řízení a správu protipovodňové ochrany.

Příprava

vytvoření metodologie pro hodnocení rizik kybernetické bezpečnosti a ochrany dat

zpracování záměru vybudovat centrální datové centrum provozované hl. m. Prahou

vytipování lokalit v rámci PMO u nichž hrozí ve střednědobém horizontu sociální vyloučení či významný nárůst kriminality či teroristických útoků

Organizace

opatření pro zapojení městských částí do centrálního systému ochrany dat a zavedení jednotného systému datových služeb hl. m. Prahy

dodržování režimu výstavby v záplavových územích - omezení zastavitelné plochy v záplavových územích s cílem zvýšit ochranu zdraví a majetek obyvatel

pravidelné pořádání informačních osvětových akcí pro obyvatele města, specifických programů ve školách a pro seniory s ohledem na odolnost a bezpečnost

Realizace

zajišťování bezpečného a důvěryhodného kyberprostoru města a ochrany informační a komunikační infrastruktury

vybudování centrálního úložiště dat a centrální poskytování informačních služeb

podpora úprav a projektů zvyšujících protipovodňový efekt krajiny na území hl. m. Prahy

dobudování protipovodňové ochrany na Vltavě tam, kde je to efektivní, a na drobných vodních tocích na území hl. m. Prahy a PMO

posílení fungování, správy a vybavení městského kamerového systému pro prevenci kriminality, zvýšení plynulosti provozu a ochranu osob a nemovitostí včetně památek

řešení koncepce veřejných prostranství s ohledem na zvýšení bezpečnosti osob (osvětlení, správa zeleně, kamerový systém, vybavenost parteru, případně zapojení policie apod.)

3.3-A.3 Posilovat krizové řízení

Zajistit krizové řízení a rozvíjet krizovou komunikaci regionu, města, městských částí, institucí a obyvatel; posilovat schopnost adekvátní reakce veřejné správy a obyvatel na krizové situace spojené např. s teroristickými útoky, přírodními katastrofami, epidemiemi, nekontrolovanou migrací atd.

Organizace

rozhodnutí o trvalém převzetí investičního a provozního financování městského radiového a kamerového systému

zajištění koordinovaného postupu pro zvládnutí incidentů, který nastaví formát spolupráce, bude obsahovat komunikační matici, protokol postupu a definovat jednotlivé role aktérů na území hl. m. Prahy

zajištění efektivní distribuce informací, které omezí rizika při mimořádných událostech nebo krizových situacích např. pomocí sms zpráv (včetně opatření pro podporu seniorů či hendikepovaných občanů)

spolupráce s občanskými sdruženími zabývajícími se vzděláváním v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva

posílení odborného zázemí pro plánování, přípravu, koordinaci a sjednocení postupů orgánů veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob při jejich přípravě na mimořádné události a krizové situace

Realizace

provozování městského radiového a kamerového systému využívaného všemi složkami Integrovaného záchranného systému (HZS, ZZS, PČR, MP) a pro řízení individuální i veřejné dopravy (PČR, TSK a DPP a.s.)

modernizace Městského radiového systému s důrazem na jeho robustnost a otevřenost

zlepšení kvality vybavení sborů dobrovolných hasičů za účelem jejich většího zapojení do řešení mimořádných událostí a krizových situací

dobudování informačního varovného systému pro komunikaci s obyvateli města na celé ploše města a PMO

doplnění měřicí infrastruktury, vybudování komplexního preventivního systému ochrany proti povodním (ve smyslu hlásného a výstražného systému, včetně predikčních modelů vývoje povodňové situace pro území PMO)

pravidelné procvičování orgánů krizového řízení hl. m. Prahy a složek integrovaného záchranného systému v rámci zdokonalení činností při řešení mimořádných událostí nebo krizových situací

3.3-A.4 Posílit prevenci vzniku krizových situací

Zvyšovat energetickou a potravinovou soběstačnost města; předcházet vzniku sociálního napětí či nepokojů v důsledku ohrožení dodávek strategických surovin, energie a vody.

Příprava

získávání, shromažďování a vyhodnocování informací potřebných pro zajišťování bezpečnosti a odolnosti města

Organizace

posilování kapacity Městské policie a veřejné správy k ochraně společnosti před organizovanou kriminalitou a vandalismem a vznikem tzv. vyloučených lokalit

zvyšování odborné úrovně pracovníků institucí veřejné správy odpovědných za plnění úkolů v oblasti bezpečnosti a krizového řízení

zařazení krizové komunikace do environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

stanovení hierarchie ochrany nemovitého památkového fondu v případě mimořádných událostí a krizových situací

Realizace

zajištění ochrany energetické infrastruktury (produktovody, rozvodné sítě a CZT)

zvyšování energetické a potravinové soběstačnosti města a posilování systémů sociální, ekologické, ekonomické infrastruktury města v důsledku ohrožení dodávek strategických zdrojů

zajištění připravenosti a spolupráce složek města na potírání terorismu, extremismu a omezení sociálního napětí

zajištění maximální možné diverzifikace zdrojových teritorií a přepravní infrastruktury dovážených strategických surovin

zajištění preventivních protiepidemických opatření a vytváření podmínek pro poskytování zdravotní péče

zajištění vhodných prostorů pro shromaždiště a logistiku (např. Letenská pláň i v jiných sektorech města a zapojení neveřejných subjektů)

3.3-B Udržitelný rozvoj a šetrnost

Realizovat koncepci udržitelného rozvoje města, vč. nakládání s územím a přírodními zdroji; podporovat ekonomickou, sociální, institucionální a ekologickou udržitelnost v systémech města

3.3-B.1 Reagovat na změny klimatu

Rozpracovat dopady klimatické politiky města v jeho řízení a podpořit udržitelná řešení v souladu se současnými trendy.

Příprava

rozvíjení strategií a přizpůsobení investičních projektů (především ve veřejném prostoru) požadavkům determinovaných očekávanými změnami klimatu v kombinaci s dalšími aspekty (sociodemografické změny, zvyšování ceny a snižování dostupnosti pitné vody apod.)

Organizace

zavedení politiky udržitelného podnikání s cílem zapojit soukromý sektor do politiky ochrany klimatu

Realizace

snížení uhlíkové stopy v roce 2030 o 40% oproti roku 1990 (v souladu s EU iniciativy z ledna 2014) díky snížené spotřebě energií a paliv, místní dopravě a přepravě, spotřebě pitné vody, produkci odpadů a jednotlivých druzích využití ploch

snížování emisí zejména z osobní automobilové dopravy

realizace udržitelných projektů v souladu se současnými trendy (např. realizace zelených střech a fasád v intravilánu města)

realizace infrastrukturních, stavebních i technologických projektů omezujících efekt tepelných ostrovů (heat islands) založených na detailních analýzách tepelného komfortu, absorpce slunečního záření, rychlostech a směrech proudění, vlhkosti a teploty vzduchu)

3.3-B.2 Realizovat udržitelnou výstavbu

Zpracovat strategii udržitelné výstavby a implementovat evropské směrnice o energetické náročnosti budov (20-20-20), zvyšovat energetickou efektivitu a zavádění úsporných systémů.

Příprava

podpora výstavby nových městských budov s aplikací principů udržitelnosti v pasivním energetickém standardu, resp. v energetickém standardu budov blízkému nule

zvyšování energetické efektivity objektů a technických zařízení pro zajištění provozu městské veřejné dopravy

Organizace

koordinace investičních aktivit společností s majetkovou účastí hl. m. Prahy (PRE, PT, PS) s ohledem na její politiku energetické udržitelnosti (propojení zdrojů a sítí) a zvyšování možnosti ekonomicky efektivního napojení uživatelů na centrální zásobník tepla

Realizace

realizování energeticky úsporných renovací městských objektů (bez dopadu na žádoucí urbanistický charakter lokality) a zlepšení energetického managementu městských objektů (zavedením automatizovaného měření a založením datové základny o energetické spotřebě budov)

zavádění úsporných systémů osvětlení ulic včetně osvětlení zastávek veřejné dopravy s využitím obnovitelných zdrojů energie (na základě zpracování koncepce veřejného osvětlení, která zohlední vybraná kritéria kvality veřejných prostranství a nočního obrazu města)

3.3-B.3 Nakládat šetrně se zdroji

Úsporně zacházet se zdroji a územím, posilovat místní soběstačnost, odolnost proti selhání v souvislosti s postupnými a dlouhodobými hrozbami (změna klimatu, konečnost zdrojů).

Příprava

zpracování komplexní strategie Kritické infrastruktury na území hl. m. Prahy a PMO

inventarizace domácností spalujících uhlí na území PMO (vzhledem k tomu, že emisní inventura ukazuje na velmi významný příspěvek lokálních topenišť spalujících tuhá paliva k celkovým emisím POPs)

Organizace

optimalizování logistických procesů spojených se svozem odpadu

Realizace

opatření k předcházení vzniku komunálních odpadů (využití motivačních, informačních a vzdělávacích nástrojů, podpora vytváření center opakovaného použití zboží, podpora komunitního a domácího kompostování aj.)

podpora udržitelných modelů spotřeby a výroby – přijmutí opatření snižujících produkci obalů a znevýhodnění obalových technik výrazně zatěžujících životní prostředí

výstavba a modernizace zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů při respektu ke kvalitám veřejného prostranství především v kompaktním městě

budování systémů odděleného sběru bioodpadů

realizace městských grantů do vědy, výzkumu a rozvoje lidských zdrojů v energetickém sektoru v oblasti úsporného nakládání s energiemi a zdroji

spolupráce s výzkumem na technologiích Smart Grid umožňujících zavedení tzv. chytrých měřidel

podpora projektů, které by stávající veřejné budovy přizpůsobovaly racionálnímu hospodaření s dešťovými vodami (například objekty škol napojené na jednotnou kanalizaci, jejichž areál umožňuje odpojení srážkových vod a likvidaci v rámci vlastních pozemků)

podpora změn povrchů zpevněných ploch za povrchy s nižším koeficientem odtoku, zejména u rekonstruovaných ploch a komunikací

3.3-B.4 Dobře žít ve městě (Smart life)

Podpořit smart life, zdravý životní styl obyvatel a politiku preference kvality života, zvyšovat energetickou a potravinovou soběstačnost města a posilovat systémy sociální, ekologické a ekonomické infrastruktury města.

Příprava

zpracování studie politiky preference kvality života v kompaktně rozvíjeném městě a udržitelného rozvoje lokálních center

vytipování oblastí, ve kterých bude rozvíjena politika sdílení (sharingu) oproti vlastnictví, s cílem kompaktního rozvoje města a se zaměřením na budování firemní kultury (např. carsharing atd.)

Organizace

podpora „kruhové ekonomiky“ hospodaření s potravinovými zdroji a rozvíjení efektivní a otevřené komunikace otázek bezpečnosti potravin vůči veřejnosti

zaměření a efektivnost podpory veřejného zdraví a prevence nemocí včetně zdravotní osvěty (ke správné výživě populace a vybraných rizikových skupin obyvatelstva)

podpora naplňování výživových doporučení a norem pro školní a předškolní stravování s respektem k uchování místní zemědělské produkce

podpora rozvoje profesního vzdělávání pracovníků v oblasti výživy a prevence nadměrné tělesné hmotnosti a nemocí s tímto souvisejících

podpora vzdělávání obyvatel k šetrnosti při nakládání s energiemi a zdroji

Realizace

zlepšování kvality života, životního stylu a zdravotního stavu populace

podpora dobrého veřejného zdraví a snižování zdravotních rizik seniorů

podpora internetové gramotnosti obyvatel zejména seniorů pro zapojení do aktivního života

podpora sportu a trávení volného času na přírodních plochách

Dodatky a Přílohy

MAPA SOUVISEJÍCÍCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ

VÝCHODISKA STRATEGICKÉHO PLÁNU

Praha, ať již v postavení hlavního města ČR, nebo milionové metropole či jednoho z regionů v rámci Evropské unie, je vždy součástí určitého sídelního, ekonomického, geo-politického, fyzického aj. prostoru, který jej zásadně ovlivňuje. Formulace záměrů jeho budoucího rozvoje, výběr nástrojů realizace i požadavky na zdroje musí tuto skutečnost respektovat. Nezbytná provázanost procesu strategického rozhodování městské správy se projevila v souběhu prací na aktualizaci Strategického plánu s využitím některých cílů a záměrů existujícího Strategického plánu pro přípravu Operačního programu Praha – pól růstu ČR (OPPPR). Návrhová část Strategického plánu je koncipována jako strategický rámec, na nějž přímo navazují další strategické dokumenty a z jehož strategických cílů vycházejí strategie a koncepce vytvářené odbory městské samosprávy, potažmo jejich příspěvkových a ostatních organizací. Nutnou součástí komplexnosti aktualizace bylo i propojení s hlavními směry i konkrétními záměry územního rozvoje Prahy. Pověřený zpracovatel aktualizace Strategického plánu – Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy mohl v plném rozsahu pracovních kontaktů a informačních podkladů navázat na přípravu nového územního (metropolitního) plánu, jehož zpracovatelskou gescí byl rovněž pověřen IPR Praha. Tato skutečnost se projevila i v samotné obsahové struktuře, kde se nejen oborové záměry konfrontují s územním potenciálem, ale problematice územního (fyzického) vývoje města je věnována samostatná část, neboť tato oblast je mimořádně významnou součástí rozhodování městské správy.

HORNÍ ČÁST

Strategický plán jako tematicky komplexní dokument navazuje na řadu průřezových i sektorových strategických a koncepčních dokumentů evropské a národní úrovně. Tyto dokumenty představují rámec principů, na nichž je rozvoj měst a jeho strategické plánování založeno, a zároveň poskytují samosprávě města informaci, jaké cíle si vytyčily vyšší úrovně veřejné správy. To je důležitým podkladem k rozhodnutí, kam směřovat vlastní zdroje a jak koordinovat evropské, národní a regionální cíle s vlastními pro dosažení synergických efektů. V neposlední řadě dochází na úrovni evropské i národní ke stanovování cílů, za jejich naplnění je pak územní samospráva zcela nebo částečně odpovědná.

SPODNÍ ČÁST

Respektování Strategického plánu jako základního strategického východiska je naprosto základním předpokladem pro jednotný rozvoj města. Podřízenost ostatních strategií a koncepcí zajišťuje jejich vzájemnou provázanost a koncentraci zdrojů jedním směrem. Nenaplnění principu podřízenosti zákonitě vede k nižší výkonnosti města a růstu nákladů, jelikož dílčí strategie a koncepce si bez strategického rámce mohou navzájem odporovat. Při zpracování Strategického plánu byly existující i připravované strategické dokumenty a koncepce přijaté na úrovni samosprávy hlavního města Prahy průběžně zohledňovány a jejich následná návaznost na Strategický plán konzultována s příslušnými odbory MHMP a klíčovými partnery.

MAPA

Mapa souvisejících strategických dokumentů zobrazuje komplexní návaznosti Strategického plánu v evropském, národním a krajském měřítku. V horní části jsou uvedeny 3 hlavní strategické směry rozvoje: Soudržná a zdravá metropole, Prosperující a kreativní metropole, Dobře spravovaná metropole a jejich obsahový průnik s Evropským a národním strategickým rámcem. V dolní části mapy jsou za účelem snazší orientace 3 strategické směry uvedeny na úrovni strategickým cílů. Celkem bylo identifikováno 36 strategických dokumentů a koncepcí, z nichž se celkem 12 obsahově protíná s více nežli jedním strategickým cílem. V dolní části mapy jsou za účelem snazší orientace 3 strategické směry uvedeny na úrovni strategickým cílů. Celkem bylo identifikováno 36 strategických dokumentů¹⁰ a koncepcí, z nichž se celkem 12 obsahově protíná s více nežli jedním strategickým cílem.

---

¹⁰

MAPA KLÍČOVÝCH A ZAPOJENÝCH AKTÉRŮ

MAPA

V průběhu tvorby návrhové části aktualizace Strategického plánu byl dokument konzultován s řadou odborníků, jejichž ochoty zúčastnit se tohoto procesu si velice vážíme. Tito odborníci jsou v mapě zastoupeni organizacemi, jichž jsou členy. Konzultace však v některých případech neprobíhaly formálním připomínkováním adresovaným celé organizaci, ale formou osobních konzultací s vybranými odborníky. Uvědomujeme si, že v některých případech nemusí názor jednotlivého odborníka plně korespondovat s názorem celé organizace, kterou reprezentuje, ale pro větší sdílnost celku k tomuto zjednodušení přistupujeme.

PRIORITY

PROSPERUJÍCÍ MĚSTO

Praha bude rozvíjet svou roli tradičního průsečíku kontinentálních vztahů, který svým vlivem významně překračuje hranice České republiky. Město posílí svůj politický a hospodářský význam, ve kterém má značný potenciál

Samozřejmou součástí podpory mezinárodního významu města je vynikající dopravní dostupnost ze zahraničí, kam spadá především rozvoj letiště a železničních koridorů. Tyto projekty nemá město ve své gesci, musí však být aktivním iniciátorem rozvoje těchto zásadních projektů z pohledu rozvoje Prahy a celé České republiky.

Praha je hospodářským centrem státu, z tohoto postavení a zejména pro svůj další rozvoj proto musí zajistit především stabilní podmínky, aktivně podporovat své podnikatele a usilovat o nové investory. Zvláštní pozornost musí věnovat obzvláště subjektům na svém území, které působí v sektorech s vysokou přidanou hodnotou a perspektivních odvětvích, jakými jsou například obory vázané na vědu o živé přírodě, kreativní obory a nové technologie.

Vzdělání je třeba rozvíjet od nejútlejšího věku ve školkách a školách tak, aby bylo komplexní a podporovalo vlastní kreativitu. V pozdějších ročnících školy nesmí být výukový proces odtržen od praxe a musí být propojen se soukromým sektorem především v přenášení zkušeností a znalostí.

OBČANSKÁ SPOLEČNOST

Pro to, abychom město mohli spravovat a rozvíjet, musíme mít představu o tom, co od našeho města chceme, tedy co chceme sami od sebe a co chceme od ostatních, a tato představa musí být obecně sdílená. Sdílená představa ale nemůže vzniknout bez společných hodnot a postojů, které jsou vlastní právě občanské společnosti.

Jádrům vzniku komunit ve městech jsou prostranství v bezprostřední blízkosti bydlíšť, a to prostranství veřejná, poloveřejná i polosoukromá, vnitrobloky, ulice, náměstí, parky nebo hřiště. Proto je nezbytné navrhovat kvalitní a funkční veřejná prostranství vítající k pobývání včetně rekreačních ploch a hřišť, a to nejen na frekventovaných místech, ale v celé obývané ploše města.

Tam, kde chybí komunitní prostory, sportovní střediska, mimoškolní zařízení a základní umělecké školy, bude město podporovat jejich novou výstavbu nebo rekonstrukci stávajících objektů, aby odpovídaly současným potřebám.

Město musí aktivně usilovat o zapojování svých obyvatel do vzdělávacích programů a veřejných diskuzí týkajících se aktuálních agend města, například udržitelného urbanismu, energetické účinnosti, ochrany památek, kvality života a životního prostředí.

AUTENTICKÉ MĚSTO

Praha jako nezpochybnitelný gravitační bod české kultury musí být nositelem jak změn v koncepčním vytváření podmínek pro bujení kultury, tak iniciátorem spolupráce mezi jednotlivými aktéry včetně státu, jehož instituce tvoří základ pražské kulturní infrastruktury. Praha tak posílí spolupráci stávajících lokálních center s celoměstskými institucemi, konkrétními příklady podpoří spolupráci škol a kulturních institucí a nastaví systém spolupráce městských částí a městské knihovny, včetně způsobů hodnocení společných projektů.

Prezentace města musí být snadno srozumitelná, zapamatovatelná a především odpovídat reálné fyzické a kulturní podobě města. Praha tak zaštití jednotnou zahraniční prezentaci města jako stabilní lokace s vysokým ratingem, kulturní tradicí a místem příznivým pro život a investice.

Autentický zážitek je tou hlavní podstatou kulturního turismu. Praha musí odlehčit historickému jádru města, konkrétně Královské cestě a vytvořit alternativní páteřní turistické trasy v centru města.

SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST

V zájmu posílení mezigenerační soudržnosti je třeba plně využít potenciálu starší populace pro zapojení do komunitního i pracovního života a posilovat tak intenzitu vztahů mezi různými generacemi, ať již prostřednictvím odstranění překážek v zaměstnávání seniorů či podporou finančně dostupných volnočasových a vzdělávacích aktivit.

Je potřeba přizpůsobit veřejný prostor, doplnit městský mobiliář a eliminovat veškeré fyzické bariéry mimo jiné ve veřejné hromadné dopravě, které osoby se zhoršenou schopností pohybu mohou odradit například od návštěv společenských a kulturních hodnot města.

K eliminaci počtu vystěhovalých osob z bytů přispěje větší provázanost sociálních služeb a zavedení systému včasné intervence, nastavení garančních mechanismů, poskytování protidluhového a sociálně právního poradenství.

Klíčovým faktorem v rámci integračního procesu cizinců je role inkluzivního a bezplatného vzdělávání, a to ve vztahu k dětem cizinců i dospělým. Klíčovými aktivitami jsou podpora přidělování asistentů pro děti cizinců a jejich nesegregované vzdělávání prostřednictvím metodické podpory zřizovatelům škol a pedagogům, a to včetně jejich odborného vzdělávání a adekvátního ohodnocení.

V lokalitách města, které již vykazují některé znaky těch sociálně vyloučených, je potřeba zavést opatření vedoucí ke zlepšení jejich sociálních charakteristik. Konkrétně jde především o investice do kultivace veřejného prostoru a obytného prostředí v těchto lokalitách, o propojování a co nejlepší integraci segregovaných lokalit s navazujícími bezproblémovými částmi města.

KRÁSNÉ MĚSTO

Unikátní kvalitou Prahy je její architektonická a urbanistická bohatost, kterou je třeba nejen chránit, ale zejména dále rozvíjet. Proto musí být přijaty a důsledně uplatňovány metodická pravidla a předpisy, které umožní kontextuálně rozvíjet město s ohledem na kompozici veřejných prostranství, pražské panorama, pohledové a kompoziční osy, střešní krajinu a zelené svahy.

V oblasti plánování města je třeba vytvořit a následně důsledně uplatňovat postupy, které povedou k výstavbě kompaktní zástavby respektující okolní kontext lokality s jasně vymezeným veřejným prostranstvím. Rozsáhlejší výstavba by se měla realizovat zejména v transformačních územích.

Je třeba se zaměřit se zejména na kvalitu veřejných prostranství, aby byla atraktivnější pro trávení volného času i pro pohyb městem. Při tvorbě nových prostranství a úpravě stávajících bude brán zejména ohled na jejich pobytovou a estetickou kvalitu a užitnost, a to i při řešení dílčích projektů, jako jsou úpravy dopravní nebo technické infrastruktury.

Město bude upřednostňovat šetrnou dopravu pěší a cyklistickou a dopravu veřejnou, která je už dnes na velmi vysoké úrovni. Významné městské třídy zatížené automobilovou dopravou, jako je například magistrála, budou přestavěny s ohledem na další způsoby užívání.

SCHÉMA IMPLEMENTACE

Strategický plán poskytuje dlouhodobý rámec pro vznik Realizačních programů jako strategických řídicích dokumentů pokrývajících čtyřletá období. Realizační programy určí vybrané priority pro dané období a přesně naplánují projekty, aktivity, časy, zdroje a odpovědnosti. Pro soulad s běžnou praxí doporučujeme rozdělovat Realizační programy na jednoleté Prováděcí plány jako detailní akční plány, harmonogramy projektů, které bude možné a potřebné v daném roce realizovat v kontextu rozpočtu města, grantových a dotačních programů apod. Významnější projekty samozřejmě přesahují jednotlivá období, ale bude správné je podle metodik projektového řízení (PRINCE2) vždy dělit na fáze, které půjde vyhodnocovat na rozhraní daných časových období.

---

^[1] "Metodika logického rámce Logický rámec (Logframe)." 2012. 12 Feb. 2016 <http://www.esfcr.cz/file/8233_1_1/>

^[2] "Logický rámec - Praha." 2011. 12 Feb. 2016 <http://www.praha.eu/public/8b/4b/be/465482_62687_PPZ_prilohaD1.doc>

^[3] Andolsen, AA. "Strategic Alignment? - ARMA International." 2007. <<http://www.arma.org/bookstore/files/Andelson.pdf>>

^[4] Morrison, ED. "Strategic alignment of business processes - Research Online." 2011. <<http://ro.uow.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=2281&context=infopapers>>

^[5] "Strategy 101: It's All About Alignment - Forbes." 2012. 12 Feb. 2016 <<http://www.forbes.com/sites/larrymyler/2012/10/16/strategy-101-its-all-about-alignment/>>

[6] SMART je anglický výraz pro chytrý a v managementu zároveň zkratka metodiku stanovování cílů tvořená anglickými slovy specific (konkrétní), measurable (měřitelný), agreed (odsouhlasený), realistic (realistický) a timely (definovaný v čase).

^[7] "MMR - Metodika přípravy veřejných strategií

^[8] "PRINCE2

^[9] Projekt „Zřízení projektové kanceláře MMR ČR“ zajistí, aby projekty byly řízeny a koordinovány centrálně, vznikla jednotná metodika projektového řízení, uplatňující se v rámci celého resortu a vzniká jednotný informační nástroj, jehož pomocí budou projekty monitorovány, koordinovány, kontrolovány a řízeny. <http://mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2015/Ministerstvo-pro-mistni-rozvoj-aplikuje-projektove-rizeni>